

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

TH. THAULOW

EN STATSMAND OG DIPLOMAT

FRA HOLBERG-TIDEN

P. HAASE & SØNS FORLAG

FORORD

I Ravnholt Arkiv paa Fyn findes fem Dagbøger fra 1696—1702 og 1720—30, et Par private Brevjournaler og Kopibøger samt en Del Breve, Koncepter og Kopier, efterladt af den kendte Statsmand og Diplomat, Geheimeraad Christian Sehestedt til Nislevgaard og Ravnholt (1666—1740). Disse Arkivsager giver mange interessante og for Størstedelen ret ukendte Bidrag ikke blot til en Karakteristik af Geheimeraaden, men ogsaa til Belysning af hans Tids personalhistoriske, kulturhistoriske og politiske Historie. Det har været Hensigten med denne Bog at udnytte dette Stof til et Stykke Tidshistorie med ham som den centrale Skikkelse.

Naturligvis er Koncepter ikke det samme som afsendte Skrivelser og Breve. Mange Sætninger kan ved Renskrivningen være forandrede og mange Ord tilføjede eller falden bort. I Hovedsagen gengiver de dog den skrivendes Tanker, og hvor Renskrifterne ikke længere findes, hvad de for de flestes Vedkommende ikke gør, har Koncepterne selvfølgelig sin store Interesse. Ved de vigtigste Citater og Oplysninger er der her i Teksten gjort opmærksom paa, om de stammer fra et Brev, et Koncept eller en Kopi. Hvor der er benyttet Kilder andetsteds fra, er ogsaa dette gengivet. Parentetiske Bemærkninger i de benyttede Originaler er gengivet i firkantet Klamme.

Sluttelig bringer jeg Biskop, Dr. theol. N. M. Plum min hjertelige Tak for hans Arbejde med at oversætte de latinske Breve.

København, i November 1949.

Th. Thaulow.

INDLEDNING

De to urgamle, adelige Slægter *Sehested* og *Sehestedt* havde nok samme Vaaben og regnede sig i Familie med hinanden, men de lærde Genealoger har aldrig med Sikkerhed kunnet finde nogen fælles Oprindelse for dem. Den første spores tilbage til Vendsyssel og eksisterer endnu, den anden til Holsten og er uddød. Navnet Sehestedt lever i Dag blot som et Tilnavn for Døtre og ældste Sønner af den Gren af den urgamle, danske Slægt Juul med Lillien, som i snart 200 Aar har ejet det fynske Gods Ravnholt som Testamentsarv efter den sidste Mand af Slægten Sehestedt, *Christian Sehestedt* og hans Kone, *Charlotte Amalie Gersdorff*.

Christian Sehestedts Fader, *Christopher Sehestedt*, tilhørte en Gren af Slægten, som havde levet i Aarhundreder i Holsten og Nordtyskland. Han blev født 1628 paa Aarsmarke paa Lolland, hvortil hans Familie var flygtet under Trediveaarskrigene. Fire Aar efter blev hans Fader, *Cai Sehestedt* til Petershof, meklenborgsk Geheimeraad, men fik dog i 1644 Tilladelse af den danske Konge til fri Undervisning paa Sorø Akademi for to af sine Sønner.

Paa det Tidspunkt var Christopher Sehestedt 16 Aar og altsaa udover den sædvanlige Skolealder. Der nævnes heller intet om, at han skal have været Elev paa Sorø. Derimod ved vi, at han fik en god Opdragelse og en solid Uddannelse ved forskellige, udenlandske Universiteter. I 1653 kom han til København og blev Hofjunker.

Tyskland var endnu ikke kommet til Kræfter efter Krigens Hærgninger, og *Frederik III's* og *Dronning Sophie Amalies* glansfulde og livlige Hof hidkaldte derfor mange unge, tyske Adelsmænd, som heroppe fik en god Modtagelse. Det officielle Danmark blev saaledes mere og mere tysk, og nogen Modstand herimod spores ikke. Det gamle Rigsraads Betydning var i Forfald, og Nationalbevidstheden i Borgerskabet havde ingen Kraft. Selv Patriotismens Forkæmpere var absolut ikke antitysk indstillede, idet bl. a. det tysktalende Holsten jo hørte

under det danske Rige. Endelig havde Sproget i Hæren længe været tysk, fordi Størstedelen af den var hvervet i Tyskland.

Det varede ikke længe, før Christopher Sehestedt ogsaa anvendtes i diplomatiske Sendelser, for Eks. i 1657 til Wien. Han var en flittig og ærgerrig Mand, som vilde fremad, men Penge var det smaat med. Da Kongen og Dronningen imidlertid ved Regeringsforandringen 1660 kom i ligefrem Konflikt med store Kredse af den danske Adel, fik han sin Chance og ansattes samme Aar som Hofmarskal.

Forgæves søgte han den første Tid at bringe lidt Orden i Hofreglementerne og lidt mere Økonomi ind i Administrationen. Dronning Sophie Amalie var imidlertid den stærkeste, og det var ham umuligt at lægge nogen Bremse paa det sprudlende Liv og de kostbare og elegante Banketter, hvori Dronningen var det fejrede Midtpunkt. Operaer, Baletter, Ridderspil og Tableaux udførtes ikke blot af indkaldte Skuespillere, men ogsaa af Hoffet selv. Mønstreret for alt dette var Frankrig og Italien — ligesom Dronningen, skønt tysk, i det hele taget elskede alt fransk.

Christopher Sehestedt opgav snart alle Sparebestræbelser som ganske haabløse og blev en ivrig Medarrangør af disse Amatørforestillinger. Han skrev selv tyske Tekster med indlagte Korsange i højtsvævende Rim, hvori de enevældige Majestæter hyldedes med digterisk Anvendelse af den græske og romerske Mytologis Gudeskikkelser. I Ravnholt Arkiv findes adskillige af hans Koncepter til disse Forestillinger. Han digtede iøvrigt Sange lige til sine sidste Dage.

Efter Frederik III's Død i Februar 1670 blev han endnu i et Par Maaneder siddende som Hofmarskal under *Christian V*, for at hans Erfaring kunde udnyttes til en Omordning af Hoffet, men allerede i Juli s. A. afløstes han af *H. O. Winterfeld* og udnævntes til Amtmand over Skanderborg og Aakiær Amter. To Aar efter fik han Skanderborg Amt i Forpagtning for 6 Aar (senere forlænget endnu 6 Aar).

Han var Ven af *Griffenfeld*, som i 1669 bl. a. sendte ham med *Prins Jørgen* til Polen for at virke for dennes Valg til den ledige Trone. Griffenfelds Fald gjorde dog intet Skaar i hans Forhold til Kongen. Han blev ganske vist i 1679 afskediget som Amtmand, men udnævntes s. A. til Etatsraad, Kommissær ved Fredsforhandlingerne i Lund og Deputeret i Søetatens Kommissariat, hvor han snart blev den ledende Kraft. 1680 udnævntes han til Geheimeraad, og fire Aar efter gav Kongen ham paa Rosenborg det hvide Baand. I 1694 modtog han — 67 Aar gammel — gennem Storkansler, Grev *C. Reventlow*, et »Tilbud«

fra Christian V om Afsked med Pension og al mulig Honnør. Han sagde ja og fik et Gratiale paa 10,000 Rdl. foruden Pension.

I 1660'erne ejede Christopher Sehestedt en Gaard med Have i Østergade i København paa Hjørnet af Peder Madsens Gang, hvor nu Svaneapotheket ligger. Paa hans anden Side laa en Adelsgaard tilhørende Fru *Anne Rosenkrantz*, salig Hr. *Otto Krags*. Da han flyttede til Skanderborg, udlejede han Størstedelen af Gaarden for 200 Rdl. aarligt til Oberstløjtnant af Hestgarden *Eberhard v. Speckhan*, men Aaret efter — den 28. Oktober 1671 — solgte han den for 3500 Rdl. til den unge Fændrik *Johannes le Maire*, Søn af den herværende nederlandske Resident, *Jacob le Maire*. Senere købte han en Gaard paa Amagertorv (se Trier: Gaarden Nr. 8 paa Amagertorv).

I 1661 var han blevet gift paa Glorup med *Merete Urne*, Datter af Oberst, Rigsraad *Sivert Urne*, der havde staaet Christian IV og Frederik III nær, den sidste især efter at have stillet sig velvillig til Enevældens Indførelse. I den Anledning var han blevet Rejsestaldmester og Ridder af det blaa Baand, men Aaret efter afgik han ved Døden. Han ejede vel et Par mindre Godser, saaledes Raarup (Cathrinebjerg) paa Sjælland samt Hindemae og Julskov paa Fyn, men han havde mange Børn, og Christoffer Sehestedt fik med sin Kone kun den gode Selvejergaard Nislevgaard og den lille Østrupskovgaard oppe i det flade, skovfattige, men frugtbare Nordfyn, ca.: halvanden Mil stik Nord for Odense. Nislevgaard var firlænget med Bygninger af Bindingsværk og havde ikke meget Jordtilliggende, men han forstod efterhaanden at gøre den til Midtpunktet i et Gods. Allerførst erhvervede han sig ved Køb eller Mageskifte flere Bøndergaarde, og i 1670 forærede Christian V ham 300 Tdr. Htk. Jordegods, deriblandt Øen Endelave, som han dog tilbagesolgte Kongen i 1690. 1685 fik han jus patronatus til Skeby, Lumby og Otterup Kirker samt disses Kongetiender, og Aaret efter erhvervede han dels ved Mageskifte med Kongen og dels ved Køb den nær Nislevgaard liggende Gierskovgaard. Sluttelig fik Nislevgaard 1689 adelige Sædegaardsrettigheder. Christopher Sehestedt døde her den 31. Maj 1699, Merete Urne den 28. April 1706.

De havde 8 Børn, lige mange af hvert Køn. Deres ældste Søn, *Frederik*, døde 1680, den næstældste, *Mogens* eller *Magnus*, f. den 9. November 1664, fo'r til Søs, blev Søofficer og døde ugift den 2. Oktober 1710 som Kommandør og Chef for Orlogsskibet »Fyn«, Nr. 3, *Christian* (se senere) og den yngste *Jørgen*, f. den 8. September 1671,

tjente 3 Aar i Felittoget i Flandern, kom derpaa ind i den danske Hær, blev Kaptajn, men døde allerede 1700. De fire Døtre var alle ugifte. Den ældste, *Sophie Amalie*, f. den 18. Januar 1662, døde i September 1717 i Itzehoe, den næstældste, *Christiane Charlotte*, f. den 6. Marts 1668, døde 1710 i Itzehoe Kloster, Nr. 3, *Friederikke Vilhelmine*, den foregaaendes Tvillingsøster, var døvstum. Hun døde 1738 paa Nislevgaard, og den yngste, *Anna Margrethe*, døde 1750 som Priorinde i Preetz adelige Kloster.

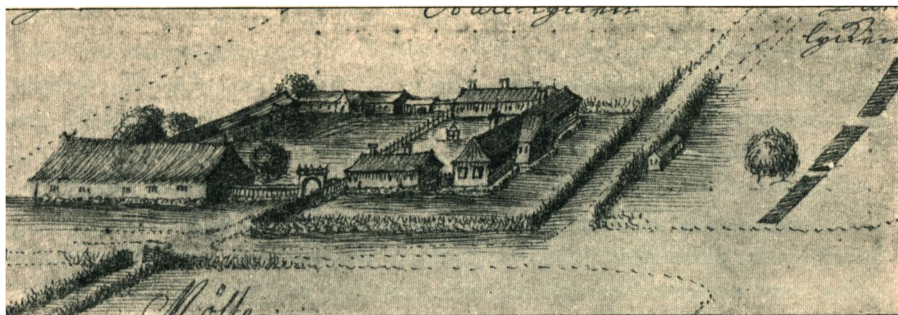
Christopher Sehestedt var brav og samvittighedsfuld, stærkt grebet af Datidens Fromhedsliv, og det tjener ham til Ære, at han — skønt tyskfødt — gav sine Børn en dansk Opdragelse. Christian Sehestedt satte ham ogsaa højt. Moderen havde været meget syg hele Livet. Da der ved Aabningen af Testamentet efter Faderens Død opstod en Del Fortrydelighed mellem de hjemmenværende Børn, som truede med at gaa hver sin Vej, skrev han fra Stockholm til Broderen Jørgen, at »vi Søkende, som har haft saa hæderlig en Optugtelse under saa brav en Fader«, ikke efter hans Død maa holde op med at leve sammen. »Thi først ere vi vor gode, salig Fader det skyldig, at vi hjælper og tjener hans efterladte Enke og vor Moder saa længe og hvorudi, vi kan, og hvad for en blama og ond Eftertale vilde det foraarsage, om vi forlade hende uden givne Aarsag. Og skulde endelig dertil gives Aarsag, som jeg ej vil formode, og Gud i Naade afvende, saa kan de med bedre Føje og tidlig nok tage den Resolution, thi naar de endelig ej vil blive, kan jo ingen holde dem, og har de altid derudi deres fri Vilje, hvorvel naar vi betænker, hvad vor gode, salig Fader udi 40 Aars Tid med vor gode Moder har udstanden, bør vi sandelig nogenledes at overbære de Svagheder, som hos hende kan findes«.

Det lykkedes ham ogsaa at faa Søstrene til at blive hos deres Moder paa Nislevgaard, hvor Sophie Amalie overtog Husholdningen. Hele Livet gjorde han, hvad han kunde, for at hjælpe dem og holde sammen paa Søkendeflokken.

Christopher Sehestedt og Merete Urne med alle deres Børn er bisat i Kapellet ved Otterup Kirke, de to Forældre i pragtfulde Sarkofager.

UNGDOM

Christian Sehestedt blev født i København den 22. Februar 1666 som Nr. 5 af Søkendeflokken. Han var altsaa kun 4 Aar gammel, da Forældrene flyttede til Skanderborg, og han har næppe set Hovedstaden

Nislevgaard. 1701.

igen før i sit 14. Aar. Barndomstiden er altsaa falden i Jylland og paa Nislevgaard. Han kan derfor næppe heller have haft noget større Indtryk af Enevældens allerførste Aar med dens skarpe Forhold mellem Kongen og den gamle, danske Adel, der stærkt rystet over saa revolutionært at være sat politisk og økonomisk ud af Spillet trak sig tilbage til sine Gaarde. I Stedet for blev det, som nævnt, overvejende Fremmedadel, navnlig fra Holsten og Meklenborg, som fik de ledende Stillinger i Regeringen og kom til at spille Rollerne ved Hove.

Overfor denne tysktalende Overmagt sank Dansk i Hovedstaden ned, som der er sagt, til kun at blive et »Vadmelssprog«. Selv om imidlertid Brugen af Tysk voksede aldrig saa stærkt, især indenfor visse højere Embedsmandskredse og ved Hoffet, kunde det dog aldrig blive saa fornemt som Fransk. Thi Frankrig var det førende Land paa alle Kulturomraader, og Ludvig XIV's og Ludvig XV's rige Hoffer prangede med en Glans, som kastede sit blændende Skær ud over Europa og søgtes efterlignet af store og smaa Fyrster. Fransk var og blev det Sprog, som den fornemme Verden fortrinsvis betjente sig af i Breve og Samtaler. Christian Sehesteds Korrespondancer senere hen til Kongen, sine Medministre og sine Venner er altid skrevet paa et Fransk, der — mærkelig nok — endda falder ham adskilligt naturligere end Tysk i hans Betænkninger og mere tjenstlige Skrivelser til Kongen eller i Breve til Embedsmænd, som ikke forstaar Fransk. Søsteren *Sophie Amalie* havde under sit Ophold i København omkring 1680 en fransk Sproglærer ved Navn Kesquilet, som fik 25 Rdl. om Maanedn i Løn.

Foruden Fransk og Tysk, lidt Græsk og Spansk og saa naturligvis Latin som det bærende Sprog for Datidens Kulturliv lærte *Christopher Sehesteds* Børn et udmærket Dansk, hvad maaske ogsaa Landlivet

har bidraget sit til at udvikle. De skrev altid til hinanden paa Modersmaalet, og Christian Sehestedt førte ligeledes sine Dagbøger fra 1696 til Midten af 1701 (til sin Ansættelse i Tyske Kancelli) paa Dansk, derefter paa Tysk og op i Tyverne paa Fransk. Til sin Fader brugte han altid Fransk eller Latin.

Han var den eneste af Sønnerne, som fik en akademisk Uddannelse. I Modsætning til Brødrene egnede han sig absolut ikke til Officer og havde heller ikke den fjerneste Lyst til at blive det, hvad hans Fader ogsaa nævner i et Brev til ham. Selv om han imidlertid i Firserne nok har boet hos sine Forældre i København, ses han dog ikke at have været indskrevet ved Universitetet, hvad jo heller ikke var Skik og Brug for unge Adelsmænd, fordi det endnu i overvejende Grad var en Præsteskole. Utvivlsomt har han dog faaet en vis grundlæggende Undervisning i Fag som Statsvidenskab, Jura og Historie, og til Slut bekostede hans Fader en lang Udenlandsrejse paa ham. Men medens det endnu i 1600-Tallets sidste Halvdel ansaas for rigtigt, at de mere Velstaaendes Sønner allerede i 13—15 Aars Alderen sendtes udenlands, gerne ledsaget af en Præceptor, fik Christian Sehestedt først i en mere moden Alder, nemlig ikke før 18½ Aar gammel, sit (latinske) Rejsepas, dat. den 31. December 1684.

Det synes endda ikke, at han kom afsted lige straks. Hans Fader skrev nemlig engang i 1689 til ham, at dette jo var hans første Udenlandsrejse, hvilket Udtryk han næppe vilde have brugt, hvis han havde været i Udlandet siden 1685. Endvidere findes der i hans efterladte Arkiv en af ham selv ført, latinsk Stilebog med Øvelser i Brevskrivning, og paa dennes Forside har han selv noteret: Hafniæ den 10. Aprilis 1687. Han var altsaa endnu paa det Tidspunkt i København, men da han samme Efteraar, den 19. September, udnævntes til Hofjunker, opholdt han sig i Udlandet — men hvor?

Mulig var han paa Besøg hos sin Faster, *Magdalene Christine Sehestedt*, Enke efter den hertugelige, braunschweigske Geheimeraad og Statholder i Wolffbüttel *Hildebrand Christoffer Hardenberg* (død 1682). Her var han i al Fald i Vinteren 1688, thi den 7. April 1694 skriver han til sin Kusine *Sophie Dorothea Hardenberg*, der paa det Tidspunkt var Hofdame hos den danske Kronprinsesse, at det netop denne Aften var 6 Aar siden, at han havde haft den Lykke at kysse hendes salig Moder (hun døde den 24. Maj 1688).

Den 22-aarige, unge Mand var taget derved for at fri til sin næst- yngste Kusine, den da 17-aarige *Anna Magdalene*, kaldet »*Leenchen*«.

Lykken var ham dog ikke huld. Han udtaler den 6. April s. A. (1688) fra Braunschweig i et latinsk Brev til sin Fader sin Forbavselse over, at denne ikke vidste, hvad der var paa alles Læber, nemlig den alvorlige Skuffelse, som var overgaaet ham, og som det vilde tage ham lang Tid at komme over. Maaske forekom det ham underligt, at han ikke selv havde fortalt ham Afgørelsen, men nu, han kendte den, vilde hans Forundring herover vel svinde. »Jeg husker endnu, bedste Fader, at jeg kort før min Afrejse, efter at have nævnt denne Sag, saa at sige havde berørt dit inderste Hjerte, og det vilde stride mod sønlig Kærlighed at rive det nylig lægte Saar op. For at du ikke skal tro, at jeg i en Sag af en saadan Vægt blot har fulgt en ungdommelig Indskydelse, skal du vide, at Hr. *Massenbach* (dansk General, gift med *Ilsa Anna Hardenberg*) og Baron *Vittinghof* (dansk Kammerherre, gift med Christopher Sehesteds anden Søster *Eleonora Marie*) har billiget Hr. Hardenbergs (?) Forslag«.

Et absolut Nej havde han ikke faaet, for han skriver videre, at han lagde Fremtiden i Forsynets Haand, idet »jeg ingenlunde tvivler om et lykkeligt Udfald«. Lene Hardenberg blev imidlertid i 1693 gift med den 44-aarige Amtmand *Henning Ulrik von Lützwow*, der Aaret forud var blevet Enkemand efter sin første Kone, *Eleonora v. Schagen*, der havde været Hofdame hos *Dronning Charlotte Amalie*. Lene Hardenbergs Værger ved Brylluppet var Christopher Sehestedt og Overkammerjunkeren *Adam Levin Knuth*.

Christian Sehesteds Kærlighed til »Leenchen« slukkedes vistnok aldrig, og i al Fald bevarede han hende længe i sine Tanker.

Fra Tyskland tog han til London, hvortil Overceremonimester *Frederik Gersdorff* (hans senere Svigerfader) netop ankom som dansk Gesandt. Christian Sehestedt fik Ophold i hans Hus.

Det var hans Maal at se sig om og uddanne sig til en lignende Gerning som den, hans Fader havde haft, altsaa en kombineret Hof- og Udenrigstjeneste. Hjemmefra opmuntres han hertil, og paa en Forespørgsel fra Faderen om de i London værende udenlandske Gesandters Immunitet lykkes det ham at skaffe Oplysning om, at et saadant Privilegium blev tilstaaet dem i Carl II's Tid, og hvert Aar var der ydermere blevet dem udbetalt Pengesummer fra det kgl. Skatkammer; dog havde ikke en eneste af »vore mange Gesandter villet fordunkle deres Embeders Glans ved en saa lumpen Fortjeneste undtagen den svenske«. Under *Jacob II* blev Immuniteten afskaffet, og

Gesandterne maatte derefter betale Skat lige saavel som de rige, og dette overholdtes den Dag i Dag.

Disse Aar i London blev ikke mindst interessante for den unge Mand, fordi han oplevede intet mindre end den saakaldte engelske Revolution, d. v. s. den forhadte Kong Jacob II's Flugt til Frankrig og Prins Vilhelm af Oraniens Landgang i England den 5. November 1688. I Breve af 11. November og 4. December fortæller han sin Fader om disse Begivenheder, og i Februar 1689 overværede han den danske Prins *Jørgens* Ankomst til Whitehall sammen med sin Gemalinde, Jacob II's Datter, den senere *Dronning Anna* af England. Til Trods for, at Frederik Gersdorff efter Christian V's Ordre søgte at paavirke dem til at blive deres Fader og Svigerfader tro, sluttede de sig begge til den nye Konge.

Sidst paa Aaret 1688 afspærrede England sig en Tid for Omverdenen, og han kunde ikke faa sendt Breve hjem til Danmark, hvor man maatte nøjes med de mange letfærdige Rygter fra Hamburg. Ogsaa Gesandternes Post blev beslaglagt, og først den 5. Marts (1689) fik Gersdorff tilbageleveret et Brev til den danske Konge med Tilladelse til at videresende det. Christian Sehestedt benyttede denne Lejlighed til atter at komme i Forbindelse med sit Hjem.

Hypdigt skrev han til sine Søstre. Til dem kunde han bedre tale ud om sine Fortrædeligheder i Haabet om, at disse ad den Vej alligevel vilde komme hans Fader for Øre og maaske faa ham til at aabne lidt mere for sin Pung, for selvfølgelig var det et bestandigt Omkvæd, at han maatte have flere Penge. Han forklarer senere sin Fader, at han godt vidste, at han kunde bede ham om alt, men der var saa meget, som skulde forklares i Ord, som direkte vilde stride imod, hvad han skyldte ham som Søn. Den 9. April skrev hans Fader til ham paa Latin, at han af (Datteren) Sophie Amalie havde faaet at vide, at Gersdorff havde planlagt en Rejse gennem alle de britiske Provinser, og at han havde tilbudt Christian Sehestedt Plads i Følget. Han forstaar nok, at det tiltaler hans Lyst til at udforske alt, men han er ikke sikker paa, med hvilken Mine dette Tilbud er givet ham. Rejsen vil blive Gersdorff meget kostbar, og han er bange for, at Sønnen vil være til Byrde for ham. Endelig vil han tro, at Gersdorff selv, naar han tænker Sagen til Bunds, vil raade ham til at blive i London, hvor der i Sandhed var den allerbedste Skole, fordi der her færdedes og blandedes Mennesker af næsten alle Europas Tænkemaader!

I sit Svar den 16. April skriver Christian Sehestedt paa Latin, at

han af sin Faders Brev vel har forstaaet, at Planen om at rejse med Gersdorff egentlig ikke har mishaget ham, men at han kun er ængstelig for at gøre en saa fremragende Ven Besvær. Det var dog en sjelden Lejlighed, som aldrig senere vilde tilbyde sig for ham. Gersdorff havde altid behandlet ham med saa enestaaende Venlighed og Godhed, at han nok skulde vogte sig for at være ham til Byrde, og det vilde ydermere koste en engelsk Formue at leve i London. Til Trods for, at vor Konge havde tilstaaet Gersdorff en aarlig Gage, og at han ikke havde overskredet de Udgifter, der var foreskrevet en Mand af hans Stand, var der dog medgaaet en stor Del af hans egne Midler. Tilsidst skriver han, at han nu har oplevet alt det nye, der var sket, og han mente det interessant at lære det nye Kongedømmes Metoder at kende. »Imidlertid vil du finde mig i Overensstemmelse med din Vilje, og jeg vil ikke, at dette skal være sagt saaledes, at det paa nogen Maade skal stride imod den Lydighed, der skyldes de faderlige Bud«.

I hans efterladte Arkiv eksisterer der ikke et eneste Koncept paa Engelsk, og han synes saaledes ikke at have lagt sig efter dette Sprog, som jo dengang nok taltes Verden over af Søens Folk, men ikke ved Hofferne eller blandt Diplomater. Derimod findes der et Par Brevkoncepter paa Hollandsk, hvor han for sig selv eller for andre skriver til Agent *T. v. d. Meyden* i Amsterdam om Pengesager eller efter Chokolade, Kaffe m. m.

Som alle unge Mænd vilde Christian Sehestedt naturligvis helst se det hele Europa, men hans Ønsker møder saa ubehagelige Begrænsninger som en for ringe Pengestrøm fra den faderlige Kilde og en Ordre til at være hjemme igen inden Udgangen af Oktober 1690. Vist fra dette Tidspunkt — Vinteren 1689 — stammer et stort, udateret Formaningsbrev fra den gamle Sehestedt. Denne skriver til Sønnen, at hvad han fortæller om en Rejse til Frankrig og om der at øve sig i Dansekunster, har han læst i Brevet til Søsteren. Han misbilliger det ingeniunde, men erindrer om, at hvad der bruges til Benene, fratages Hovedet, der dog er Forstandens Sæde. Det var rigtigt, at han tænkte paa yderligere at udvide sine Sprogkundskaber, som han dog vidste, han var i tilstrækkelig Besiddelse af. Faderen vilde heller ikke nægte, at han selv havde brugt lange Ophold i Udlandet og mange Penge til saa nogenlunde at lære Sprog, men det var, fordi han havde manglet den Undervisning i Hjemmet, som Sønnen havde faaet Lov til at nyde. Han mente dog, at et tre Maaneders Ophold i Paris var nok til at lære

at danse, og han burde ogsaa ofre noget af Tiden til alvorligere Ting, nemlig til at undersøge, hvorledes den navnkundige Konges, hans Ministres og hele Hoffets Aand var. Endvidere skulde han med Kløgt sætte sig ind i Rigets Styrke, Indkomster, Flaaden og Hæren med disses Førere, Frankrigs Venskaber og Ligheder med Udlandet o. s. v. Det gjorde ikke noget, at han hørte paa meget Vrøvl, for han kunde selv sigte alt og beholde det, som var af Værdi. Det vilde sikkert være rigtigt at følge Hoffets Fester, men han skulde tillige lægge godt Mærke til moderne Maskiner og nye, kunstige Vandspring!

Overalt skulde han søge at skaffe sig Adgang til Mænd af de højeste Rangklasser og til de udenlandske Ministre, saaledes som Gersdorff havde hjulpet ham til i London. Han skulde ikke være ked af, at han ikke fik alt at se paa nærmeste Hold, for Eks. fra et lille Taarn at betragte omliggende Huse eller at efterspore Inskriptioner paa Tavler i gamle Ruiner. Den Slags kunde man overlade »de Skolastikere — til daglig kaldet Skolefukse — der var givet vor Ungdom til Ledere [ikke sjældent Vildledere]«, men det passede sig mindre for fribaarne Børn og særlig ikke af Christian Sehesteds Livsform! Han havde selv paa Grund af Pengemangel for Eks. ikke faaet Genua, Liguriens Fyrste, at se, men hver Gang Talen faldt paa denne By, der ligger opad Bjergets skraa Sider, dens Styre, offentlige Bygninger, fortræffelige Havn og fremragende Familier — eller han læste om den i gode Bøger — kunde han næsten græde. Og med et vist Lune tilføjer han: »Saaledes har jeg flere Gange overfor uvidende [thi med de mere vidende skal man være forsigtig] forekommet at være en hel Genueser. Hver Gang jeg sagde de Ord: *Hebrei bazzati, mar senza pesce, huomini senza fede, donne senza verbogna* (Sproget ikke korrekt, men kan tænkes udlagt: Jøden er Handelsmand, men uden Fisk (d. v. s. uden Varer), Mændene uden Tro og Kvinderne uden Blufærdighed), vandt jeg næsten Tiltro, som var jeg selveste Merkur!«

Videre advarer han Sønnen mod Skøger og Munke — Skøgerne, fordi han maatte bevare sin Ungdommelighed ubeskaaret. En øjeblikkelig Tilløkkelse drager en lang Anger efter sig. Munkene flakker om vidt og bredt, besætter Veje og Gæstgivergaarde, blander sig mellem de Rejsende og søger at paavirke dem ved at fordreje Religionernes Hemmeligheder. Prøvede man paa at sige dem imod, kunde de rejse Masserne rundt om, og navnlig i Frankrig var disse ganske nedsunket i Overtro. Sluttelig opfordrer han ham til at bære sig fornuftigt ad, holde sig den sande Fromheds og usminkede Redeligheds Regel for

Øje, være venlig mod alle, ikke besværlige mod nogen og villig til en hvilken som helst Tjeneste.

Rejseplanen indenfor det britiske Rige blev imidlertid ikke til noget, fordi Gersdorff fik Ordre fra Christian V (dat. 9. April 1689) til at vende hjem og tage Afsked med Kongen af England »sans ceremonie«. Christian Sehestedt udbad sig derfor Besked fra sin Fader, om han skulde rejse med Gersdorff til Holland eller blive i England. Ordren lød paa at tage til Haag og blive der, indtil der viste sig en gunstig Lejlighed til at rejse videre. Gennem Søsteren fik han dog Tilladelse til at vælge en anden By i Holland og der at afvente Christopher Sehesteds nærmere Bestemmelse. Han valgte Leyden, ved hvis berømte Universitet han lod sig indskrive den 8. August 1689 som »politisk studerende«. Haag fandt han lige saa kedelig som London, efter at ikke blot Kong Jacob, men ogsaa alle »les gens de qualité« havde forladt den, de sidste til andre Byer eller ud paa Landet, hvad Plessen vilde kunne bevidne. I Leyden var tilmed bedre og billigere Herberger, foruden at den var en af Hollands smukkeste Byer.

Ogsaa Rejsen til Frankrig blev opgivet, vel sagtens paa Grund af Ludvig XIV's Erobringskrige, som netop da rasede i Sydvesttyskland og i Belgien, og Christopher Sehestedt har derfor ikke ovovet at sende Sønnen gennem disse Egne. Den 13. December s. A. gav *Christian Lente*, der paa det Tidspunkt var Gesandt i Nederlandene, ham Pas til Augsburg. Samtidig modtog han hjemme fra et nyt latinsk Rejsepas (Salvegardebrev) til fremmede Lande, dateret den 3. December 1689, underskrevet af Kongen selv og forsynet med kongeligt Segl. I Augsburg var han endnu den 1. Februar 1690, men kort efter rejste han sammen med nogle Østrigere til München for senere at fortsætte til Wien.

Christopher Sehestedt var yderst tilfreds hermed. I et latinsk Brev, dateret 22. Februar 1690, skriver han til ham i Wien, at efter Bajrernes højtidelige Festligheder (i Anledning af Kroningen) vilde det være nyttigt at se Østrigernes Dygtighed og Evner til at arrangere Æresbevisninger. Kun er han i Tvivl, om Sønnen selv er i Stand til at vurdere, hvor megen Tid han bør anvende her for at lære Folkets Sæder og Tanker at kende. Det vilde nemlig ikke kunne læres, selv om han brugte et halvt Aarhundrede dertil, da det østrigske Hof havde et meget »forborgent Sind« og ofte vendte Ryggen til de Fremmede. Med venlig Støtte af den danske Gesandt i Wien, Excellencen *Lilien-crone*, og efter hans Anvisning kunde han dog i Løbet af 3—4 Uger sætte sig tilstrækkeligt ind i Hofforholdene samt i Ministeriernes og

Gesandternes Ceremoniel. Han burde snarest forlade Wien, »i Særdeleshed paa Grund af den Luksus, som du selv fortæller er vokset til det umaadelige, med mindre du — det være dog langt fral — foretrækker ligesom Frøen at puste dig alt for dristigt op for at kappes med Oksen og tilsidst revner eller sprænges i Stykker«. Rejsen maatte ikke udstrækkes udover den fastsatte Termin, og han kunde derfor ikke bevæge sig med Skildpaddeskridt, hvis alt skulde naaes.

Videre skriver Christopher Sehestedt, at han nu er en gammel Mand og gerne vil se ham rask og sund hjemme igen, for at han kan give ham adskillige, yderligere Formaninger og Beløringer inden sin Død.

Christian Sehestedt omtaler aldrig Kammerater paa sine Rejser. Først fra Augsburg fulgtes han med Storkanslerens Søn og Kronprins Frederiks (Fr. IV) Ven, den 19-aarige Grev *Christian Ditlev Reventlow*, der havde endt sine Studier i Frankrig og nu søgte militær Uddannelse i fremmede Lande. Deres fælles Maal var Regensburg — som Christopher Sehestedt kalder: »hint dødbringende og frugtbare Sæde for al Tysklands Kævl, Strid, unyttige Opsættelser og den Slags Forvirring«. Om Følgeskabet med Grev Reventlow skriver han, at »hans Venkab i Sandhed maa skattes højt, og det vil ikke være nogen ringe Lykke for dig at nyde godt af hans Kammeratskab, men I har ikke de samme Betingelser for at overkomme det. Pas paa, at du ikke paatager dig en saadan Byrde, at du ikke kan trække Foden tilbage derfra«. Iøvrigt sendte Christopher Sehestedt ham en Anbefalingsskrivelse til Liliencrone i Wien og skrev samtidig selv til ham. Han fandt det ogsaa klogt at »underrette Excellencen, Grev *Windisgrätz*, min Rejsekammerat, der nu er i Regensburg som kejserlig Gesandt, om min Tjenstagtighed«. Han raader Sønnen til at søge at komme til at tale lidt Spansk, som han vidste, at han i al Fald ikke var ganske ubekendt med.

Brevene sendtes gerne gennem de danske, kgl. Agenter i Udlandet (nærmest de nu værende Konsuler), og Christopher Sehestedt havde skrevet til disse om hvorsomhelst at skaffe Udvej til at viderebefordre Sønnens Post. Til Gengæld skulde denne altid holde Agenterne underrettet om, hvor han var, for at de hurtigst muligt kunde komme i Forbindelse med hinanden.

Det kniber stadig med Rejsepengene, men den gamle Sehestedt har ikke engang, hvad han selv skal leve af. Efter et af Christian Sehesteds Breve til sin Søster svarer hans Fader: »Jeg forsikrer dig, at jeg aldrig af dine Breve har kunnet gætte, at du, da du forlod Belgien,

kun var udstyret med 200 Daler til at storme det romerske Rige for. Da jeg særdeles godt ved, at en saa besværlig Rejse med Rette kræver mere, troede jeg, at du havde 400 uden Afkortning, og jeg undrer mig over, at du paa selve Tærskelen ikke klagede over Mangel paa Penge. Nu, da Regnskaberne for dine Udgifter ligger klar for Dagen, har jeg anset det for rimeligt uden Tøven at drage Omsorg for dine Penge-sager, og jeg tvivler ikke om, at du ved Hr. *de Herthoges* (Bankier i Hamburg) Anstrengelser allerede tilstrækkeligt hæderligt er holdt oppe og endda saa længe, at noget at dit Underhold kan betales i Wien«. Han indprenter ham fortsat Sparsommelighed, navnlig under den videre Rejse fra Wien til Rom og Venedig, og tilføjer, at har han set disse to Byer, har han i Virkeligheden set alt.

Sønnen svarer herpaa, at Folk dernede fraraader ham at rejse til Italien paa denne Aarstid, og det var ogsaa umuligt at se »de to Verdens Underværker« paa saa kort Tid. Sommervarmen var utaalelig og Luften inficeret af giftigt Støv. I det hele taget var der ikke meget at se i Italien, naar de til Bacchus indviede Fester var forbi!

I længere Tid havde Christian Sehestedt skrevet hjem paa Fransk, men det sidste Brev (af 3. April 1690) er paa Latin. Hans Fader er lykkelig herover og svarer ham den 19. April: »Jeg glæder mig over, at du har sagt Farvel til de franske Floskler og endelig er begyndt at tale Latin. Det passer sig i hvert Fald i Regensburg, som er proppet med saa mange Uhumskheder fra Frankrig. Og naar de, der er smittet af dette Folk, er forvist og fjernet fra hele Tyskland, ser jeg ikke, hvorfor ikke ogsaa Sproget er landsforvist«. Han slutter Brevet med at forklare Nødvendigheden af, at Sønnen erhverver sig Ceremoniel-lovene fra det wienske Hof angaaende Modtagelse af Gesandter, baade kristne og tyrkiske, tilligemed Rangforordningen samt Instruktionerne for det derværende Generalkrigskommissariat eller for dem, som staar i Spidsen for det militære Skatkammer.

I Anledning af Faderens Glæde over hans latinske Brev forklarer Christian Sehestedt fra Wien, igen paa Latin, at efter at han i Regensburg Dag ud og Dag ind havde hørt saa meget Mundhuggeri, »udformet paa Latin og udført i det uendelige i Overensstemmelse med dette Sprogs Rigdom, var jeg kommet saa vidt, at jeg ligesom drømte paa Latin. Og hvis jeg om Dagen havde brugt det franske Sprog, havde jeg udviklet mig til en hel Skolelærer«.

Rejsen til Italien blev imidlertid ikke til noget, antagelig paa Grund

af Pengemangel. I det sidste Brev til sin Fader skriver han, at han nu var tilstrækkeligt belært om hans Vilje og hans Pengemidler. Sporenstregs rejste han til Hamburg og derfra videre hjem.

Som tidligere nævnt, var Christian Sehestedt afgjort dansk i Mod-sætning til de mange i Datiden, som kom hertil Syd fra, fik Embeder, men kun følte sig knyttet til Landet ved deres Embedsed til Kongen.

Paa flere Punkter lignede han sin Fader. Han var som denne uan-gribelig i moralsk Henseende, samvittighedsfuld og fremadstræbende, og i Breve og Skrivelser kan han vel nu og da røbe et vist fornøjeligt Lune, men noget temperamentsfuldt Gemyt eller nogen livfuld intellek-tuel Begavelse har han næppe været. Derimod havde han, som nævnt, gode Sprogkundskaber, og som Latiner overgik han — efter Kyndiges Udsagn — sin Fader i grammatikalsk Korrekthed. Langt op i sine ældre Aar skrev han paa dette lærde Sprog, for Eks. til *Ditlev Vibe*, og latinske Sentenser faldt ham ustandseligt i Pennen.

I Brevene til Hjemmet mærker man nok hans Ivrighed for at skaffe sig Kendskab til fornemme og indflydelsesrige Kredse, overalt hvor han kom frem, samt til Hofceremoniel, Statsforhold, Folkeliv og lig-nende, altsaa den verdslige Viden, som i Forbindelse med en smuk Optræden og Øvelse i at tale Sprog skabte den dannede Mand, som der i Datiden var Brug for i Diplomatiets og ved Hoffet. Derimod fortæller han aldrig om Universitetsforelæsninger eller anden Undervis-ning og er ikke levende optaget af store Problemer. Aldrig afspejler en eneste Ytring nogen Henrykkelse over den Skønhed, som han stilles overfor i Kunst eller Natur. Hele Europa var jo inde i en Tidsalder, hvor der først og fremmest lagdes Vægt paa det praktisk nyttige, det rationelle, og hvor det var smaat med aandelige Interesser.

Ligesom sin Fader var han absolut den første Enevældes svorne Mand, opdraget i dennes særlige Tankegang om Monarken som den ypperste og højeste i Riget uden andet Overhoved eller anden Dom-mer over sig end Gud alene. Han bøjer sig i dybeste Æresfrygt for den almægtige Enevoldsherre og var i den Grad opøvet i Tidens høj-tidelige og stift formede Kancellisprog, at det endog sætter sit Præg paa hans private Brevskrivning.

For enhver, der regnede sig »af Kvalitet«, var den almindelige, høf-lige Omgangstone præget af yderste Korrekthed. Forældre og ældre, fornemme Folk skyldte man den højeste Respekt. Selv om Christian Sehestedt vel ikke bruger Titulaturer til sin Fader, saa siger eller skriver

han dog heller aldrig »du« til ham undtagen paa Latin, hvor han er nødt til at bruge »tuus«, for Eks. i Underskrifter: Tuus obediens filius (din lydige Søn). Som langt ind i 1800-Tallet — indenfor fornemme Familier — undgik man at »dutte« Forældrene og sagde for Eks. »I« (fransk vous, aldrig tu) eller brugte en Omskrivning, for Eks. Tillader min kære Fader, at jeg . . . o. s. v.

Op i 1700-Tallet var Versemageri en Mode, som dreves af alle, endog af Stormænd som Vibe, *Iver Rosenkrantz m. fl.* Præster og andre søgte Embeder ved versificerede Ansøgninger eller bragte sig i Erindring ved højtravende Hyldestdigte til Kongen eller Ministrene. I Sehesteds Arkiv findes der saaledes adskillige Digte af *T. Bredal* (vistnok Justitsraad T. B., Fader til Forfatteren *Niels Brock Bredal*) og Digter-Præsten *Christen Lassen Thyconis*. Maaske en Broder til denne, *Tyge Lassen Thyconis*, anmodede i 1707 paa Vers om at blive Professor Eloquentiæ i Oslo, medens Oversætteren *Carsten Worm* fra Ribe i 1712 paa samme Maade søgte at indynde sig for at blive Amtmand i Silkeborg. Ogsaa Christian Sehestedt var — ligesom sin Fader — Versemager i stor Stil. I hans Arkiv findes Mængder af Digte med hans Haandskrift og adskillige endog fra hans ældre Dage, mest gudelige Digte, Hyldestdigte til Kongen, i Anledning af Skibsafløbninger paa Holmen o. s. v. samt Gravskrifter paa Latin og Dansk og Indskrifter paa de mange, historiske Medailler, som *Frederik IV* lod slaa til Minde om store Begivenheder eller Mærkedage. Ofte tegner han tillige med zirlig, skarpt spidset Gaasefjeder et smukt Udkast til Medaillen, og er han i Udlandet, studerer han Medaillekunst. Ligeledes laver han dekorative Ornamentter i Barokstil og — hvad der er mere interessant — Skitser til Borddækninger med Sølvopsatser, Sølvterriner, Sølvfade o. s. v. samt en Morsomhed med et Fastelavnsbord med Fastelavnsris, en stor Terrin, Fade med Fastelavnsbrød og Fastelavnsretter samt Ske, Kniv og to-grenet Gaffel.

Hans Vers vidner dog afgjort ikke om nogen større Digtergave end det meste af Tidens Amatørpoesi. Her skal anføres et i Flæng valgt Eksempel paa hans religiøse Digte:

Alt Kød skal engang dø! Dertil bered i Tide
din Sjæl, O! Læser, thi Tiden, naar det sker,
at du her rykkes bort, dernæst paa hvad Maner
og Sted, kan sandelig den klogeste ej vide.

Jer ingen Ting formaar; hvad højt i Verden skattes,
Gods, Ære, Venners Flok her slet afmægtig er

og lidet trøste kan, naar Døden kommer nær,
Purpur og Pjalter herunder at befattes.

Se denne Verdens Vej har ogsaa maattet vandre
den ædle, salig Ven. Her har han efterladt
et meget ærligt Navn, sin Sjæl hos Gud hensat.
Lyksalig, hvem der kan sin Tilstand saa forandre.

PAA FRIERFOD

Det var i Efteraaret 1690, at *Christian Sehestedt* naaede tilbage til København. Straks efter udnævntes han til Kammerjunker og kom samtidig til Uddannelse som Sekretær i Søetatens Kommissariat, hvor hans Fader var Chef. Han skriver netop i Maj 1694 til Storkansleren, Grev *Conrad Reventlow*, at det nu er tre Aar siden, at han indtraadte i Kommissariatet. Det følgende Aar — 1691 — paa *Dronning Charlotte Amalies* Fødselsdag den 27. April gjorde han første Gang Tjeneste som Kammerjunker. Den 6. Februar 1694 blev imidlertid Søetatens og Landetatens Kommissariater slaaet sammen til et fælles Generalkommissariat, hvor dog de to Etaters Kontorer holdtes hver for sig, altsaa omtrent som nu Forsvarsministeriet. *Christopher Sehestedt* søgte, som tidligere omtalt, sin Afsked og rejste til Nislevgaard. Det nye Generalkommissariats Chef blev Geheimeraad, Baron *Jens Juel*, og dets andre, øverste Medlemmer, de saakaldte Deputerede, blev *Christian Sehestedt*, *Peter Brandt*, *Mathias Moth*, *Jens Harboe*, *Reinhold Meier* og *Oluf Hansen*. *Christian Sehestedt* skriver senere, at Kongen havde opfordret ham til at følge med over i det nye Kollegium, men en anden Gang fortæller han, at det var Storkansleren, som sørgede for, at han fik Ansættelsen. Til *Sophie Amalie Friis* (gift med General *Johan Rantzau* — *Sehestedt* kalder hende for Søster) skrev han den 19. Februar (1694), at han nu ogsaa havde faaet sit Ønske opfyldt, »hvis jeg udi Fremtiden kan findes bekvem til nogen behagelig Tjeneste«, og til Broderen *Jørgen* skrev han den 10. Marts, at »jeg nu [med Gunst at sige] har saavel med Land- og Sømilicen at bestille og skal ungefær lægge mig lige saa mange Venner til til Lands og til Søs«.

Den nye Ansættelse betød et godt Skridt fremad. De Deputeredes Antal var ikke stort, og Stillingen i Forbindelse med hans Adelskab og Kammerjunkertjeneste førte ham ikke blot ind i de mere betydende Kredse, hvor han kom til at staa Regeringens øverste Chefer nær, men

bragte ham endog paa Talefod med selve den enevældige Monark. I et Brev om et Arvespørgsmaal lykønsker *Eleonora Christine* ham, og han svarer paa Dansk: »I det øfwrige erkjender jeg med ydmyg og skyldig Tacksiigelse hendes Naades obligeante lykønsching til min nye fonctions indträdelse, og hvorvell det er en hendelse, som mere bør at henregnes till Hans K. M'ts naadigste reflexioner end nogen min capacitet, saa er det mig dog en särdelis stor fornøjelse, at hendes Naade mig dertil hendes benediction meddeler«.

Han formaaede nu ogsaa at hjælpe sin Broder Jørgen ind i en god Ansættelse, og hans anden Broder, *Mogens*, som en Sørret havde dømt for Malkonduite under et Togt, fik han ikke blot benaadet og gendindsat i sin tidligere Charge som Kaptajn, men senere endog tildelt Gagepaalæg.

Sehesteds første — og maaske eneste virkelige — Kærlighed var, som tidligere nævnt, blevet gift Aaret forud, og han er nu — 28 Aar gammel — blot ude efter et rigt Parti, hvad jo ogsaa kunde være nødvendigt nok for en fattig Embedsmand og vordende Diplomat. Hans Kusine, Frk. *Sophie Hardenberg*, var i Vinteren 1694 paa Besøg paa Herregaarden Hardenberg (nu Krenkerup) paa Lolland hos *Jørgen Skeel* til Gl. Estrup og dennes Kone *Benedicte Margrethe Brockdorff* (se senere). Her boede paa dette Tidspunkt ogsaa Stiftamtmand *Lützow* og Fru *Lene* samt en tysk Fru *d'Adelipsen* med Døtre. *Sophie Hardenberg* skrev til *Christian Sehestedt* og foreslog ham at forsøge sig hos den ene Frk. *d'Adelipsen*, nemlig Frk. *Leenchen*. *Sehestedt* sendte den 10. Februar Fru *Lene* en Hilsen, hvori han udtrykker Ønsket om at kunne være hos hende og Vennerne, men der var saa meget, man maatte give Afkald paa. I et indlagt Brev til *Sophie Hardenberg* erklærer han sig villig til at lade sig introducere hos Frk. *Leenchen d' Adelipsen* og beder hende om at undersøge, hvad Fru *d'Adelipsen* vil sige til det, og hvad man bruger af Gaver i hendes Land. Tillige skal Kusinen prøve at gøre *d'Adelipsens* forstaaeligt, hvad det koster at leve standsmæssigt i København, og han erklærer sig villig til at rejse ned til dem, naar Sagen er afgjort. Den gamle *Sehestedt* har intet at indvende udover, at Afstanden derned var stor. Dog — hvis Moderen vilde beslutte sig til en god Medgift, vilde man dog let glemme Omkostningerne ved saa lang en Rejse. Kort efter sendte *Christian Sehestedt* sin Kusine følgende Digt:

Gros reichthum hab ich nicht, doch bin ich ohne schulden,
Gott lob, kein überfluss vergnügt meinen sinn;
Bin ich der schönste nicht, dass muss ich auch erdulden.
Ich kann nicht anders sein, als ich erschaffen bin.

Vom höchsten bin ich nicht prahlendens geblühte,
doch bin ich mein geschlecht bekandt für jederman;
Man finden wirdt bei mir ein redliches gemühte,
ein recht getreues hertz, dass sich nicht endern kan.

Steht dieses Leenchen an, so kann Sie nur befehlen,
vornach in solchem fall ich mich verhalten soll.
Ihr diener bin ich stets, ich kans Ihr nicht verhehlen;
Es geb's der höchste Gott, dass es gerahte woll.

Nedenunder skriver han paa Fransk, at »min Sangs Vers, Frøken, vil tjene til at udtrykke for Dem de virkelige Følelser hos den Person, for hvem De har den Godhed at interessere Dem saa ædelmodigt, og som aldrig vil ophøre i Livet at være Deres underdanige og lydige Tjener«.

Det synes, som om han ikke straks var klar over de ubehagelige Følger af, at hans Fader trak sig tilbage til Privatlivet paa Nislevgaard. Det gik først op for ham, da han kom til at staa alene i Hovedstaden uden sine Forældres Hjem og uden den effektive fædrende Protektion, som under Enevældens mange Luner var af saa stor Værdi. Dertil kom, at den gamle Sehestedt som Pensionist ikke længere havde Raad til at give Sønnen de 600 Rdl., som han hidtil havde faaet foruden frit Op- hold. Ganske vist kunde han som Deputeret gøre sig Haab om højere Gage, men til Gengæld skulde han klare sig selv, og ydermere krævede hans Frieri et vist økonomisk Grundlag. Den 3. Marts skrev han til Sophie Hardenberg, at han ikke havde forsøgt at overtale sin Fader til at blive i sit Embede, fordi det var naturligt, at han fik et Pusterum mellem Livet og Døden. Det var endelig Kongen, som havde ladet Stor- kansleren foreslaa ham at søge sin Afsked, hvad jo var det samme som en Opfordring.

Det er vist ogsaa paa dette Tidspunkt, at han skriver følgende mis- modige Brev (udat. Koncept paa Latin) til sin Fader: »Jeg er ikke uvidende om, at de, der betragter mine Forhold udefra, synes, at jeg sidder i en meget høj Stilling og ved Lykkens Smil rigeligt nyder (Livets) Goder. Dog tvivler jeg ikke om, at de, der anlægger en mere alvorlig Maalestok, vil have en anden Mening. Thi hvad er sikkert i en saa troløs Tilværelse, naar det er kommet saa vidt, at de Belønnin-

ger, som Dyd og Hæderlighed har Krav paa, ogsaa bydes dem, der — uden at være gennemtrængt af Kundskab om det hæderlige eller med Vilje vender sig derfra — ikke anser noget for mere tiltalende end en Lejlighed til at gøre Skade og misbruger den Magt, som er tilstaaet dem, eller som de har tilrevet sig? De bedrager ofte Folk, idet de holder sig til: »Lad dem hade, naar blot de frygte.

I denne Verdens saa store Fordærvelse tilstaar jeg, at Kongens Naade og glade Ansigt er til stor Trøst for hæderlige Folk, og jeg har [ikke uden Grund] konstateret, at den kongelige Velvilje ikke blot ikke staar tilbage for de højeste Glæder i dette Liv, men ogsaa er de Dødeliges første og flittigste Bestræbelser fuldt ud værdig, saa at man kunde tro, at der var noget guddommeligt deri, hvis den blot var bestandig. Saa ofte jeg imidlertid kommer til at tænke paa, at »kun medens Faderen lever, æres Børnene«, og at der ved Hoffet ikke gives noget mere foranderligt end Monarkens Gunst, fordi den afhænger af Smigreres glimrende Udsagn og slette Menneskers onde Tale, saa tror jeg, at Menneskets Velfærd eller Skæbne i høj Grad vakler, naar den støtter sig paa et saa usikkert og skrøbeligt Grundlag.

Under saadanne Forhold lover den nuværende Tilværelse intet sikkert, men for saa vidt der skulde kunne synes noget godt i den, bør man overveje at søge sig en Medhjælp i det daglige Liv eller en vis Støtte for om muligt at kunne opnaa noget bedre og sikrere.

Det er maaske et Spørgsmaal, hvad der kan anses for sikkert i denne dødelige Tilværelse, men Svaret herpaa maa være, at ganske vist eksisterer der intet solidt og fast i den menneskelige Skæbnes bestandige Omskiftelighed, men at der ikke desto mindre i hin tvivlsomme Usikkerhed findes forskellige Grader, af hvilke nogle [skønt de alle styres ved guddommelige Vink] i en vis Henseende af den højeste Guddom er overladt til Menneskets egen Afgørelse, medens andre afhænger af Flertallets Velvilje og Bifald eller dets Had og Bagvaskelse — og disse er de farligste, fordi den ene bliver bragt til Tavshed ved at hundrede, ja flere, modarbejder ham ved at overdøve ham, som jeg ofte har sagt »Sværmen af Nepoter har rejst sig paa Satans Ønske«.

Jo hurtigere altsaa Tiden stjæler sig fra os, desto forsigtigere skal Timerne bruges, og sund Fornuft raader til at tage sig en Hustru med en vis Medgift. Min Stillings Usikkerhed, som jeg før har omtalt, og den nuværende Mangel paa velbaarne Piger undskylder min oftere gentagne Paatrængenhed. Føj dertil, at den kongelige Naade, hvorved jeg lever, og du, kæreste, der stadig er i Live, byder mig en let Vej

til, hvad den mindste Ændring i den kongelige Mildhed og din Død vil gøre langt vanskeligere og maaske ganske ufarbar — dette for ikke at tale om, at et sent Giftermaal efterlader Smaabørn, der senere maa overlades fremmed Omsorg og tvivlsom Troskab.

Da Sagen imidlertid endnu ikke er afgjort, kan jeg ikke se, hvortil mit daglige Arbejde fører, og denne Usikkerhed forøger ikke, men formindsker den Iver og Bestandighed, der er nødvendig, særlig under saa modstridende Forhold, og den ødelægger ofte ens Sindsro. »Jo mere Ilden dækkes, des mere brænder den«. Tilgiv, bedste Fader, den noget frie Pen, som ingen uren eller forbudt Flamme har hvæsset, men det bevægede Sind hos den, der beder om noget ikke usædvanligt, har sat den til Papiret uden at have været i Stand til at holde den tilbage, medens den skrev.

PS. For at jeg ikke skal være dig besværlig paa dine gamle Dage, tier jeg stille med meget, men denne Gang har jeg ikke kunnet det, fordi jeg var bange for, at *den* engang skulde mangle, til hvem jeg kan betro saa store Ting.«

Den 20. Marts skrev han til sin Kusine, at han trak sig ud af Forbindelsen med Frk. d'Adelipen. De Fordringer, hendes Familie stillede, nemlig Garanti i hans Faders Godser samt Krav om, at han skulde rejse ned til dem, vel var forstaaelige, men nu umulige for ham at opfylde. »Siden jeg gav Dem de første Erklæringer med Hensyn til mine Følelser vedrørende dette Parti, har Sagerne pludselig forandret sig. Min Fader har trukket sig tilbage, mine Søstre og hele Husholdningen forladt mig, saaledes at jeg mere end nogensinde har Brug for en god Ven, ikke mindst af Hensyn til min Anseelse paa det nuværende Tidspunkt, thi sandt at sige, jeg havde ikke ventet dette Slag, da jeg skrev mit sidste Brev«. Han beder hende holde sit Navn hemmeligt i denne Affaire.

Christian Sehestedt slutter bittert: »Hvis Sagen havde været gennemførlig, vilde jeg have valgt Lene d'Adelipen i Mindet om den Lene, som har forladt mig for at opnaa en højere Rang og for at kunne kalde sig Frau Stiftamtmanche« (se tidligere Frieriet til Kusinen).

Fra 1. Maj 1694 logerede han sig ind hos Madam *Berndrup*, f. Wienberg, paa Østergade, gift med Urtekræmmer *Jørgen Berndrup* (død 1697), der ejede et Hus her, hvor hun ofte havde unge Adelsmænd boende, for Eks. senere *Iver Rosenkrantz*. Sikkert havde hun tidligere tjent Familien Sehestedt, for hun omtales altid i Søkendekredsen med den største Hjertelighed. Da hendes Mand døde, var Christian Sehe-

stedt med til hans Begravelse og om Aftenen til Gravøl hos hende. Hun døde 1720.

Den 8. Maj (1694) skrev han til Storkansleren, at hans Fader havde været ham en god og trofast Ven, og i hans Hus havde han haft alle Behageligheder og Fornøjelser. Nu maatte han udelukkende støtte sig til Kongens Naade og Venners Protektion, og blandt disse var Excel-lencen en af de første. Hidtil havde han haft Kammerjunkergage samt et Bord ved Hoffet og Føde til en Tjener foruden 600 Rdl. aarligt af Faderen. Nu havde han blot Kammerjunkergagen tilbage, da han var udtraadt af Hofreglementet. Han bad derfor om Hjælp af Kongen. Da Geheimeraad C. S. Plessen (Direktør for Finanserne) kom hjem fra Udlandet, sendte han en lignende Skrivelse til ham. Han bad om 600 Rdl. for at dække sine nødvendigste Udgifter, nemlig

For Pensionatet	130 Rdl.
Mad til en Tjener	150 Rdl.
Til Heste og Vogn	150 Rdl.
Lys og Brændsel	60 Rdl.
En Vaskerpige	24 Rdl.

Ialt 514 Rdl.

I 1694 begyndte han sin første Korrespondancebog (Dagbog først fra 1696), og vi begynder nærmere at kunne følge ham i hans Op-levelser. I et Brev af 28. April (1694) fortæller han Søsteren, at han igen har gjort Kammerjunkertjeneste i Anledning af Dronningens Fødselsdag. Samtlige Riddere af Elefanten fra Kongen af var klædt i Fløjel, »dog ordinaire Kjoler. De bar Elefanten udi en Guldkiæde, heftet paa begge Skuldre og nedhængende over Brystet og Ryggen. Kiæden var sammensat af lutter Elefanter og Taarne. Til Middag blev spist paa Rosenborg og om Aftenen paa Slottet«.

Sophie Hardenberg gør nu et nyt Forsøg paa at skaffe Christian Sehestedt et godt Parti, og denne Gang synes det at være Frk. d'Adelipen, som har faaet Ideen. Det drejer sig om den rige Geheimeraad og General *Hans Frederik Levetzows* to endnu ugifte Døtre, *Margrethe* og *Lucie Hedvig*, henholdsvis 23 og 19 Aar. Sehestedt skriver i et Brev til sin Søster Sophie Amalie, at den yngste var nok saa køn og synes vel saa vittig (aandrig), men de var begge gode Børn, og det var ham lige meget hvem af dem, Vorherre undte ham. Tilsidst be-

stemte han sig ogsaa for den yngste — »une fille fort raisonnable«, som han skrev til sin Fader. En Knuth (formodentlig Overkammerjunker A. L. K.) havde nemlig kastet sine Øjne paa den ældste. Han bad Sophie Hardenberg om at tale hans Sag hos Dronningen.

Imidlertid rejste Levetzow fra Byen medtagende begge de to unge Jomfruer, men efterladende den Besked, skriver Christian Sehestedt til sin Søster Sophie Amalie, at »han forsagde mig ingen af Døtrene, men kunde ej bortlove den yngste, inden han vidste, hvorledes det stod med den ældste, og at han i det øvrige var fuldkommen tilfreds med min Person; saa nær det. Gud give fremdeles Lykke«. Generalmajor Reichau og Hofmarskal Johan Otto Raben (gift med Levetzows ældste Datter) have »arbejdet derudi som ærlige Folk«.

Han maatte altsaa have Taalmodighed, fortsætter han den 26. Maj (1694) til Sophie Hardenberg, men han var ved godt Mod. Han mente selv, at han havde vundet den yngste Datter for sig, saaledes at intet skulde hindre Sagens videre, heldige Forløb uden Intriger »fra visse Folk«. Om Hofmarskal Raben skrev han til sin Fader den 28. Juli, at »han interesserer sig for mig som en virkelig Ven, og han vil arbejde for Sagen med endnu større Energi, naar han faar at vide, at det vil glæde dig«. Til Søsteren skrev han samtidig, at baade Generalinde Reichau og Hofmarskal Raben mener, at Sagen bør forelægges Overkammerjunker Knuth — »den Sag med Levetzows Datter og Synderlighed, efterdi den gamle sig intet foretager sig uden hans Forevidende. Saa har jeg resolveret at lade ham sligt ved Geheimeraad Plessen forebringe, og tykkes mig, at det meget skulde contribuere dertil, hvis Fader vilde sende mig et Brev til ham uden Dato, saa at jeg kunde levere ham det, naar godt befandtes. Indholden kunde næsten være denne, nemlig at saasom han havde fornummen, at jeg havde ungefær de samme Tanker, som han selv i hans unge Dage, og havde hørt, at de faldt hen paa det bevidste (bekendte) Sted, saa vidste han ej at recommandere mig bedre end til ham, saasom han vidste, at Geheimeraad Levetzow gjorde mere for hans Skyld end nogen andens, og sligt mere, thi ved Hove lader sig ofte mere udrette ved Snak og Raillerie end ved alvorlige Complimenter.«

Geheimeraad Plessen gør alt for at støtte ham — for den gamle Sehesteds Skyld — men saa rejste han igen til Udlandet. Breve til Knuth og Raben bringer ingen Fremgang i Sagen. Den 4. August beder han Sophie Hardenberg om at raadspørge Hofmarskallen, om han i Stedet for Plessen skal henvende sig til Storkansleren, som altid har

været hans Faders gode Ven, og som har bidraget meget til hans Ansættelse. Han synes, at han i en saa alvorlig Sag maa søge Hjælp hos en Mand, som betyder noget hos Knuth. »Jeg er en saa fuldstændig frank og fri Mand, som nogen, uden den mindste Gæld, og selv om mit Hjem ikke er saa pragtfuldt, er det dog tilstrækkeligt for mig, og det er betalt til den sidste Hvid«. Til Slut skriver han: »Naar Hr. Knuth ser, at man gaar aabenlyst til Værks overfor ham, tror jeg, at han er en for god Ven af min Fader og alt for hæderlig til at ville forhindre en Sag, som kan være passende for mig, og som han selv intet mister ved«. Imidlertid blev Sophie Hardenberg selv trolovet og fratraadte som Hofdame. I 1696 stod hendes Bryllup i Køge med den danske Etatsraad *Thomas Grote*.

Samtidig — August 1694 — bad han sin Fader om at tage til Odense og tale med Overkammerjunkeren, naar denne passerede Byen i Kongens Følge paa Vej til København, og energisk arbejder han for at skaffe sig al mulig Protektion overfor Levetzow, men øjensynlig anser denne ikke den fattige Adelsmand for noget fordelagtigt Parti for sin Datter. Christian Sehestedt taler gentagne Gange om sin svage Position, efter at Faderen har forladt Hovedstaden. Han klynger sig til dennes gamle og stadig mægtige Venner, Plessen og Reventlow. Den første kalder han i et Brev til Søsteren for »vor gode Ven og Velynder«, som de var megen Tak skyldig for hans Godhed mod deres Fader og hans Hus.

HJEMME OG UDE

Det var sikkert ogsaa *Plessen*, som i Efteraaret 1694 fik ham udpeget til at ledsage den unge *Ulrik Christian Gyldenløve* til Udlandet. Sehestedt fortæller selv: »Anno 1694 den 21. December blev jeg af Kommissariatet henfordret til hans høje Excellence, Statholder *Gyldenløve*, om Eftermiddagen Kl. 3, hvor mig af velbemeldte hans høje Excellence paa hans Majestæts Vegne blev proponeret en Rejse med hans høje Excellence, den yngste *Gyldenløve*, hvorpaa jeg ikke gav noget positivt Svar, men begærede, at jeg min Fader derom maatte konsultere«.

Dagen efter skrev han til sin Fader, som sendte ham følgende Svar: »Angaaende den Sag, som du raadspørger mig om, foreslaar jeg, at du taler fortroligt derom med Excellencen *Plessen*, som kender Verden og har de bedste Indsigter i den. Han er desuden venligsindet overfor vor Familie«. Videre mener *Christopher Sehestedt*, at Sønnen bør

forlange en god Instruktion og en god Gageforøgelse, saa han ikke skal komme til at staa uden Midler, hvis han blev syg undervejs, da han selv ikke kan hjælpe ham synderligt. Som Punkt 3, skriver Christopher Sehestedt, bør han forlange at beholde sit Embede under hele Fraværelsen med Løfte om en god Stilling ved Hjemkomsten, thi hvis Afrejsen fremskyndes, vil han sandsynlig være nødt til at opgive det Parti, han nu har Planer om, og det vilde være meget kedeligt af Hensyn til vore Venner. Endelig vil han ønske, at den gode Olius (?) maa komme med paa Rejsen i den syge *Sparres* (Henning Sparre?) Sted, hvis det kan lade sig gøre, »thi du kender hans Rejseerfaring og ved, at den vil være dig til stor Hjælp«. Brevet slutter: »Saadan er det min Mening, men den behøver jo ikke at være den rigtige, og du maa naturligvis gøre, som din Herre vil det«. Dette Svar afleverede Christian Sehestedt til Statholder Gyldenløve.

Videre fortæller han: »Anno 1695 den 7. Januar lod Hr. Statholder Gyldenløve mig kalde om Morgenen og meddelte, at Hs. Maj. Kongen allernaadigst havde billiget alle de Punkter, min Fader havde sat op. Han spurgte om nogle Detailler vedrørende Punkt 3, og det fik han Svar paa Dagen efter«. Samtidig bad Christian Sehestedt om at faa en Søofficer med, da han ikke havde Forstand paa Sørejser.

Netop paa dette Tidspunkt optoges Familien meget af en Ahlefeldtsk Arvesag. Den 5. Januar (1695) var nemlig en ung *Christian Ahlefeldt* død som eneste Søn af afdøde Geheimeraad, General *Hans Ahlefeldt* til Glorup og dennes ligeledes afdøde Hustru i 1. Ægteskab, *Catharine Sehestedt*, Søster til *Christopher Sehestedt*. Generalen havde ganske vist efterladt sig en Hustru i 2. Ægteskab, men Christopher Sehestedt paastod sig arveberettiget efter sin Søstersøn. Han skrev lange Breve til Christian Sehestedt og opfordrede ham til at forelægge Sagen for Kongen og forskellige, indflydelsesrige Mænd. Det gjorde han ogsaa, men tilsidst maatte de dog opgive Arvekravet.

Den unge Gyldenløve afrejste fra København 3. Paaskedag den 26. Marts 1695 ledsaget af Christian Sehestedt og Kommandørkaptajn *Peter Raben*. Fra Hamborg skrev Sehestedt til sin Privatsekretær i København, Vejermester *Peter Wartberg* paa Holmen, om at sælge hans Vogn og søge hans Lejlighed fremlejet for at spare Penge. Over Amsterdam og Paris naaede de Toulon den 15. Maj. Den 2. Juni sendte Sehestedt Kongen et Perspektiv over Toulons Havn med Meddelelse om, at Gyldenløve hver Dag arbejdede i Skibsbyggeriet og havde beset hele Byen. Dette er vistnok den eneste Gang, hvor han skriver direkte

til Kongen under denne Rejse. Herefter holdt han kun Oversekretær *Moth* underrettet om Gyldenløves Færden.

Forlovelsen med Frk. Levetzow var nu opgivet, og Sehestedt er allerede inde paa en helt ny Plan, nemlig afdøde Overceremonimester *Frederik Gersdorffs* ældste, endnu kun 10-aarige Datter *Charlotte Amalie*. Til sin Søster Sophie Amalie skrev han, at »den bevidste Sag« først maatte aftales med General *Johan Rantzau*, som sammen med sin Broder *Jørgen* var Formyndere for hende. I August skrev han ogsaa fra Paris til Generalen, som han kendte meget godt fra sin Fader. De to havde i sin Tid staaet hinanden nær og hyppigt skrevet til hinanden paa Latin og ofte paa Vers. Begge Brødrene var ansete Officerer samt velbegavede, højt kultiverede og gode danske Mænd. Det var *Jørgen Rantzau*, som under *Christian Ditlev Reventlows* Forfald havde Overkommandoen over den danske Hær i det uheldige Felttog i Skaane 1710.

Frederik Gersdorff havde været en velhavende Mand, som med sin Kone, *Elisabeth Sophie Skeel*, Datter af Geheimeraad *Christen Skeel* (hin rige), havde faaet baade Ravnholt paa Fyn og Tølløse paa Sjælland. Hun var død Aaret før sin Mand, altsaa i 1690, og deres tre Døtre opdroges derfor hos hendes Broder *Jørgens* Enke, den begavede, men ret hovmodige og viljestærke *Benedicte Margrete Skeel* til Gl. Estrup, født *Brockdorff*. (Hun giftede sig 2. Gang 1700 med *Christian Sehesteds* gode Ven, General, Grev *Christian Reventlow*, se senere). *Charlotte Amalie Gersdorff* var født i København den 5. April 1685. Hendes to Søstre var *Birgitte Gersdorff*, f. 1686, gift i 1702 med *Christian Sehesteds* Ven, den 27-aarige, smukke og velbegavede Gesandt, senere Geheimeraad *Iver Rosenkrantz* til Rosenholm, og *Øllegaard Gersdorff*, f. 1687, gift i 1711 med en anden af *Christian Sehesteds* Venner, General, Grev *Christian Frijs* til Frijsenborg.

Imidlertid fik *Ulrik Gyldenløve* uventet den 11. November 1695 Kongens Ordre til at komme hjem — antagelig paa Grund af Krigsrygter. Han tog sig dog god Tid, hvorimod *Christian Sehestedt* afrejste straks og passerede Odense Nytaarsdag 1696. Naturligvis havde han hele Vejen brugt Postvogne eller Diligencer, men Indtoget i København maatte ske standsmæssigt, og han havde derfor fra Roskilde sendt *Berndrup* Bud om at lade en Karosse afhente ham udenfor Byen.

Han genoptog derpaa sin Virksomhed i Generalkommissariatet og boede atter »hjemme« hos *Berndrups*. I April s. A. skrev han til sin

Søster Sophie Amalie, at Geheimeraad Plessen paany havde talt til ham om Giftermaalet. Geheimeraaden vilde komme den 18. April paa Gennemrejse til Odense, og han bad hende søge at faa deres Fader til at møde Excellencen der for at tale med ham om »det bevidste Parti«. Mødet i Odense fandt dog Sted den 21. April, og det glædede ham, at deres Faders og hendes Tanker »om det bevidste Parti var med mine overenskommende«. Charlotte Amalie var dog endnu kun et Barn.

I Hovedstaden levede han et fornøjeligt Ungkarleliv. Penge havde han ganske vist kun lidt af, men fra sin Faders Tid var han godt kendt i de højere Kredse. Ustandselt er han ude at spille Kort og spise til Middag eller Aften hos den ene eller anden, særlig hos sin Chef, Baron *Jens Juel*, men ogsaa hos *Prins Vilhelm* og Gyldenløves, Storkansleren eller Plessen. Var Kongen i Byen, afholdt Majestæten Assembléer, Hoffester og Maskarader — engang et »Bondebryllup« — og han var med til det alt sammen. Derudover spiste han ofte paa Rosenborg eller paa »Slottet«, mest i Forbindelse med sin ugentlige Opvartning (som Kammerjunker) hos Kongen og Dronningen. Iøvrigt gav hans Hoftjeneste ham hyppigt Ærinde paa Slottet, og nu og da er han med Kongen i Ridehuset, i Højesteret, paa Holmen eller paa Kunstakademiet.

Selv om Enevælden nok var de store, sociale Modsætningers Tid, har man ikke Indtryk af, at de adelige Klasser holdt sig særlig eksklusive, i al Fald ikke de unge. Sehestedt kom saaledes ikke sjældent sammen med Folk, hvis Navne er meget borgerlige, ligesom disse ogsaa kom hos ham i Selskab med hans adelige Venner. I Dagbogen nævnes saaledes Justitsraad *Oluf Hansen*, Etatsraad *Reinholdt Mejer*, Kammeraad *Søebøtke*, Berndrups, en *Mathis Rasmussen*, Vejermester *Wartberg* o. fl. Af Københavns rige Kømandsstand omtales kun den store *Henrik Wigand* (Michelbecker), hvor han et Par Gange var til Bal.

Hans nærmeste Kammerater og Venner var Christian V's Sønner, Prinserne *Vilhelm* og *Carl*. Den sidste sendtes imidlertid i 1696 nogle Aar til Udlandet, og *Prins Vilhelm* døde allerede i 1705. Videre *Admiral Niels Juels Søn*, Kammerjunker *Knud Juel*, den senere Gesandt *Weyberg*, Kammerjunker, *Grev U. A. Holstein*, *Vilhelm* og *Frederik Vind*, Excellencen Plessens Sønner *Carl* og *Ludvig Plessen*, Baron *Iver Rosenkrantz* (hans senere Svoger) samt Dronning *Anna Sophies* Halvbroder, General, *Grev Christian Ditlev Reventlow* — næsten alle

betydelige Mænd, som naaede frem i de forreste Rækker. Oftest spiser han hjemme hos Berndrups eller i Jørgen Jørgensens Gæstgivergaard, men ved festligere Lejligheder paa Værtshuse som »Prinsesse Louises Fruentimmere«, »Assembléen«, »Rosen« og »Den engelske Kok«. Paa de sidste Steder indbød han saaledes i 1696—97 et Par Gange nogle engelske Sekretærer til Middag.

Som den fromme Mand, han er, gaar han meget hyppigt i Kirke baade til Søndags- og Hverdagsprædikenerne (Onsdag og Fredag) og ved Højtiderne ofte to Gange om Dagen. Oftest er han i Slotskirken for at høre kgl. Konfessionarius, Dr. *Peder Jespersen*, som han kendte fra den Tid, denne var Sognepræst i Lunde ved Nislevgaard. Et Par Gange lader han Mester *Gert (Wienecken)* ved Holmens Kirke vide, at han ønsker at gaa til Alters den næste Morgen. I saa Tilfælde forberedte han sig ved Dagen forud at blive paa sit Kammer og spise der. Tillige blev han ikke sjældent en halv eller en hel Dag efter hjemme i Stilhed.

Det synes ikke, som de unge Embedsmænd i Kollegierne i disse Aar blev overanstrengte med Arbejde, selv om Christian Sehestedt skriver hjem, at han har meget at bestille, men kun lidet at fortjene! Tidligt om Morgen gaar han oftest paa sit Kontor og er hyppigt før eller efter Middag ude paa Holmen til Stabelafløbning eller for at være til Stede ved Lønningsudbetalingerne til Søofficererne og Holmens Folk. Tillige har han sin Hoftjeneste, men alligevel har han godt med Fritid. En Gang gør han sin Meddeputerede Oluf Hansen en Undskyldning, fordi han i nogen Tid ikke havde vist sig i Kommissariatet.

ET UDDRAG AF DAGBØGEN

4. November^e 1696 været om Morgen paa Kommissariatet, spist Middag hjemme og hos Baron Juels om Aftenen.
5. været om Morgen hos Hofmester Holst (Holstein), paa Kommissariatet, siden paa Slottet, spist om Middag til Grev Reventlow og om Aftenen hos Baron Juels.
6. været om Morgen paa Kommissariatet, haft Opvartning, spist om Middag hos Prin Vilhelm og om Aftenen hos »Fruentimmeret« (Værtshuset).
7. været om Morgen paa Kommissariatet, spist om Middag til J. Berndrups og om Aftenen til Kammerjunker Juels.
8. været om Morgen udi Doctor Peders Prædiken og spist om Middag til Baron Juels, været om Eftermiddag til Madame Plessens og siden til Viericks, spist paa Slottet om Aftenen og været siden hos Kammerjunker Holst.
9. haft min Opvartning, skrevet Mr. Holst til om deres kongelige Højheders

Portrætter og bekommet Tilsagn derpaa (til hans Fader), dernæst været med Judicher hos Kongen angaaende et og andet, F. Vind ankommet.

Stadig holder han sin Fader underrettet om, hvad der foregaar ved Hoffet og i Centraladministrationen — at Kongen er paa Rosenborg for at tage Bade, og at Maleren har travlt med at lave Portrætter til ham af Kronprinsen og Prinsesserne *Louise* og *Sophie Hedvig*. Endvidere fører han mange Korrespondancer med Venner i Ind- og Udland. Til vor *cargé d'affaires* i England, Franskmanden *de la Fouleresse*, skrev han i Juni 1694, at han kendte den mod os saa ond-sindede Bog, som den tidligere engelske Gesandt i København, *Robert Molesworth*, havde udsendt ved Juletid 1693. Den lod klart forstaa, »at han ikke havde Evner til andet end at bagtåle, og at han ved denne dumme Hævn kun har villet gengælde den middelmaadige Behandling, som hans egne Dumheder havde skaffet ham her i Landet«.

I Sommeren 1696 er han hjemme paa Nislevgaard og vandrer som i gamle Dage om i Marker og »Lykker«, følger interesseret Gaardens Drift og Bygningernes Restaurering, besøger Naboer og er engang til Bondebryllup. Et Par Gange gaar han og den gamle Sehestedt over til Gierskovgaard og drøfter undervejs Testamentet, som er ved at blive skrevet. Omtrent hver Dag er der Gæster paa Nislevgaard, enten Provsten i Skeby, en af Sognepræsterne eller en Officer fra de om-liggende Ryttergaarde — eller Christian Sehestedt er hos dem. Tillige foretager han lange Udflugter til Odense, Taasinge, Holckenhavn, Juel-skov, Einsiedelsborg og Kørup. Den 27. August gik Vejen tilbage til København og til Arbejdet i Kommissariatet.

Om Efteraaret deltog han i nogle Festligheder, saaledes i den senere Admiral Olaus Judichers og Amtmand Tage Thotts Bryllupper, det sidste i Køge. Endvidere var han med til Christian Gyldenløves Bryllup, som Christian V holdt paa Slottet, og i Anledning af hvilket han skrev et Digt til Brudgommen. Som omtalt, kunde han ogsaa tegne og synes at have givet Kongen Undervisning heri, for i det kgl. Kam-merregnskab under 7. Juni 1696 staar: »For nogle Farver at tegne med, af Sehestedt bestilt, 6 R.«, og den 12. December s. A. skriver han i Dagbogen: »Spist igen paa Slottet og ritzet med Kongen«. Mulig drejer det sig om Tegning af Medailler, for den 29. December overrakte han Kongen en saadan om »Christians Kirke«, altsaa Vor Frelsers Kirke, som blev indviet i April.

Juleaften spiste han hjemme hos Berndrups — Juleaften og Jule-

træ er jo af nyere Dato — men første Juledag efter Gudstjeneste i Slotskirken var han til Middag hos Prins Vilhelm og til Aften hos Baron Juel, anden Juledag var han til Middag hos Grev Reventlow og til Aften igen hos Baron Juel. Her tilbragte han ogsaa Nytaarsaften sammen med Grev Christian Ditlev Reventlow.

Sidst i 1696 var det lykkedes Sehestedt at opnaa Geheimeraad Plessens Tilladelse til at søge med paa hans forestaaende Ambassade til Holland i Anledning af Fredskongressen i Rijswijk. Det var jo en Udkommando, som ikke blot betød Oplevelser og Udvikling, men ogsaa rent karrieremæssigt kunde være en ny Fjer i Hatten. Forinden var der dog adskilligt at ordne. Den 4. Januar (1697) fulgtes han og Christian Reventlow til Roskilde, hvor de om Aftenen besøgte den polske Gesandt *Moreau*, som havde været polsk Gesandt i Haag, inden han i 1692 kom her til.

Videre gik Sehesteds Rejse Dagen efter til Frydendal (Torbenfeldt) for at tale med General *Johan Rantzau*. Her blev han til den 7. om Morgenen, men kom saa sent afsted, at han ikke naaede København, før Portene var lukket. Han maatte følgelig overnatte udenfor Voldene og slap først den næste Morgen ind i Byen. Han gik straks paa Kommissariatet og havde derefter et Møde med Geheimeraad Plessen.

Hovedemnet paa Frydendal drejede sig ganske sikkert om en Klage over et eller andet, som Generalen havde sendt til den svenske Legation, thi den 21. Januar sendte Sehestedt sin Tjener Christen afsted til Hest til Frydendal for at afhente nogle Dokumenter »om den indgivne Klage hos den svenske Envoyé«, og den 6. Februar sendte han Generalen Dokumenterne tilbage. Formodentlig har han dog ogsaa benyttet Lejligheden til en Samtale om Generalens Myndling, Charlotte Amalie Gersdorff. Nogen Tid efter kom Rantzau til København.

I Begyndelsen af Marts drøftede han den hollandske Rejse med Plessen, og den 17. s. M. anmodede han Kongen om Ansættelse i Ambassaden sammen med *Ditlev Vibe*, Kammerjunckerne *H. H. v. Støcken*, *Rodsteen* og *Plessen* samt hans gode Ven, den velbegavede og højtkultiverede Hofjuncker Frederik Weyberg. Denne var officielt Søn af Christian V's Hofskræder, men man ymtede i Datiden noget om, at han skulde være en uægte Søn af Overkammerjuncker A. L. Knuth. I al Fald havde han studeret i Holland, var i Kongens Gunst og blev i 1693 adlet under Navnet von Weyberg.

AMBASSADEN TIL HOLLAND

Efter Opvartning paa Slottet den 3. April om Aftenen tog Sehestedt Afsked med Kongen og Kronprinsen og den følgende Dag med Dronningen, Prinsesserne, Prins *Vilhelm*, Baron *Juels* m. fl. Den 5. Kl. 17 forlod han Hovedstaden og naaede Nyborg den 7., hvor han allerede indhentedes af Breve fra København, bl. a. fra Grev *Christian Reventlow*. Dagen efter var han paa Nislevgaard, hvor han kunde tilbringe en halv Snes Dage, inden han den 19. skulde træffe Kammerjunker *Støcken* med Ambassadefølget i Assens. Rejseruten gik over Haderslev til Hamborg, hvor Geheimeraad *Plessen* og *Lente* stødte til. Sidstnævnte var paa det Tidspunkt vor Gesandt i Holland, men indgik nu i Ambassaden med Rang lig *Plessen*. Den 3. Maj naaede Sehestedt over *Ütrecht* til *Amsterdam*. Her fandt han nogle Danske — en *Moth*, en *Juel* og en *Bille* — og efterhaanden ankom *Vibe* og den unge *Plessen*, *Weyberg* og den musikalske v. *Støcken*, men stadig ingen Ambassadechef. Efter at have ventet et Par Dage, tog han tilbage til *Ütrecht*, og da han heller ikke fandtes her, sendte han sin Tjener *Christen* til »den Haag«. Her var Geheimeraad *Plessen*, og *Christen* vendte tilbage med Ordre til at komme herhen. Den 21. tog Sehestedt Natskøjten til *Leyden*, og pr. Vogn naaede han herfra *Plessen* om Formiddagen den 22. Den i Holland værende Sekretær *Paulsen* gik naturlig ind i Ambassaden tillige med Kancelliraad *de la Foulteresse*, som egentlig tilhørte vor Legation i London. Senere kom en Sekretær *Vermehren* sammen med en Del Bagage til Holland med Orlogsskibet »Søhunden«. Trompetere (som altid hørte med til en Ambassade), Lakajer med den større Bagage, Staldfolk, Portner m. fl., alt under Ledelse af Hovmester *Rauch*, naaede kort efter ad Søvejen til *Antwerpen*. Kgl. Berider *Ditmar* sørgede for Hestene baade under Udrejsen og under Opholdet dernede.

I omtrent et Aar opholdt Sehestedt sig i dette Centrum for hele Europas Opmærksomhed. Først boede han i et Pensionat, men snart lejede Ambassaden et Hus til Kontorer m. m., og her flyttede han ind. *Plessen* og *Lente* førte en udstrakt Selskabelighed med de mange fremmede Diplomater. Man festede og morede sig, og de Danske benyttede Lejligheden til at nyde Kaffe, The og navnlig Chokolade. Vin nævnes derimod ikke — velsagtens fordi det havde man rigeligt af hjemme i Danmark.

Sehestedt sluttede sig især til *Vibe* og *Weyberg*, af hvem han lærte

at ryge Tobak, og Venskabet med disse to redelige og gode danske Mænd og navnlig med førstnævnte skulde senere hen faa den største Betydning for ham. Vibe kom ogsaa til at sætte Pris paa ham, og til hans Fødselsdag skrev han følgende Vers:

Der höchste, dem er dient, der wolle um ihn heften,
Glück, Weisheit und den Segern in allen Reichsgeschäften.
Er gebe folkendes auch, viel Glück zu seiner Ehr,
Dass er, frisch und gesund beständig blühe und stehr.
Dass wünscht ihm zu der Liebe
Sein Diener Detlef Viebe.

I Ambassaden var Sehestedt og Vibe vistnok de øverste efter Cherferne — en Slags moderne Ambassaderaader. De havde Ledelsen af den daglige Administration og gennemlæste alle Relationer m. m., inden de afsendtes. Navnlig var dog Sehestedt knyttet til Plessen og kom meget ud sammen med ham eller hans Kone baade ved det hollandske Hof, paa Visitter eller i Selskaber hos de fremmede Ambassadeurer. Omhyggeligt opnoterer han i Dagbogen, hvilke Damer der har været hos Fru Plessen, og hvilke denne har gjort Genvisit hos. Ligeledes holder han Rede paa Visitterne hos Plessen. Til sent ud paa Aftenen spiller han ofte Kort (l'hombre eller »tic-tac«) med Hr. og Fru Plessen eller med Plessen, Vibe og Weyberg. Plessens og Lentes Vogne skal males, Lakajerne og Kuskene have nye Liberier, Liberihatte og Strømper, Hestene nyt Seletøj og nye Dækkener. Det er altsammen hans Sag, og han har derfor travlt hos Maleren, »Remsnideren«, »Bildthuggeren«, Skræderen, »»Brodeuren« o. s. v. Hos en Guldsmed køber han et Vandbækken af Sølv. For egen Regning anskaffer han en Knap til »sin Kæp« og en rød Kjole. En Dag var han med de to Ambassadeurer rundt hos forskellige »Schilderer«. Undertiden sendes han ogsaa til Amsterdam for at gøre Indkøb hos Guldsmede eller for at gaa paa Auktioner. Paa en af disse Ture køber han saaledes til Plessen »et indiansk toilette hos Alb. Thien, et sejerværk, som gaar et ganske aar uden at optrækkes, hos urmageren le Maire og et sølv theservice hos Westerween«. Valuta fik han gennem Købmand *Balden* i Amsterdam.

Det var ogsaa hans Sag at have Tilsyn med Hovmester Rauch og Lakajerne, hvilket skaffede ham adskillige Bryderier, og med Pagerne (hvorimellem en Viereck, en Knuth, en Holstein og en Schack), som han sørgede for kom paa en Danse- og Fægteskole. I sin Fritid saa han sig om i Byen og dennes Omegn, gik paa Kaffehus, var til Opera,

Komedie, »paa Harlequin«, paa Værtshus eller spillede Billard med andre unge Diplomater. Om Morgenen eller Eftermiddagen er han jævnlig i den engelske Kirke eller hører Præsterne Schpitzius (eller Schmitzius) og især Colerus prædike i Ambassaden eller i den lutheriske Kirke.

Ikke sjældent havde han ogsaa Besøg af Danske, der kom til Haag, saaledes hans Broder Jørgen, en Baron og en Greve Schack, en Scavenius og en Bartholin, Hertug *Ferdinand af Würtemberg* (dansk General), Grev *Wedell* og Geheimeraad *Ahlefeldt*, to Brødre, Baroner Gyldenkrone, en Gersdorff, Kaptajnerne *Lepel* og *Drejer*, Marineløjtnant *Tofte*, som var sendt derved i et maritimt Anliggende, en ung Walter, Stiftamtmand, Grev *Niels Frijs*. Om sidstnævnte skriver Sehestedt den 7. November 1697: »Grev Frijs insinueret hans Ordre hos hans Excellence om at være Envoyé her«. Det var imidlertid rigtigt. Greven blev kort efter udnævnt til som Gesandt at afløse Lente i Marts 1698 med Bibeholdelse af sit Stiftamt i Danmark.

I Marts 1698 var Ambassadens Opgave endt uden større Resultat. Ved Afskeden fik de to Ambassadeurer fra de nederlandske Stater overrakt hver en stor Guldkæde, medens de to Sekretærer Paulsen og Vermehren maatte nøjes med en mindre. Christian Sehestedt rejste til Amsterdam sammen med »Excellencen (*Johan*) *Marselis* og en anden Dansk« for at fragte Skibe og ordne Lakajernes Afrejse samt Afsendelsen af Rejsegods m. m. til Danmark. Den 31. Marts drog han selv afsted over Land og var atter i København den 23. April. Her modtoges han udenfor Byen af en Karosse med 6 Heste og kørte lige til Kirken. Om Eftermiddagen var han hos Geheimeraad Plessen og om Aftenen hos Weyberg.

Den 24. April gjorde han »sin révérence« hos Kongen, Dronningen og Kronprinsen og Dagen efter hos *Prinsesserne Louise* og *Sophie Hedvig* samt hos *Prins Vilhelm*. Den 27. spiste han Middag og Aften paa Slottet »hos Jomfruerne« i Anledning af Dronningens Fødselsdag.

UDDRAG AF DAGBOG

20. Maj. 1698, Bededag, været paa Slottet i Dr. Peders, Masii og Müllers Prædiken, siden paa Kommissariatet, derefter til Admiral von Støcken, spist om Aftenen til Mr. Weybergs, været siden med Kammerjunker Juel og Plessen til Grev Reventlow.
21. Maj, været om Morgenen hos hans Excel. von Plessen, staaet Fadder for ham til Justitsraad Braems Barn udi Vor Frue Kirke, spist om Middagen hos Grev Reventlow. NB. Hans Excel. Plessen talt med Kongen om mit doent, spist om Aftenen hos Prins Vilhelm.

22. Maj, været om Morgenen i Dr. Peders Prædiken og om Eftermiddagen i Hr. Müllers, haft Opvartning hos Kongen, som spiste om Aftenen paa Rosenborg, talt sammesteds med Hr. Geheimeraad Plessen i Kongens Nærværelse om den bevidste Sag, Baron Juel om det samme tilskrevet, spilt om Aftenen med Grev Reventlow.
23. Maj, været om Morgenen ved Betalingen paa Holmen, siden paa Slottet, spist om Middag hos J. Jørgensen, været om Eftermiddagen hos Grev Reventlow og prepareret ham til en vis Sag, spist om Aftenen hos V. Vind paa Ravnsborg. NB. Hr. Otte Krabbe været her i Byen, og hos hans Excel. Plessen om Eftermiddagen.
24. Maj, været paa Kommissariatet, siden staaet Fadder i den tyske Kirke med Geheimeraad Krabbe og Hr. Obr. Krabbe til Kalckreuters Barn, været om Eftermiddagen ved Betalingen paa Holmen og spist om Aftenen hos Vejermester Wartberg med mine Brødre, talt med Hr. Otte Krabbe om den bevidste Sag.

GESANDT I SVERIGE

Christian Sehestedt maatte nu staa for Tur til et større Embede, saaledes som det ogsaa var lovet ham, og straks efter Hjemkomsten fik han et første Varsel om at skulle til Stockholm for at afløse den dødssyge Gesandt *Bolle Luxdorph*. Baron *Jens Juel* var ganske vist deroppe som ekstraordinær Ambassadeur for at afslutte et væbnet Neutralitetsforbund til Sikring af de nordiske Landes Søhandel, men Meningen var, at han skulde hjem igen, saasnart Aftalerne herom var afsluttet.

Den 21. Maj (1698) talte *Plessen* med Kongen om »mit doent«, skriver Sehestedt, d. v. s. hans eventuelle Udsendelse til Sverige, og har antagelig ved denne Lejlighed faaet Majestættens Samtykke hertil. Det gjaldt derpaa for ham om inden sin Afrejse at faa en foreløbig Afgørelse i Stand med Hensyn til *Charlotte Amalie Gersdorff*. Alle-rede den 28. April havde han forelagt Kongen Sagen, og som nævnt var Spørgsmaalet Aaret forud blevet drøftet med *Johan Rantzau*. Den 24. skrev han til Grev *Christian Reventlow* om at tale sin Sag med *Jørgen Rantzau*. Samme Dag traf han i København den ansete og ret-sindige Geheimeraad *Otte Krabbe* (til Vallø) og udbad sig hans Støtte. Krabbe var nemlig *Charlotte Amalie Gersdorffs* Onkel, idet hans første, i 1680 afdøde Hustru var en Søster til hendes Fader. Endelig den 21. Juli anmodede han *Plessen* om at sende ham sal. *Frederik Gers-dorffs* og *Johan Rantzaus* Breve.

Det sidste kendes ikke, men det første er mulig et fransk Brev, som

Frederik Gersdorff sendte ham halvandet Aar før sin Død (Brevet dat. 25. Januar 1690). Det er Svar paa Christian Sehestedts Tak for sit lange Ophold i hans Hus i London og lyder: »For Resten, de Komplimenter, De gør mig i Deres Brev, er ganske overflødige. Jeg har intet gjort for Dem, som fortjener den mindste Taknemmelighed, og hvis De alligevel mener at skylde mig noget, kan jeg sige, at det er af god Vilje, at jeg har gjort noget for Dem. Det kan De ogsaa regne med i Fremtiden, og jeg vil aldrig være mere lykkelig, end naar jeg kan gøre Dem Tjenerster og vise Dem, i hvor høj Grad jeg agter Dem«. En Afskrift af dette Brev sendte han til Fru *Benedicte Skeel*.

Den 5. September døde Bolle Luxdorff, og Spørgsmaalet om hans Udnævnelse blev dermed aktuelt. I Oktober 1698 lejede han et Hus i Stockholm, og i København engagerede han en Kok, der var uddannet i Kongens Køkken, samt en Husholderske. Kort efter afrejste han (Paa af 5. November 1698). Oppe i Sveriges Hovedstad fik han travlt med at gøre de nødvendige Diplomatisiteter m. m., og til hans store Sorg vendte hans Ven og tidligere Chef, Baron Jens Juel, med Familie tilbage til Danmark allerede den 9. Januar (1699). Sehestedt stod dermed alene i Stockholm, som Diplomat endnu en uerfaren og ukyndig Mand og tilmed paa en Post, som ganske vist ikke hørte til Danmarks betydeligste, men som alligevel i disse Aar krævede baade Kløgt og Smidighed. I April s. A. udnævntes han til Etatsraad.

Saasnaart der faldt lidt Ro over ham, tog han igen fat paa sin Bejlerfærd. Han skrev til Fru *Benedicte Skeel* og til Frederik Gersdorffs Søster, Fru *Margrethe Rathlou* til Rathlousdal, og Brevene blev saa venligt besvarede, at han sender sin Søster en Afskrift af dem. Christian Reventlow er i Holland, men saa snart han kom hjem, beder han ham — den 29. Marts 1699 — om at tale med sin Fader, Storkansleren, om Sagen. Ligeledes skriver han til Geheimeraad Plessen og til Baron Jens Juel.

Samme Dag — den 29. Marts — skriver han ogsaa til Frederik Gersdorffs Broder, *Christian Gersdorff* paa Isgaard paa Mols: »Skønt jeg har Grund til at tro, at nogle af mine Venner allerede har fortalt Dem om en Sag, som er paa Tapetet, mener jeg det dog nødvendigt at henvende mig direkte til Dem for at bede om Deres Samtykke i Tilfælde af, at Himlen, som jeg haaber, vil vække den ældste Frk. Gersdorffs, Deres Nieces Følelser til Gunst for mig. Den gode Gud har hidtil stillet Udsigten ret gunstigt for mig med Hensyn til, at Kongen og en Del hæderlige Folk ikke har noget at erindre derimod, men

Afgørelsen hviler naturligvis hos hende, hvilket dog atter til dels afhænger af den Stilling, som de, der er hende i Fars og Mors Sted, vil tage . . .«. Som Efterskrift tilføjer han, at han ved at blade i nogle af sin Fars Manuskripter har fundet et Par Breve paa Vers fra ham, og da han ved, at han er Amatør som Verse-mager, sender han dem tilbage til ham.

Christian Gersdorffs Svar var straalende, og omgaaende sender Sehestedt ham »sine gode sentiments«.

I den følgende Tid fik han en Del at bestille med diplomatiske Forhandlinger, og midt under det hele fik han Bud om sin Faders Død den 31. Maj (1699). Der var paa dette Tidspunkt ingen Mulighed for ham at faa Tilladelse til at rejse til Danmark, og han maa overlade sin Broder Jørgen baade at ordne Bisættelsen og Boet, »thi ved den Post, jeg sidder i paa dette Sted, falder saa meget fortrædeligt paa Kongens saavel som paa Undersaatternes Vegne« (Brev af 17. Juni 1699). I en Efterskrift tilføjer han, at han fra meget god Kilde har faaet at vide, at Fru Skeel i Juli rejser til Lolland med sal. Gersdorffs Døtre, og han beder sin Søster *Sophie Amalie* om at skrive til Fru *Lene Lütow* og faa hende til at tale hans Sag hos Fru Skeel og søge Stemningen mod ham sonderet. Han venter Svar med Posten.

Beretningerne hjemme fra fylder ham dog, som nævnt i Indledningen, med en Del Kvaler og kræver mange Skriverier, navnlig angaaende Ordningen af Boet og hans Moders økonomiske Fremtid. For Eks. søgte han Kongen om Enkepension til hende og Dispensation for hans to Søstre *Sophie Amalie* og *Frederikke Vilhelmine* til som Konventualinder i Itzehoe Kloster at tage Ophold der, for at de kunde blive paa Nislevgaard hos deres Moder. Søstrene er kede af det, men indvilger dog tilsidst i at gøre, som han finder ret og rigtigt. Den 2. August svarer han Søsteren *Sophie Amalie*: »Det gør mig hjertelig ondt at fornemme af dit seneste af 22. Juli, at du ej er tilfreds med det, som hjemme forrettes, og synes det sandelig, at Vor Herres Straf over vort arme Hus ej endnu er til Ende, og at alting baade her og der vil gaa Kребsegang. . . Vender jeg mig da til min egen Menage, ser jeg næppe, hvor det er muligt længer at udholde, thi du ved selv, hvad jeg har haft at sætte Bo med, og at jeg har maattet købe den ringeste Lap udi Husholdningen. Endelig havde jeg kunnet hjælpe mig igennem med det sidste Laan af de 500 Rdl. og maaske ved Aarets Udgang betalt noget af min Gæld til dig og andre, hvis ikke det havde behaget Gud at sende os denne bedrøvelige Forandring, som forarsagede, at bemeldte ganske Sum og derover til Sørge-Equipagen bortgik, uden at en Hviid

til min Husholdnings Lettelse kunde anvendes. Jeg kan fuldkommen sige, at jeg nu lærer, hvad det har at sige at holde Hus paa et fremmed Sted, og hvis Vor Herre ej, som mig formoder, særdeles staar mig bi, som han hidindtil gjort haver, vil det blive tungt, om ikke umuligt for mig Læreåret at overstræbe«.

Den 25. August s. A. døde *Christian V.* Kong *Frederik IV* besteg Tronen og foretog en Del Ændringer i Regeringen. Saaledes blev hans Ungdomsven, den kun 29-aarige *Ditlev Vibe* Oversekretær i det danske Kancelli i Stedet for *Mathias Moth*, hvorimod Grev *Conrad Reventlow* blev siddende som Storkansler, omend med dalende Indflydelse.

Christian V havde været vidende om Christian Sehestedts Gifteplaner og havde set venligt til dem, men nu den nye Konge? Sehestedt skrev den 12. Juli (1699) til Jens Juels Kone, *Baronesse Dorothea Juel*, født *Krag*, forskelligt om Fru *Benedicte Skeel*, bad hende om at engagere Kongen og Dronningen samt Geheimeraad *Otte Krabbe* og Geheimeraadinden, født *Skeel*, i Sagen og meddelte »om Jomfruens Alder«. Den 23. September skrev han til Geheimeraad *Plessen*, at da afdøde Konge havde haft den Godhed at give Excellencen *Krabbe* Ordre til at anbefale ham til Fru *Skeel*, anmodede han nu *Plessen* om at sørge for, at *Krabbe* fik fornyet Ordre hertil af *Frederik IV.* Enkedronningen havde ifjor skrevet et naadigt Brev om Sagen til hans Fader, og Hs. Majestæt vidste udmærket Besked med afdøde Konges Tanker om dem. *Frederik IV* opfyldte ogsaa hans Ønske, og den 3. Januar 1700 bad Sehestedt Overkammerjunkeren *Holstein* om at kaste sig for Majestættens Fødder og takke ham for den Naade, som denne havde vist ham.

Det var *Christian Reventlow*, som havde fortalt ham om den Forargelse, der var mellem mange Damer — for Eks. Fruerne *Chr. Skeel*, *Parsberg* og *Gyldenkrone* — over den store Aldersforskel mellem *Charlotte Amalie* og ham samt over hendes unge Alder. Sehestedt svarer ham roligt, at han ikke deri saa noget Paaskud til at lægge sig i Vejen for ham. Med Rette kunde han henvise til adskillige lignende Tilfælde i den ældre Generation. Han haabede iøvrigt paa at kunne træffe *Jomfruen* ved Kongens Krøning.

Den 17. Februar (1700) indsendte han gennem Storkansleren en Ansøgning om Ekspektance paa Amtmandsembedet over Fyn efter Geheimeraad *Didrik Schult* og anmodede samtidig *Baron Juel* om at anbefale dette Andragende, idet han tilføjede, at han naturligvis vilde blive i Sverige, saa længe Kongen ønskede det. Det vilde imidlertid

støtte hans Position baade overfor *Meyercrone* og overfor Damerne, om Kongen gav ham et Embede i Landet. Det var jo heller ikke usædvanligt, at Gesandter fik et saadant hjemligt Embede for økonomisk at kunne klare sig bedre i Udlandet. Schult døde imidlertid først i 1704.

I Marts giftede Christian Reventlow sig med Fru Benedicte Skeel, hvad selvfølgelig fyldte Sehestedt med Glæde, fordi det gav Haab om, at det maaske kunde bidrage til at bane Vej for hans Lykke, selv om han nok anede, at Vennens Vilje ikke altid faldt sammen med den selvstændige Fru Benedictes. Han lykønsker Storkansleren i et Brev af 13. Marts og slutter med at sige, at det var ubehageligt for ham at være i Stockholm under de nuværende Konjunkturer. Til sin Broder Jørgen skriver han i April om »min Hjemkomsts Usikkerhed«, og den 12. Maj meddeler han Fru Benedicte Skeel, at det var rigtigt, at man havde givet ham Haab om at komme hjem, men som Forholdene udviklede sig, fordømte Skæbnen ham til at blive i Sverige endnu i nogen Tid.

Det var saa meget mere pinligt for ham, fordi den førømtalte Damekreds — og derimellem nu ogsaa Frøknerne Gersdorffs franske Mademoiselle — benyttede hans Fraværelse lige ivrigt til at virke imod Partiet. Den 30. Maj skrev han til Christian Reventlow, som stadig holdt ham underrettet, at han ikke var overrasket over, at man søgte at fjerne hende fra ham — tværtimod — og hvis den gode Gud ikke ordnede Sagen, var der kun meget lidt Haab for ham. Thi det var rigtigt, at hans 18 Maaneders Fraværelse havde skadet ham meget. Dertil kom hans Travlhed og de mange Forhandlinger i Anledning af Hertugen af Holstens Tilstedeværelse i Stockholm. De Kvinder, som ønskede at sætte ondt for ham i den unge Piges Sind, manglede saa vist ikke Stof i hans Sagers nuværende Tilstand.

Tydeligere spores Intrigerne imod ham i følgende Brev til Baronesse Juel, skrevet kort efter: »Det er mig meget ukært, at jeg staa saa ilde anskrevet hos Frk. Gersdorff, og hvis hun tror, at jeg ingen Del tager i det, som angaar hendes Person, maa hun holde mig for et utaknemmeligt Skarn i Henseende til det gode, som mig femten Maaneder efter hinanden udi hendes sal. Forældres Hus er vederfaret, hvorfor jeg, i hvorledes og den bevidste Sag efter Guds behagelige Vilje afgaar, herefter saa vel som tilforn stedse skal findes taknemmelig. Jeg er fuldkommen persvaderet, at slige Expressioner kommer mere fra andre end fra hende selv, særdeles efterdi »Mademoiselle« gælder saa meget hos hende, hvilke Slags Folk udi slige rencontres

haver deres particuliere Interesse at observere. Gud forlade mig, om jeg gør hende Tort, men jeg har belevet deslige tilforn«.

I Begyndelsen nød Sehestedt — efter Dagbogen — Livet i Sverige og sin nye, selvstændige Stilling. Han lader sig male af den kendte, svenske Hofmaler *David Krafft*, foretager Ture til Hest og til Vogns i Stockholms Omegn og kommer meget sammen med de fremmede Legationsherrer og de høje svenske Embedsmænd. Christian V's Død tvang ham imidlertid til at leve Vinteren 1699—1700 under Kongesorgens Stilhed. Hans »Audiensgemak« blev betrukkent med sort og ligesaa hans Karosse og Hestenes Seletøj. Selv bar han sorte Klæder med en »Netteldug«. Først hen i April (1700) gik han over til »den lille Sorg« (Halvsorg), og dermed tillod Ceremoniellet, at han atter kunde gaa lidt ud i Selskabslivet.

I 1699 blev imidlertid Forholdet mellem Danmark og Sverige paany alvorligt spændt, og begge Lande rustede sig. I al Hemmelighed sluttede Frederik IV Forbund med *August II* af Polen-Sachsen, medens *Karl XII* efter Rygter om et dansk Angreb paa ham og Holsten samlede en Hær i Nordtyskland. I Sommerens Løb rykkede en Del af denne op i Holsten til Støtte for Gottorp og for at genopføre de af Christian V i 1697 ødelagte Skanser. Det var et udfordrende Skridt overfor Danmark. I Januar 1700 skrev Sehestedt til Geheimeraad *Knud Thott*, at Hertugen af Gottorp var i Stockholm, hvilket foraarsagede »mange holstenske Brouillierier og Vidtløftigheder« for ham samtidig med, at han var travlt optaget af at indrette sit Hus og af Dispositioner i Anledning af sin Faders Død.

I Marts 1700 faldt August II ind i Lifland, og Frederik IV rykkede ned i Holsten for at ave den gottorpske Regering. I April s. A. rejste Svenskekongen til Karlskrona for at sætte Fart i Mobiliseringen af sin Flaade. Under hans Fraværelse fra Stockholm henvistes de fremmede Diplomater til i fornøden Fald at henvende sig til den gamle Kancellipræsident, Sveriges tidligere Udenrigsminister Grev *Bengt Oxenstierna*.

I Sehestedts Dagbog spores ingen Ængstelse for de kommende Tider — trods et ildevarslende Rygte fra Danmark om en engelsk-hollandsk Flaades Ankomst til Sundet. Hans svenske Venner kom som før hos ham, og han vovede endog den 16. Juli at anmode Storkansleren om at udvirke Tilladelse for ham til en Rejse til København — naturligvis af Hensyn til Charlotte Amalie! Den 27. Juli modtog han imid-

lertid Ordre til at følge Kongen af Sverige. Hjemlov kunde der foreløbig ikke blive Tale om.

Forinden han drog afsted, skulde han efter Ordre hjemmefra tage ud til Rosersberg, faa Mil Nord for Stockholm, for at søge en Samtale med Grev Bengt Oxenstierna. Det foregik den 2. August, og de følgende to Dage havde han Konferencer med den russiske Gesandt og et Par svenske Embedsmænd. Den 6. August Kl. 14 kørte han fra den svenske Hovedstad og hørte først den 9. i Gräna den overraskende Nyhed om Svenskernes Landgang paa Sjælland den 4. August. Den 13. om Middagen naaede han Helsingborg, hvortil efterhaanden ogsaa de andre fremmede Ambassadeurer og Gesandter ankom. Herfra saa han den svenske Lejr paa Sjælland en Mils Vej Syd for Helsingør og det Vester-götlandske Rytteriregiment blive ført over Sundet.

Han forsøgte at sende sin Tjener til Helsingør efter Post, men dette blev ham nægtet af Byens Kommandant, som straks efter aflagde ham en Høflighedsvisit. Dagen efter sendte han sin Sekretær til den svenske Udenrigsminister, Grev *Tomas Polus*, for at protestere, men forgæves, og da han selv den 15. søgte Greven, havde han ikke bedre Held med sig, men fik dog de ankomne Breve udleveret, deriblandt en Meddelelse om, at hans Broder Jørgen var død i København af en hidsig Feber.

Samme Dag afleverede han derefter en skriftlig Protest til Grev Polus. Den findes i to Koncepter, et paa Dansk og en Oversættelse paa Fransk, begge dateret den 15. August. Den første lyder: »Saasom jeg før min Afrejse fra Stockholm gav de derværende kongl. svenske, høje Ministre og særlig Deres Excellencer Grev Bengt Oxenstierna og Grev Gùldenstolpe Inholden af min allernaadigste Herres og Konges Ordre tilkende, nemlig at Hs. Kongl. Majestæt havde allernaadigst beordret mig at forføje mig ned til Kongen af Sverige i Skaane ligesom de andre fremmede Ministre, og at det ej heller skulde være Hs. Kongl. Majestæt, min allernaadigste Arveherre og Konge imod, om den kgl. svenske Envoyé ligeledes blev beordret at følge Hs. Majestæt i Holsten, særdeles efterdi Hs. Maj. Kongen af Sverige overalt hidindtil har ladet protestere, at Hs. Majestæt uanset det holstenske Væsen stedse agtede at leve med Hs. Maj. min allernaadigste Herre og Konge udi et bestandigt Venskab og Fortrolighed, saa formoder jeg, at derom allerede er sket tilbørlig Rapport til Hs. Maj. Kongen af Sverige.

Jeg skulde og intet hellere have ønsket end at have fundet Sagerne her saaledes disponeret, at det foreværende akkomodement i den gottorpske Stridighed derved kunde have blevet faciliteret. Mens som

jeg ved min Ankomst her uformodentlig og desværre maa se og erfare, at Hs. Maj. af Sverige har fundet for godt ej alene paa en voldsom Maade at gøre en descent paa Sjælland og daglig med en og anden fjendtlig preparatorier lader continuere, mens endog at mig Korrespondancen ganske bliver afskaaren og betaget, idet at jeg nu paa fjerde Dag hindres at lade mine Breve fra Helsingør afhente eller paa nogen anden Maade dem at bekomme, da dog Vejens Korthed herimellem alle og enhver er bekendt, saa maa jeg billig befrygte, at man her maa være sindet al Korrespondance at ophæve, nødes derfor, hvorvel meget ugerne, Eders Excellence paa det tjenstvilligste at anmode, at De ville gunstigst forskaffe mig Hs. Kongl. Majestæts af Sveriges Pas, paa det jeg med Sikkerhed kunde mig med følgende Suite retirere og min udi hændehavende Kommission Hs. Kongl. Majestæts min Allernaadigste Herre og Konge allerunderdanigst tilbagelevere, saasom jeg og hermed tilbyder mig den kongl. svenske Envoyé i København samme Frihed efter Billighed saa vel som af Folkeret og Sædvane at forskaffe. I det øvrige beklager jeg hjertlig, at Sagerne er bragt til disse Extremiteter, og konsolerer mig intet uden, at jeg i dette ganske og vidtudseende Væsen Gud ske evig (Tak) haver mig aldeles intet at reprochere, der jeg næst guddommelig Varetægts trolige erönschning stedse forblive . . .«.

Den 16. August lykkedes det ham dog at smugle nogle Breve over til Sjælland med den franske Ambassadeurs Lakaj og gennem den franske Konsul i Helsingør, *Jacob Hansen*, at faa dem videresendt til deres Bestemmelsessteder. Det var bl. a. Breve til Kongen og Storkansleren samt et til hans Privatsekretær *P. Wartberg*, hvori han beder denne om at skaffe sig »et Logement« i København. Atter den 18. fik han illegalt et Par Breve over til Helsingør, deriblandt et Lykønskingsbrev til Christian Reventlow med Meddelelse om, at han i Bryllupsgave forærede ham et Kobberservice (fra Madam Bleicher), saaledes som han ogsaa havde givet Baron Juel.

Samme Dag hørte han Kanontordenen fra København, og endelig den 20. kunde den franske Ambassadeur lykønske ham til Freden, uden at det dog lykkedes ham at faa nogen Bekræftelse herpaa. Dagen efter naaede dog enkelte Breve over til ham fra Sjælland. I et Brev til Storkansleren skrev han, at Postgangen vel endnu ikke var helt god, men han kunde dog meddele, at de fremmede Ministre havde været i Lejren hos Kong Karl. Han selv havde ikke villet tage med uden Kong Frederiks Ordre, »saasom jeg burde tage Kongen af Sveriges Demarche paa

en anden Fod end de andre«. Til Christian Reventlow skrev han, at den svenske Landgang paa Sjælland kun var sket for at tvinge den danske Konge bort fra Alliancen med Polen, og at den svenske Hær, da den marcherede mod København, havde efterladt 1500 Mand i Lejren ved Humlebæk.

Som nævnt, havde Sehestedt den 16. Juli søgt om Tilladelse til at rejse til København, efter at den unge Grev Reventlow havde bragt ham de triste Oplysninger om hans Udsigter til at vinde Charlotte Amalie Gersdorff. Nu endelig den 21. August fik han Bud fra Storkansleren, at da Freden omtrent var sluttet, skulde han gøre alt for at skaffe ham Kongens Tilladelse til at vende hjem, men samtidig maatte han kondolere ham med Hensyn til det, som nødvendiggjorde hans Hjemrejsel Fire Dage efter skrev Storkansleren (Brevet modtaget den 27.), at Svenskekongen nu havde akcepteret Freden, havde givet Ordre til at standse Fjendtlighederne og til at lade sin Hær og Flaade vende tilbage til Sverige. Enkelte Danske kom over til ham, saaledes de to Søofficerer *Judicher*, som overnattede hos ham, og *Tofte* samt den Deputerede i Søkommissariatet *Giise*. Postgangen blev atter normal. Svenske Tropper førtes over Sundet, og den 3. September kom — ganske uventet — Karl XII til Byen. Sehestedt havde Foretræde for ham om Eftermiddagen. Endelig den 6. September kunde han sejle over til Helsingør og naaede København den næste Dag. Den 8. var han i Audiens hos Kongen og Dronningen samt paa Visit hos Vibe, Hertugen af Würtemberg, Moreau, Plessen m. fl. Den 11. skrev han til sin Legationssekretær, *Garman*, i Sverige, at han havde alene at henvende sig til ham, saalænge han var i sit Embede. Drejede det sig om »remarkable« Sager, skulde han benytte »et aparte Stykke Papir«, og han skulde følge den svenske Konge overalt.

SEHESTEDTS DAGBOG FRA HELSINGBORG

13. August 1700, ankommet om formiddagen udi Helsingborg, vilde sende min tiener Christen over til Helsingør efter mine Breve, men blev hindret af kommandanten, som siden besøgte mig, spist om middag hos min vært og om aftenen hos den franske Ambassadeur, forefundet her ved min ankomst den kejserlige env: og grev Polus samt bemeldte Ambassadeur. Regnvejr. Vind N. W.
14. August, sendt secretairen til grev Polus, men fik et moderations complimente angaaende mine breve, som jeg begierte over fra Helsingør, promenerte om formiddagen og været paa Helsingborg taarn, borgemesteren været hos mig, ingen transport sket herfra formedelst stærk og contrair vind, tvende skibe fra Gøteborg ankommet til lejren med folk, spist hjemme middag

- og aften, variabelt vejr, vind w. og s.'w., den franske ambassadeur besøgt mig om eftermiddagen.
15. August, været hjemme om formiddagen, ladet mig anmelde hos grev Polus, som ej var hjemme, besøgt siden den fr. ambassadeur, besøgt siden hen grev Polus og bekommet mine breve om aftenen med de ulykkelige tidninger om min broder Jørgens død. Stærk blæst med solskin, vind n. w.
 16. August, været hjemme hele dagen, det westgiøtske cavallerie begyndt at gaa over, den kejs. env: ladet mig sin ankomst notificere, posten ankommet om aftenen, affærdiget breve til Kongen og grev Reventlow med den franske konsul i Helsingør Jacob Hansen, klart vejr med blæst, vind n. w.
 17. August, fundet om formiddagen den franske ambassadeur med den kejs. env: paa broen ved transporten, som skete af 3 kompagnier af det vestgiøtske regiment, mr. Schultz fra Meckl: ankommet, han tilligemed en forvalter ved navn Engelholm spist her middag og aften, besøgt om eftermiddagen den kejsel: env:, været for den franske ambassadeur, som lod mig bede til bords om middag, men fandt ham ej hjemme, godt vejr, vind n. w.
 18. August, posten affærdiget, den franske amb: været her om morgenen, hørt stærk skydning for Kiøbenhavn, spist hos den franske ambassadeur midt dagen med mess: Cederhielm og Utterklo. Den hannoveranske envoyé og eng. resident ankommet, den første bortrejst til lejren, besøgt mr. Schultz om formiddagen. Gr. Wels været her om eftermiddagen, mens jeg var ude, resten af det vestgiøtske regt. transporteret, befalet af hr. Adlersteen at brygge hver dag 100 tønd. øl til de eng. og holl. flaaer, vakkert vejr, vind s.
 19. August, den eng. resident besøgt mig om morgenen tillige med den franske ambassadeur, som tilligemed grev Wels gik over til lejren og kom om aftenen tilbage igen, været om formiddag paa taarnet og om eftermiddag i kirken, været siden hos den eng. resident, grev Wels ladet sig anmelde, spist middag og aften hjemme med værten, mr. Schultz været her om aftenen, godt vejr, vinden variabel.
 20. August, bønnedag, spist middag og aften alene, besøgt den franske ambassadeur, promeneret med ham og grev Welses fetter, grev Wels besøgt mig om eftermiddag saa vel som hr. Utterklo, promeneret om aftenen, ambassadeuren, gr. Wels og Holmer mødt mig og feliciteret mig over freden, hvorom en kurer i den svenske lejr var ankommet, stille og meget varmt vejr, vind s. o. n. og siden igen s. o.
 21. August, posten ankommet, besøgt franske ambassadeuren og hofraad Schultze og fandt hr. Holmer hos den sidste, de hamburgske deputerede taget afsked, besøgt om eftermiddagen de hamb: deputerede, som rejste bort om eftermiddag, saa og den eng. resident, promeneret siden, faaet breve om aftenen fra Wartberg. Varmt vejr, vinden først s. o., siden n. w.
 22. August, besøgt om eftermiddagen den franske ambassadeur, bortsendt breve med hans lakaj, promeneret siden med ham, gr. Wels, mr. Robinson og gr. Wels fetter, spist alene om aftenen, smukt vejr, vind s. s. o.

23. August, bekommet breve fra gros cantsler, været med gr. Wels hos den franske ambassadeur, siden hos gr. Polus, dernæst paa taarnet, spist alene om middag, madame Robinson villet besøge mig, mr. Robinson ladet mig vide, at freden i Holsten var sluttet og underskrevet, besøgt mr. Schultz, promeneret siden, messieurs Schultz og Utterklo spist her om aftenen, smukt vejr, vind s. s. w.
24. August, kurer fra Lifland ankommet og gaaet til lejren, grev Polus ladet mig vide, at Kong: af Sverige havde besvaret grev Reventlows brev, besøgt mr. Schultz og siden hen den franske ambassadeur, kaptajn Bagge spist her om middag, oberst Cicignon passeret her igennem om eftermiddag til Norge, spist alene om aftenen, temmeligt vejr, dog vindig, vind w. og s. t. w.
25. August, hr. cancelie raad Akerhielm besøgt mig om morgenen saa vel som og den franske ambassadeur, spist alene om middag og hos den franske ambassadeur om aftenen, besøgt om eftermiddag hr. cancelie raad Akerhjelm og grev Polus, kapt. Bagge taget afsked, stærk storm, vind w. t. n., bekommet breve fra Kiøbenhavn og Nislevgaard. NB. den eng. resident trakteret, me non invitati.
26. August, hr. gr. Wels besøgt mig om morgenen, saa og den franske ambassadeur, spist hos ham middag og aften, besøgt mr. Schultz, som først var her, nyt om den moskovitiske envoyés ankomst til Karlskrona, stormfuldt vejr, regn, w. t. n., w. n. w.
27. August, været om formiddag paa torvet med den franske, kejserl: og engelske (ministre), spist om middag hos den første og hjemme om aftenen, besøgt gr. Wels og mr. Schultz været her om eftermiddagen, stærk storm, vind n. w., bekommet mine breve.
28. August, ambassadeuren været her om morgenen, sendt Morten til Helsingør efter penge, kommandanten spist hos mig om middagen, mr. Holger Rosenkrantz kommet siden og besøgt mig, Morten igenkommet fra Helsingør, spist alene om aftenen, godt vejr, vind w., siden n. w.
29. August, mine folk været udi kirke, besøgt den franske ambassadeur, som bortrejste til Kiøbenhavn, saa og den kejserl: og eng: ministre, en ekspres ganske tidlig om morgenen ankommet om den norske postes indrettelse, spist alene om aftenen, transporten af infanteriet sket til Landskrona, temmeligt vejr, vinden w. t. n. — w.
30. August, den eng. resident gaaet over til Sjælland, transporten fra dito land begyndt her til Helsingborg, hr. grev Wels besøgt mig om eftermiddagen, spist alene om middagen, og mr. Judicher spist med mig om aftenen og ligget her om natten, temmeligt vejr, stille om aftenen, variabel vind.
31. August, hr. Judicher rejst tilbage til Helsingør, posten affærdiget og sendt min lakaj Christopher over med brevene, besøgt kommandanten om formiddagen, spist alene om middagen, promeneret for- og eftermiddagen med grev Wels paa skibsbroen. Den franske ambassadeur og engelske resident kommet tilbage fra Helsingør, spist hos den første om aftenen, transporten continueret, gen. felttøjmester Siøblad ankommen, vakkert vejr, vinden n. w. og n. n. w.

1. September, været hjemme hele dagen, transporten continueret, Kongen af Sverige kommet til Helsingør, værten hjemkommet fra Halmstad, spist alene om middag, hof. raad Schultz spist her om aftenen, den eng. resident ladet sig anmelde om eftermiddagen, den franske ambassadeur ladet mig bede til bords om aftenen, men excuseret mig. Blæst og regn med variabel vind.
2. September, været hjemme om formiddagen, Kongen af Sverige hidventet, postmester Fischer spist med mig om middagen, promeneret om eftermiddagen og mødt mess. de Guiscart, Wels, Groth og Welling, spist alene om aftenen, den moskovit: post første gang ankommet, faaet tidninger om Hs. Kongl. Majtts lykkelige ankomst til Kiøbenhavn, temmeligt vejr, vind s. w., siden w.
3. September, Kongen uformodentlig om morgenen tidlig ankommet fra Sjælland, besøgt om formiddag den kejserl: env. og eng. resident, mr. Swinehufuet spist her om middag og mr. Schultz om aftenen, været om eftermiddag hos Kongen af Sverige, grev Piper og Polus, temmeligt vejr, vinden synden.
4. September, messieurs Giise, Judicher og Tofte, været hos mig, den sidste spist her om aftenen, spist om middagen hos den unge grev Wrede med grev Polus, transporten acheveret, og Kongen af Sverige bortrejst. Postmester Fischer været her, godt vejr, vind s. w.
5. September, været hjemme om formiddagen, besøgt siden den franske ambassadeur, hr. Adlersteen ladet sig anmelde, mens jeg var ude, ladet mig siden igen hos ham anmelde, men fandt ham ej hjemme, han med Rosenkrantz, som besøgte mig om morgenen, spist her om aftenen, dejligt vejr, vinden s. o.
6. September, taget afsked af ambassadeuren, gr. Wels, besøgt den eng. resident og hr. Adlersteen, som ej var hjemme, saa og mr. Berniko, spist om middagen i Helsingborg og om aftenen udi Helsingør, hvor jeg besøgte kommandanten paa Kronborg, som spiste hos mig om aftenen med kapt. Murray, godt vejr, vinden s.
7. September, rejst fra Helsingør og ankommet eftermiddag Kl. 1, Gud være evindeligt priset, udi Kiøbenhavn — mr. Vibe, messieurs Plessen, Bielke, C. T. Sehested besøgt mig, været til gros cantzlers om eftermiddagen, som ej var hjemme, spist sammesteds om aftenen, smukt vejr, vind w.

OVERSEKRETÆR OG BRYLLUP

Efter Hjemkomsten tog Sehestedt for fuld Kraft fat paa at genvinde Sympathien indenfor Kredsen om *Charlotte Amalie Gersdorff* og besøgte den 9. September Fru *Benedicte Skeel* — eller nu Grevinde Reventlow. I de følgende Dage er han ofte sammen med hende og Grev *Christian Reventlow*, hvor han naturligvis ogsaa traf hendes Plejedøtre. I Begyndelsen af Oktober maatte Grev Christian imidlertid forlade Byen, forvist af Kongen til en af sin Faders Gaarde paa Grund

af en Intrige mod Geheimeraad *Jessen*. Han var yderst »mécontent« herover og *Sehestedt* naturligvis ogsaa. Endnu i nogle Dage kunde han dog træffe *Grevinden* og *Frøknerne Gersdorff*, bl. a. hos Hofmarskal *Hahn*.

Iøvrigt havde *Sehestedt* travlt, opfyldt, som han var, af en anden »bevidst (bekendt) Sag«. Den 4. September havde nemlig Geheimeraad *Jessen* indgivet sin Afskedsansøgning fra sin Stilling som Overpræsident i det tyske Kancelli og fra Konseillet, og Kongen bevilgede den.

Ved Freden i Traventhal havde Hertugen af Holsten-Gottorp faaet sine krigsmæssige Rettigheder fastslaaet paa en saadan Maade, at han var blevet en endnu mere værdifuld Forbundsfælle for Sverige. Gottorp var altsaa stadig det farlige Urocenter. *Frederik IV* spejdede til alle Sider efter Hjælp, men blandt hans Raadgivere var der dyb Uenighed, til hvilken Side den skulde søges. Den Plessenske Kreds, tilsluttet saa indflydelsesrige Mænd som *Vibe*, Hertug *Ferdinand af Würtemberg* og den senere Admiral *Christen Thomesen Sehested* var engelsk-hollandsk sindede, hvorimod Storkansleren og *Jessen* holdt paa et Forbund med den raa, men viljestærke, russiske *Czar Peter* — i Historien kaldet »den store« — og August II af Polen-Sachsen. Det var vel de sidste, som i det lange Løb fik Ret, men i Øjeblikket vandt den anden Kreds. Dertil kom Stridigheder af mere personlig Art, og *Jessen* var træt. Han var iøvrigt ingen populær Mand.

Hele denne Plessenske Kreds og navnlig *Vibe* virkede samtidig for *Sehesteds* Ansættelse i *Jessens* Sted. Han var — som *Hojer* skriver — *Vibes* »vertrauter Freund«, havde en Karakter uden Lyde og ansaas for en lovende, ung Diplomat, selv om endnu uden større Erfaring og sikkert uden selvstændigt Standpunkt i den standende, udenrigspolitiske Strid. Hertugen af Würtemberg havde allerede i et Brev til Kongen af 2. August s. A. fra Lejren ved Hamdorf anbefalet *Sehestedt* som en honnet Mand, uinteresseret i Kongens Kasse og lige saa ærlig som sin Fader (Fr. IV's Privatarkiv). Navnlig de sidste Bemærkninger er sikkert faldet i god Jord hos den lidt nærige *Frederik IV*. Tillige synes det, som *Moreau* var ivrig. Som polsk Gesandt i Danmark var han jo i høj Grad interesseret i vor politiske Kurs overfor Sverige, og *Sehestedt* kunde vel paavirkes?

Den 12. September om Morgenen fik han Besøg af *Vibe*, og straks derefter tog han ud til Jægersborg, hvor han havde en Samtale med Hertugen af Würtemberg og Kammerjunkeren *U. A. Holstein*. Førstnævnte tilbød ham paa Kongens Vegne Stillingen som Oversekretær

for det tyske Kancelli. I sin Dagbog skriver han: »Været hjemme om Morgen, Hr. Oversekretær *Vibe* besøgt mig, rejste ud til Jægersborg, talte sammesteds med Hertug af Würtemberg og Hr. Overkammerjunker *Holst* (Holstein) om en vis Sag, Kongen været incomoderet, hørt Hr. Mag. *Müller* prædike om Eftermiddagen, spist om Aftenen i Kongens Lyngby hos Mr. *Weyberg* og ligget sammesteds om Natten«.

Af disse Dagbogens faa Ord ser man Sehestedts Vaklen overfor Kongens smigrende Tilbud, hans Tvivl om sine Evner til en saa vigtig Post og Betænkelighed ved at lade sig placere midt i Døgnets Strid mellem Jessen og de andre. Først søger han til Kirken og derefter ud til Vennen *Weyberg* paa dennes Lyststed, hvor Samtalen trækker saa længe ud, at han ikke kan naa tilbage gennem Københavns Porte inden Lukketid. Dagen efter er han igen hos *Weyberg* til Middag, tog derpaa til Jægersborg, hvor han talte med *Lente* og *Vibe*. Den 14. mødtes han med Hertugen og Grev *Christian Reventlow*, den 15. med *Lente* og *Moreau*. Samme Dag tog han med *Vibe* til Jægersborg, derfra til Storkansleren paa hans Lystgaard *Frydenlund* i Skodsborg og om Aftenen til Geheimeraad *Peder Brandt*. Nærmere om alle disse Samtaler foreligger ikke. Den 16. talte han atter med Hertugen og tog til Jægersborg. Saaledes fortsættes de følgende Dage, indtil han omsider den 21. September meddeler Kongen, at han tog imod Stillingen. I et Brev af 1. November 1703 skrev han til *Joachim Ahlefeldt* i Anledning af dennes Optagelse i Konseillet: »Jeg har, Gud være lovet, ikke den Forfængelighed at tro mig dygtig, og hvis afdøde Hertug af Würtemberg har sagt alt og afgivet en sand Rapport om alt det, jeg svarede ham, da han paa Jægersborg for tre Aar siden foreslog mig denne Post, vil han ogsaa have sagt til Kongen, at jeg vel i al mulig Hengivenhed og Taknæmmelighed modtog Hs. Majestæts naadige Tilbud, men hvis jeg havde Lov til at bede om en Naade, vilde jeg ikke denne og det af Grunde, hvorom jeg talte med Hertugen, som har været en god Ven af min Fader, og som kendte de Bedragerier, som tidligere har fundet Sted under Beskyttelse af Folk, som da var i Ry«.

Udnævnelserne skete den 1. Oktober (1700), og *Christian Sehestedt* var altsaa nu Udenrigsminister og Leder af Forvaltningen i Hertugdømmerne, men uden at have faaet Jessens Plads i Konseillet. Han skulde dog overvære dets Forhandlinger og synes at have ført Konseilsprotokollen. Allerede den 1. Oktober var han til to Møder. Den franske Ambassadeur *Chamilly* skrev hjem, at *Sehestedt* fuldt ud

tilhørte Plessens Parti, og da han tillige var en dygtig og begavet Mand, vilde den nye Oversekretær sikkert gøre en hurtig Karriere.

Den 2. Oktober takkede han Kongen for sin Udnævnelse. Skriftligt meldte han sig fra hos Karl XII og Grev Polus som Gesandt og søgte samme Dag Storkansleren om 2000 Rdl. til Dækning af sine Rejseudgifter i Sverige. Den 4. Oktober var han med Lente paa Jægersborg, derefter paa Raadstuen, og Middagen spiste han hos »Hans Jæger« sammen med Storkansleren, Lente, Vibe og Bielke. Om Eftermiddagen var han i Konseil. Endelig den 6. Kl. 10 mødte han paa Kancelliet, hvor Storkansleren indsatte ham i Embedet i Nærværelse af Geheimeraadene Jessen og Lente samt Kancellipersonalet.

Han var nu blevet en betydelig Mand, som søgtes af adskillige, hvis Navne aldrig før forekommer blandt den Mængde Personer, der er nævnt i Dagbogen. Lykønskningerne strømmede ind, og han faar travlt med at besvare dem. Den 8. refererede han for første Gang for Kongen i Nærværelse af Hertugen af Würtemberg og Lente.

Geheimeraad Jessen satte ham ind i Forretningerne, inden han den 25. November rejste til sit Gods Nienhof i Holsten for efter Nytaar at gaa som overordentlig Ambassadeur til Wien. Nogen større Selvstændighed fik Sehestedt dog næppe. Storkansleren var jo hans Foresatte, foruden at Vibe i stigende Grad blev den, som havde Kongens Øre. Maaske snarere har hans Stilling i de første Aar været mere i Retning af en Viceudenrigsministers.

I Efteraaret 1700 og Vinteren 1701 var han hyppig Gæst hos sine Venner og Bekendte i Byen — hos Hahn, Carl Ahlefeldt, Storkansleren, Moreau, Weyberg, Plessens, Gyldenløverne, Vibe, Lente, Juel'erne m. fl., og er han syg eller upasselig, besøger de ham flittigt. Formodentlig drejede det sig dog ikke alt sammen om blot Selskabelighed, men der har sikkert ogsaa fundet Drøftelser Sted, som det vilde være interessant at kende lidt nærmere til. Mulig stammer følgende lille, udaterede Billet paa Fransk fra Vibe til Sehestedt fra denne Tid: »Hvis De kan afse et Øjeblik til at drikke Chokolade hos Mr. *Moreau*, vil De i Sandhed gøre en god Gerning. De vil sikkert kunne gengive Sundheden til en Mand, som er overtydet om at være syg. Han har desuden stor Lyst til at tale med Dem — trøst ham, jeg beder Dem om det, og lad mig vide, naar De gaar til ham«. Den 17. December (1700) spiste han »første Gang i Guds Navn om Middagen med Kongen, som var »blevet from« (skikkelig).

Juleaften 1700 spiste han om Aftenen hos Kongen og var derefter til U. A. Holsteins Bryllup med den meget smukke, velbegavede, men ogsaa intrigante Grevinde *Christine Sophie Frijs*, f. Reventlow, Søster til Grev Christian Reventlow og Halvsøster til *Anna Sophie Reventlow*. Hun var Enke efter Gesandten, Grev *Niels Frijs*, og Moder til Sehestedts senere Svoger, Lensgreve *Christian Frijs* til Frijsenborg. Brylluppet fejredes paa Byens nyeste, fornemste og af Aristokratiet oftest besøgte Spisehus »Den franske Kok Plantin« i Ll. Kongensgade.

Ved Nytaar ansøgte han om at faa den samme Gage, som hans Forgænger, Jessen, havde haft, inden denne blev Geheimeraad. Den 5. Februar (1701) var han til »Ringrennen« i Ridehuset, hvor Kongen vandt Førsteprisen.

Energisk virker han for sin Ven, Christian Reventlow, og »presser« paa for at udvirke hans Tilgivelse og Tilbagekaldelse fra Forvisningen, hvad ogsaa tilsidst lykkes ham. Han skriver det til ham i Marts og slutter: »Hvad angaar den charmante Frk. Gersdorff, saa beder jeg Dem om at forsikre hende, at det kun er af hende selv, at jeg lover mig en Løsning af Sagen, men jeg haaber ogsaa mere sikkert og behageligt paa hendes Godhed end paa alle de andre Mellemled«. Paa Hjemvejen tog Reventlow først op til sin Kone, der var paa Gl. Estrup, og sammen med hende og Frøknerne Gersdorff naaede han til København den 3.—4. April (1701).

Øjensynlig har denne Vennetjeneste overfor Christian Reventlow øvet en vis afgørende Virkning paa Grevinden. I al Fald kunde Sehestedt straks efter deres Ankomst til Hovedstaden — den 7. April — »efter og med Guds Naades Bistand gøre det første pas (Skridt) hos den bevidste Person«, og den 9. blev han og Charlotte Amalie forlovet. Den 12. April noterer han i Dagbogen: »skrevet Jomfru Gersdorff til, givet hende en Ring« — vel Trolovelsesringen? — og han tilføjer, at han har modtaget et sikkert overordentligt venligt Brev fra den ansete og godgørende Generalinde *Berte Rosenkrantz*, født Skeel, en Kusine til Grevinde Benedicte. Brevet sendte han straks til sin Forlovede. Dagen efter var han til Middag hos Kongen og betroede ved denne Lejlighed Dronningen sin Forlovelse. Om Aftenen gav han Charlotte Amalie et Armbaand (Trolovelses-Armbaandet?) med en Æske til »Deviser« (maaske Sukkergodt?) og atter den 14. en Ring.

Den 16. April flytter han fra sin Ungkarlejlighed hos Madam Bern-

drup ind i den »Bjelkeske Gaard« paa Kongens Nytorv. Den ejedes af Admiral *Niels Juels Datter Vibeke*, der var Enke efter Admiral *Henrik Bjelke* og netop den 8. April for 2. Gang blevet gift, nu med Oberst (senere Generalløjtnant) *Gregers Juul*. Sehestedt havde saaledes et Hjem at byde sin Hustru, smukt beliggende paa Byens fornemste Plads og hans Stilling værdig. Straks skrev han til Justitsraad *Grüner* ved Legationen i Stockholm om at sende alt, hvad han havde efterladt sig deroppe af Indbo, Glas, Tøj m. m. Den 17. vekslede han og Charlotte Amalie Portrætter, men antagelig har han ikke været tilfreds med hendes, siden han den 26. fik hende til igen at lade sig »schildere«. Ved sit Besøg den 17. April hos Reventlows medbragte han Presenter bestaaende af Laks, Æbler og Vin! Den 24. er han om Aftenen hos Storkansleren — som han skriver glad i Dagbogen: *invitatus cum sponsa* (indbudt med Forlovede).

Paa Kongens Fødselsdag er han til Taffel, og Dagen efter er Charlotte Amalie hos Enkedronningen. Den 29. gjorde han et Aftenselskab, hvortil foruden hans Forlovede med Søstre og Plejeforældre tillige var indbudt en Del Venner, nemlig Storkanslerens, Geheimeraad *Krabbes*, *Plessens*, *Bielkes*, *Grev U. A. Holsteins*, *Etatsraad Skeels*, en *Frk. Gabel* og en *Juel*. Samme Dag forærede han Charlotte Amalie en Guldklokke, og senere fulgte mange andre Gaver efter, saaledes et Par »Befuernaale« (*Bævrenaale*), et Ur. m. m. Den 1. Maj var han med de to ældste Frøkner *Gersdorff* i Kirke, hvor de laante hans *Vogn*.

I de skønne, første Majdage promenerede han med dem i Overkrissesekretær *Harboes* Have paa Købmagergade. Den 7. Maj sad Charlotte Amalie sidste Gang for »Schilderen«, og den 12. Maj efter Midtag spadserede de en lang Tur helt ud til *Lyngby*. Om de ogsaa gik hjem, melder Dagbogen intet om, men Aftenen tilbragte de alle hos ham. Dagen efter var han atter hos sin Forlovede og havde en Samtale »om adskilligt« med hendes »*Française*«. Den 19. gav Charlotte Amalie ham Fæstensringen. Der gik kort sagt ikke en Dag, hvor de ikke var sammen i hendes Hjem, paa Spadsereture eller i Selskab hos Venner, blandt disse en Aften hos *Frederik IV's* nære Ven, Overkammerherre og Overstaldmester, *Grev Carl Ahlefeldt*, der imidlertid stod paa spændt Fod med *Reventlow'erne*. Da Sehestedt indbød ham hos sig i sin nye Lejlighed til en Souper den 22. sammen med *Reventlows*, *Frøknerne Gersdorff*, *Carl Plessen*, *Vibe*, *Støcken* og *Weyberg*, er dette maaske Anledning til, at *Grevinde Benedicte Reventlow* blev vred, og Sehestedt maatte skrive et Brev til *Christian Revent-*

low. I Dagbogen staar blot under den 20. Maj: »NB. la rage de la comtesse de Reventlow« og under samme Dato senere tilføjet: »NB. ma lettre au comte de Reventlow«. Souperen blev imidlertid holdt, som fastsat, men Carl Ahlefeldt nævnes ikke i den følgende Tid og var ikke med til Brylluppet.

Den 21. Maj var han i Konseil og — efter en Konference i Storkanslerens Hus — igen den 23. Maaske har han her faaet at vide, at

Geheimeraad Chr. Sehestedt.

han, Storkansleren, Vibe m. fl. skulde med Kongen paa en Rejse til Jylland. Enten maatte altsaa Brylluppet holdes ekspres eller udsættes til Sommeren, hvor de fleste var taget paa Landet. Til Johan Rantzau skrev han, at nu maatte det ske — for hans Omdømmes og Økonomis Skyld! Yderligere Opsættelse vilde kun være til Skade. Det hastede ikke med Udstyret. Om det først blev færdigt om nogle Uger, betød intet. Allerede samme Aften, altsaa den 23. Maj, udsendtes Indbydelserne til Bryllup den 26. Maj. Paa saa kort Tid kunde imidlertid ikke

Venner og Slægt fra Landet kaldes sammen til København, og han maatte derfor savne sin Moder og Søskende fra Nislevgaard.

Den 25. var han og Forlovede til Alters i Slotskirken hos Dr. *Peder Jespersen*. Den næste Dag begyndte med Besøg hos Charlotte Amalie, derpaa spiste han Middag sammen med *Judicher* hos Madam *Berndrup*, og om Aftenen stod Brylluppet i Grev Christian Reventlows Gaard paa Købmagergade mellem nuværende Kronprinsessegade (tværs

Geheimeraadinde Charlotte Amalie Sehestedt,
f. Gersdorff.

over hvilken den Gang laa Storkanslerens Gaard) og Amagertorv. Gæsternes Tal var ikke stort. Der var Storkanslerens, Plessens, Geheimeraaderne Thott, Lente og Vibe, alle med Koner, Fruerne Rathlou, Rodsteen og Dyre, Charlotte Amalies Søstre og en Del unge Frøkener. Alle fulgte efter Festen Brudeparret til dets Hjem, som Skik den Gang var.

Allerede Dagen efter var han i Funktion, men samtidig maatte de holde en Række Fester. Den 27. Maj havde de saaledes en Kreds af

Unge samt Madam Berndrup til Middag, og om Aftenen mødte hele Bryllupsselskabet fra den foregaaende Aften undtagen Storkansleren og enkelte andre, som havde undskyldt sig. De følgende Dage fortsattes der, medens Sehestedt ustandseligt maatte møde i Konseil eller Møder med de udenlandske Diplomater. Hvedebrødsdage blev der saaledes ikke noget af. Den 13. Juni rejste Fru Charlotte Amalie til Nislevgaard for at hilse paa den gamle Fru Sehestedt, og samme Aften havde Sehestedt et Møde med den holstenske Repræsentant, der varede lige til Kl. 22. Den 15. afrejste Kongen. Sehestedt skulde først i et Konseil paa Raadstuen samme Formiddag afslutte de holstenske Traktater m. m. Han kom derfor ikke afsted før Kl. 23 og maatte køre hele Natten for at naa Frederik IV i Ringsted. Paa Grund af den store Kongerejse var alle Heste i København taget i Brug, og det var ikke muligt for den holstenske Kurer at opdrive et Spand. Sehestedt tog ham derfor med i sin Vogn. Rejsen med Kongen beskriver han under Overskriften: *Iter Regis Cimbricum*.

Paa Vejen over Fyn fik han Tid til et Par Dages Ophold paa Nislevgaard, medens Frederik IV mønstrede Regimenterne i Odense, men den 22. Juni mødte han i Kolding til Konseil med Kongen, Plessen, Lente og Thott. Herfra tog Majestæten over Vejle til Clausholm i Besøg hos Storkansleren og videre til Skanderborg. Om Aftenen holdtes atter Konseil. Saa gik Kongerejsen til Hobro og herfra tilbage til Skanderborg Slot for den 1. Juli at fortsætte Syd paa over Haderslev til Rendsborg. Her mødtes Sehestedt efter Aftale med Fru Charlotte Amalie, og mens Frederik IV mønstrede Tropper helt ned til Hamborg, benyttede de nogle Dage til at aflægge Visitter hos Bekendte i Holsten. Bl. a. var de en Aften i Rendsborg hos den senere Professor og kgl. Historiograf C. H. Amthor. Først den 15. forlod Kongen Glückstadt og naaede i Ilfart Hovedstaden den 17. De andre fulgte ham saa hurtigt, de kunde, og efter en hel Nats anstrengende Rejse kom Sehestedt til København den 18. Dagen efter var han paa Raadstuen og paa Jægersborg.

Maanedsdagen efter Hjemkomsten paa Dronning Louises Fødselsdag den 28. August tildelte Kongen ham personlig det hvide Baand sammen med Vibe og Geheimeraad *Walter*. Han var da 35 Aar. Han skriver i sin Dagbog: »Den 28. des Morgens vor der Predigt zugleich mit Mess. Vibe undt Walther den Ritter Orden von Dannebrogue in Jesu Nahmen von den Händen meines allergnäd'ten Erbkönigs und Herrn F. 4'ti allerunterthänigst empfangen, desselben morgens darauf

Dr. Peder gehört undt des Nachmittags Dr. Müller, des abendts der Königin Geburtstag celebriret undt mit der Herrschafft gespeiset und auf der Comodie gewesen«.

EFTER BRYLLUPPET

Efter Hjemkomsten fra Kongerejsen kunde Sehestedt og hans 16-aarige Kone omsider falde lidt til Ro. I Fritiden besøgte de Vennerne paa deres Landsteder i Hovedstadens Omegn, og navnlig var Storkanslerens paa Frydenlund et gæstfrit Midtpunkt for de tilbageværende, høje Embedsmænd. Nu og da kørte de ogsaa ud at spise til Aften i Gyldenlund (Charlottenlund), hvis mange Folkeforlystelser holdtes for et »meget nobelt Tidsfordriv«, som Henrik siger i Holbergs »Maskarade«. En Aften var endog Storkansleren med dem derude. Efterhaanden som Folk hen paa Efteraaret flyttede ind til Byen igen, fortsattes Selskabeligheden her, og var Sehestedt for optaget til at tage med, er Fru *Charlotte Amalie* ofte alene ude, f. Eks. hos Enkedronningen eller Prins Carl. Tillige gaar de paa dansk og tysk Komædie, og den 11. Oktober var de begge til Fest paa Slottet i Anledning af Kongens Fødselsdag. Med et Lettelsens Suk skriver han i Dagbogen den 26. November: »undt damit ist, Gott sey Ehre, das halbe Jahr nach meines Heyrath zurücker geleget!« — hvormed han vel mener, at nu var alle officielle Formaliteter som Nygifte overstaet. I de følgende Somre var hun ofte paa Besøg paa sjællandske Gaarde som Gisselfeldt, Vallø, Antvorskov m. fl.

I Medgift havde Sehestedt faaet Ravnholt Gods, ialt 454 Tdr. Hartkorn (Hovedgaarden 55 Tdr. H. Ager og Eng, hvoraf 250 Tdr. Land under Plov), Skov til 600 Svins Olden, ca. 70 Fæstegaarde og Huse, de fleste i Herrested Sogn, samt jus patronatus til Herrested Kirke. Saasnart den nedsatte Skiftekommission, bestaaende af Frøknerne Gersdorffs Værger, de to Brødre *Johan* og *Jørgen Rantzau* (Kommissionen nedsat ved kgl. Resolution af 23. Juli 1701), havde skiftet mellem de tre Søstre, overtog han hele Herligheden.

Han havde nu to Godser at tage Vare paa. Nislevgaard blev ganske vist først hans Ejendom ved Moderens Død, og hun boede stadig i dens gamle, lave Hovedbygning sammen med sine Døtre. Han administrerede imidlertid Godset for hende ved Hjælp af en Godsfuldmægtig, der boede paa Østrupskovgaard.

Ravnholt Hovedbygning bestod af de to i 1590'erne opførte, grund-

murede Rødstens-Fløje, nemlig »Fruerstuehuset« (nuv. Midterfløj) og »Bryggershuset« (nuv. Køkkenfløj) med Fadebur, Køkken, Borgerstue, Bryggers og et helt forfaldent Skur til Bagerovnen. Den havde ikke været beboet i et halvt Aarhundrede, og ingen havde ofret Penge paa dens Vedligeholdelse. Efter en Synsforretning i 1696 var Murene og Skorstene revnede og Trappetaarnet helt forfaldent, Lofterne var raadne paa Grund af store Utætheder i Tagene, Vinduer og Døre enten helt borte eller hang skæve paa deres Hængsler o. s. v. Endelig laa Prydhaven hen som et Vildnis med store Huller. Den maatte renses og planeres.

Ogsaa den Vest for liggende Ladegaard trængte alvorligt til Reparation. Den gamle Avlsgaard, hovedsagelig af Bindingsværk, bestod af tre lange Længer, nemlig den »helt ruinerede« »Nordre Længe« eller »Porthuslænge« med det tidligere Hollænderi (Mejeri) samt »Porthuset« med Ladefogdens Kammer og Skrivestuen, den grundmurede »Tærskelade« med et ret ødelagt »vestre Kohus« (rummende Gaardens ca. 20 Høveder) og i dens sydlige Ende et andet Kohus, »Søndre Længe« med »Kokhuset til Hø, Korn og Foder« (Lade) samt »en liden Stald«, Hoppestalden (Stutteriet), Ridestalden og Gæstestalden. Sammenbygget med »Søndre Længe« laa den grundmurede »Nygaard« med Svinesti, Arbejdsstald, Smedie m. m. Vejen fra Herrested til Ryslinge gik den Gang gennem »Nordre Porthus« (nu Forvalterporten) over den stenlagte Ladegaard, gennem »Kokhusporten« og videre gennem Nygaarden og »Hollænderihaven« samt »Urtehaven« ved »den store Dam, hvor Kræ og Bæster skal gaa til Vands«.

Allerede samme Efteraar (1701) tog Sehestedt fat paa at gøre Husene i Stand. Han overdrog Kaptajnløjtnant *N. J. Tofte* af Marinen at gøre Forslag baade til Bygningernes Restaurering udvendig og indvendig samt Stuernes Istandsættelse. Tofte var uddannet herhjemme og i Udlandet i Skibsbygning — og maaske ogsaa lidt i Bygningstegning. Sehestedt havde truffet ham første Gang i Gyldenløves Suite i Toulon 1696 og Aaret efter i Holland. Han var svagelig og sad smaat i det, og naar Sehestedt gav ham dette Job, har det vel i nogen Grad været for at hjælpe ham.

Kort efter tog man fat paa de første, absolut nødvendige Arbejder. Gavlene afstivedes med Jernankre, Taarnet reves ned, og i Stedet byggedes en stor Stentrappe op til en ny Hoveddør ind til Forstuen i »det store Hus« (»Fruerstuehuset«). Over Døren fra Forstuen ind til den forreste Stue satte han en Stenplade, hvori paa Latin er indhugget:

»Hvor Herren ikke velsigner Huset, arbejder Bygningsmændene for-gæves« (Davids 127. Salme, Vers 1). Øverst paa Midten af denne Fløj, altsaa udvendig over Stentrappen, byggedes en Frontespice, og under den anbragtes det nuværende »Taarnur« med en Kvarter- og Fuldslags-klokke, lavet i København 1704. Omkring de to Fløje blev der bro-lagt i en smal Bredde, og det gamle Stakit om Borggaarden fornyedes og maledes grønt. Stakitstavene pyntedes med blaa, drejede Knapper, som aftoges, naar Sehestedt for længere Tid forlod Ravnholt, f. Eks. da han i 1708 for 2. Gang blev kaldet til Oversekretærstillingen. Det paalagdes da Fuldmægtigen (Fogden) paa Gaarden at passe paa, at Svi-nene, der løb frit om i Ladegaarden, ikke ødelgde Stakittet, og sikkert for at de ikke skulde rode op ind under det, var det bygget op paa et solidt Murstensfundament. Tofte udarbejdede ligeledes en Tegning over Haven samt et Forslag til dens Omlægning. Her og i Borggaarden plantedes Træer, hovedsagelig Lindetræer og enkelte Kastanier, købt fra Tølløse.

1704 var de vigtigste Arbejder færdige, og det synes, som om Tofte forlod Ravnholt hen paa Efteraaret. (Han døde i April 1706). Tilbage var endnu en Del indvendige Malerarbejder samt Nyplantninger i Haven. Samtidig blev Avlsgaardens Bygninger restaureret.

Alt dette kostede mange Penge, og i Marts 1703 søgte han paany Ekspektance paa det fynske Stiftamtmandskab efter den svagelige Geheimeraad *Didrik Schult*. Han skriver, at han ganske vist ikke kunde bestride dette Embede samtidig med sin nuværende Stilling, men heri var intet nyt. F. Eks. havde Gesandten i Frankrig, *Meyercrone*, i 15 Aar været Stiftamtmand i Aalborg og var det endnu, skønt han ikke havde været mere end en Gang deroppe i sit Liv. Afdøde Grev *Niels Frijs* var blevet Gesandt i Holland, skønt han var Stiftamtmand i Aarhus, og Lensgreve *Hans Schack* var endnu i Frankrig, skønt Stiftamtmand i Ribe. Da Frederik Schult døde i November 1704, blev Sehestedt imidlertid ikke hans Efterfølger. Kongens Valg faldt paa Meklenburgeren *Joachim Pritzbue*, der havde været Hofmester hos hans Broder, *Prins Vilhelm*.

Kærligt tog Sehestedt sig af Børnene efter Brigadier *Frands Juul*, der var i fransk Tjeneste (Regiment Joul Danois), medens hans Kone, *Johanne Kaas*, sad tilbage i yderst smaa Kaar paa Krabbesholm i Jyl-land. Sønnerne hjalp han til Officerer, og af Døtrene boede en paa Nislevgaard, hvor et Værelse i hans Dagbog kaldes »Jomfru Juuls Kammer«. En anden privat Opgave var at hjælpe sin Ven, *Iver Rosen-*

krantz, til at vinde den næstældste Frk. *Gersdorff*, altsaa *Birgitte*. Rosenkrantz var i Efteraaret 1700 udnævnt til Gesandt hos Karl XII i Lifland, og allerede inden sin Afrejse havde han betroet sin Ven, at han ønskede at blive hans Svoger, og han havde godt Haab om, at det vilde lykkes. Ovre i Reval faldt Tiden ham imidlertid lang. Han længtes hjem og pintes af Bekymring for, at U. A. Holsteins yngre Broder, Kaptajn *Christian Frederik Holstein* i Grenadererne (senere Frederik IV's Overhofmarskal) skulde stikke ham ud. Efter *Christian Sehesteds* Bryllup skrev han til ham og bad om hans og hans Kones Støtte overfor »Grevinden« (formodentlig Grevinde *Benedicte Reventlow*) — »denne uforsonlige Appripina«, som han var bange for vilde sværte ham overfor Jomfruen! Som *Sehestedt* i sin Tid skrev nu han til alle, som havde nogen Indflydelse, bl. a. til de to Grever *Rantzau*, som svarede imødekommende. Hans Ven, *Ludvig Plessen*, raadede ham til at skrive dels direkte til Frøkenen og dels ogsaa til hendes — tidligere omtalte — franske Mademoiselle, som han skulde love en »discretion«, saafremt hun vilde støtte hendes Følelser for ham. Atter og atter skrev han dog til *Sehestedt*, som hjalp ham bedst mulig og omsider i September 1701 kunde meddele ham, at Kongen havde besluttet at hjemkalde ham. I Februar 1702 naaede han over til Stockholm og i Marts var han i København. Sit meget smukke, paa Fransk skrevne Friærbrev sendte han til Fru *Charlotte Amalie*, som videregav det til Søsteren. Hun svarede ja, og den 1. Juli 1702 stod deres Bryllup i København.

Det var travle Dage for *Christian Sehestedt*. Samtidig med Overtagelsen af *Ravnholt* Gods tog han fat paa sin nye Virksomhed som Oversekretær. Hver Morgen og ikke sjældent ogsaa om Aftenen vandrede han gennem Byens smalle, slet brolagte Gader og videre over *Holmens Bro* eller *Højbro* til Kancelliet og Raadstuen i den gamle Kancellibygning paa *Slotsholmen*. En til to Gange om Ugen melder *Dagbogen* om *Konseil* paa Raadstuen eller — hvis Kongen ønskede at være til Stede — paa *Københavns Slot*, paa *Jægersborg* eller paa *Frederiksborg*. Med sine Underordnede synes han hurtigt at være kommen paa god Fod. *Franz Hagen*, der paa dette Tidspunkt var Legationssekretær og fungerende Gesandt i Berlin, skrev den 28. November til ham, at man allerede følte den Forskel, som det var at arbejde under ham. Han kunde tale af Erfaring. *Sehesteds* Venlighed og Hjælpsomhed var opmuntrende for dem.

I 1701 havde en Oberst *E. B. Schlieben* efter *Frederik IV's* Ordre paataget sig at hverve to Regimenter til Forøgelse af det til den østrigske Kejser udlaante Hjælpekorps (spanske Arvefølgekrig). Frankrig arbejdede stærkt imod det og ønskede selv at leje danske Tropper. Sehestedt søgte derfor i en Skrivelse til Kongen at advare mod Hvervingen, fordi det kun vilde skabe et daarligt Forhold til Ludvig XIV, men *Frederik IV* fastholdt sin Beslutning.

Imidlertid udbrød der Strid af økonomisk Art mellem *Schlieben* og hans Regimentschefer. Han fik Ordre til at møde for et Krigsforhør i København. Da man her ogsaa tog hans private Penge-transaktioner op til Undersøgelse, flygtede han ind i den franske Ambassade, hvor de danske Myndigheder ikke kunde ramme ham, og Ambassadeuren, den smarte, men lidet sympatiske og meget stridbare *Grev Chamilly*, nægtede at udlevere ham.

Foran alle Ambassader stod dengang to Skildvagter, men tillige lod Regeringen postere en forklædt Garder foran *Chamillys* Palæ for at give Agt paa, hvem der gik ud og ind af det. Garderen skulde ogsaa følge Ambassadeuren overalt, hvor han færdedes, hvad vel kunde være strengt nok, naar han kørte i Karosse.

Sehestedt var atter i Sommeren 1702 med Kongen i Jylland og i Holsten, medens hans Kone besøgte Ravnholt og Nislevgaard. *Iver Rosenkrantz* skrev til ham den 4. Juli: »København er nu et meget trist Sted. Folk, som var trukket hertil den 11. Juni (Terminen) af Gerrighed eller for at skulle betale Penge, er rejst igen eller forbereder sig paa at forlade Byen. . . . En Københavnerforlystelse er det at se Ambassadeuren saa vel fulgt overalt, hvor han gaar, samt Agtpaagivenheden hos Posterne ved Byens Porte. Det er et Held for mig, at jeg har to Hænder (Ambassadeuren havde mistet den højre Haand), uden hvilken jeg vilde være standset mere end en Gang. Trods alt er jeg dog bange for, at han (Obersten) undslipper, og at Ambassadeuren holder, hvad han lover alle og enhver, at han nok skal frelse ham trods alle Eftersøgninger«.

Til sidst blev Ambassadeuren irriteret over bestandig at blive udspioneret, og en skønne Dag lokkede han Garderen ind i sit Palæ, hvor han overmandedes og afvæbnedes af Tjenerskabet. *Grev Chamilly* afholdt Forhør over ham, og en Afskrift heraf tillige med en Trusel om at skyde enhver Soldat, som fremtidig fulgte efter ham, blev sendt til det tyske Kancelli.

Efter sin Hjemkomst først i August svarede Sehestedt ham bestemt,

at han havde gjort Uret i at holde Forhør over en af Kongens Gardere. Det var et Overgreb, som ingen hidtil havde vovet, og som ingen havde Ret til uden Majestæten selv eller dem, som han bemyndigede dertil. Gennem vor Gesandt i Paris, *H. Meyer crone*, indklagede han Affairen for den franske Regering, som ogsaa hjemkaldte Ambassadeuren. Han rejste uden at blive modtaget i Afskedsaudiens af Kongen. Forinden var det lykkedes Oberst Schlieben at undslippe til Udlandet.

Chamillys Skib med alt hans Indbo m. m. blev imidlertid tilbageholdt i Havnen, fordi det viste sig, at der var en Del danske Soldater ombord, som han havde overtalt til at desertere for at gaa i fransk Tjeneste. Vibe skrev til Sehestedt (udat.), at Kongen gerne vilde have sine Soldater igen. Chamilly havde ganske vist tilbudt selv at lade dem visitere, men han havde ikke villet røbe, hvem der havde været hans Hjælpere. Sehestedt anmodedes om at erindre Majestæten om Sagen i Konseillet den følgende Dag.

Længe beholdt Sehestedt og Kone ikke deres Søster og Svoger i Hovedstaden. Som ventet, udnævntes Rosenkrantz samme Efteraar til Gesandt i London. De afrejste den 20. September fra København og naaede om Formiddagen to Dage efter Korsør. Postsmakken skulde netop afgaa, og resolut besluttede de at gaa ombord sammen med Frk. *Anne Lindenov*, der skulde med dem til England, en Kammerjomfru og en Tjener. Resten af Tjenerskabet og Bagagen forblev i Korsør til næste Postsmakke. Det var Modvind, og Skibet krydsede langsomt frem. I Skyndingen havde de glemt »la kalte Küche«, og under hele Overfarten maatte de nøjes med Pærer og Sigtebrød!

Sent paa Aftenen var de naaet udfor Knudshoved, og de bestemte sig til at gaa i Land i en Baad. Med en Dreng som Fører gik de til Fods til Holckenhavn, hvor Rosenkrantz's Søster og Svoger, Kammerherre *F. C. Holck*, boede. Søsteren laa netop i Barsel. Barnet ventedes hvert Øjeblik, og Moderens Skrig lød over hele Huset. Nogen Hvile blev der saaledes ikke Tale om for de trætte Rejsende. Den næste Dag fortsattes Rejsen.

I Christian V's Tid, skriver *v. Hagen* og *Esmarch*, havde Kancelliets inden- og udenlandske Brevskaber, Dokumenter m. m. henligget i den frygteligste Uorden og komplet uregistrerede. Da Sehestedt traadte til, var det blevet anderledens. Der var indført et velordnet Arkiv. Kancelliets Arbejde var blevet systematiseret med Hensyn til Føring af særlige Kopiprotokoller for de udenrigske og gottorpske Ekspedi-

tioner. En Ekstraktprotokol over Ugens vigtigste Begivenheder var indført og ligesaa en Protokol for de kgl. Resolutioner o. s. v. Ved Udgangen af hver Maaned sendtes der Kongen Uddrag af alt ind- og udgaaende af Betydning. Fire Dage af Ugen var de saakaldte Postdage, hvor der modtoges og ekspederedes Post. Om Torsdagen afholdtes gerne Konferencer (Konseiller) og om Onsdagen førtes Protokoller og Registraturer.

I Januar 1703 udstedte Frederik IV en Række nye Instruktioner, saaledes for Konseillet den 9., for Storkansleren den 16., for det tyske Kancelli den 19. og for dettes Oversekretær den 27. Saavidt det kan forstaaes af Sehestedts senere Koncepter, var han yderst utilfreds med de to sidste, fordi de indskrænkede Kancelliets Myndighed til Fordel for Konseillet. Paa Grund af forsinket Ekspedition i det danske Kancelli udkom Instruktionerne for det tyske Kancelli og for Oversekretæren først i 1704. Forretningsgangen blev da følgende. Naar Posten var ankommet Mandag eller Fredag, samlede Storkansleren Konseillet, og her aabnedes Brevene. Det bestemtes, hvad der skulde forelægges Kongen, og hvad Kancellierne selv kunde tage sig af. I Konseiller, hvor Kongen var til Stede, skulde »enhver udtale sig frit og uden affekter med Tilsidesættelse af alle jalousies, préventions og entêtements«.

De første Aar var vel mest en Læretid for ham. Forstaaeligt holdt han sig lidt i Baggrunden og lyttede klogeligt til de mere erfarne i Konseillet. Og selv om han nu og da fik et Forslag godkendt af Majestæten, saa skjuler han det i al Fald altid i sine Skrivelser under yderst loyale Udtryk om, at han blot har handlet efter sin allernaadigste Arverherres og Konges Beslutning.

Frederik IV var nok personlig elskværdig, men kunde dog til Tider være ret vanskelig at være Minister under. Dette maaske mest, fordi han med sine høje Forestillinger om kongelig Værdighed ofte var mistænksom og ængstelig for, at hans Raadgivere skulde tiltage sig for megen Magt. Selv Sehestedt — saa loyal en Fyrstetjener han end var — kunde godt blive udsat for Ubehageligheder. I et Konseilmøde den 12. Marts 1703 havde Kongen saaledes været i daarligt Humør, og det var navnligt — ganske uretfærdigt — gaaet ud over Sehestedt, uden at nogen af de andre Konseilmedlemmer havde vovet at tage ham i Forsvar. Det drejede sig om nogle Breve fra fremmede Gesandter. Da han kom hjem, greb han Pennen og skrev til Kongen (Koncept): »Lige fra Begyndelsen af i Dag har Deres Majestæt været alt for vred paa mig, til at jeg har vovet at svare, og Konseillet har heller ikke villet

det, skønt det godt vidste, at det hele ikke var min Skyld. Hvis det havde vist mig Retfærdighed, som det burde, vilde det ikke kunne nægte, at jeg længe før i Dag har givet dem alle mine særlige (particulieres) Breve, men Sire, hvis De tror mig skyldig, er det forgæves, at jeg forsøger at retfærdiggøre mig. Med Sikkerhed kan jeg sige, at jeg aldrig har skjult noget, som jeg har troet stred mod Deres Tjeneste, men ulykkelige Tilfælde er nu engang ikke afhængig af menneskelig Magt og end mindre af en Privatmand som jeg«.

VANSKELIGHEDER

Den 7. September 1701 sendte han Kongen et Brev om Geheime- raad *Jessen*, og den 13. Oktober s. A. havde han en Samtale med Majestæten om ham. Indholdet af Brevet og Samtalen kendes ikke, men man kan dog ane det, idet han skriver i sin Dagbog for 26. August s. A., at *Jessen* trængte stærkt paa for at faa sin Afsked fra Embedet i Wien. I November s. A. afløstes han ogsaa af *Etatsraad Weyberg* og fik Lov til at vende tilbage til sit Gods *Nienhof*, hvorfra han imidlertid kort efter sendtes til *Hamborg* for at forhandle med *Gottorperne* og *Garanterne* for *Traventhal-Freden* om Nedsættelse af en *Formynderregering* for den to-aarige Hertug *Carl Frederik*.

Freden i *Traventhal* havde givet det tyske *Kancelli* en Del at bestille. Dertil kom *Uroen* i *Europa* i Anledning af den forestaaende spanske *Arvefølgekrig*. Vi havde afsluttet to *Traktater*, en af 4. Juni 1701 med *Kejseren* af *Østrig* og en af 15. Juni s. A. med *England-Holland*, den sidste angaaende *Udlejning* af danske *Tropper* omtrent paa de samme *Betingelser* som i 1689.

Sehestedt havde ganske vist været med til disses *Udarbejdelse*, men paa et for ham yderst optaget *Tidspunkt* (*Brylluppet*). Maaske var *Rækkevidden* af den sidste *Traktat* heller ikke dengang gaaet helt op for ham, nemlig at den skulde kunne føre *Danmark* ind paa den samme uheldige *Dobbelpolitik*, som under *Jessens* *Ledelse* var ført i *Christian V's* *Tid*.

Bilagt med netop indkomne *Relationer* fra *Plessen* i *London* og *Meyercrone* i *Paris* sendte han i al *Fald* i *Januar* 1702 en længere *Skrivelse* (her efter *Koncept*) til *Kongen*. Han begynder med at udtale, at det var hans *Pligt* at lytte til *Kongens* *Vilje* og derpaa at udføre hans *Ordre*. Uden at komme ind paa *økonomiske* eller *militære* *Fordele* ved den nye *Traktat* med *England* omtaler han derpaa en *Del* *politiske* *Betragtninger* om denne.

I 1689 havde Situationen været nogenlunde den samme som nu. Frankrig havde dengang betragtet Traktaten som et Skridt, rettet mod sig, og i al Stilhed og med Held havde det hævnnet sig ved at manøvrere den gode Forbindelse mellem Christian V, Kongen af England og dennes Allierede sønder og sammen. Nu 12 Aar efter kunde man vente en lignende Taktik fra Frankrigs Side for at berøve den danske Konge alle Fordelene ved den afsluttede Traktat.

Endelig naar han til Hovedsagen, nemlig Geheimeraad Jessen, og fortsætter, at saa længe denne færdes paa Nienhof og i Hamborg — altsaa indenfor Rigets Grænser — var han en farlig Person for den siddende, danske Regering. Jessen var en suspekt Person, ikke blot for Kongen af England, men ogsaa for alle andre Magter paa en eller to nær. Det var ikke uden Grund, at han (Sehestedt) altid havde betragtet hans Nærhed som værende meget farlig for Majestætens Affairer. Han sagde ikke dette for at indynde sig hos særlige Personer. Han var ikke partisk. I saa Henseende havde han en ren Samvittighed og kendte intet andet Parti end Majestætens.

I en Skrivelse til Kongen i Juni 1702 gaar han atter saa skarpt frem imod Jessen, at man absolut sporer en Paavirkning af den Plessenske Kreds. Han skriver heri: »I al Underdanighed tillader jeg mig, Sire, at fremsætte mine Tanker med Hensyn til Jessen, saaledes som Deres Majestæt i Nærværelse af Lente har sagt til mig paa Frederiksborg, at jeg skulde gøre. Deres Majestæt vil vise mig den Naade at være mit Vidne paa, at jeg altid saa lidt som muligt har talt om eller mod Mr. Jessen, skønt Ekspeditionerne ofte kunde have givet mig Lejlighed dertil«. Hvad der nu nødte ham til at tale rent ud af Posen, var, at man pressede paa for at faa Jessen hjemkaldt. Og da det drejede sig om at befri Kongen for en Mand, hvis Rygte ikke var godt i den øvrige Verden og hvis Nærværelse kunde være farlig for Majestætens Interesser, tillod han sig at foreslaa følgende.

Kejserens Resident havde netop i Kongens Conseil i forrige Uge energisk forlangt *Ditlev Løvencrones* Fjernelse (som dansk Resident ved den tyske Rigsdag i Regensburg, da han ansaas for franskvenlig). Kejseren vilde endog anse dette som et Venskabstegn fra Frederik IV. I Stedet burde Jessen sendes derned og det af følgende Grunde:

- 1) Deres Majestæt vilde derved vise sig Kejseren forbunden.
- 2) Opholdet dernede var ikke alt for dyrt.
- 3) Geheimeraad Jessen vilde derved være for langt borte til at kunne intrigere mod Hs. Majestæts Regering.

Han slutter: »Jeg ved, Sire, at dette Forslag ikke vil blive vel modtaget af Jessens Venner, men da jeg ikke har andre Maal end Deres Majestæts Tjeneste og Ønsker, maa andre Hensyn vige«.

Kongen bifaldt imidlertid ikke Forslaget, og Sehestedt begyndte at føle sig utryk i sit Embede. Af hans hidtidige Velyndere og Støtter var Hertug *Ferdinand* død i September 1701. Storkansleren, Grev *Reventlows* Indflydelse var i stærk Dalen, Grev *Christian Ditlev Reventlow* var i kejserlig Krigstjeneste, og i 1703 mistede Geheimeraad *Plessen* sin sidste Rest af Kongegunst og sin Plads i Konseillet paa Grund af en Konflikt med *Frederik IV*.

Stormagterne i Vest og Syd var fuldt optaget af det store Forbund mod Frankrig, og Karl XII gik fra Sejr til Sejr i Polen og Preussen. Brandenburg var upaalidelig. I Danmark var Ængstelsen stigende, og dets eneste Haab stod til, at Rusland i det lange Løb skulde kunne holde Svenskekongen Stangen. Under disse Forhold arbejdede et Parti paa at faa Jessen tilbage til Magten.

Bestandigt beklager Sehestedt sig over Intriger, Bagvaskelser og Forsøg paa at faa ham lokket til en Overilelse, der kunde koste ham Kongens Naade. I Efteraaret 1703 skrev han til den s. A. udnævnte Geheimeraad *Joachim Ahlefeldt*, at han vilde være lykkelig, hvis han kunde faa en anden Stilling. Af Naturen holdt han af det rolige, og det nuværende Embede trættede ham for meget. Ingen vidste sig sikker. Foreløbig neutraliseredes dog Jessen ved som Ambassadeur at blive sendt til Warschau for at ildne det polske Krigsparti til at holde ud overfor Svenskerne.

Den 15. Januar Aaret efter sendte Sehestedt Kongen en ny og særlig Konseilprotokol, hvori var indført alt, som var blevet besluttet i det forløbne Aar (vistnok den i Rigsarkivet eksisterende Ekstrakt- og Resolutionsprotokol). Han ledsager Afleveringen med en paa Tysk skrevet Følgeskrivelse (her efter Kopi), hvori han udtaler, at dette er den første Protokol, der er ført i Majestættens Konseil. Som alle andre nye Sager var ogsaa denne underkastet megen Kritik, som han maatte bære. Alligevel kunde han sige, at han, saa vidt han vidste og erindrede, ikke havde glemt noget, som havde Værdi og som var blevet ekspederet — dette selv om det kun havde været Genstand for mundtlig Forhandling — for at man i Fremtiden kunde vide, hvad der var passeret.

Videre siger han, at han slet ikke havde den Forfængelighed at tro, at der ikke fandtes adskillige dygtigere Folk til at føre den end

han, men ingen med bedre Forsæt (intention) eller med mere desinteresseret Troskab. Thi med Undtagelse af, hvad der berørte Majestæters Interesser og Landets Velfærd, var de private Stridigheder og Intriger ham ganske ligegyldige og følgelig ogsaa, om denne eller hin svømmede ovenpaa. Han selv var kun Gud, Christian V og Frederik IV Tak skyldig.

Ved en anden Handlemaade (Konduite) kunde han ganske vist have erhvervet sig flere Venner, men han havde aldrig fundet det Umagen værd og havde derfor hellere holdt sig beskeden tilbage. Hvis han ikke havde haft disse Principper og sin gode Samvittighed, vilde han ikke have været saa ligeglad overfor al den Sladder, som var strøet ud over Landet mod ham. Hvad han havde maattet udstaa i saa Henseende i hele det sidste Ar, vidste kun Gud, og det vilde sikkert gaa Majestæten til Hjerter, hvis han fik alt at vide herom.

I Foraaret 1704 vilde Frederik IV som Konge foretage sit første Besøg i Norge ledsaget af sine Ministre. Forinden holdt Sehestedt Ferie paa Ravnholt. *Vibe* skrev til ham herovre, at Majestæters Rejse nu var fastsat til den 14. Maj, og Sehestedt skulde støde til den 17. — »De behøver ikke nogen større Bagage«, fortsætter *Vibe*, »jeg anskaffer mig selv ikke andet end to Sadler, et Par behagelige Støvler til at marchere i, to Kufferter og en Livrem behagelig stor nok til min tykke Mave«.

Kort efter modtog Sehestedt et nyt og mindre behageligt Brev fra *Vibe* angaaende nogle Pas. »Sagen vækker stor Opsigt og det saa meget mere, fordi Kongen har overgivet den til Herrene i Handelskollegiet, som vil faa Lejlighed til at øve deres Kritik, og jeg ser aldeles ikke, hvorledes Deres Kancelli vil kunne forsvare Udstedelsen af Pas uden de Certifikater, paa Grundlag af hvilke de maa være ekspederet. Manden eller Købmanden er Borger i Bremen, hvor han nu bor. Jeg er fortvivlet af Hengivenhed for Dem, min Herre, thi onde Tunger skaaner Dem ikke. *Goes* (hollandsk Gesandt i København) har talt som en Djævel derom, og jeg ved slet ikke, hvad man skal svare ham«. Sluttelig raader han Sehestedt til at lade sit Kancelli udarbejde en Redegørelse for hele Affairen og saa tale med Kongen om den, naar han næste Gang ser ham«.

Vibes Brev var afsendt ekspres til Ravnholt, og Sehestedt svarer ogsaa omgaaende (7. Maj), at han allerede havde faaet Underretning om det hele af *Lente*, og han havde sendt Konseillet et Brev, som han

bad Vibe tage sig af. . . »Endelig, kære Ven, ser De, som jeg saa ofte har sagt, at den Stilling, som jeg har, er det mest modbydelig Hul, hvori hæderlige Folk kan falde. Den er paa ethvert Tidspunkt udsat for Tusinder Tilfældigheder, Mistanker, Intriger, Jalousier og Kævl. Allerede har den kostet mig min Formue og mit Helbred, og jeg har kun med Nød og Næppe frelst Æren, som visse Folk i den sidste Tid har søgt at ramme mig paa. Kort sagt, min kære Herre, kan man tro om mig, at jeg for 5 Daler — som udgør Værdien af et Pas — kan have besluttet mig til at begaa en Dumhed og forraade Kongens Interesse, idet jeg næsten har brugt 4000 Gange saa meget af mine private Midler for med Ære og Værdighed at kunne udfylde den Post, jeg har«?

Frederik IV var dog tilsyneladende for stærkt optaget af sin Rejse til at skænke Affairen større Opmærksomhed, og i al Fald kaldte han ikke Sehestedt til København. Denne forblev roligt paa Ravnholt og tog herfra til Fladstrand (Frederikshavn) for paa befalet Dato at støde til Majestætens Følge. Ombord paa en Eskadre under Admiralerne *Gyldenløve* og *Raben* sejlede Kongen til Oslo. Efter at have nedsat »Slotsloven« paa Akershus fortsatte han til Bergen og Trondhjem. Fra København skrev Geheimeraad *Otte Krabbe* den 4. Juni gemytligt til Sehestedt: »Her forefalder intet skriveligt, men man længes hjerteligt efter Eders samtlige [Gud give lykkelige] Hidkomst, ligesom den tørre Jord længes efter en vederkvægende Regn, thi det haver ganske indregnet her siden Kongens Afrejse. Haver I taget al Velsignelsen op til Norge, saa sender I vel noget her ned igen, men ej af Bjørne eller Ulve — dog Huderne kan være gode nok for os, Kødets maa I selv beholde. Jeg beder, at den fede Lente, de magre Ahlefeldter, den kydske Vibe, den sanddru *Gabel* og den tørstende *Wedell* med flere maa flittigt hilses. . . PS. Hs. Excel. Lente kunde vel holde Korrespondance med andre end hans Inclinationer, som viser hans Breve til hans Rivaler. Det udfalder ret artigt. Haver han intet andet at gøre deroppe, saa skal han svede for det desmere, naar han kommer herved igen i Bremerholms Nabolag«. Sidst i Juli var Frederik IV med Følge tilbage i København.

Den 12. Oktober s. A. købte Sehestedt for 9000 Rdl. af Geheimeraad *Knud Thotts* Dødsbo Gaarden Nr. 50 (Mtr. Nr. 68) paa Østergade, nuv. Nr. 24, Naboejendommen til Madam Berndrups Hus. I Foraaret 1705 takkede han Majestæten for de »Udtryk fulde af Naade og Godhed«, hvormed han havde omtalt ham til Vibe.

AFSKED

Ogsaa i 1706 gik alt roligt, men i Vinteren 1707 blev det igen galt, og denne Gang drejede det sig om visse Forsømmelser i Kancelliet, navnlig med Hensyn til Førings af Registrene. Sehestedt tog det dog tilsyneladende roligt og indberettede den 18. Februar til Kongen, at han af den vedlagte Rapport, om hvilken han havde haft den Ære at tale med ham, vilde kunne se, paa hvilken Fod Kancelliets Sager befandt sig. Registrene havde aldrig været i bedre Orden end nu, og der var Grund til at tro, at man lidt efter lidt vilde kunne faa dem ført helt à jour og dermed være ude af den Uorden, som havde hersket i Kancelliet i saa mange Aar. Det havde ikke været muligt at gøre Arbejdet »tout d'un coup« (Nogen Kopi af den omtalte Rapport findes ikke i Sehestedts Arkiv).

Stadig havde han kæmpet med økonomiske Vanskeligheder, og for Eks. havde han i 1706 laant 9000 Rdl. af sin Kones yngste Søster. I April—Maj 1707 skrev han til Kongen (udat. Koncept paa Fransk), at Verden kun var alt for nysgerrig overfor alle ekstraordinære Ekspeditioner, og han tillod sig derfor den Frihed privat at sende Majestæten »medfølgende Memorial, saa meget mere som det, hvorom det drejer sig, indeholder alt det, som jeg kan haabe i dette Liv, og den Beslutning, som det maatte behage Deres Majestæt at tage herom, vil være absolut bestemmende for min Skæbne«.

I den medfølgende 12 Sider tæt beskrevne Memorial (udat. Koncept paa Tysk) kommer han baade ind paa sine daarlige økonomiske Forhold og sine tjenstlige Vanskeligheder. Hvad de første angaar, havde han lejlighedsvis i Memorialer i 1703 og 1704 berørt dem overfor Majestæten og bl. a. ansøgt om en »nebencharge«. Selv om han i 1705 og 1706 havde arvet noget (Nislevgaard), var hans økonomiske Forhold blevet yderligere forværrede, men han havde hidtil ikke villet ulejlige Majestæten med dem. Nu — fire Maaneder ind i hans 7. Tjenstaar som Oversekretær — var dog hans økonomiske Situation blevet kritisk, da store Laan var opsagt til Juli og December Terminer. »Nød bryder Isen«, og han vovede derfor at henvende sig til sin Konge.

De fleste vilde vel mene det latterligt, at han var ruineret i en Stilling, i hvilken hans Forgængere var blevet rige, og at han altsaa maatte være en slet Økonom eller en Ødeland. Han var dog i Stand til at overbevise om det modsatte, men han vilde ikke trætte Kongen med det.

Det Embede, som var betroet ham, var et af de mest straalende, men ogsaa det mest besværlige, mest ansvarsfulde og kostbareste. Arbejdet var tilmed saa krævende, at han ikke havde haft Tid til at beskæftige sig med sine private Affærer. Som Oversekretær skulde han dels »opvarte« i Konseillet og dels bære dyre Repræsentationsudgifter overfor de fremmede Diplomater. Hans Indtægter var imidlertid dalet paa Grund af et formindsket Antal Ekspeditioner, hvoraf han kunde beregne sig Kancelligebyr. Endelig var Kravet til Luksus steget betydeligt Verden over.

I 7 Aar havde han holdt det gaaende og afholdt de store Udgifter, men nu var Situationen den, at medens han tidligere aldrig havde skyldt en Skilling bort, var Størstedelen af hans Hjem og Gaard pantsat. Dette maatte dog helst holdes hemmeligt, for at de, som var ham imod, ikke skulde glæde sig derover. Som Oversekretær var han tilmed udsat for alle mulige Intriger, og han sled i det, saa hans Helbred havde lidt Skade. Ingen kunde bebrejde ham Intriger, Bestikkelser eller anden uanstændig Profit, men tværtimod havde han siden sin Indtræden i Kancelliet i 1700 arbejdet paa Afskaffelse af den Slags. Det havde været uheldigt for ham, at det Forslag til Instruktion for Kancelliet, som (i 1703) fandt Majestætens Billigelse, først senere var blevet ekspederet af det danske Kancelli — hvad Vibe vidste Besked om — og paa et Tidspunkt, hvor alle og enhver tog sig den Frihed — Gud ske Lov uden Grund — at kritisere og bagvaske det tyske Kancelli. Hvis saadant ikke paa en eller anden Maade blev redresseret, vilde en ukyndig Efterverden drage den Slutning heraf, at den »haarde Instruktion« mere skyldtes hans Tid end den forudgaaende. Det forekom ham uretfærdigt, fordi Hs. Majestæt og hans Fader i de 20 Aar, han havde tjent Kongen (siden 1687), altid havde udtalt deres Tilfredshed med hans »ringe Konduite« og takket ham.

Saa daarlig, som hans Økonomi nu var blevet, kunde ingen anden end Kongen hjælpe, og han bad derfor Majestæten om at støtte ham i hans slette Tilstand ved at begunstige ham med nogle Vakancer eller Sukcessioner i Tilfælde af Dødsfald uden Arvinger, med Tiender eller andre af den Slags uvisse, det offentlige ikke vedkommende Tilfælde samt at blive benaadet med et andet Embede, som ikke var forbundet med saa store Udgifter. Hele sin Formue havde han faaet med sin Kone, og sluttelig ansøgte han derfor ogsaa om, at hun paa Livstid maatte faa Lov til at besidde Ravnholt fri for Skatter.

Stykket om Instruksen af 1703 er dog overstreget i Konceptet. Resten maa derimod formodes at være renskrevet og sendt Kongen — et noget ubetænksomt Skridt lige efter Bryderierne med Uordenerne i Kancelliet — hvis han da ikke for Alvor har ønsket at faa en anden Stilling, hvad der næppe er Grund til at tro. Ganske vist var Tiggeri om mere Gage dengang — som i hele 1700-Tallet — ikke ualmindeligt fra højtstillede Embedsmænd og sikkert vel begrundet i adskillige Tilfælde — saaledes ogsaa her, selv om det næppe har været saa galt med Sehesteds Pengesager, som han giver det Udseende af. I al Fald kan det ses af et Regnskab i Ravnholt Arkiv, at Tyske Kancellis Sportelindtægter i disse Aar beløb sig til ca. 125 Rdl. om Maaneden, hvoraf Oversekretæren utvivlsomt har faaet det meste. Tilmed var der først paa Aaret (1707) efter hans afdøde Morbroder, Etatsraad *Knud Urne* til Julskov paa Fyn tilfaldet ham og hans Søskende et ikke ubetydeligt Jordegods under Rønningesøgaard samt et Par Købstadsejendomme, og for en Del af sin Arvepart var han ivrig for at afkøbe en anden Arvtager, Morbroderen *Sivert Urne*, nogle Græsgange og Ørskov eller Ørremark Skov ved Villumstrup, »som tilforn havde hørt til Ravnholt« (vel nuv. Kastelhave). Sivert Urne vilde imidlertid ikke sælge, »selv om han bød ham 10,000 Rdl.«, men lovede ham Forkøbsret. Værdien af Skoven og Græsgangene beløb sig til et Par Tusinde Rdl., som han altsaa havde Raad til at ofre paa en Udvidelse af sit Gods.

Endelig maatte Sehestedt vide, at Ansøgninger om mere Gage altid ramte Frederik IV paa et ømt Punkt, og hans Skrivelse kan derfor give Indtryk af en Mand, som paa Grund af økonomisk og anden Modgang er bragt lidt ud af Ligevægt.

Frederik IV blev da ogsaa irriteret. Det synes, som om han har afslaaet at tale mere med ham og ladet ham meddele, at han skulde faa nærmere at vide gennem *Vibe*. I al Fald skrev Sehestedt til denne den 31. Maj (1707): »Jeg beder Dem om at kaste mig for vor Konges, vor berømte Herres Fødder ydmygt at takke ham for, at han har villet betjene sig af Dem til at lade mig vide sin meget naadige Beslutning om den Affaire, hvorom det drejer sig. Jeg har allerede i al Underdanighed erklæret Hs. Majestæt, at hans Vilje skal være min Rettesnor, og jeg har i Sandhed ofte bedt Gud om at lede mine Skridt paa en saadan Maade, at de kan fortjene hans (Kongens) Bifald. Men da Sagen nu er der, finder jeg mig nødsaget til at bede Dem bevidne Hs. Majestæt min dybeste og mest oprigtige Taknemmelighed for alle

de Velgerninger, hvormed han har overvældet mig og især om den sidste Meddelelse. Jeg besværges Dem af hele det Venskab, som De har vist ved at søge mig bevaret i Hs. Majestæts Naade, som altid har været mit Livs største Lykke og eneste Maal for alle mine Handlinger. De forstaar vel, i hvilken trist Situation, jeg vil komme til at befinde mig i, hvis denne (Naade) ulykkeligvis skulde blive formindsket overfor mig.

Jeg haaber dog, at Hs. Majestæt i al sin Godhød og kongelige Naade vil vise mig den Naade ædelmodigt at slaa en Streg over denne Affaire, for at mine Fjender ikke skal have den Glæde at kunne forlyste sig over mine Udgifter. For Resten, kære Ven, beder jeg Dem lade mig vide Hs. Majestæts Ordre, hvis han finder det rigtigt at offentliggøre Affairen, for at jeg kan indrette mig efter Hs. Majestæts naadigste Vilje«.

Afgørelsen trak lidt ud. For Sikkerheds Skyld lader Sehestedt Ravnholt gøre i Stand, køber nogle brugte Jernkælleovne til Stuer og Kamre og sender en Malersvend derover fra København. Tillige antages en Snedker, som ligeledes skal have Kost paa Gaarden. Til sin Foged eller Fuldmægtig paa Ravnholt, *Andreas Schiøtt* (fra 1707 Forpagter paa Nislevgaard, død her Jan. 1725; Efterfølgeren paa Ravnholt *Just Christopher Voigt*), skriver han, at »Urtegaardsmanden flittigt skal se til, at de grønne Tørv, som ligger foran Huset, ikke visner«. Den 17. Maj giver han videre Ordre til, at Fogden skal lade Maleren »anstryge Trappen og Gangen oven og neden og ellers have god Indsigt med ham, at hverken Tid eller Farve spildes. Til den Ende sendes Eder her en Specification paa Farverne, som han bringer med sig. I det øvrige saa skal enten Postdrengen eller Niels Staldkarl rive Farverne for ham. Han nyder fri Kost paa Gaarden og skal sove om Natten hos Urtegaardsmanden. PS. I skal i denne Tid ingen Vildt oversende, men holde Skytten flittigt til, at han rider omkring og ser til Skovene saa vel, og at ingen anden skyder under mine Enemærker«. Den 4. Juni giver han Besked om, at Maleren skal stryge Lofter og Vinduskarme i Gangen samt den Side af Dørene, som vender ud mod denne, hvid med grønne Lister. Felterne mellem Bjelkerne og Listerne skal marmoreres, ligesom de i Huset i København i den store Stue ud til Gaden«. Den 31. Maj fik hans Fuldmægtig paa Nislevgaard, *Lorenz Klingberg*, Besked om ikke at sende Vildt før nærmere Besked.

Først i Begyndelsen af Juni fik han Kongens »Tilladelse til at trække

sig tilbage i Rolighed til sine Godser«, d. v. s. han fik sin Afsked fra den 29. Juli at regne, men Afskedigelsesgrunden holdtes hemmelig. Den 18. Juni udsendte han Skrivelser til samtlige danske Gesandter om, at Kongen allernaadigst havde tilladt ham at nedlægge sine Funktioner i Konseillet og i det tyske Kancelli. Inden sin Afrejse skænkede han og *Charlotte Amalie* 500 Rdl. til et Legat for 5 Fattige i Nikolaj Sogn.

Mismodig kom han til Fyn, udrangeret af Kongens Tjeneste, berøvet sine Indtægter og fulgt af sine Modstanderes skaanselsløse Hoveringer. Gentagne Gange giver han sin Privatsekretær, *Wartberg*, Besked om at sælge sit Hus i København for 11,500—12,000 Rdl. Dog hvis Geheimeraad *Giedde* eller Etatsraad *Juel* vil have det, maa han lade dem faa det for 11,000. Imidlertid flyttede Svogeren *Iver Rosenkrantz* for en Tid ind i det, og Salget udsattes. Aaret efter, da *Rosenkrantz* skulde ned til Italien, sattes det til Auktion.

Sehestedt fik nu Tid til at tage sig af Godsernes Drift. Efteraar, Vinter og Foraar opholdt han sig paa Ravnholt, medens hans Kone aflagde Besøg paa Nislevgaard og andre Herregaarde. Han selv færdedes mest i sin Have. Ved Juletid laa han syg og digtede religiøse Vers. Han bad *Iver Rosenkrantz* om at overbringe Kongen sine Nytaarsønsker og søgte den 5. Februar Orlov fra Højesterets Møder. Til »Taarnurets« Kvarter- og Fuldslagsklokke lavede han den 16. December (1707) følgende »réflexions«:

- 1) Se Timens første Kvarter dig, Oh Synder paaminder, at Vandet i dit Timeglas saa sagselig bortrinder.
- 2) De to Kvarter betyder, at dit Levned's halve Dage alt borte er; gid du dem ej for sildig maa beklage.
- 3) De tre hos dig din Alderdom og tunge Aar anmelder, ja Døden selv, sligt vel betænke, det alt for meget gælder.
- 4) Den fulde Times sidste Slag for Dommeren dig kalder, Oh ve! da Træet visselig vil ligge, som det falder.
- 5) Oh Jesu, som vor Timers Tal alene har i Hænde, gør, Frelser sød, paa al vor Nød en god og salig Ende.

Amen.

PAANY I TJENESTE

Hans Efterfølger i Tyske Kancelli var blevet Oldenborgeren *Anton Günther Hannecken*, der havde været i Enkegrevinde Sophie Cathrine af Oldenborgs Tjeneste, til han i 1696 kom til Danmark og ansattes som Sekretær i det tyske Kancelli. Sammen med *Franz Hagen* og

Frederik Rostgaard var han i 1705 blevet Deputeret ved Arkivernes Ordning, og ved Sehestedts Afgang sattes han i Spidsen for Kancelliet med Titel af Geheimesekretær (altsaa ikke Oversekretær), hvad dog kun synes at være tænkt som en midlertidig Ordning. Han var heller ikke Embedet voksen. Sehestedt havde dog afgjort ikke regnet med at blive kaldt tilbage til Embedet.

Da han derfor sidst i Juni 1708 gennem *Vibe* uventet modtog Kongens Resolution om, at han fra 6. Juli paany var udnævnt til Oversekretær og denne Gang tillige til Geheimeraad, var det ham øjensynlig en glædelig Overtaskelse, som han sikkert kunde takke *Vibe* for. Han sendte ogsaa denne et Brev den 23. Juni og samtidig Besked til sin Svoger, *Iver Rosenkrantz*, om at standse Auktionen over sit Hus i København. Hans Kone var netop paa *Nislevgaard*, hvor hun modtog Meddelelsen den 30. Juni, og samtidig sendte han Ordre til Postmesteren i Nyborg om at sende hans Post til Hovedstaden. Derpaa skyndte han sig afsted, efterladende Besked til Fru Charlotte Amalie om at sende Heste og andet. Den 14. August skrev han til hende om »at komme med vore egne Heste«.

Arbejdet paa Hovedbygningen indskrænkedes. Fuldmægtigen skulde blot lade »Stuen og Kabinettet male med Oliefarve og med en god, jævn og lys Grund, paa det man siden med Tiden kan sætte et eller andet Desein derpaa, som da kan ske tids nok, om Gud sparer Livet og Helsen«. *Ravnholt Hovedgaard* med *Herrested Sogns Kirke* og *Kongetiender* bortforpagtedes for 1300 Rdl. aarligt til Forpagter *Henrich Beckman* paa *Lykkesholm*. *Gaardens Stutteri* nedlagdes, *Urtegaardsmanden* afskedigedes, og *Andreas Gartner* paa *Nislevgaard* fik Ordre om tillige at tilse *Haven* paa *Ravnholt*. Senere paalagde han sin Fuldmægtig at holde *Tagene* tætte, lade *Huset* rengøre mindst en Gang hver 14. Dag og vaske *Vinduerne*, saa at det altid holdtes i god Stand. Desuden skulde han have Tilsyn med *Haven*, at *Svinene* ikke brød derind og gjorde Skade. *Køkkenhaven* skulde besaas, saa der ikke blev Mangel paa *Grøntsager*, især ikke paa *Kaalrabi*. Der var lovet *Fisk* fra *Lykkesholm*, og de skulde udsættes i *Dammene*. I 1709 lod han et stort *Maleri* af *Kongen* hente fra *Nislevgaard* og »sætte i den Stue under i *Huset*, hvor det store ditto *Skilderi* tilforn stod«.

Karl XII havde i *Vinteren* 1707—08 vendt sig mod Øst og stod i *Februar* ikke langt fra *Vilna*. Her forberedte han sin videre *Fremtrængen* mod *Moskva*. Under disse *Forhold* betænkte *Frederik IV* sig,

som bekendt, ikke paa at foretage en længere Udenlandsrejse — uden Dronningen — til Italien. Mød sig tog han Vibe, *Lente*, Iver Rosenkrantz (som Hofmarskal), *Christian Reventlow* og *Hagen*, medens *Weyberg* fra Wien stødte til i Venedig. Storkansleren, Grev *Reventlow*, var netop død paa Clausholm den 21. Juli, og til at styre Landet under sin Fraværelse — Kronprins Christian var kun 7 Aar gammel — valgte han to paalidelige, danske Mænd, den nu 67-aarige *Otte Krabbe* og *Sehestedt* — altsaa et absolut Tillidsvotum til begge og Oprensning for den sidste.

Kort efter Ulrik Christian Gyldenløves Bryllup med *Otte Krabbes* Datter den 24. Oktober afrejste Frederik IV. Vibe skrev til *Sehestedt* den 31. Oktober fra Vallø og bad undskylde, at han paa Grund af sin hastige Afrejse ikke havde faaet sagt Farvel til ham. Den 2. November udstedte Kongen fra Koldinghus Ordren til *Krabbe* og *Sehestedt* om at danne Conseil i Danmark under hans Fraværelse. En lang Instruktion til dem er dateret den 7. November, og samme Dag skrev Vibe til *Sehestedt* — ogsaa fra Koldinghus — at han nok skulde skrive ofte til ham, men han vilde dog have været glædest ved at have ham selv med paa Turen. Han meddelte ham enkelte supplerende Ordre fra Kongen, bl. a. at han gennem *Carl Plessen* skulde forhøre sig om *Prins Carls* Sager i England (formodentlig hans Pengeerstatning for Afstaaelsen af Lübeck Stift). Den 19. November skrev han fra Leipzig: »Efter at have sendt Kongens Brev og forsegle det, sender Majestæten mig medfølgende Brev til Dronningen med Ordre om at sende det til Deres Excellence. Jeg gør det, min Herre, med saa megen større Glæde, som jeg aldeles ikke tvivler paa, at det vil være meget behageligt, og samtidig benytter jeg Lejligheden til at gentage Forsikringen om mine Tjenester, men de vil, min Herre, være af liden Betydning i et Land, som jeg ikke ved, om det har den Ære at behage Dem. Men nok derom — bevar mig, min Herre, i Deres Venskab. Det vil altid være mig uendeligt kært, og Deres Excellence vil tillade mig at sige Dem som Ven, at jeg aldeles ikke er uvidende om den Barmhertighed, man viser mig i København og specielt ved Hoffet. De kan, min Herre, paa Tid og Sted gøre mig nogle Smaatjenester ved dette Møde (med Dronningen). Jeg beder Dem ikke om andet, end at De vil tale i min Favør paa den Fod, hvorpaa De kender mig, og jeg bryder mig i det hele taget ikke om, at man taler derom, hvis man ikke fortsætter med at blande sig i, hvad der vedkommer mig, nam excusatio non petita (thi Undskyldning er ikke begæret). De ved Resten«.

Disse Bemærkninger — saa forsigtige og slørede, som de gerne er i Datidens Breve, naar det gælder noget med Kongehuset — antyder, hvilken Indflydelse paa Kongen, man endnu tillagde den fromme *Dronning Louise*.

Vibe slutter Brevet med at fortælle, at Kongen havde det fortrinligt. Den sachsiske General, Statsmanden Grev *J. H. Flemming* og den i sachsisk Tjeneste staaende, danske General, Baron *W. Løvendal*, underholdt dem guddommeligt med »Tokaj'er« i saa stor Overflod, at *Weyberg* var ganske bedøvet!

Krabbe og Sehestedt stod altsaa i Spidsen for Landsstyret under Majestætens Rejse, hvad de jo praktisk talt kom til at gøre i al den Tid, Frederik IV i de kommende Krigsaar var udenfor sit Rige. Kongen forbeholdt sig dog alle udenrigspolitiske og indenrigspolitiske Afgørelser af nogen Betydning. Det efterladte Konseil havde at sende ham nøje Indberetninger om alt væsentligt og hver Uge en Oversigt over, hvad der var hændet hjemme.

Vi skal ikke komme nærmere ind paa denne Tids Udenrigspolitik. Den er behandlet grundigt af Professor *E. Holm*, som ogsaa har gjort Studier i Ravnholt Arkiv. Det var ikke lykkedes Frederik IV at stemme England og Holland gunstige for sin Politik, og den eneste virkelige Støtte, han kunde regne paa overfor den mere og mere irriterende svensk-gottorpske Alliance, var Karl XII's arge Modstandere *Czár Peter* og *August II*.

I den lange, haarde Vinter laa Svenskekongen, som nævnt, langt inde i Rusland, og Frederik IV kunde saaledes foreløbig føle sig sikret mod denne »Europas Fredsforstyrer Nr. 1«. Iøvrigt stod hele Europa i Flamme, idet den store Koalitionskrig mod *Ludvig XIV* endnu rasede paa 7. Aar med usvækket Voldsomhed i Belgien og Nordfrankrig, og August II stod paa Springet til et Forsøg paa at genvinde den polske Trone, som han havde maattet frasige sig i 1706. Hvis den danske Konges Maal fremdeles var at naa en Afgørelse i det gottorpske Spørgsmaal og maaske endog at forsøge paa at genvinde de tidligere danske Provinser i Sydsverige, kunde Øjeblikket ikke være gunstigere.

Czar Peter havde allerede inden Frederik IV's Afrejse, nemlig den 6. Oktober, ladet sin Ambassadeur i København, Fyrst *Wasily Lukitsch Dolgorucki*, indgive et Allianceforslag, men Kongen var alt for optaget af sine Rejseplaner til at ville høre paa ham. Det skortede ogsaa paa Tillid til den lunefulde Czar, og tilmed var Respekten for Karl XII og hans stærke, krigstrænede Hær meget stor. Der kunde ikke ses bort

fra den Mulighed, at Svenskekongen — navnlig efter *Lewenhaupts* Nederlag ved Lesna — sluttede Fred med Peter den Store og atter vendte sig mod Vest.

Frederik IV slog altsaa alle Krigstanker af Hovedet, og uden Hensyn til Uroen i Europa ilede han — skriver Hagen fra Augsburg den 9. December (1708) til Sehestedt — Sydpaa med Forspand af Postheste i et Tempo, saa hans Følge næppe nok kunde følge ham . . . »Alle Folk er forbavsede over vor Rejse. Man har baade skriftligt og mundtligt meget alvorligt foreholdt Kongen, vor Herre, den Fare, han sætter sig i, men han vil hverken lytte dertil eller sige de Grunde, han har, til at forfølge sin Plan. »Le menage« (mon Kongen og Grevinde Schindel?) bestemmer altid, og man siger mig, at alle Folk er meget lidt tilfredse med det. Den gode Hr. Rosenkrantz har udtalt frygtelige Bekymringer. Gud alene kan bevare Kongen, at alt gaar godt«.

Den 22. December havde Krabbe og Sehestedt en Forhandling med Dolgorucki, som ønskede Forbund eller i al Fald vor Hær og Flaade gjort klar for at forskrække Svenskerne fra at sende Hjælp til Karl XII. Forhandlingerne med August II var allerede indledet. Vilde Danmark begynde Krig eller ikke? Konjunkturerne var saa gode som nogensinde til at sætte Sverige Stolen for Døren, og Czaren tilbød Hjælp baade i Penge og Mandskab, uden dog at udtale bestemte Beløb. Skulde det ske, at Svenskerne vendte sig mod Danmark, lovede Czaren yderligere Hjælp, og han vilde ikke slutte Fred uden i Fællesskab med Frederik IV.

Om denne Forhandling sendte Sehestedt og Krabbe Rapport til Kongen, og den 8. Februar modtog de fra Venedig en udførlig Instruction, dateret den 18. Januar. Der stod heri, at Frederik IV gerne vilde forhandle med Czaren, men det vilde koste dyrt at mobilisere Hær og Flaade, og han maatte derfor forlange visse nærmere angivne, meget store Subsidier samt et betydeligt Kontingent af Hjælpetropper. Endvidere ønskede Kongen først at orientere sig om Stemningen i de andre europæiske Lande og specielt i England og Holland. Dagen efter Modtagelsen svarede Sehestedt, at han endnu ikke havde naaet at deschiffere den kgl. Instruction, men han bad om Kopier af de Breve, som Majestæten sendte Czaren og de tyske Fyrster, saaledes som Tilfældet havde været under Kongens norske Rejse. Forbindelsen mellem Kongen og hans danske Conseil gik dog langsomt paa Grund af den lange Vej. En Kurer brugte dengang tre Uger om at naa fra København til Italien. Paa Grundlag af Kongens Instruction udarbejdede Krabbe og Sehestedt et Allianceforslag, som forelagdes Dolgorucki.

Hagen skrev fra Venedig den 1. Februar (1709) til Sehestedt, at Majestæten havde det godt og var mere tilfreds end nogen af de andre! Gud bevare ham altid og længe i denne Sundhedstilstand, men det vilde være at ønske, om en vis Djævel, Grev *de Velo* sendtes paa Galejerne. Han er Aarsagen til alle vore Ulykker, men man kan ikke udtale sig saa meget om det, som man kunde have Lyst til. Som Situationen i Virkeligheden er, tænker Kongen slet ikke paa at rejse hjem, og jeg tror, at det vil vare meget længere, end vi har tænkt os. Vi skal sikkert til Rom, med mindre der indtræder visse Forhold, som vil forhindre denne Rejse. *Urbich* er kommen hertil for at forhandle om den Sag, Deres Excellence nok ved. Videre meddeler Hagen, at man vil lade den russiske Udsending (*Urbich*) vide, at Kongen gerne vil forhandle med Czaren, men da han allerede har givet Ordre til sine Ministre i København, fandt han det ikke heldigt at føre dobbelte Forhandlinger. Det vilde blot bringe Forvirring i Sagen.

Nævnte Grev *Giambattiste de Velo* var rejst fra Wien til Venedig for at træffe Kongen, som blev saa begejstret for ham, at han endog paatænkte at udnævne ham til Geheimeraad og Gesandt i Wien. Og virkelig blev han ogsaa udnævnt hertil den 31. December 1709, men inden et Aar maatte Kongen afskedige ham efter Anmodning af Kejseren. Baron Joh. Christoph *Urbich* havde tidligere været i det danske Diplomati og derfor godt kendt af de danske Embedsmænd. Nu var han i russisk Tjeneste og kom pseudonym til Venedig, hvor han afleverede et langt Memorandum om en russisk-dansk Alliance og søgte Foretræde hos Frederik IV. Da dette blev afvist, prøvede han paa at paavirke Vibe og navnlig den krigslystne Grev *Christian Reventlow*. Hagen skriver til Sehestedt, at denne sidste blandede sig meget i »vore Sager«. Derimod viste Lente den russiske Udsending den kolde Skulder. Vibe skriver herom til Sehestedt den 15. Februar, at han vilde ikke opholde sig ved Detailler (Kongens Forlystelser), men hvad de alvorligere Sager angik, kunde han først og fremmest fortælle, at *Urbich* havde villet ind paa visse Enkeltheder i Allianceforslaget til Czaren. Han fortsætter derefter, som refereret af Hagen. Sehestedt skulde ved første givne Lejlighed meddele den russiske Ambassadeur i København alt dette og tilføje, at *Urbichs* Henvendelse ikke havde været nogen Hemmelighed for de tyske Fyrster.

De havde nede i Venedig faaet Underretning om, at en tysk Skue-spillertrop i København — vel den »berømte« *Veltheimske*, der spillede i Bryggernes Laugshus i Skindergade — havde opført en Farce med

Titlen: Karnevallet i Venedig. Kongen og hans Konseil i Italien havde været ilde berørt herover, men Majestæten overlod Sehestedt at handle, som han fandt bedst. Denne svarede fornuftigvis, at han maatte indrømme, at han ikke havde gjort sig nøjere bekendt med det omtalte Stykke paa det tyske Teater. Han fandt det imidlertid klogest helt at negligere det. En Indskriden vilde blot vække Offentlighedens Nysgerrighed og virke som Reklame.

Vibes Brev slutter med at advare Konseillet i København mod at overskride de retslige Beføjelser, som var givet det af Kongen. Skete det, kunde det risikere, at Majestæten skred ind. Hertil svarer Sehestedt, at han og Krabbe var gaaet frem med saa stor Mildhed og Forsigtighed, som det var menneskeligt muligt. Paa den anden Side kunde de ikke være ufølsomme, hvis nogen med Vilje handlede upassende for ikke at tale om ligefrem foragtelig Optræden overfor Kongens Konseil.

Svaret til Urbich og de maaske nok nødvendige, men alligevel meget store Subsidier, som Kongen havde forlangt for at gaa i Forbund med Rusland — langt over, hvad Czaren tilbød — maatte være et tydeligt Direktiv for Krabbe og Sehestedt om at trække Forhandlingerne med den russiske Ambassadeur ud. Hagen skrev ogsaa til Sehestedt den 15. Februar: »Jeg kan sige Deres Excellence fortroligt, at efter det, som jeg kan erfare, er det ikke Kongens Hensigt at ville begynde nogen Krig, hvilket Tilbud man end giver i saa Henseende. Deres Excellence kan selv dømme om Resten. ... Han (Kongen) vilde komme tilbage til sit Land saa sent, som muligt«.

Den 5. Marts (1709) skrev Sehestedt til Vibe, at den moskovitiske Ambassadeur atter ønskede Forhandlinger, men at han og Krabbe først havde besluttet at afstaa derfra. Efter at have modtaget Lentes og Vibes Brev om, at Urbich var rejst misfornøjet bort og om, at Kongen havde afvist alt, havde de dog anset det for rigtigst ikke ved et Afslag at gøre ondt værre.

Følgelig, fortsætter han den 12. Marts, havde de genoptaget Forhandlingerne, og det havde truffet sig saa heldigt, at han var blevet indbudt til Middag hos Ambassadeuren, som havde været ganske uden Kendskab til Urbichs Mission, indtil denne havde sendt ham sin Rapport. Han kendte ogsaa Frederik IV's Svar og Urbichs Utilfredshed hermed. Navnlig havde han rettet sin Misfornøjelse mod Lente, hvorimod han havde været godt tilfreds med Vibe. Sehestedt havde derpaa meddelt Ambassadeuren, hvad der var paalagt ham.

Han og Krabbe kunde vel efter deres Relation af 5. Marts (kendes ikke) anses for meget ivrige for Krigen, men ved nærmere Undersøgelser var det let at se, at intet i Verden passede dem daarligere, da ingen af dem ejede en Tomme Jord udenfor Kongens Rige. Det var saaledes kun af virkelig Iver og Interesse for Majestætens Ære, at de foretrak Krig for en usikker Fred, hvis Varighed var afhængig af en Nabo, som intet hellere ønskede end vedvarende at befæste sin Storhed paa vore Ruiner. Det havde Sverige vist i et helt Aarhundrede.

Øjeblikket var utvivlsomt ogsaa gunstigt for en Sommeroffensiv, men Meningerne om Krig og Fred var stærkt delt. Lente og den Deputerede for Finanserne, *J. G. Holstein*, arbejdede for Freden, medens Vibe og Sehestedt, sekunderet af Generalerne *Eickstedt* og *Reventlow*, var for Felttoget. Hagen skrev den 30. Marts fra Florens, at han vilde vove at forsikre, at der ikke dette Aar vilde blive afsluttet nogen Aftale med Moskva!

Omtrent da Urbich afrejste fra Venedig, var den sachsiske Gesandt i København, Grev *Manteuffel*, kommen ned til Frederik IV med Tilbud fra August II om Alliance. Han havde dog ikke bedre Held med sig end Russerne, men Kongen lovede at komme til Dresden for at drøfte Spørgsmaalet nærmere. Noget Tidspunkt enedes man imidlertid ikke om. Grev Christian Reventlow sendtes i April til Wien, officielt for at forhandle om Hjemsendelse af de danske Lejetropper, men i Virkeligheden for sonderes Stemningen ved Kejserhoffet og arbejde for Danmarks og Sachsens Interesser. Forinden sendte han et officielt Brev til den mægtige holsten-gottorpske Geheimeraad *G. Gørtz*, og den danske Resident *Johan Neve*, som førte Forhandlinger for en Tilnærmelse mellem Danmark og Gottorp, kaldtes til Møde hos Frederik IV i Leipzig. Ligeledes førte den danske Resident *Hagedorn* indledende Forhandlinger i Hamborg med den preussiske Geheimeraad *Otto v. Guericke* med direkte Referat til Frederik IV. Dette giver et Indtryk af, hvorledes en stor Del af de vigtigste udenrigspolitiske Foreteelser gik helt udenom Sehestedt, selv om han nok af Referater i Breve og af enkelte tilsendte Kopier og Koncepter kunde faa lidt at vide om, hvad der foregik.

Frederik IV var altsaa saa smaat begyndt at røre paa sig, og i Maj (1709) kom han til Dresden, hvor han boede hos August II paa Slottet, medens hans Følge indkvarteredes hos Borgerne. I København var det stadig Sehestedts Opgave at søge den russiske Ambassadeur holdt hen ved mere eller mindre paa Skrømt førte Forhandlinger. En kort Tid

i April var Dolgorucki saa gnaven over sit Hus, at han overhovedet ikke var til at tale med. Sehestedt og Krabbe gjorde deres yderste for at skaffe ham en anden Bolig, og det lykkedes dem ogsaa omsider at bevæge Direktøren for Asiatisk Kompagni, *Vilhelm Edinger*, til at overlade Russeren sin Gaard i Frederiksholms Kanal, hvor nu Prinsens Palæ ligger. Saa blev han medgørlig igen.

Imidlertid havde den svenske Gesandt *Leijonclou* faaet Nys om de russisk-danske Forhandlinger i København og forestillede Sehestedt, at Czaren var begyndt at føle sin Magt. Det vilde være klogt af den danske Konge at forene sig med Karl XII mod Rusland. Hertil svarede Sehestedt — vistnok i en ret bestemt Tone — at dette var umuligt, saa længe Sverige blandede sig i Danmarks indre Anliggender (Gottorp).

Han og den gamle Krabbe kom udmærket ud af det med hinanden. Alle officielle Skrivelser underskrevs af dem begge, og da Kongen i November 1708 bestemte, at Begravelses- og Vielsesbreve (Kongebreve) af Hensyn til en hurtig Ekspedition blot skulde underskrives af Sehestedt, følte Krabbe sig lidt stødt og mente heri at se en Tilside-sættelse. Sehestedt skrev omgaaende til Vibe og bad ham sende Krabbe et forklarende Brev for at trække ham ud af Vildfarelsen. Engang i 1715, da Krabbe laa saa alvorlig syg, at man frygtede for hans Liv, skrev Sehestedt til Vibe, at han var fortvivlet ved Udsigten til at miste en saa god Kammerat, som trods Pest og Krig, Intriger og Kabaler ved enhver Lejlighed blot havde handlet af Interesse for Majestætens Ære. Han var Konge og Land saa hengiven, at det vilde være vanskeligt at træffe hans Lige og umuligt at finde nogen bedre Patriot. Der havde altid været Enighed og Harmoni mellem dem i Kongens Tjeneste.

I 1709 naaede en eller anden Klage over dem ned til Frederik IV. Hvad den gik ud paa, anes ikke, men Vibe skrev til Sehestedt fra Dresden den 31. Maj, at det skulde de ikke bryde sig om. Den Slags daarligt begrundede Klager ville aldrig gøre Indtryk paa Majestæten og i Særdeleshed ikke, naar det gjaldt Folk som ham og Krabbe. Nederst staar et PS: Jeg har at tilføje, at Kongen har befalet mig at hilse Deres Excellence.

I Dresden forhandlede de to Landes Statsmænd — fra dansk Side Lente og Vibe — samtidig med at August II bød sine danske Gæster paa elegante Selskaber med skønne Damer og god ungarsk Vin samt store Forestillinger med Kampe mellem en Løve, en Tiger, en Tyr og nogle mægtige Bjørne, det hele saa pragtfuldt, at det var langt ud over,

hvad der kunde beskrives, fortæller Vibe. Den 28. Juni blev de enige om to Traktater, en Forsvars- og en Angrebstraktat. Samme Dag rejste begge Konger til Møde med den ærgerrige, men snu *Frederik I* i Potsdam. Her gik imidlertid Forhandlingerne ikke saa glat. Preusserkongen stillede for store territoriale Krav for at gaa med til en offensiv Alliance, men det lykkedes dog at naa frem til Overenskomsten af 15. Juli, hvorefter Preussen lovede indirekte Støtte og kun direkte, saafremt Sachsen og Danmark blev angrebet.

For yderligere at skaffe Landet Venner sendtes Gesandt *H. H. Støcken* til Holland og Iver Rosenkrantz til England. Paa Udrejsen skulde denne tillige prøve at drage Hannover over paa dansk Side, hvad der lykkedes ham udmærket.

Det er stadig Vibe, som Sehestedt korresponderer mest med, hvorimod Brevene fra Lente er faa og indholdsfattige. Den 6. Juli (1709) sendte disse to Ministre ham i Fællesskab et Brev fra Postdam, hvori de kvitterer for Modtagelsen af hans Rapport og meddeler ham fra Kongen, at Sagerne siden Opholdet i Dresden laa anderledes med Hensyn til Rusland. Der var firet meget paa de oprindelige Fordringer, og Kongen havde sendt en Kurer til Czaren med et ultimativt Forslag og Anmodning om snarest muligt Svar til Ambassaden i København, saaledes at Forhandlingerne kunde afsluttes. Vibe og Lente tilføjer dog, at de ikke troede paa, at Czaren til Fulde vilde bifalde vore Fordringer. Forslaget var dog affattet i saa venlige Udtryk, som man kunde ønske sig. Sehestedt skulde meddele dette til Ambassadeuren, for at denne kunde se, at man havde taget alle mulige Hensyn til ham, og at der intet vilde blive gjort, som kunde være ham ubehageligt. Omtrent samtidig var ogsaa Kommandør *Just Juel* sendt som Gesandt til Czaren. Den politiske Udvikling havde med andre Ord faaet en afgørende Drejning mod Øst.

Sehestedt svarede den 13. Juli, at han og Krabbe ikke fandt det heldigt at arrangere flere Konferencer med Dolgorucki eller at gøre et Skridt, som kunde vække de herværende fremmede Ministres saa bekendte, mistænksomme Nysgerrighed. Krabbe havde været hos Moskovitten Ugen forud, og han selv havde i Gaar kun aflagt ham en almindelig Visit, men var dog blevet saa længe hos ham, at han havde faaet Tid til at meddele ham Indholdet af Lentes og Vibes Brev. Ambassadeuren havde imidlertid været fuldt underrettet om alt lige fra Kurerens Afrejse til Czaren og til Kongens ultimative Forslags enkelte Afsnit, men troede ikke, at Czar Peter vilde gaa med til saa store Sub-

sidier, og tilføjede, at Situationen nu var gunstigst muligt for Frederik IV, da Sverige var saa svækket, at det umuligt kunde holde længe ud. Sluttelig havde han erklæret, at han havde Fuldmagt til at afgøre Sagen.

Formodentlig efter Ordre afholdt Sehestedt og Krabbe derpaa en ny Konference med Dolgorucki den 31. Juli, men stadig afslog denne de mange Penge, som der forlangtes, og det saa meget mere, som Czarens Sejrsikkerhed nu var stigende.

I August fik Frederik IV og August II de første Meddelelser om Karl XII's Nederlag ved Poltava den 8. Juli og Resterne af hans Hærs endelige Kapitulation ved Perevoloczna. Med dette Slag var Situationen pludselig forandret, og allerede sidst i August rykkede Kong August over den polske Grænse.

Frederik IV kom hjem til Frederiksborg den 27. August og fik fra Dolgorucki Meddelelse om, at Czaren ikke mere fandt sig foranlediget til at betale for dansk Hjælp — ikke engang til Udrustning til Flaaden. Han følte sig stærk nok til at klare Krigen alene, om det skulde være. Forgæves sendte Kongen den unge Grev *Christian Rantzau* til Czarens Hovedkvarter. Der var intet at udrette. Den 9. September indgav Dolgorucki et nyt Allianceforslag, hvori Russerne tilbød at gaa ind i Finland, hvis Danmark—Norge vilde angribe Sverige fra Vest. Frederik IV skulde endvidere søge at bevæge Sømagterne til at garantere Rusland sine erobrede Landsdele, mod at Czaren til Gengæld vilde love ikke at slutte Særfred. Det var det højeste, Danmark nu kunde opnaa, hvor stærkt end Kongen lovede Ambassadeuren at bryde med Sverige.

Frederik IV havde ved sin letsindige Rejse til Italien forspildt alle Chancer, og uden Pengehjælp og med en tom Statskasse kastede han Landet ud i den 10 Aar lange og kostbare *Store nordiske Krig*.

Den 10. November gik de danske Tropper i Land i Skaane, ikke langt fra Helsingborg, og Sehestedt meddelte glædestraalende sin Kone den lykkelige Bedrift. Den 16. November skrev han til Kongen, at han nedbad den Almægtiges Naade over Majestætens retfærdige og glørværdige Planer og ønskede ham Lykke i alle kommende Begivenheder.

KRIGSTID

Det blodige danske Nederlag ved Helsingborg den 10. Marts 1710 overfor en hastig samlet svensk Hær under General *Magnus Steenbock* var et haardt Slag for Nationen og specielt for Kongen og hans Raadgivere. En deprimeret Tid fulgte paa, men snart tog man energisk fat

paa at genopbygge Hæren, og hen paa Efteraaret var den kampklar igen.

Krabbe og Sehestedt maatte tage et Tag med i Oprustningen, og bl. a. tilfaldt der dem den Opgave at undersøge Klager over Flaadens Provianteringsforhold — en ingenlunde behagelig Opgave, fordi den skaffede dem Gyldenløves Mishag. Der findes imidlertid i Sehestedts Arkiv saa godt som ingen Optegnelser af ham fra denne Tid, og det er derfor heller ikke muligt at danne sig noget Skøn over hans Virksomhed. Kun skriver han et Sted i en senere Skrivelse til Kongen, at det tyske Kancelli i dette Aar havde travlt med at arbejde for Hær og Flaade.

Den 15. Februar 1711 afholdtes et større Krigsraad i København, hvor Planerne om et fælles Angreb af de Allierede paa Sveriges Besiddelser i Pommern blev drøftet. Til Stede var den sachsisk-polske General *J. F. Arnstedt*. Længe vaklede dog Frederik IV, fordi han var betænkelig ved at blotte Sjælland for Tropper. Atter den 6. Juni samledes en Konference og denne Gang bestaaende af hele Konseillet, de danske Generaler *Løvendal*, *Scholten* og Grev *Schack* samt *Dolgorucki* og *Arnstedt*. Her lagdes omsider Hovedlinierne for Aarets Felttog i Nordtyskland, og to Dage efter bifaldt Kongen Forslaget i et Konseil paa Jægersborg.

Hæren samledes ved Rendsborg. Kong *Frederik* var den 18. Juli afrejst fra Frederiksborg Slot til Koldinghus, hvor han ved en Maskerade forelskede sig i den afdøde Storkanslers Datter, den smukke, livsglade og kun attenaarige Komtesse *Anna Sophie Reventlow*. Nogen Tid efter stødte han til Hæren, som gennem Nordtyskland rykkede frem mod Stralsund. Hans Borteværelse fra Hovedstaden skulde komme til at vare lige til Efteraaret 1712, altsaa i samfulde atten Maaneder. Med sig af Embedsmænd havde han bl. a. *Vibe*, Overkrigssekretæren, General *Eickstedt* og *Hagen*, og fra dette lille Konseil udgik Forbindelserne baade til Gottorp og til Udlandet. I København var efterladt den øvrige Del af Konseillet, nemlig *Krabbe*, *Sehestedt* og Grev *Carl Ahlefeldt*.

I 1711 var den frygtelige Byldepest fra Sverige naaet over Sundet og bredte sig i den varme Sommer med forfærdende Voldsomhed paa Grund af Datidens primitive hygiejniske Forhold. Titusinder af Mennesker blev dens Bytte, alene i København ca. 23,000 eller omtrent en Trediedel af dens Indbyggere.

Kort efter Kongens Afrejse drog ogsaa Dronningen, Enkedronningen og Kronprinsen bort. Enhver, hvis Ophold i Byerne ikke var strengt

nødvendigt, forsvandt ud paa Landet, og kun et Forbud mod at forlade Sjælland forhindrede, at Soten ikke forplantede sig til de øvrige Landsdele.

Alt Liv i Hovedstaden var lammet, herunder ogsaa Tjenesten i de offentlige Kontorer. Konseillets Medlemmer blev i Begyndelsen paa deres Post i København — for Sehestedt og Kones Vedkommende til Bekymring for deres Svoger og Søster, Iver Rosenkrantz og Fru Birgitte i London — men i August stillede Kongen Jægersborg til Raadighed for dem, medens Fru Charlotte Amalie tog paa sine aarlige Besøg paa sjællandske Herregaarde, hvorfra hun først paa Aaret 1712 med Kongens Tillid rejste til Fyn og Jylland. Ogsaa Sehestedt rystede en Tid alle Pestbekymringer af sig. Den 16. Januar (1712) bad han Vibe om at takke Majestæten for Opholdet paa Jægersborg, og sidst i samme Maaned laa han nogle Dage i »Karantæne« hos Amtmand Christian Vind paa Antvorskov, inden Rejsen gik videre over Ravnholt til Jylland, hvor han synes at have været sammen med Vibe i Kolding. Sluttelig naaede han op til Svogeren paa Frijsenborg og var tilbage i København den 9. Juli. Han nævner ingen Steder et Ord om, at han var med paa Skanderborg Slot den 26. Juni, da Kongen lod sig vie til venstre Haand til Komtesse Anna Sophie Reventlow — eller fra nu af Hertuginde af Slesvig.

I disse Aar stod Sehestedt i fortsat livlig Brevveksling med Vibe — afbrudt af Vibes Sendelse til Rusland for at konferere med Czaren og en kort Tid, hvor der ikke blev sendt Breve af Frygt for, at de skulde blive opsnappede undervejs. Desværre findes disse Breve — med en enkelt Undtagelse — ikke mere og heller ikke Sehestedts Koncepter. Derimod kan man se i hans Brevregistratur, at der er modtaget og afsendt Post fra og til Vibe. Sehestedt skriver mest om Situationen her i Landet — om at Pesten i November (1711) var i Aftagende, om Flaadens Hjemkomst fra Norge o. s. v. Tillige sender han ham den 17. November Peder Horrebow's »mathematici supplique«.

Derimod eksisterer der flere Breve fra Hagen indeholdende Oplysninger om, hvad denne endnu som forholdsvis underordnet Embedsmand kunde skaffe Oplysninger om. Under Vibes Ruslandsrejse blev han endog Eneleverandør af Nyheder samt af Ekstrakter eller Kopier af Traktater og officielle Skrivelser, for saa vidt Kongen ikke beholdt dem hos sig selv. Adskillige af vore Gesandter klagede til Sehestedt over, at de slet ingen Efterretninger fik. I et Brev, dat. Lejren foran Stralsund den 3. Oktober 1711, svarer Hagen, at dette var rigtig nok,

men det var ikke hans Skyld. Han vilde gerne holde det regelmæssige Meddelelssystem i Gang, men han var alene og kunde ikke overkomme at sende Efterretninger til andre end til Rosenkrantz i London og Ahlefeldt i Haag — foruden naturligvis til Sehestedt. Det var endda besværligt nok at skaffe militære Oplysninger, fordi han kun fik at vide, hvad han i Forbifarten kunde afpresse Officererne. Tillige meddeler han, at Kongen nu havde givet vore Forhandlere med Gottorp, Geheimeraad *Jessen* og Etatsraad *Neve*, Ordre til fremtidig at søge Forbindelse med Konseillet i København, hvad dog ikke blev helt gennemført.

Krigstildragelserne i 1711 og 1712 gik ikke godt. Efter Brylluppet paa Skanderborg Slot kom Frederik IV i Midten af September (1712) nogle Dage til København, men rejste saa tilbage til Hæren. Efter Nederlaget ved Gadebusch den 20. December s. A. vendte imidlertid Krigslykken sig. Ved Nytaarstid 1713 trængte Svenskerne under Magnus Steenbock ind over vor Rigsgrænse, forfulgt af Resterne af den danske Hær og vore Allierede. Den 14. Februar aabnedes Portene til Tønning, Gottorps Hovedfæstning for ham.

Saa sent som i Januar havde den gottorpske Regering med Baron *Gørtz* forsikret Frederik IV om Venskab og Neutralitet, men Kongen erklærede med Rette den svenske Indrykning i Tønning for et Neutralitetsbrud og besatte de gottorpske Landsdele. Ved alle mulige Kneb søgte *Gørtz* at faa dem befriet, men Konseillet i København advarede Kongen mod at fæste Lid til Gottorpernes Loyalitet. Sehestedt skrev den 22. April til Vibe, at det altid havde været Danmarks Ulykke, at det optraadte troskyldigt overfor troløse Fjender.

Kongen vendte sig ogsaa fra *Gørtz* og forhandlede direkte med Steenbock, som dagtingede med hele sin Hær den 4. Marts 1713 paa meget gunstige Vilkaar, idet han fik Lov til at lade sit Mandskab forlade Fæstningen og marchere bort uden Vaaben. I Tønning laa derefter kun gottorpske Tropper, og da Byen endelig maatte overgive sig den 4. Februar Aaret efter, fandt man Beviser for den gottorpske Regerings Spillen under Dække med Svenskerne. Steenbock var rykket ind i Tønning med Regeringens fulde Tilladelse.

Medens Frederik IV opholdt sig i Holsten, døde den 1. Deputerede for Finanserne, Geheimeraad *Niels Krag*. Sehestedt skrev til Kongen, at det var et yderst vanskeligt Embede, især under Krigen, og bad om det til sin Svoger, *Iver Rosenkrantz*. Det krævede en absolut Hæ-

dersmand; og en saadan var netop Rosenkrantz. Konjunkturerne i London, hvor han i Øjeblikket befandt sig som Gesandt, var alt andet end behagelige, fordi det engelske Hof var saa blindt begejstret for Frankrig og Sverige, at der intet var for ham at udrette. Han blev dog først hjemkaldt i 1714. Derimod udstedte Frederik IV den 4. Marts 1713 Bestalling for Sehestedt som Amtmand over Husum, Svabsted og Eidersted Amter i Sydslesvig. Det tillodes ham dog under sin Fraværelse at konstituere den hidtilværende Amtmand, *H. F. Bassewitz*, senere Amtsinspektør *Jessen*, i Embedet, saaledes at det blev et behageligt Ben, der gav 7—800 Rdl. i aarlig Indtægt og lidet eller intet Arbejde. Om Sommeren var han paa Besøg i sine Amter og inspicerede paa Vejen derved Ravnholt og Nislevgaard.

Den 12. Oktober 1713 kom Kongen hjem og blev Vinteren og Foraaet i Danmark. Den 14. Marts (1714) døde Enkedronning Charlotte Amalie af Skarlagensfeber paa Charlottenborg i København. Den 8. Juni s. A. afrejste Majestæten igen og blev borte til 4. September s. A.

I de fleste europæiske Lande i Datiden var Diplomati mestendels Fyrsternes Værk og i høj Grad afhængig af disses Interesser og Temperamenter. Døde en Regent, skriver Sehestedt engang, betød det ofte en hel ny Orientering i det paagældende Lands Udenrigspolitik.

Ogsaa Danmarks Politik var i disse Aar udelukkende Frederik IV's Værk. Selv om han kun havde en jævn Forstand og ingen større Viden, saa var han en flittig Arbejder ved sit Skrivebord og en karakterfast Personlighed med en enevældig Vilje til at være den bestemmende for sit Lands Styre baade udad- og indadtil. Gerne lyttede han til sine Raadgivere, og det er ikke svært at gætte, at Vibe var den, hvis Raad gjaldt mest. Han var ogsaa den betydeligste i Konseillet, og det var derfor ogsaa ham, som Frederik IV fortrinsvis tog med paa sine Rejser.

Naturligvis var Sehestedt i Egenskab af Oversekretær for det tyske Kancelli den officielle Leder af det diplomatiske Apparat, men dog ikke saaledes, at alle Traade samledes hos ham. Navnlig under sine lange Borteværelser fra Hovedstaden benyttede Kongen sig ikke sjældent af andre — oftest Vibe og Lente — til Korrespondancer eller andre Henvendelser til Gottorp, vore Gesandter eller fremmede Statsmænd, og Sehestedt holdtes kun delvis underrettet.

Indenfor Konseillet betød hans Ord tilsyneladende en Del, ikke mindst fordi han og Vibe altid var enige og oftest havde drøftet Spørgsmaalene, inden de forelagdes Kongen. Nogle vil mene, at det mest var

Sehestedt, som bøjede sig for Vibe? Maaske. Hvor redelig, arbejdsom og menneskelig forstaaende han end var, besad han ikke de Evner og Egenskaber, som i denne vanskelige Krigstid gjorde ham til den overlegne, initiativrige og smidige Udenrigsminister.

Var der saaledes flere Svende i vor udenrigspolitiske Smedie, var de dog alle enige om at faa lagt Slesvig og Holsten — disse vore »første og bedste Provinser«, som Sehestedt siger — trygt ind under det kongelige Scepter. Alle forstod, at et stabilt Forhold i Norden var en Umulighed, saa længe det upaalidelige Gottorp laa som en bestandig Trusel i Ryggen paa den danske Front overfor Sverige. Men medens Ministeriets argeste Modstandere vilde opnaa dette ensidigt ved en Alliance med England—Hannover, var Sehestedt—Vibe villig til et hvilket som helst Forbund, som kunde føre til Maalet. Preussen, England—Hannover, Frankrig o. s. v. havde imidlertid altid været egoistiske og lidet paa-lidelige overfor os. August II og Czar Peter var ganske vist heller ikke til at stole paa, men deres Interesser med Hensyn til Sverige var dog mere sammenfaldende med vore, og derfor mente Sehestedt—Vibe det mest opportunt først og fremmest at fastholde Venskabet med disse to stærke Magter. Denne Politik stod de begge fast paa og udtaler sig for den Gang paa Gang, men Sehestedt maaske nok i de ivrigste Udtryk.

Som tidligere nævnt, var Lente et ihærdigt Medlem af Fredspartiet, og efterhaanden gled han derfor ogsaa bort fra Sehestedt—Vibe. Efter Nederlaget ved Helsingborg tog han sin Afsked fra sine Embeder og fra sit Sæde i Konseillet, men udnævntes i 1713 til Generalpostdirektør for Danmark og Hertugdømmerne. En mindre Affaire viser hans Forhold til sine tidligere Kolleger.

Den dygtige, men næppe ganske hæderlige Overpostkontrollør *Christian Erlund* havde som Medlem af Kommissionen til Opsporing af den gottorpske Regerings Lumskerier vist en overordentlig Detektivsnedighed. Det var yderligere ham, som ved Læsning af den fangne Magnus Steenbocks Breve kom paa Sporet af dennes Flugtplaner.

I August 1714 havde han af Lente faaet kgl. Ordre til at foretage en Rejse, men Konseillet beordrede ham til at blive i København til Kongens Tjeneste. I den Anledning blev Lente vred og sendte den 22. August s. A. Krabbe og Sehestedt et paa Tysk skrevet, ret bestemt Brev, hvori han erklærede, at han saa meget mindre kunde finde sig i den Slags Kontraordre fra Konseillet, som han ikke havde faaet den ringeste Underretning derom. Det var mod Skik og Brug, at den Slags

Ekspeditioner sendtes direkte til de Underordnede uden om ham som Generaldirektør for Postvæsenet. Han maatte fremtidig anmode om at faa at vide, naar Hr. Erlunds Rejseordre ophævedes — af hvad Grund det være kunde — for at han kunde tage sine Forholdsregler til Postvæsenets Bestridelse.

Efter Sehesteds Forslag af 24. August s. A. (Koncept) svarede Konseillet paa Dansk, at Lente ikke havde underrettet det om den kgl. Ordre til Hr. Erlunds Rejse, hvorfor denne havde faaet Besked om at blive i Hovedstaden til Hs. Majestæts Tjeneste. Dette var allerunderdanigst meldt Kongen, »som vel allernaadigst dømmer, hvor bemeldte Hr. Erlunds Nærværelse mest gøres fornøden«. Hvad den omtalte Forretningsgang angik, saa fandtes der bestemte Regler herfor i Kancelierne, og Lentes Forestilling herom var derfor ufnøden, »mens derimod Hs. Exc: ej kan være uvidende om, at efter Tidens og Sagens Omstændighed deslige Slendrian og Formaliteter ej altid og saa just kan følges, men tit og ofte formedelst betænkelige og velbegrundede Aarsager maa tilsidesættes, saa at man i slige Tilfælde ej er bunden til visse Regler eller Personer, og ihvorvel Konseillet ej agter med nogen sig om sligt at indlade, langt mindre om hvad, hvem, hvorledes, hvorfor eller hvorhen de nogen, en eller flere, være sig høje eller lave Betjente udi Kgl. Majt's høje Navn og Fraværelse beordrer, saasom de derfor Allerhøjstbemeldte Kgl. Majt. alene og ingen anden ere responsible, saa tjener dog til Erindring, at Postvæsenets Forretning meget vel af en anden, mens Hr. Erlunds i hænde havende Kommission af ingen uden ham selv, særdeles i disse Tider, kan forrettes«.

Som sin Far holdt Sehestedt af at give Ideer til glansfulde Hoffester. Tønnings Overgivelse var en storslaet Anledning, men saa døde Enkedronningen, og han maatte nøjes med ved Kongens Hjemkomst den 4. September (1714) at fortælle ham om de glade Tanker, som han havde gjort sig i Anledning af Sejren. Han gør det i en lang Skrivelse (Kopi af 4. Okt.), som lyser af Had til Gottorperne. Han maatte tilstaa, at det guddommelige Forsyn havde blandet sig i Krigen paa en næsten ufattelig Maade til Gunst for Hans Majestæt, saaledes at Ulykkerne næsten syntes at være hændt, for at den Almægtiges Naade kunde komme til at skinne med større Glans. De to Slag ved Helsingborg og Gadebusch samt Gottorps Forræderi havde truet Majestæts Lande med total Ruin, men af disse triste Begivenheder synes de to første sket efter Guds Vilje, hvad ogsaa hæderlige Folk og Majestæts trofaste Tjenere mene, hvorimod den sidste var Virkningen af Kon-

gens maskerede Venners og disses Tilhængeres sorte Perfidi. Mod al menneskelig Beregning og kun ved Guds forunderlige Godhed var de to Nederlag imidlertid rigeligt kompenseret ved de vigtige Forandringer, som siden var sket. Takket være i al Eftertid havde den gode Gud af sin Naade bistaæet Majestæten til i kongelig Fasthed at »bryde dette Forbryderkomplott og vende alt til deres egen Skam og Forvirring«.

Efter Felttøget i Holsten gik Krigen i Staa Resten af Aaret. Karl XII var stadig i Tyrkiet, og Danmark benyttede Pausen til at søge sig Forbundsfæller. Hannover havde hele Tiden staaet decideret paa Sveriges Side, men efter at Kurfyrst *Georg* ved Dronning *Annas* Død den 12. August 1714 tillige blev Konge af England, skiftede han Politik. Det gav vore hjemlige Oppositionsfolk nyt Mod til at forsøge en Storm mod den russervenlige Sehestedt.

2. Paaskedag (1714) havde der været en mindre Ildløs i Kancelliet, og Brandmændene havde kastet Brevbøger, Dokumenter og Protokoller ud paa Slotspladsen, hvor det hele laa hulter til bulter. Siden bragtes Sagerne ind i Vagten, derfra videre ind i Hofmarskallens »Kammer« i den indre Slotsgaard og sluttelig op i Slottets Riddersal. Det kostede Tid og Besvær at faa det hele i Orden igen.

Oppositionen tudede Frederik IV Ørene fulde om den Uorden, der var i Kancelliets Arkiv, men Sehestedt tog Tyren ved Hornene og skrev den 4. December til Kongen (Kopi), at alle Folk højlydt talte om, at der burde ske en Forandring med Hensyn til den Post, han bestred. Hvis det var hans kongelige Vilje, havde han intet at sige, men kun at rette sig efter den, skønt han helst vilde fortsætte, til Gud havde skænket Majestæten en god og varig Fred. Hvis det derimod var Virkningen af hans Fjenders Intriger, kom det ham ikke overraskende. Han vidste godt, at han i nogen Tid havde haft den Ulykke at mishage visse Personer, som det dog vilde være ham meget imod at behage, fordi deres Principper ikke stemte med hans og aldrig vilde komme til at gøre det. Han havde nemlig hidtil aldrig nogensinde set, at de havde udrettet noget godt i Majestætens Tjeneste, »medmindre at det skulde kaldes en Dyd i Utide at desertere og forlade Deres Majestæt ved den mindste Taage eller i daarligt Vejr« samt at bringe Forvirring i Sagerne paa et Tidspunkt, hvor Fred og Sammenhold var mere nødvendig end nogensinde. I de nogle og tyve Aar, hvor han havde tjent Majestæten og hans Fader, havde han altid været en Fjende af Intriger, for det første fordi han aldrig havde set en af disse

Intriger have til Formaal at gavne Majestæten, men kun Vedkommende selv. Emnet var imidlertid saa utiltalende, at han ikke længere vilde plage Kongen eller sig selv med det. Han sluttede med at udtale, at hvad Majestæten end bestemte sig til, vilde han aldrig ophøre med at nære de oprigtigste Ønsker for ham og hans Fremtid.

Frederik IV maa dog have været alvorlig vred og sagt haarde Ord til ham, for et Par Dage efter begyndte han et (udat. og ufærdigt) Brev til Kongen saaledes: »Jeg er saa gennemtrængt af Smerte siden det sidste Møde med Deres Majestæt, at jeg vil bevare Mindet om det Resten af mit Liv«. Brevet synes dog at være opgivet, og i Stedet paa-begyndte han en Rapport om Arbejdet i Kancelliet (udat. Koncept). Ogsaa det synes at være opgivet, til han havde faaet en Redegørelse fra *Hagen*, der nu var Kancelliarivar, og *Esmarch*. Den var først færdig den 18. Marts (1715), og paa Grundlag af den skrev han saa en Rapport, hvori han omtaler den Uorden, som der havde været i Arkivet ved hans Tiltræden i 1700. Siden havde han ikke blot efterkommet Kongens Ordre om Oprettelse af et virkeligt Arkiv, men ogsaa indført særlige Protokoller og Journaler. I Etatsraad Hanneckens Tid var alle disse ikke blevet ført, og da Sehestedt vendte tilbage i 1708, rejste Kongen til Italien medtagende Hagen. Senere havde Majestæten i lange Perioder været ved Hæren i Tyskland og altid fulgt af en Del Kancellipersonale. Tilbage havde der været for faa duelige Kancellister og Kopister.

Ekstrakter af de Forhandlinger samt Koncepter eller Kopier af de Korrespondancer, som var ført dernede, var sjældent sendt til Kancelliet, saaledes at dette ikke havde kunnet protokollere, journalisere eller registrere dem. I 1709 havde man været optaget af Krigen og især efter Slaget ved Helsingborg af at bringe Hæren paa Fode igen. Derefter standsede Pesten alt Arbejde. Nu var der imidlertid sat al Kraft ind paa at bringe Arkiv og Protokoller m. m. à jour, og fik Embedsmændene blot den fornødne Ro til Arbejdet, skulde det hele snart være bragt i Orden igen.

Kongen fik imidlertid hurtigt andet at tænke paa. Sidst paa Aaret (1714) var det lykkedes Karl XII efter et æventyrligt Ridt fra Tyrkiet at naa Stralsund, hvor der samledes en Del af Danmarks farligste Fjender med Gottorperen *Gørtz* i Spidsen, og i Danmark øgedes Uroen yderligere ved Rygter om, at Preusserkongen søgte Forhandlinger med Svenskerne. Affairen i det tyske Kancelli gled i Baggrunden, og vore

Gesandter i England—Hannover og i Preussen fik Ordre til at forsøge at bevæge disse Lande til at bryde med Sverige og slutte Forbund med Danmark, der stadig var støttet af Rusland og Sachsen—Polen. Forhandlingerne blev yderst indviklede og vanskelige, og Frederik IV og det tyske Kancelli havde travle Dage.

De engelske Betingelser var saa haarde — bl. a. Afstaaelsen af de fra Sverige erobrede tyske Landsdele Bremen og Werden — at Kongen ønskede at høre sit Konseils Mening. Sehesteds 8 Foliosider lange og grundige Betænkning er dateret 4. Februar 1715 (Kopi). Han skriver, at vilde man et attraaværdigt Maal, var det nødvendigt ikke blot at fortsætte Krigen med størst mulig Kraft for at ødelægge Fjenden, men ogsaa i Tide og i Overensstemmelse med Verdenssituationen at gøre de nødvendige og passende Skridt for at berøve ham hans Venner og afværge Intriger. Den sidste Krig og den sluttede Fred (i Raastat og Baden 1714) mellem de Allierede og Frankrig viste kun alt for godt, at hvis de Allierede havde forstaaet at slutte Fred lige saa godt som at føre Krig, vilde den sikkert være bleven bedre. Frankrigs Snedigheder havde været dem mere skæbnesvangre end dets Stridskræfter.

I den nuværende Krig vilde Sverige sammen med Gottorp og sine Allierede bruge ethvert Middel mod den danske Konge, saaledes at det ikke blot var nødvendigt vedblivende at være rustet, men ogsaa at forsøge at bryde deres Planer, Rænkespil og hemmelige Streger. For at det skulde kunne lykkes, saa Sehestedt ikke noget sikrere Middel under de nuværende Konjunkturer end at prøve at vinde England og Preussen — hvad ogsaa den russiske Czar raadete til — og at forene sig med dem snarest muligt, for at Sverige ikke skulde udnytte Tiden.

Hvad angik de engelske Betingelser, havde han kun faa Indvendinger. Man maatte frem for alt ikke tabe det store Maal af Syne. Hvad Bremen og Werden angik, saa vilde Kejseren og Sømagterne alligevel være urolige ved at vide den danske Konge i Besiddelse af Elbens og Wesers to Bredder, og det betød saa meget, om de engelske og preussiske Konger brød med Sverige. Fik man nemlig ikke dem med i Forbundet, risikerede man blot at faa dem imod sig, og trak Rusland sig ud af Krigen, vilde vi komme til at staa helt uden Venner.

God Forstaaelse og Venskab med den nye engelske Krone vilde kunne faa Betydning for Danmark langt ud i Fremtiden, men det gjaldt, som allerede nævnt, om at faa Traktaterne afsluttet snarest. Han slutter: »Jeg beder den Almægtige, denne store Styrer af alle Verdensbegivenheder, om at indgive Deres Majestæt de bedste og skønneste:

Tanker og lade sine guddommelige Straaler og evige Visdom lyse paa Deres Vej for at føre Dem sikkert og berømmeligt tværs gennem alle aabenlyse og maskerede Fjenders Rænker, samt at lade Deres Majestæt tage den rigtigste Beslutning til Deres kongelige Hæder til Gavn for Deres tro Undersaatter og for at gøre en Ende paa den lange og ødelæggende Krig«.

Sehestedt havde altsaa udtalt sig kraftigt for en energisk Fortsættelse af Krigen som en konsekvent Videreførelse af sit Standpunkt af 1709. Han er villig til enhver Alliance, hvis det blot vil føre til Maalet, Sveriges og Gottorps Underkuelse.

De politiske Forhold i Europa udviklede sig i den følgende Tid til Ugunst for Karl XII. Bl. a. takket være Admiral *Gabels* Sejr ved Femern den 24. April (1715), der viste, at Danmark var villig til at kæmpe, lykkedes det Frederik IV i Løbet af Maj at afslutte Forbunds-traktater med England-Hannover og Preussen. Den store Koalition var dermed dannet, og Danmark havde ved Udgangen af Aaret ikke andre Uvenner i Europa end Sverige og Frankrig. Sehestedt havde redet Ministerstormen af og havde atter Kongens Øre. Hans Modstandere var fejlet til Side, og den 11. Maj rejste Kongen til Hæren i Tyskland.

Trods al Modgang stod Sehestedt paa dette Tidspunkt paa sin Magts Højdepunkt. Hans to Protegéer, *Frands Juuls* Døtre, *Elisabeth* og *Berthe Juul*, sendte ham paa hans Fødselsdag den 22. Februar (1715) en versificeret Hyldest, som i al sin Naivitet dog maaske kan give et lille Indtryk af ham. Et Uddrag lyder:

Anser Gudfrygtighed, det vel til alle Dyder,
Forstand, Skarpsindighed, som hannem sær bepryder,
Hans Fromhed, Godhed og Belevenhed er stor.
Alt dette her ret som paa Eje-tronen (?) boer.
Den, om hvem Afvind selv med mig maa underskrive,
At han er den, som man sig ønske kan i Live,
Den, som af Hjertet er saa from og ejegod,
Som en paa Jorden kan vel fæste Trin og Fod.

I Anledning af Traktaten med England-Hannover fik Krabbe og Sehestedt overrakt 6000 Rdl. af den hannoveranske Gesandt i København, *Püchler*, som et Gratiale fra den eng.-hannoveranske Konge. Sehestedt skrev den 17. December 1715 til Vibe for at faa Kongens Tilladelse til at modtage Gaven, som kun var det sædvanlige ved slige Lejligheder.

DE SIDSTE KRIGSAAR

I Foraaret 1715 rykkede en dansk-preussisk Hær ind i Pommern anført af de to Konger selv. Maalet var Rügen og Stralsund. Den første overrumpledtes forholdsvis let, men Karl XII forsvarede sig haardnakket i Stralsund. De Allieredes Belejring skred dog frem. Den 21. Maj 1715 lykkedes det *Kong Karl* at komme ud af Byen og trods Torden-skiolds aarvaagne Krydsere paa et lille Skib at naa over til Sverige. To Dage efter overgav Stralsund sig.

1715 havde været et straalende Aar for *Frederik IV* — Danmarks Jubelaar, som Sehestedt kalder det — og han foreslog i den Anledning at lade slaa en Medaille. Selv vilde han fejre Aaret ved at skænke et Legat paa 2500 Rdl. til sine fem Kirker, nemlig Herrested Kirke under Ravnholt samt Otterup, Skeby, Lumby og Lunde Kirker under Nislevgaard. Pengene skulde i Obligationer opbevares i »en velbeslaaet Kiste« i Otterup Kirke, men Renterne, 5 pCt., skulde aarligt anvendes med 60 Rdl. til »de fattigste og mest trængende« i hvert af de fem Sogne samt 40 Rdl. til Reparation af Kirkerne, begyndende med de mest brøstfældige. 10 Rdl. skulde henlægges i Kisten til Forøgelse af Kapitalen, og 5 Rdl. maatte anvendes til Ren- og Vedligeholdelse af hans Forældres Begravelse.

Legatet indstiftedes dog ikke, vistnok paa Grund af Betænkeligheder hos hans i Pengesager mere forsigtige Kone, thi i et Brev til hende af 30. Oktober s. A« skriver han, at han ikke forstod, hvorfor hun havde Bekymring for deres Gæld. Gud havde hidtil hjulpet ud over alle Vanskeligheder og det oftest, naar de troede alt tabt. Men den samme Gud levede endnu, og hans Barmhjertighed og Almagt formindskedes aldrig. De ekstraordinære Afdrag var fra Haanden, og Resten foruroligede ham ikke meget.

Han fortæller videre, at han arbejdede som en Hund. De sidste Døgn var han ikke kommet i Seng før den lyse Morgen. Han haabede paa gode Nyheder fra Flaaden, men var alligevel ikke helt tryg. Hele Sjælland var allarmedet ved Rygter om, at Fjenden var stukket i Søen med 22 Skibe. Adskillige højerestaaende Søofficerer forsikrede vel, at det ikke betød noget, men han havde svært ved at tro paa det, og han kunde ikke lade være med at føle sig lidt ængstelig — »Jeg er født med Uro«.

Den 6. Januar 1716 kom Kong Frederik tilbage til sin Hovedstad, og den 10. sendte Sehestedt ham det tyske Kancellis Ekstrakter fra April

1715 til Udgangen af Aaret. Samtidig meddelte han, at alle i Ministerierne samt Officererne, navnlig Søofficererne, havde arbejdet ihærdigt i Kongens Fraværelse.

Paa det Tidspunkt var en dansk-preussisk-hannoveransk Hær i Færd med at belejre Wismar, og de russiske Tropper var foreløbig ledige. Czaren var ivrig for at føre dem til Sjælland med et samlet dansk-russisk Angreb paa Sverige for Øje. Frederik IV var villig til Samarbejde, men næppe synderlig glad ved Tanken om at skulle have Russerne ind i sit Rige. Som sædvanlig adspurgte han sine Raadgivere.

Sehesteds 15 Foliosider lange Betænkning er dateret 16. Marts 1716 (Koncept). Ligesom Vibe raader han stadig til den mest energiske Fortsættelse af Krigen for ikke efter de sejrige Resultater i det forløbne Aar at slippe de vundne Fordele og give Sverige Mulighed for at komme til Kræfter. Det var den gode Fred, det gjaldt, og der maatte derfor tages en fast og kraftig Beslutning om uden Spild af Tid at forcere alt frem mod dette Maal, koste, hvad det koste vilde. Alle Forhold maatte tilpasses herefter, og enhver Hindring, under hvad Navn eller Paaskud nævnes kunde, skulde omhyggeligt fjernes. Den nordiske Alliance havde aldrig været stærkere, efter at baade England og Preussen havde sluttet sig til den, og navnlig havde Forholdet til Czaren samt til den polske Konge aldrig været bedre, men Konjunkturerne kunde hurtigt skifte til Gunst for Fjenden. Han var besjælet af de samme moderate og fredsvenlige Følelser, som saa mange andre, men et Krigsstop paa dette Tidspunkt vilde nedsætte os i Fjendens Agtelse og kun tjene til at fjerne Muligheden for Fred. Hær og Flaade kostede lige meget, hvad enten de laa passive eller var i Aktion, og en Vaabenhvile lige efter Sejrene vilde kun demoralisere den menige Soldat. Dog skulde man ikke risikere en Ulykke ved at begynde igen uden at være overlegen, navnlig naar det drejede sig om en Invasion. Hvad Operationerne til Lands angik, burde man først lægge Kræfterne i for at tage Wismar — hvis den da ikke var faldet til den Tid (faldt den 9. April 1716).

Det gjaldt derefter om at faa fast Fod paa den anden Side af Sundet, idet man passede paa ikke at gentage Fejlene fra det sidste Felttog i Skaane. Han omtaler ikke Planen om et russisk Hjelpekorps til Sjælland, men peger paa det hensigtsmæssige i, om Czaren angreb Sverige fra Øst, nemlig fra Finland, samtidig med at Danmark-Norge besatte Malmø eller Landskrona og truede med en Offensiv fra Norge.

Tillige maatte man holde Øje med, hvad de ikke-krigsførende Lande foretog sig, nemlig Frankrig, Holland og en Del tyske Fyrstendømmer,

idet flere af dem stod afventende, paa hvilken Side de skulde gribe ind. Det var derfor nødvendigt, uden at sky Udgifter eller Besvær, at lade vore Gesandter i disse Lande sondere Terrænet godt og hindre enhver Intrige. Han benyttede Lejligheden til at foreslaa Ansættelse af en Legationssekretær eller Attaché ved disse Gesandtskaber, fordi det var uheldigt, at Gesandterne var alene. Blev en af dem syg, var der ingen i hans Sted til at forsætte Forretningerne og passe paa Papirerne. Kongen vilde ydermere paa den Maade lidt efter lidt faa uddannet et dansk Personale, blandt hvilket man vilde kunne gøre Valg til Diplomatterne uden at være nødt til at ty til Udlændinge, »thi selv om der kan være hæderlige Mænd mellem disse, er det dog naturligt at benytte Deres Majestæts fødte Undersaatte, med hvem der er mindre Risiko end med de andre«. Det blev ikke sidste Gang, hvor han slog et Slag for Anvendelse af Danske i Udenrigstjenesten.

I Danmark var man i Foraaret ængstelig for Karl XII's Offensiv i Norge. Dertil kom, at man ikke længere var sikker paa England. Det havde ikke været nogen handlekraftig og helt paalidelig Allieret og vilde helst pleje egne Interesser. Til syvende og sidst kunde det tænkes at ville svigte Frederik IV og støtte Karl XII for at hindre Czaren i at blive Herre i Nordtyskland og i Østersøen samt Danmark i igen at blive Herre over begge Sider af Sundet.

I Maj mødtes Czar Peter og Frederik IV ved Hamborg. I Spidsen for de danske Forhandlere stod *Vibe*, som i høj Grad havde Czarens Gunst. Den 3. Juni afsluttedes en Traktat, hvor der besluttedes en Offensiv mod Sverige. Rusland skulde dels angribe gennem Finland og dels sende et betydeligt Troppekontingent til Sjælland for at deltage i Invasionen i Skaane. *Hojer* skriver, at det var *Vibe*, som var Fader til Traktaten, hvorfor han ogsaa blev Ridder af Elefanten. *Sehestedt* havde intet haft med den at gøre.

En engelsk Eskadre under Admiral *Norris* krydsede i Østersøen og Sundet, og, skriver *Sehestedt* den 30. Juni til vor Gesandt i London, *H. F. Söhlenthal*: »*Norris* har givet mig at forstaa, at hans Hof i høj Grad ønsker, at vor ophøjede Hersker vil ændre sin Plan om en Landgang i Skaane, da der er Sandsynlighed for, at man fra svensk Side snart vil gøre antagelige Fredsforslag«. *Sehestedt* anede øjensynlig ikke paa det Tidspunkt, at Admiral *Norris* i al Hemmelighed havde sendt Brev til Stockholm med Tilbud om engelsk Mægling paa visse Betin-

gelsel. Karl XII afslog imidlertid det engelske Mæglingstilbud, og den 8. Juli (1716) vandt *Tordenskiold* Stordaaden i Dynekilen.

Kort efter kom Czaren med Gemalinde til København og tog Ophold i *Edingers* Gaard »bag Slottet«, medens de russiske Tropper anbragtes i »det store campement« udenfor Voldene, efterhaanden som de ankom. Befolkningen var utryg ved at have disse ca. 40.000 Moskovitter i Landet, og heller ikke de to Monarker passede sammen. Czaren forargede ved sin Mangel paa Kultur, og modsat nærrede han Foragt for det mere forfinede Liv ved det danske Hof. Dertil kom, at han fuldkommen manglede Tillid til de danske Generaler og de danske Embedsmænd med Undtagelse af Vibe og Sehestedt.

Et Par Maaneder gik i stigende Spænding, da han pludselig den 17. September lod meddele, at han ansaa det for alt for sent at paabegynde Landgangen i Skaane. Den maatte opgives til næste Aar. For Sehestedt var denne Beslutning en dyb Skuffelse. Han havde i Juni paa Frederiksborg bestemt holdt Admiral Norris fast ved Englands Forpligtelse til at støtte den russisk-danske Invasion og i det hele taget været en af de ihærdigste til at pace Foretagendet. Nu blev det de Danske, som kom til at føle Mistillid til Czaren, og Forholdet mellem ham og Frederik IV forværredes.

Uanset mulige Chancer for en Genoptagelse af Landgangsplanerne til Foraaret ønskede ingen, at Russerne skulde overvintre her i Landet. Det vilde være alt for trykkende for Befolkningen, og vi havde faaet mere end nok af Czaren og hans Soldater. England-Hannover vilde dog lige saa nødtigt se dem landsat i de meklenborgske Lande og forlangte endog, at vi med Magt skulde hindre en Udskibning her!

Den 5. Oktober (1716) afholdtes en Konference om Sagen. Heri deltog Admiral Norris, den hannoveranske Gesandt, General *Fr. J. Bothmer*, de danske Konseilmedlemmer og de danske Øverstkommanderende til Lands og til Vands. Vibe laa netop syg, men Kongen vilde ikke undvære hans Raad og befalede derfor skriftlige Votum fra alle — ogsaa fra Vibe. Hverken han, *Kræbbe* eller Sehestedt kunde stemme for at gaa Englands-Hannovers Ærinde, da det vilde være ensbetydende med et afgørende Brud med Czaren i Sveriges Favør, og Danmark kunde ikke undvære Ruslands Støtte. De to Meklenborgere *J. G. Holstein* og General *Dewitz* stillede sig derimod afgjort paa Englands Side. Sehestedt skriver i sin Betænkning af 6. Oktober, at i Betragtning af det umulige i at lade de russiske Tropper overvintre her i Landet, skulde de bort og det snarest muligt. Først og fremmest burde man dog omhygge-

ligt undgaa alt, som kunde give Anledning til »ruptur« med Czaren. Denne maatte stilles frit, hvor han vilde føre sine Tropper hen, men man kunde naturligvis søge at bevæge ham til ikke at forurolige Nordtyskland og i Stedet for udskibe i Polen eller i polsk Preussen. Nægtede han at føje sig herefter, skulde man dog ikke lægge noget Tryk paa ham.

Den 13. Oktober tog Otte Krabbe ud til sine sjællandske Amter og derfra til sine Godser. Han bad Sehestedt i et Brev af s. D. om at undskylde hans Bortrejse overfor Kongen og tilføjer: »Jeg rekommanderer ogsaa tjenstvillig, at man ikke hører for meget efter Lokkefuglene, som mulig gerne vil fløjte nogen liflig, dog bedragelig Sang for at give saadan Forslag og Raad til at brouillere Hs. Kgl. Majestæt med Czaren, som jeg igaar Morges vel mærkede af den Bothmerske Skrift. Men mig synes, det vilde være en ureparerlig Ulykke for os, om saadant skulde nyde Fremgang, thi Czaren faar nok fremdeles holde fast, om vi ikke selv giver ham Aarsag til andet, thi hvor kan Kongen faa en stærkere eller mægtigere Allieret enten i Freds- eller i Krigstid end som Czaren? Og omskønt der er flux Vanskelighed ved den Alliance, saa finder man dog det samme at være ordinær hos alle andre Allierede. Tiden tillader mig ej videre herom at ræsonnere. Ej heller tør jeg videre melde om de Bothmerske Dessesins, Gud bevare os derfra«.

Czaren valgte Rostock til Udskibningshavn. Medens den engelske Flaade blev liggende ved Stevns, konvoyerede en dansk-russisk Flaade Czarens Tropper over Østersøen i Dagene den 23.—25. Oktober. Han selv afrejste først den 27. Oktober til Korsør og herfra videre paa sin Rundrejse til Holland og Frankrig. Krabbe takkede fra Egholm den 1. November Sehestedt for en Skrivelse, »hvoraf med stor Fornøjelse ses, at Russerne med en føjelig Vind ere afsejlede. Man præsumere her det samme, da man mærket Vinden at forandre sig. Af deres Igienkomst os til Nytte bliver vel intet af i vor Tid. Gud lade ikkun ellers alt gaa vel og give vor Allernaadigste Konge Helbred og Velstand. Saa maa man haabe ikke altid at danse efter den franske og hollandske Pibes Fred, mens naar de vil brumme, maa vi slaa paa Tromme, thi de skal nok pukke (være store paa det), om vi vil bukke. Gud holde sin Beskærmelse over vor Flaade i dette farlige Vejr og sende nogen gode Middel og Raad til Norges Konservasjon, som vel snart er høj Tid, om det maa blive assisteret, som vil gøres fornøden, i hvad andre sige der imod«.

I Anledning af visse uklare Udtalelser af den preussiske Gesandt *Kniphausen* om, at England—Frankrig forhandlede om Freden i Norden, skrev Sehestedt den 19. Oktober til Frederik IV, at han forgæves havde søgt at faa lidt mere at vide herom, men Sagen var alligevel alt for vigtig til at fortie den, og han maatte sige som sin Mening, at enhver Fred med Sverige kun kunde sluttes af Kongen af Danmark og Czaren. En Fred, sluttet ved Hjælp af andre, var intet værd!

Saasnaart Russerne var ude af Landet, meldte der sig en almindelig Afslappelse i Hovedstaden suppleret med Ærgrelse over at se alle Aarets kostbare, militære Anstrengelser spildt, og i Bitterhed mod Czaren voksede Frederik IV's Stemning for England. Sehestedt fandt det derfor klogt at dreje sit Fartøj under i den opfriskende vestlige Kuling og skrev den 6. November (1716) til Kongen, at man uden Tvivl vilde sige om ham, at han var en alt for passioneret Tilhænger af Czaren og Modstander af Kong Georg. Dette var dog ganske urigtigt. Han var hverken det ene eller det andet, men som tro Undersaat var han kun det, som var bedst for Majestæten, og han haabede ogsaa, at dennes Venskab for Kong Georg vilde bedres Dag for Dag. Majestæten kunde sikkert erindre, at han forrige Aar havde raadet til Alliance med Storbritanien, og han var stadig af samme Mening. Det drejede sig imidlertid om at skaffe sig den største Sikkerhed. Man maatte derfor tale aabent om Spørgsmaalet og omhyggeligt undgaa Misforstaaelser og tvetydige Fortolkninger for at forebygge de forrige Felttogs Vanskeligheder og for sikkert at vide, om man havde frie Hænder til den kraftigst mulige Offensiv mod Sverige.

Ulykkeligvis var netop de russiske Troppers Tilstedeværelse i Mellenborg Kilden til stadig bitter Strid mellem Øst og Vest, altsaa mellem Rusland og England—Hannover. Disse to hinanden fjentlig sindede Magter bejlede derfor stadig til Danmarks Venskab, hvad atter gav Anledning til fortsatte Rivninger indenfor Konseillet. Ligesom Sehestedt i sin Tid havde været Skive for det russiskvenlige Parti Jessens Intriger, maatte han nu værge sig mod den langt farligere antirussiske Strømning, repræsenteret bl. a. af Mænd som J. G. Holstein og General Dewitz. Disse trængte i Foraaret 1717 ind paa Kongen for at bevæge ham til en afgørende Drejning mod England, idet de fremhævede Czarens Troløshed i det foregaaende Aar og henviste til Efterretninger om, at Rusland søgte Særfred med Karl XII.

Sehestedt skrev den 13. Juli (1717) til Vibe, at Czaren nok blev ved

med at skælde ud paa os, men i England øgedes »Forvirringen« indadtil, hvad Vibe kunde se af Indberetningerne fra Søhlenthal. Han haabede, at Kongens sidste Skrivelse til vor Gesandt i Petersborg, *H. G. Westphal*, vilde mildne Czaren, naar denne saa, at vi endnu havde frie Hænder. Fire Dage efter skrev han, at han havde været til Middag hos den moskovitiske Ambassadeur. Det havde han ikke været i et helt Aar, og det var mærkeligt nok netop paa Aarsdagen for Czarens Ankomst i 1716. Men medens de dengang saa at sige havde »været enige om at æde Fjenden«, havde de nu »al Verdens Besvær med blot at være Venner«.

I Dagene 31. Oktober til 7. November 1717 afholdtes der Landet over Jubelfester i Anledning af Reformationsjubilæet. Alle fornemme Adelsmænd kaldtes til København, hvor Kongen gjorde store Middage paa Slottet. Naturligvis var Sehestedt med og fik Ordre til at møde ved Universitetshøjtideligheden i seksspændig Karosse, iført sølvbroderede Fløjelsklæder med Ridderordenens Kæde.

Det viste sig overordentlig vanskelig eller rettere umuligt for Frederik IV at faa nogen Traktat afsluttet med England og Holland, og Holstein—Dewitz's Politik viste sig atter uigennemførlig. Det var fortsat Rusland, hvis Venskab vi maatte dyrke. Sehestedt satte egentlig Pris paa *Dolgorucki*. Engang langt senere — omkring 1730 — skrev han fra Paris til Westphal og bad ham hilse og lykønske Dolgorucki i Anledning af, at dennes Niece var blevet Hofdame hos *Kejserinde Anna*. Selv om deres respektive Monarker i sin Tid ulykkeligvis havde haft en Del Bryderier med hinanden, »har jeg altid næret Respekt for hans store Dygtighed og vil fortsætte med at ære og agte ham højt, idet jeg af hele mit Hjerte ønsker ham de behageligste Følger, som man fornuftigvis bør og kan vente sig af en saa stor Begivenhed«! Paa dette Tidspunkt — altsaa i 1717 — saa Dolgorucki imidlertid alt andet end tillidsfuldt paa Situationen i København. Lidt bittert skrev han om Efteraaret til Czaren, at J. G. Holstein endnu var i Kongens Naade. Af det modsatte Parti var Vibe og Sehestedt de eneste, som vovede at tale med Kongen, men Vibe var en Kujon og Sehestedt ubetydelig!

I Begyndelsen af 1718 afslog Frederik IV, som bekendt, Czarens Ægteskabstilbud mellem *Storfyrstinde Anna* og Kongens ældste Søn (*Christian VI*) — en udfordrende Fornærmelse mod Czaren og hans Gemalinde, *Kejserinde Katharina I*. Hun var jo kun en ukendt lithauisk Bondes Datter, og Partiet var derfor ikke jævnbyrdigt for en dansk

Prins Westphal, som iøvrigt havde virket for Alliancen med Rusland, skrev til Sehestedt: »I hvor høj Grad jeg end har min Gage nødig for at kunne leve, forsikrer jeg Deres Excellence paa min Ære, at jeg hellere vilde hundrede Gange opgive min Embedsstilling end blive Redskab til at besudle det danske Blod med en Forbindelse af denne Natur«. Frederik IV's Afslag fik ogsaa alvorlige Følger, og ikke mindst Katharina I bevarede længe et hadefuldt Sindelag overfor Danmark.

Der findes ikke i Sehestedts Arkiv et eneste Koncept, som giver noget Indtryk af hans Indsats i disse sidste Krigsaars Diplomati. Maa-ske var han efterhaanden kørt træt af den evige storpolitiske Tovtrækning indenfor Konseillet og over at mærke sin og Vibes Indflydelse i hastig Dalen. Nye Mænd var paa Vej opefter for at indtage deres Pladser i den enevældige Konges Gunst, først og fremmest Admiral *Christian Gabel*, der i 1717 udnævntes til Overkrigssekretær, og som mere og mere blandede sig i Landets Udenrigspolitik.

Mærkeligt nok findes der ikke engang noget Koncept til hans Indlæg i »den store Votering«, som fandt Sted i September 1718 om Danmarks fremtidige Politik. Man ved, at han var en af de 28 Voterende, hvoraf Størstedelen — og nu ogsaa Vibe — stemte for en absolut Tilnærmelse til England. Alene Sehestedt fastholdt sit engang tagne prussiske Standpunkt. Aaret efter, den 5. August 1719, skrev han (Koncept) til General *Løvenørn*, at han haabede, at *U. A. Holstein*, som paa det Tidspunkt var sendt til England, vilde have Held med sig i sine Forhandlinger om et Forbund, men hvis dette ikke lod sig danne, uden at Frederik IV maatte bryde med Czaren, vidste han ikke, hvad han skulde ønske. Det var ikke, fordi han havde nogen Sympathi for Rusland — absolut ikke. Siden 1716 var han fuldt klar over, at dettes Lune-fuldhed og Upaalidelighed ikke var stort mere bevendt end Englands og Hollands, men Czaren var dog trods alt den sikreste Støtte.

Kongen agtede efter Voteringen at følge Flertallet. Imidlertid trængte Karl XII samme Efteraar paany ind i Norge, baade i Nord og Syd. Danmark fik travlt med at sende Hjælpetropper derop, men den 11. December 1718 faldt Kong Karl foran Frederikssteen.

Et Lettelsens Suk gik over Danmark. Sehestedt advarede dog stærkt imod at svække Hæren i Sydnorge, før man vidste, hvorledes Udviklingen i Sverige vilde blive. Paa denne Aarstid kunde der nemlig ikke ventes Hjælp fra hverken Czaren eller England, og Danmark maatte stole paa sig selv. Alligevel var han i godt Humør og morede sig med at gøre Vers. Et af dem lyder:

Evig Æresminde over Højlovlig Ihukommels. Kong Karl den Tolvte,
 erindret af den, hvis Navn ingen Mand,
 saa længe Dansk og Norsk og Svensk i Norden findes,
 om tolvte Konning Karl skal Slægt til Slægt sig mindes,
 som faldt i Norge ind og gik for Frederikshald,
 hvor Kugler regned ned, saa det var Knald og Fald;
 Spørg Dansk, spørg Nordmand ad! Spørg Tyrk med hvad for Møje,
 han ofte vovet har sin blaa og blodig Trøje,
 dog aldrig fundet Sted at hvile sine Bene,
 før i Approcherne ved Store Frederiks Stene.

I Sommeren 1719 hærgede Czar Peter den svenske Østkyst og
 truede Stockholm. I København gik der Rygter om, at Sverige havde
 sluttet Fred med Russerne, og at de derefter vilde sende deres Flaade
 op i Sundet mod os. Sehestedt troede ikke paa det og søgte sammen
 med Vibe at krydse Overkrigssekretær, Admiral Gabels Ordre om
 Etablering af en Kystbefæstning paa den sjællandske Østkyst. I et
 Brev af 15. August skriver Sehestedt til Vibe, at hvis Czaren fik Nys
 om denne Ordre, kunde den bringe ham til virkelig at opgive sit Fore-
 havende mod Stockholm og at tage en fortvivlet Beslutning, som han
 aldrig havde haft Tanker om før. Han mente det derfor klogest at
 skjule Gabels Ordre, i al Fald til den skulde vise sig nødvendig. Man
 maatte dog have en Djævel i Kroppen for at finde paa den Slags, som
 kunde bringe Uenighed mellem de to Fyrster. »Vi have oplevet til-
 strækkeligt af den Slags, den Gang Czaren var her i egen høje Person,
 og hvad havde man ikke siden bragt til Torvs om hans Fred med
 Sverige«!

Den 26. Juli (1719) erobrede Tordenskiold Marstrand, og dermed
 var Krigen praktisk talt afsluttet for vort Vedkommende. Ogsaa det
 store Forbund mod Sverige opløstes efterhaanden ved, at England og
 Preussen sluttede Fred med det. Mellem Danmark og Sverige indledtes
 Fredsforhandlinger i Stockholm under fransk-engelsk Mægling. Fra
 dansk Side førtes de af General *Paul Vendelboe Løvenørn*.

FRED

Fra 1. Januar 1720 har Sehestedt atter ført Dagbøger, vel kun yderst
 kortfattede, men dog saaledes, at man igen er i Stand til at følge ham
 i hans mere private Liv. Derimod omtaler han forsigtigvis intet poli-
 tisk eller tjenstligt og absolut aldrig et kritisk Ord om Kongen, Konge-
 huset, Ministrene eller andre Stormænd. Hvis Uvedkommende fik fat
 i Bogen, kunde den Slags Bemærkninger jo bringe ham i Forlegenhed!

Paa dette Tidspunkt var han syg og sengeliggende, og Kongen, Kronprinsen og Prins Carl lod spørge til ham. Allerede den 5. Januar er han dog atter i fuld Virksomhed.

Under Krigen havde han købt eller lejet sig et Landsted i Søllerød, hvor ogsaa *Esmarch* havde sit Sommerhus. Her holdt han og hans Kone Weekend saa ofte, han kunde, og her overnattede han paa Vej til og fra Frederiksborg.

Det var fattige Tider for Landet. Det sidste hundrede Aars Krige med de haarde Skatter og dalende Pengeværdier havde tæret paa Velstanden, og Godsejerne havde langt fra Raad til det rige Liv som i Aarhundredets sidste Halvdel. Der maatte sættes Tæring efter Næring. Geheimeraadinden var en ganske værdig Dame, selv om — efter Portrætter at dømme — ikke nogen Skønhed. Hun var en god Økonom, men forstod samtidig at føre deres Hjem i København med den til deres Stilling skyldige Repræsentation. Ikke blot var det gæstfrit aabnet for alle danske Venner og Bekendte, men ogsaa for de fremmede Sendebud og Diplomater. Den tidligere franske Gesandt i København, Grev *Chamilly*, skrev i 1728 om hende, at hun var en begavet Dame med et fint Væsen, i høj Grad i Stand til at føre et smukt Hus. Om Sehestedt skrev han samtidigt, at han gjaldt for at være en fuldstændig hæderlig Karakter, paa hvis Ord man helt kunde stole, og for at have et varmt Fædrelandssind. For øvrigt skulde han ikke være en Mand med noget stort Syn.

Den 21. Maj (1720) kom den engelske Diplomat, Mylord *Poloard*, ekspres til København for at søge Vaabenstilstanden forlænget i 6 Uger. Sehestedt gik til Kongen den følgende Morgen og havde om Aftenen en Konference med Lorden. Endelig den 23. blev man enige om Betingelserne for Vaabenstilstandens Forlængelse, og Lord *Poloard* spiste hos Sehestedt.

Forhandlingerne i Stockholm fortsattes, og tilsidst lovede Sverige aldrig direkte eller indirekte at modsætte sig, hvad England og Frankrig bestemte til Gavn for Danmark med Hensyn til Slesvig. Ikke heller maatte Sverige nogensinde mere yde den holsten-gottorpske Hertug nogen Hjælp til Skade for den danske Konge i denne Sag.

Juni blev en travl Maaned for Sehestedt. Ustandselig er han i Konseil hos Kongen paa Frederiksborg eller Rosenborg. Den 29. om Aftenen ankom den engelske Fredsmægler, Lord *Carteret*, og General *Løvenørn* til København fra Sverige. Dagen efter modtog Kongen Lorden i Audiens. Han spiste derpaa Middag hos Sehestedt, tog saa til

Frederiksborg, hvor de souperede med Kongen i Badstuen. Endelig den 2. Juli staar der i Dagbogen: »Graces à Dieu toutpuissant une heureuse affaire arrêté«. Den 3. var der Konseil, hvori Lord Carteret deltog, et »tout concerté et signé l'après disner, dont le grand Dieu soit éternellement beni, été ensuite chez Mr. Gram, couché à Søllerød. NB. le présent du roi d'Angleterre«.

Dagen efter tog Sehestedt til Jægersborg og spiste med Kongen paa Eremitagen. Den 5. havde han Møde med den russiske Ambassadeur. Den 11. September hvilede han ud i Søllerød og havde her Middag for *Vibe, Tordenskiold* (to Maaneder før dennes Død), *v. Hagen* og *Esmarch*. Sidst paa Maaneden tog han nogle Dage til Ravnholt og Nislevgaard.

Freden var altsaa sluttet den 3. Juli, men den ratificeredes først i Kongens Konseil i København den 22. Oktober. Resultatet stod vel langt fra i Forhold til de mange Aars Krigstab og Krigsudgifter. Vi havde haft gode Chancer, men havde manglet en stor General og en stor Statsmand. Sverige blev dog berøvet sin gottorpske Støtte og var færdig med at være Stormagt i Norden, medens England og Frankrig gik i Borgen for Danmarks Besiddelse af den hertugelige Del af Slesvig »til evig Tid«. Sehestedts Ønske om en god og varig Fred var gaaet i Opfyldelse.

Den 13. November festligholdtes Fredsslutningen ved en Middag hos Kongen, hvori den engelske Ambassadeur deltog, og Sehestedt overrakte ved denne Lejlighed Kongen en Medaille for Freden. Dagen efter spiste han atter hos Kongen og »entendu Müller le soir, et célébré ainsy le grand your d'action de graces pour la paix, dont le Grand Dieu soit éternellement beni, loué et adoré de nous et toute la posterité, ainsi soit il«! Aaret gik ud for Sehestedt med Morgenbesøg paa Raadstuen, et Møde med Lord Carteret paa Gaden, Middag hos Kongen og Aften hjemme hos sig selv. Nytaarsdag inden Kirkegang var der Konseil.

Den 15. Marts 1721 mellem Kl. 8 og 9 om Morgenen døde *Dronning Louise* paa Københavns Slot. Efter Møde paa Raadstuen gik Sehestedt op til Slottet for at kondolere. Han traf dog hverken Kongen eller *Prinsesse Charlotte*, men derimod Kronprinsen. Den 30. lagdes Dronningen paa castrum doloris i Nicolaj Kirke, og den 2. April om

Natten førtes hun til Roskilde Domkirke, hvor Bisættelsen fandt Sted den 3.

Dagen derpaa holdt Universitetet Sørgefest, og samme Eftermiddag lod Kongen sig i Københavns Slotskapel vie til højre Haand til Hertuginde af Slesvig. Vielsen foretoges af Dr. *Thomas Claussen*, der ogsaa havde viet dem i 1712. Det skete ganske privat og kun i Nærværelse af Ministrene, som bagefter var til Fest paa Slottet. Sehestedt nævner herom blot: »Aftenen hos Hertuginde«.

Han var utvivlsom forarget, maaske mest over Hastværket med at holde Bryllup saa hurtigt efter Dronning Louises Død? Den 24. April var han til Grev *Christian Danneskiolds* Bryllup, der holdtes af Grev *U. A. Holstein*, og her »saa« han Vennen *Christian Reventlow*, men talte øjensynlig ikke med ham. Først den 5. Maj traf han ham igen og noterer i sin Dagbog: »talt med Grev Reventlow, quod felix faustumque jubeat coeleste, Numen« (Gid det maa blive til Held og Lykke). Hvad denne lidt kølige Holdning mellem de gamle Venner betyder, er usikkert. Grev *Christian Reventlow* havde dog i Følge datidige Udtalelser hørt til Halvsøsterens absolutte Modstandere og skal i disse Aar efter 1712 have undgaaet hende. Mulig har nu hendes legitime Ophøjelse betydet en Forandring for ham.

Naturligvis var Sehestedt ogsaa med den 30. Maj paa Frederiksberg Slot, da Frederik IV selv kronede Dronningen. I Dagbogen skriver han imidlertid kun under den 30.: »været om Morgenen paa Frederiksberg til Conseil, Hertuginde udnævnt og kronet til Dronning, været endelig i Kancelliet, spist til Aften hos mig«.

Kroningen beskrives af Hofmarskal *O. Blome* i et Brev af 31. Maj 1721 til *Ditlev Reventlow* (tysk Brev i Arkivet paa Haseldorff, aftrykt i Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekræds, I, S. 274). Efter endt Conseil paa Frederiksberg Slot indbød Kong Frederik alle de fremmede Ministre og de øvrige Embedsmænd ind i sit inderste Forgemak. Her underholdt han dem i et Kvarter og bad derpaa alle om at følge sig ind i Hertuginde af Slesvigs Sovekammer og der iagttage, hvad han foretog sig. Nu traadte Overhofmarskal *Münch* ind i Kabinettet bærende en kongelig Krone paa en rød Fløjelspudd. Med den fulgte han efter Frederik IV og de andre. Kongen sagde til Hertuginde, at da han af sand Kærlighed og Højagtelse havde taget hende til sin Gemalinde, vilde han ogsaa erklære hende for sin Dronning. Han bad hende sætte sig paa en under en Himmel anbragt Lænestol, tog Kronen og satte den paa hendes Hoved. *Dronning Anna Sophie*

kyssede derpaa Kongens Haand. Han omfavnede hende, og alle de tilstedeværende, nemlig foruden Kronprinsen, de fremmede og tilstedeværende danske Ministre samt de tre Damer, Grevinde *Benedicte Reventlow*, Grevinde *Christine Sophie Holstein-Holsteinborg* og Generalinde *Oertzen*, gratulerede hende.. Enke-Storkanslerinden, altsaa hendes Moder, havde bedt sig undskyldte paa Grund af Upasselighed!

De to gamle Venner, Sehestedt og *Vibe*, havde den sidste Tid ustandselig været hos hinanden. I en kort (udat.) Billet, vistnok fra denne Tid, beder *Vibe* ham om en Samtale endnu samme Dag — om han ikke vilde spise »en daarlig Suppe til Middag hos mig, andet har jeg ikke at byde paa«, men han haabede ikke, at det vilde forhindre ham i at komme! Hvad de drøftede, kan man næsten tænke sig. Der var jo nok at tale om. De anede, hvad der forestod, og det kom dem næppe heller overraskende, at Sehestedts tidligere Ven, Grev U. A. Holstein-Holsteinborg den 20. Juni udnævntes til Storkansler, en Stilling, som ikke havde været besat siden Grev *Conrad Reventlows* Død i 1708. Fra da havde Ministrene staaet direkte under Kongen, men nu var altsaa deres hidtil Ligestillede i Konseillet blevet deres Foresatte, hvad de formodentlig maa have følt som en bitter Krænkelse. Udnævnelsen kunde vel ogsaa have ventet, til de afgik. Men Grev Holstein var jo den nye Dronnings smukke og indtagende Svoger. Han — eller vel snarere hans impulsive og entreprenante Kone, Grevinde *Christine Sophie*, sagdes at have opmuntret og protegeret Halvsøsteren til Forholdet med Kongen, medens Sehestedt sammen med *Kronprinsen*, *Prins Carl*, *Prinsesse Sophie Hedvig* og *Vibe* skulde have forsøgt at formaa Sjællands Biskop til at protestere. Herom vides intet sikkert. I et udateret Koncept til et Pro Memoria til Hofmarskal *O. Blome*, vistnok ca. 31. Maj 1731, udtaler han (se senere), at han i 1721 havde været nødt til at forlade Hoffet. Skylden herfor havde imidlertid ikke været *Frederik IV's*, men Intriger og mærkelige Reformers!

Hvorom alting er, saa havde Holstein hørt til dem, der havde sluttet sig til Kongens engelske Politik. *Frederik IV* havde den 4. April 1719 sendt ham et Brev, hvori han bittert angreb Sehestedt for sammen med andre at ville forsøge at kulkaste hans Forhandlinger med *Kong Georg I*. Og nu efter Freden var Rusland ikke længere vor Allierede. Derimod stod England og Frankrig som Garanter for den danske Konges Besiddelse af Slesvig, og der var følgelig Rimelighed i, at de to gamle, russerorienterede Ministre gled ud til Fordel for

den nye Udenrigspolitikens Mænd. Det var kun Tidspunktet for Udnævnelsen, som kunde støde. I sin Dagbog for den 20. Juni skriver Sehestedt: »Været om Morgenen paa Raadstuen og derefter paa Frederiksberg Slot, spist hos mig, ligesaa souperet, været om Aftenen eller Eftermiddagen hos Geheimeraad Vibe. Grev Holstein udnævnt til Storkansler«.

Han tog Udnævnelsen med tilsyneladende Ro og kom fremdeles i Holsteins Hjem. Det var dog en Hensyntagen til ham og Vibe, dels at de blev siddende, til Maalet var naaet, og dels at den nye Bestemmelse om, at Gesandterne ikke længere skulde sende deres Indberetninger til Oversekretæren for det tyske Kancelli, men til Storkansleren, først udgik den 6. December, altsaa efter hans Afgang. Han var iøvrigt nu fuldt optaget af Forberedelserne til den store Hyldning i Slesvig — den sidste Afslutning paa den lange Krig.

Den 3. Juli afrejste Kronprinsen, ledsaget af U. A. Holstein til sit Bryllup i Polen med *Prinsesse Sophie Magdalene* af Brandenburg-Culmbach. I Modsætning til de sparsomme Dagbogsoptegnelser om Kongens Bryllup skriver Sehestedt i de højtideligste og varmeste Udtryk om Kronprinsen — saaledes som han ellers ogsaa skriver om Frederik IV. Den 14. Juli spiste han imidlertid Middag hos Kongen paa Frederiksberg Slot, og den 16. var han derude igen, da Dronningen herfra holdt sit Indtog i København under Udfoldelse af al mulig Pomp og Pragt. Han var hele Dagen hos Majestæterne og spiste baade Middag og Aften med dem. Dermed var Isen brudt. Som loyal Mand havde han bøjet sig for den kongelige Kendsgerning.

Ved Freden i Frederiksborg havde, som nævnt, England og Frankrig garanteret den danske Konge ogsaa den gottorpske Del af Slesvig. Frederik IV vilde helst inkorporere Landsdelen i Kongeriget, men nøjedes med at forene dem ved en Arvehyldning, hvor de to Hertuger af Augustenborg og Lyksborg, samtlige Prælater og Medlemmer af Ridderskabet samt alle andre Indbyggere skulde aflægge Troskabsed til ham. Patentet herom og Edsformularerne udarbejdedes i det tyske Kancelli.

Den 24. Juli (1721) rejste Kongen og Dronningen over Clausholm til Gottorp. Den 30. meget tidlig om Morgenen tog Sehestedt og Kone fra København og naaede efter en forceret Rejse samme Aften til Korsør. Overfarten over Bæltet den næste Dag tog 10 Timer, og først sent paa Eftermiddagen kom de til Ravnholt for her at nyde nogle

Dage inden Festlighederne i Sydslesvig, hvori ogsaa hun skulde deltage af Hensyn til de kongelige Damer. Den 1. August var han ude i sin Have, arrangerede Blomsterpotterne og lagde Fundament til en Sandstensløve, som bar hendes Vaaben. Løven rejstes den 5. August. En anden Løve, bærende hans Vaabenskiold, opstilledes den 9. (Løverne eksisterer endnu, men paa Havetrappen). Samme Dag rejste de over Odense til Kolding, hvor han traf Vibe og Hagen, og den 17. naaede de Slesvig By. I disse Dage var Sehestedt, Vibe og Hagen travlt beskæftiget med den sidste Gennemlæsning af Patentet (af 22. August 1721), og Sehestedt foretog de Ændringer i Udkastet, som vidner om hans gode danske Sindelag (se Hjelholt i Hist. T. 10. R. 4). Konseil følger paa Konseil, men den 24. maatte han dog holde sig hjemme et Par Dage paa Grund af Upasselighed, maaske Overanstrengelse. Den 28. er han dog saa rask igen, at han kunde møde hos Storkansleren og den følgende Aften i Konseil.

Den 3. September rejste han efter Kongens Ordre til Hertugerne *Christian August* af Augustenborg og *Philip Ernst* af Sønderborg for at faa deres Underskrifter paa Troskabseden. Dagen efter fandt Arvehyldningen Sted paa Gottorp, hvor Landsdelens fornemste Mænd gav Møde. For den øvrige Befolknings Vedkommende havde Kongen givet de slesvigske Amtmænd, nemlig Vibe, Sehestedt, J. G. Holstein og *J. L. Königstein* Fuldmagter til som Kommissærer at modtage Troskabseden (for Femerns Vedkommende Landdrost *O. C. v. Callenberg*).

Den 5. afrejste Kongen til Glückstadt, medens de kgl. Kommissarier drog ud i deres Amter, hvor de holdt kortere eller længere Taler. Professor *Kr. Erslev* skriver, at Christian Sehesteds var den længste, »men han fortaber sig i svulstig Panegyrik om Frederik IV uden at komme ind paa noget statsretligt« i Modsætning til Vibe og Holstein. Den 9. September modtog han i Husum Præsternes og Borgerskabets Ed, var Morgenen efter i Frederikstad og samme Aften tilbage i Slesvig, hvortil Kongen og Vibe allerede var ankommet. Den 15. holdtes Konseil, og to Dage efter rejste Kongen til København.

En Uges Tid efter tog Sehestedt og Kone tilbage til Ravnholt, hvor de opholdt sig et Par Dage. Han ordnede Have og fiskede i Dammene, men den 26. maatte han tilbage til Hovedstaden.

Det tyske Kancelli var imidlertid (den 22. September) flyttet over i sine nye, rummelige og moderne Værelser i den nye Kancellibygning paa Slotspladsen. Her tog Sehestedt sit Arbejde op, og i Begejstring

over de nye Forhold sendte han Kongen den 16. Oktober »une pensée« paa Vers om »denne Pragtbygning«, som Kongen ogsaa besøgte den 23. Sidst i Oktober og November afholdtes adskillige Konseiller. Den 6. November holdt han en stor Afskedsmiddag for Storkansleren, Vibe, Baron *Christian Gyldenkrone* (1. Deputeret for Finanserne), Hagen m. fl. General *Scholten* var indbudt, men sendte Afbud paa Grund af Sygdom (han døde Dagen efter), og den 12. November afholdtes et Møde paa Raadstuen, hvor der forhandlede om »de danske Affairer«. Endelig den 1. December var han i Konseil, »hvor Kongen underskrev«, staar der i Dagbogen. Dagen efter bragte en Lakaj ham Kongens Brev med hans Afsked baade som Oversekretær og som Medlem af Konseillet.

Ligeledes afskedigedes han fra sine slesvigske Amter, men fik i Stedet *Lentes* gode Embede som Stiftamtmand over Fyn og Langeland samt som Amtmand over Odense, Dallum m. fl. Amter. Lente indtraadte i hans Sted i Konseillet.

Samtidig blev ogsaa Vibe afskediget og udnævntes til Statholder over Norge. For begges Vedkommende skete Afgangen i Kongens fuldeste Naade og med de smukkeste Udtryk.

Sehestedt var dog ked af at skulle til Fyn. Han skrev Dagen efter — altsaa den 3. December — paa Fransk til Kongen (Koncept): »Sire — Det er umuligt for mig at udtrykke de Følelser af Hengivenhed, med hvilke jeg i dyb Underdanighed genkender den ædle Maade, paa hvilken Deres Majestæt giver mig Afsked og Hvile. Det er derfor, at jeg kaster mig for Deres Majestæts Fødder og takker allerunderdanigst for al den Naade, hvormed jeg er blevet overvældet i den Tid, jeg har tjent Dem. Gud kender min Vilje og Retsindigheden i min Iver for Deres Majestæts Interesser og Tjeneste, og De er mig næst Gud det største og bedste Vidne paa, at jeg aldrig har udnyttet den Nærhed, som allernaadigst har været mig tilstaaet ved Deres kongelige Person til Skade for en eller anden eller til Fordel for nogen mig nærtstaaende, saaledes at jeg takket være Gud intet har at bebrejde mig i saa Henseende. Men med alt dette, Sire, har jeg kun skaffet mig Gæld og Fjender, og hvis Deres Majestæt ikke hjælper mig, løber jeg Risiko for at møde den ene eller den anden af de samme Ubehageligheder i Odense.

Thi for det første er den gode By Odense beliggende paa Hovedvejen mellem København og Hamborg, saaledes at man ved den stadi- ge Passage gennem Byen er udsat for de samme Udgifter som i

København. For det andet er Byen fuld af Kliker, Intriger og Bagvaskelser, for hvilke der findes Beviser i de Memoirer, som fra Tid til anden er indgaaet til det danske Kancelli, og hvorom Hr. de Lente saa ofte har beklaget sig. Selv om jeg — uden at rose mig selv — kan sige, at jeg er en erklæret Fjende af disse fordømmelige Maximer, vil jeg alligevel hvert Øjeblik være nødt til at plage og forfølge Deres Majestæt med bestandige Klager over Paafund og Kabaler af den Art. Det er derfor, jeg tusind Gange hellere vil beholde de slesvigske Amter, og jeg har bedt Grev *Reventlow* om allerunderdanigst at tale med Deres Majestæt derom«.

De »Kliker, Intriger og Bagvaskelser«, som Sehestedt taler om, er »de syv Aars Fejdek«, som han nævner et andet Sted, mellem Odenses gamle og nye Magistrat. En Kommission under Grev *Christian Rantzau* — den senere Geheimeraad og Vicesatholder — blev nedsat i 1717 for at forlige Modsætningerne, og Lente, der var Amtmand i disse Aar, skrev: »I denne skandaløse Sag, der i lange Tider har sat Byen paa den anden Ende, gjorde Rantzau Vidundere«. Sagen fortsattes i Sehesteds Tid og sluttede først i 1724. Forholdet mellem Sehestedt og Rantzau var meget hjerteligt, og navnlig Fru Charlotte Amalie besøgte ofte ham og hans Kone paa Brahesborg.

Den 8. December skrev Sehestedt til Christian Gyldenkrone og bad ham tale med Kongen om hans økonomiske Forhold. Hans Gæld var nemlig betydelig forøget i de sidste fire-fem Aar af Krigen, og det vilde være vanskeligt for ham at forlade Hovedstaden uden at tilfredsstille nogle af sine mest paatrængende Kreditorer. Gyldenkrone huskede nok, at han før Rejsen til Slesvig havde været nødt til at optage 1000 Rdl. af sin Gage paa Forskud. Der var Huller alle Vegne, og han havde ikke kunnet eksistere i København uden Indtægterne af sine slesvigske Amter samt Sportlerne fra de to Kancellier, som han havde faaet udbetalt kvartalsvis i rede Penge. Han haabede, at han maatte faa disse Indtægter i de kommende seks Maaneder eller en Sum svarende hertil.

Kongen tilstod ham ogsaa 6000 Rdl. i Gratiale samt overlod ham et Skib til Transport til Fyn af Indbo og Tjenerskab. Hans Kone takkede Kongen den 5. Januar for alt dette, da hun var ved Hove og spiste med Dronningen. Selv takkede Sehestedt i et Brev af 7. Januar, hvori han bl. a. skrev, at Pengene havde været nødvendige for ham alene til denne Midtvinters Flytning til Fyn. Den lange Krig havde ruineret ham, saaledes at han for faa Dage siden havde været nødt til at sende Størstedelen af sit Sølvtilbehør til Mønten. Det var ellers lagt til Side for

at danne et Fond, hvortil hans Kone kunde tage sin Tilflugt i fornødent Fald efter hans Død for at undgaa nye Laan og Vanskeligheder.

De 6000 Rdl. fik Sehestedt udbetalt den 13., da *Lautrup* (vel den senere Justitsraad S. L.) kom hjem til ham med dem. Faa Dage efter tilstodes der ham yderligere 1000 Rdl.

Medens deres Indbo pakkedes sammen for at flyttes til Ravnholt, tog de ind i et »Logis«. I Begyndelsen af Februar (1722) var han i Afskedsaudiens hos Kongen, Dronningen og den hele Kongefamilie. Begge var rundt for at sige Farvel til de fremmede Gesandter og alle, som de havde staaet i Forbindelse med, og endelig den 9. Februar afrejste de over Køge til *Prins Carl* og *Prinsesse Sophie Hedvig* paa Vemmetofte. Efter et Par Dages Ophold her gik Rejsen videre til Fyn. Den 18. kom de til Ravnholt, og han søgte straks ned i Haven og paa Fiskeri i Dammene. Prins Carl sendte ham en Gave, men Sehestedt nævner ikke, hvori den bestod.

Den 11. Marts 1722 modtog han den Meddelelse fra København, at Kongen som et yderligere Bevis paa sin Naade havde givet ham det blaa Baand samtidig med hans politiske Modstander, J. G. Holstein.

PAA FYN

I den første Tid efter Overtagelse af sine Amtmandsembeder boede han under sine Ophold i Odense midlertidig i et Logis og foretog herfra Rejser om paa Fyn og Langeland. Myndigt og samvittighedsfuldt tog han sin nye Gerning op og skriver i 1725 til Kongen — undtagelsesvis paa Dansk (Koncept): »Siden min antrædelse til dette Stift hafuer jeg ej meget til Eders kongelige Majestæts tjeneste allerunderdanigst kunnet udrette, saasom jeg formedelst min kones langvarige og anden svaghed, min ringe husvæsens indrettelse her og paa landet ogsaa hafuer fundet min del af distractions og alle haande besværigheder, hvilke, jeg vel kan fornemme, har mere at sige, naar man snart fylder de 60 Aar, end naar man ikkun er 30 à 40.

Imidlertid hafuer jeg dog brugt tiden, som jeg hafuer kundt, og udi et par excursionser besøgt dette Stifts stæder, hvor jeg da har været saa lykkelig at dæmpe adskillige forefundne uroligheder ved paafulgte afhandlinger og forfattede forlig imellem parterne ungefer paa samme fod som den koldingske disput med forelagte pengestraf for den, som først begyndte trætten igen, hvilket Gud ske lov har gjort en temmelig god effect, og da publicum seer, at slikt finder Eders kongelige Majestæts allernaadigste approbation, saa vil med tiden enighed

derved krafteligen blive befordret, og alle af deslige desordres og uenigheds sig rejsende fortrædelige og publice højst skadelige inconvenients af sig selv ophøre og bortfalde«. Kun engang senere — i September 1726 — indberetter han til Kongen om »desordres« og »vilainies« i Rudkøbing.

I sin Skrivelse til Kongen priser han Biskop *Jacob Lodberg* i Odense for hans fortræffelige gejstlige Administration og kommer derefter ind paa Landmilice-Ordningen af 1701, men desværre holder hans Manuskript op her, og Resten er ikke til at finde. Derimod kan vi i hans Dagbog følge ham paa hans første Rejse om i Stiftamtet. I Middelfart beundrer han den smukke Kirkemur ud mod Bæltet, men Raadhusene i Svendborg og Middelfart var »fort délabrés« og i Rudkøbing og Assens endog »fort ruinés«, hvorimod det i Faaborg var i bedre Stand. Her modtoges han af Sognepræsten *H. Bloch* med et Velkomstdigt.

I Almindelighed boede han i Odense fra Jul til henimod Paaske og derudover kun, naar hans Nærværelse derinde var nødvendigt, f. Eks. i Anledning af Sessioner, Tamperret, eller naar Kongen, ledsaget af Dronning Anna Sophie, tog Ophold 4—5 Dage paa Slottet for herfra at mønstre de fynske Regimenter. Ved saadanne Lejligheder, eller naar Majestæterne blot kom paa Gennemrejse — mødte han pligtskyldigt op og fulgte dem gennem sine Amter, lykkelig over al den Venlighed, de viste ham.

Det vides ikke, hvor han boede i Odense de første Aar. Kongen havde 1719—1720 ombygget det gamle Sct. Hans Kloster til det nuværende Slot. I en Ansøgning af 14. Februar 1725 (Stiftamtets Protokol) til Rentekammeret om et Kammer paa Slottet til Anbringelse af Stiftets Breve føjer han til: »Som og for min ringe Menage nogle Logementer mig, som mine Formænd skeed er, tillægges, saa som her i Byen meget slett Lejlighed findes, at blive nogenledes skickelig logeret, særdeles naar man undertiden skal tage imod een og anden her igennem passerende og repasserende af distinction«.

Hans Ansøgning kan imidlertid ikke være bevilget, for i 1727 boede han til Leje i Gaarden »Mageløs« — nu nedrevet — paa Vestergade (Odense Stiftsprotokol). I denne — efter hans eget Udsagn — ret beskedne Amtmandsgaard førte han i de 3—4 Vintermaaneder et repræsentativt Liv. Ikke blot Byens Embedsmænd, Gejstlighed og Garnisonens Officerer var Gæster ved hans Bord, men hans Hus var næsten Hotel for gennemrejsende Standsfæller og Stormænd.

Naar Foraarsolen imidlertid begyndte at varme, droges han til sit kære Ravnholt, og her boede han hele Sommeren og Efteraaret, som nævnt, kun afbrudt af de nødvendige Besøg i Odense eller af en uopsættelig Tjenstrejse til en af de andre Byer i Amterne. I disse 8—9 Maaneder sendtes al hans Post fra Ind- og Udland til Ravnholt. Her ekspederedes alle tjenstlige Skrivelser, og her maatte alle søge hen, som ønskede at tale med ham, saaledes Borgmestre, Raadmænd, Byfogder m. fl. De var da hans Gæster til Middag.

Naar Dagens Arbejde var fra Haanden, begyndte Privatlivet. Nislevgaard var forpagtet ud. I 1718 havde han udvidet Godset heroppe ved Køb af en Bondegaard samt af ca. 238 Tdr. Ld. gammelt Ryttergods. Jævnlig stikker han en Dag eller to fra Odense op til Gaarden for at inspicere og give Ordre om Bygningernes Istandsættelse, til Havens Vedligeholdelse o. s. v.

Paa Ravnholt tog han først og fremmest fat paa at gøre Stuerne i Hovedbygningen grundigt i Stand. En Maler og en Tømrer havde fuldt op at gøre, og Sehestedt gaar saa omhyggeligt til Værks, at han f. Eks. selv maler et Vindu i »la salle bleu« øverst oppe med en Farve, som skal tjene som Mønster for de andre Vinduer. I »la grande salle«, maa-ske den tidligere »vestre Fruerstue«, opsattes en Marmorkamin, hvorover anbragtes et Billede af Frederik IV. Videre fandtes »det lille Kabinet«, hans Værelse, Biblioteket, »la chambre bleu« eller »la salle bleu« samt »la chambre rouge«, hvor der ligeledes var en Kamin, hvorover et Spejl i sort Ramme med forgyldte Lister, samt en Gang. Alle disse Rum fandtes i den underste Etage. Oppe paa 1. Sal var »den øverste Fruerstue«, et »Jomfrukammer«, Geheimeraadens og Geheimeraadindens Soveværelser, nogle Gæstekamre og en Gang. Da Sehestedt i 1708 kaldtes tilbage til Hovedstaden og derfor paatænkte at forpagte Ravnholt ud, bestemte han, at en Forpagter eventuelt kunde faa Raadighed over de to Stuer, der var dannet af »østre Fruerstue« og et derhos liggende Sengekammer samt Bryggersfløjen, dog at han forbeholdt sig og sin Kone Brugen af denne samt alle øvrige Rum i »det store Hus«, naar de kom paa Besøg.

Det synes ikke, som om Geheimeraadinden — udover den egentlige Husholdning — tog sig videre af det huslige. Det er i al Fald ham, som køber Porcelæn, Møbler m. m., og han gør det med god Smag at dømme efter det lidt, som endnu er tilbage fra hans Tid, f. Eks. 4 Skabe, hvoraf 2 Hjørneskabe, alle i hollandsk Renaissance med deres indlagte Monogrammer og Vaabner, samt et ostindisk Fajancestel, ligeledes med deres

Vaabner paa. Han holder nøje Rede paa alt Sølvtøj lige til Sølvknap-
perne i Tjenernes Liberier, og det er kort sagt ham, som regerer ind-
og udvendig.

Den gamle Brønd udfor Køkkenet i Borggaarden, opført af »rund-
stukne« Sten, renses og forsynes med en ny Vandpost. I Baggaarden
bygges et nyt Køkkenhus, og hele Gaarden omgives med en lav Mur
med Pallisader ovenpaa.

Han er en af Datidens faa Herremænd, som havde virkelig Inter-
esse for sin Have. Naar Vejret tillader det, er han travlt beskæftiget
med at »nettoyere« og omlægge den i fransk Barokstil, saaledes som
man allerede havde gjort paa Gottorp, Clausholm og enkelte andre
Slotte og Herregaarde. Haveomraadet omgav han med en Hæk og en
Grøft. De to da eksisterende gamle Damme, nuværende Midterdam
og Gaarddam, lod han rense og regulere, Kanterne stensattes, og den
smalle Forbindelse mellem dem uddybedes. »Den store Dam udfor
Gaarden« (Gaarddammen) maa han have næsten tømt, for da Udrens-
ningsarbejderne var færdige, brugte man i flere Dage fire Pumper paa
en Gang for atter at fylde den. I Dammen udsattes Gedder, Karper
og Karusser, og han kunde nu rigtig dyrke sin Interesse for at fiske.
Fangsten anbragtes i anlagte Smaadamme til Brug for Køkkenet eller
for at benyttes som Gaver til Lægen, Byernes Raadmænd m. fl. Fra
Nyborg anskaffede han sig en Baad, hvorfra han fiskede med et »nyt
Net«, og paa en Dag i 1726 fangede han 500 Karper og 2 Gedder. Af-
løbet fra disse to Damme lod han udgrave til et »nyt Bassin«, nuvæ-
rende Ødam, hvori han ligeledes udsatte Karper.

Foran »det store Hus« laa Lysthaven eller Parterrehaven, inddelt
i «Kvadranter» med klippede Hække, blomstrende Buske, Potteplanter
og — efter et Digt i 1707 af hans Protegé, Marinekaptajn *Jens Juul* —
en broget Flora af Pæoner, Tulipaner, blaa Violer, store Kejserkroner,
Kongelys og Nelliker. Roser maa der vel ogsaa have været, for engang
udbryder han i sin Dagbog: »En hvid Rose fra Haven«! Videre var der
et Plateau, op til hvilket førte to Trapper med Afsatser, hvorpaa var
anbragt Bænke, en ornamenteret Grotte samt i Midten en Fontaine,
der blev istandsat af en Billedhugger og en Blyarbejder, og til hvilken
der hørte »une machine de fer blanc« til at kaste Vandet rundt. Af
hans Kones Fætter, den senere Geheimeraad *Christian Rathlou* til
Rathlousdal, fik han i 1724 en Marmorbuste af Frederik IV. Den var
han lykkelig for. Han elskede Kongen og omtaler ham altid med den
største Hengivenhed uden Hensyn til Majestætens erotiske Æventyr,

Ravnholts Jorder ca. 1750. I Midten ses det gamle Ravnholt med Hovedbygning, Avlsgaard og Nygaard samt Haven og Dammene.

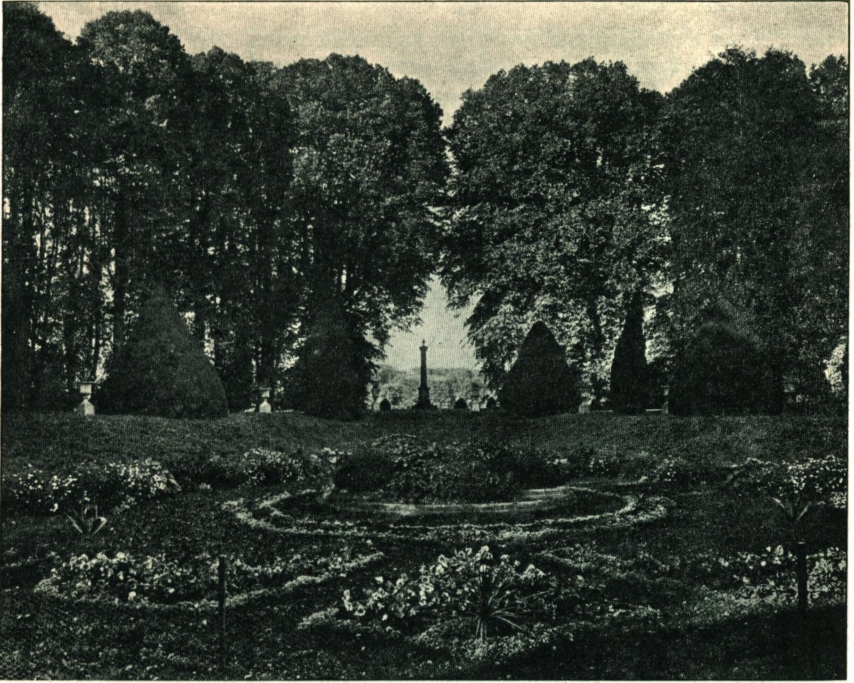
som ellers nok kunde tænkes at maatte støde en saa religiøs Mand. F. Eks. sender han altid Kongen sin varmeste Lykønskning til hans Fødselsdage, og altid mindes han Dagen i sine Dagbøger med fremhævet Skrift. Marmorbusten stillede op paa en Søjle i Haven, omgivet af et stjerneformet Blomsterkvarter og grønne Buske. Det blev et synligt Udtryk for hans oprigtig følte Kærlighed til Monarken. En senere Besidder af Ravnholt, Kammerherre O. Sehestedt Juul, forærede omkring 1870 Busten til Frederiksborg, hvor den nu findes.

Mellem Prydhaven og det nye Bassin laa Æblehaven. Langs Gærdet i Havens Nordside anlagdes en stor Lindeallé. Han kaldte den »la grande allée« eller »l'allée du roi«, og her anbragtes grønmalede Bænke og Statuer mellem Træerne. Parallelt med denne gennemskares Æblehaven med to mindre Alléer, og en fjerde Allé førte mellem det nye Bassin og »Karpedammen« (nuv. Midterdam) til Havens østlige Udgang til Vejen, der dengang førte til Ellested. Helt udenfor den egentlige Have laa Urtehaven mellem Nygaarden og Hollænderhuset, altsaa den nuværende Køkkenhave. Her dyrkedes Køkkenurter, hvortil han købte Frø i Odense eller i København.

Paa den anden Side af de to gamle Damme anlagde han en lang Strimmel Have, hvorigennem en Allé førte til Havens vestlige Udgang ved Gaarddammens nordvestre Hjørne. Her og ved den østlige Udgang opførtes Portaler med Jernlaager. Ovenpaa Portalerne anbragtes Stenvaser. Den nordlige Portal med sine Laager skal efter Traditionen være den nuværende Jernport ved Indkørselen til Ravnholt.

I denne »nye Have«s sydøstre Ende, vis à vis den østlige Udgang, opførtes et stort Lysthus, kaldet »le berceau«, med Udsigt udover Markerne og over til Skoven. Sandsynligvis har dette Lysthus ligget omtrent ud for den østlige Ende af Midterdammen, hvor der endnu staar en Rundkreds af gamle Lindetræer af samme Alder som Træerne i »la grande allée« — det saakaldte Linde-Lysthus, som var i Brug indtil for faa Aar siden. »Le berceau« overbyggedes med en malet Kuppel og omgaves med Bænke og Søjler, ovenpaa hvilke der var anbragt Kugler og Blomstervaser — det hele altsaa, hvad man i Datiden kaldte for et »Havetempel«. Om Sommeren, naar Vejret tillod det, spistes der Middag eller Aftensmad her — eller man drak Eftermiddagsthe eller enkelte Gange Chokolade, naar en god Ven havde haft en Pakke med hjem til dem fra Udlandet, eller hvis Sehestedts Forbindelse i Holland sendte noget.

Efter Tidens Mode var han passioneret i at anbringe Skulpturer og

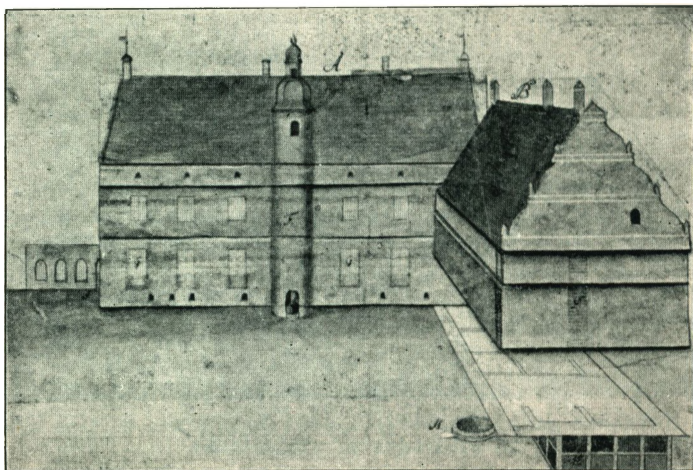
Parti af Ravnholts nuværende »Prydhave«. I Baggrunden de høje Lindetræer fra Sehesteds »la grande allée«.

forgyldte Kugler (ialt 100 Stk.) overalt og navnlig i Parterrehaven. Flere Gange modtog han Sendinger af Statuer, f. Eks. en Gang 12 Stk., og i al Fald flere af dem lod han male. Hvad disse Statuer har forestillet, ved vi intet om, da de ikke eksisterer mere. Da Herregaardshaverne i Slutningen af Aarhundredet lagdes om i den landskabelige Stil, tog man med haard Haand paa disse Minder fra Barokkens Følemaade. Formodentlig har det mest været romerske og græske Gude-skikkelser samt Symbolisationer. F. Eks. melder Dagbogen om en Statue, som forestillede Freden. Desuden fandtes de to tidligere nævnte Løver med hans og Geheimeraadindens Vaabenskiolde, malede i Vaabenfarverne. Nu og da om Aftenen illuminerede han Haven, hyppigst dog kun »la grande allée«.

Alle disse Havearbejder udførtes naturligvis i Almindelighed af Urtegaardsmanden, men i Perioder havde han ogsaa en Gartner. Hvem denne har været, vides ikke, men i 1706 nævner han en Mester Jürgen og paa et senere Tidspunkt en Gartner Voss fra Gottorp. Som ren

Arbejdskraft benyttedes de hoveripligtige Bønder paa de Tider af Aaret, hvor der ikke var noget at gøre i Skov og Mark. Da »la grande allée« var færdig den 10. August 1723, holdt han en stor Havefest for alle dem, som havde været med i Arbejdet.

Sehestedt var hverken Jæger eller Rytter som de fleste andre Herremænd. Kun i sine yngre Dage, f. Eks. i sin Gesandttid i Stockholm,

Ravnholt ca. 1696. Fløjenes Lagdeling hidrører fra, at Lagene kan løftes op, saa man kan se den indre Rumfordeling. Paa »Bryggersfløjen« er det nederste Lag faldet af.

foretager han »une promenade à cheval«, men aldrig paa Ravnholt. Han var et udpræget Hjemmemenneske, og man kan næsten se ham lykkelig og tilfreds vandre om i sin Have i al sin Værdighed med den store Allongeparyk paa Hovedet og i en Paaklædning, saadan som vi kender det fra Holbergfigurer.

Hun — »Lotgen«, som han kaldte hende efter sin i 1710 afdøde Søster Christine Charlotte — var derimod mere et Naturmenneske, som holdt af at vandre Ture i Skovene, saa naturlige og uforstmæssigt behandlede, som de dengang var. Kun sjældent fortæller Dagbogen, at hun har været ude i Haven for at beundre sin Gemals Arbejder, se til sin egen lille Privathave, kaldet »Lotgenberg«, eller for at spise eller drikke The i »le berceau«. Ofte laa hun syg, og fra Odense kaldtes den ansete Dr. *Musæus*, som forsøgte sine Vidundermidler og tilsidst ordi-

nerede Vand fra Langenschwalbach. Det hentedes ogsaa herop i Tønder.

Trods hans faderlige Omhu for hende synes det, som om hun kedede sig lidt med sin 20 Aar ældre Mand, der paa Ravnholt helst arbejdede i sin Have, var paa Fiskeri eller sad ved sit Skrivebord. Som tidligere inde i Hovedstaden tog hun ogsaa her paa Fyn hyppigt ud paa Gæsteri paa omliggende Herregaarde, for Eks. hos General Kørbitz's paa det nærliggende Hellerup, hos Ahlefeldts paa Raschenberg (Juelsberg), Brockenhuus'erne paa Bramstrup, Rantzaus paa Brahesborg, Reventlows paa Brahe-Trolleborg, Friis's paa Rønningssøgaard, Juels paa Taasinge, Rosenkrantz's paa Skovsbo, Kaas's paa Boltinggaard eller hos forhv. Amtmand *Iver Andersen* (tidligere Kammertjener hos Frederik IV) paa Hollufgaard, hvor ogsaa Kongen nu og da overnattede paa Gennemrejse over Fyn.

Naar de var borte fra hinanden — ogsaa naar han var paa Tjenstrejse — skrev de til hinanden hver Postdag, d. v. s. to Gange om Ugen, han mest paa Fransk, som hun øjensynlig ikke rigtig beherskede og derfor hyppigt slog over i Dansk. Hendes Breve begynder gerne: »Hjerte, allerkæreste Mand« og slutter: »Eders til Døden egen Kone, C. A. Gersdorff«. Han skriver: »Mon très cher coeur« og slutter: Farvel, cher coeur, din til Døden C. Sehestedt«.

Børn havde de ikke faaet nogen af — en Ulykke, som ogsaa ramte hendes Søster, Baronesse *Rosenkrantz*, medens den tredie Søster paa Frijsenborg fik fire Døtre, hvoraf en døde tidligt. *Iver Rosenkrantz* giftede sig efter *Birgitte Gersdorffs* Død i 1719 for 2. Gang i 1721 og fik i dette Ægteskab nogle Sønner. Sehestedt og Grev *Christian Frijs* døde derimod som sidste Mænd af deres Slægter. Den 26. Maj 1726 fejrede Sehestedt og Fru Charlotte Amalie i Stilhed deres Sølvbryllup, i hvilken Anledning han gav hende Møbler til »la chambre à lait«.

Naar »Lotgen« var hjemme og rask, havde de Foraar, Sommer og Efteraar ustandseligt Besøg paa Ravnholt. Det er utroligt, hvad Datidens Overklasse rejste dengang — omtrent lige saa meget som Folk i Nutiden — trods slette Veje, hvor de tunge Karosser ofte gik i Stykker, og trods til Tider langsommelige og yderst ubehagelige Overfarter over Bælterne i de forholdsvis smaa Postsmakker.

Hyppigst kom naturligvis hans og hendes Søstre og Svogre og nærmeste Venner. En Slægtning og Veninde, Frk. *Christine Sophie Pentz*, indrettede sig i 1726 i et lille Hus i den nærliggende Landsby Herrested og boede her, vistnok sammen med en Søster. I Klevenfeldts Stifts Relationer fra 1746, Vinding Herred, staar, at *Christine Sophie Pentz*

boer i Herrested »og har intet andet til Ophold uden det, hun nyder af Geheimeraadinde Sehestedt«.

I Maj—Juli 1724 rejste de begge ned til Preetz for at besøge hans Søster, *Anne Margrethe*, og for at Fru Charlotte Amalie kunde gennemgaa en fire Ugers Vandkur. Imens fordrev han Tiden med Besøg paa omliggende Gaarde og med at ordne sin Søsters Have. Paa Hjemvejen besøgte de sammen med Iver Rosenkrantz Søsteren og Svogeren paa Frijsenborg, og formodentlig efter Aftale her tog de i December s. A. deres yngste Datter, Komtesse *Sophie Hedvig Frijs*, født den 20. Januar 1717, til sig som deres egen. De opdrog hende og kom til at holde af hende som deres egen Datter — deres lille »Phike«, som Sehestedt altid kaldte hende efter sin afdøde Yndlings søster *Sophie Amalie*. Hun fik sin egen lille Have, kaldet »Phikensborg«, og muntrede sig paa Baller og til Fester paa Ravnholt og de nærmeste Herregaarde samt om Vinteren i Odense hos Kommandanten og engang hos Købmand *Andreas Larsen*. Paa et bal masqué, som Sehesteds afholdt her, optraadte hun sammen med en ung Grev *Christian Rantzau* som Konge og Dronning!

Man stod tidligt op dengang og gik tidligt i Seng. Kl. 12 spistes der Middag og Kl. 18 Aftensmad. Eftermiddagsthe og Aftensthe var ikke faste, regelmæssigt indordnede Maaltider. Renligheden var det vistnok smaat med. I hans unge Dage paa Nislevgaard eller i København nævner undertiden Dagbogen, at han har »svedt« om Morgenen, d. v. s. at han har taget Dampbad, formodentlig arrangeret paa lignende Maade som i det forrige Aarhundredes »Badstuer«. Paa hans ældre Dage paa Ravnholt eller i Odense skrives der ikke et Ord om Bad og kun ganske enkelte Gange, at han eller hun har »baigné les pieds«.

Han er en ivrig Kirkegænger, og begge er meget godgørende. Først i Tyverne betænkte de saaledes de Fattige i deres fem Kirkesogne med store Gaver, og i 1721 stiftede de i Otterup et Alderdomshjem, kaldet »Frelserens Hospital«, som indviedes den 13. Oktober 1722. Hver Gang han paabegyndte eller afsluttede et Arbejde, skete det »i Guds den Almægtiges Navn«, et Udtryk som i hans senere Aar bestandig gaar igen i Dagbogen selv ved de ubetydeligste Foretagender. Da han om Morgenen den 7. Maj 1724 skulde gaa ud af Herrested Kirke, blev der — skriver han — ved Guds Naade undgaaet en stor Ulykke, idet en stor Sten fra Portalen over Indgangsdøren faldt ned et Øjeblik, før han traadte ud!

Han var dog ikke Pietist. Ganske vist var denne tyske Bevægelse allerede begyndt at blive en Magt her i Landet, men de Præster, han

sædvanlig søgte, hørte ikke hertil. Vi har jo ogsaa set ham tillade sin Plejedatter »Phike« at nyde Dansens Glæder, hvad en rettroende Pietist næppe vilde have gjort.

Paa Ravnholt havde han et Bibliothek, men vistnok ikke særlig stort, skønt det var forøget med hans Faders Bøger fra Nislevgaard. En enkelt Gang i Udlandet noterer han, at han har været i en Boghandel, men han nævner aldrig Titelen paa noget Værk, som har gjort Indtryk paa ham, og der spores heller ikke udenfor Dagens Gerning noget Emne, som særligt optager ham. Belæst har han næppe været. Heller ikke plejede han Omgang med lærde Folk, og for Eks. *Ludvig Holbergs* Navn nævnes aldrig i hans Dagbøger. Naar han i 1697 overværede Itzehoe-Præsten, Magister *Johannes Petkums* Disputats for den teologiske Licentiatgrad, skyldes det sikkert mest Bekendtskab med Doktoranden, som i Aarene 1692—97 var Lærer for de kongelige Børn. Det betyder heller næppe videre, at Historikeren *Thormodus Torfæus* i 1706 dedicerede ham sin Bog om Grønland. Ganske vist findes der i hans efterladte Arkiv et latinsk Brev til ham fra Holberg, dat. den 29. December 1715 — en Sjældenhed, fordi Holberg yderst sjældent skrev Breve. Vor store Digter takker ham heri for »beviste Velgerninger«, og Sehestedt maa altsaa have gjort ham nogle Tjenester. Historikeren, Arkivar *Wad*, som har fremdraget og oversat Brevet, mener dog, at hvis Sehestedt har ydet Holberg nogen Hjælp, kan det have været efter Tilskyndelse af hans mere intellektuelle og lærde Svoger, Iver Rosenkrantz. Sikkert er dette dog ikke, thi Sehestedt var slet ikke uvillig til at hjælpe andre.

I 1722 fik kgl. Historieograf *Andreas Hojer* den Opgave at fortsætte sin Forgænger, afdøde *Christopher Amthors* Værk om Frederik IV (Hojers annalistiske Fremstilling af Frederik IV's Historie). Sehestedt havde i 1720 gennemlæst, hvad Amthor havde skrevet, men da Hojer søgte Oplysninger hos ham, synes han ligesom lidt forsigtig og ønsker ikke at udtale sig. Han svarer den 27. Juni (Koncept), at naar man skal tale om de store Fyrster, kræver Velanstændigheden, at man tier med Privatlivet (altsaa Frederik IV's!), ligesom man i store Begivenheder og navnkundige Slag kun bør nævne Cheferne og Krigsherrene (maitres). Han har altid selv ønsket ikke kun at synes, men virkelig at være en tro Tjener, og han har aldrig skænket sin egen Virksomhed større Opmærksomhed. Derfor har han ogsaa kun en svag Erindring om, hvad der er hændet ham i de mange Aar og under alle de »distractions«, som følger med den Stilling, hvori han sad.

De Oplysninger, han giver om sig selv, er derfor heller ikke mere,

end hvad vi allerede ved. Kun skriver han om sine Udnævnelser i 1700 og 1708, at han næsten intet vidste om det forud, og ingen havde talt til ham om det uden i 1700 *Hertugen af Würtemberg* og Grev *Reventlow* og i 1708 *Vibe*, men alle tre kun i dunkle og tvetydige Udtryk.

Mere villig er han i et nyt Brev af 4. Oktober s. A. til at udtale sig om de fremmede Diplomater og disses Politik, men han beder dog Historieogرافen hellere søge sikrere og mere fuldstændige Oplysninger hos *v. Hagen* og *Esmarch* som de eneste i det tyske Kancelli, som kendte Sagerne og havde Adgang til Dokumenterne fra den Tid. I 1723 gennemlæser han Hojers 2. Bind, men han har ingen Bemærkninger at gøre udover et Par Udtryk. Han beder Overhofmester *Blome* den 16. Februar om at aflevere Korrekturen til Hojer.

Atter den 26. Februar 1724 svarer han Hojer angaaende et Par udenlandske Diplomater, men beder ham igen om at søge Oplysningerne bekræftede hos *Hagen* og *Esmarch*. Endelig i Juli 1726 skriver han til Hojer, at han ikke er i Stand til at give ham de ønskede Oplysninger.

Naturligvis fulgte han med Interesse, hvad der i Samtaler og Breve bliver ham meddelt om alt, som sker herhjemme eller i Udlandet. Da han den 25. Februar 1725 fik Bud om Czar Peters Død, skriver han i sin Dagbog: modtaget den store Nyhed om Czar Peter Alexowitz's Død den 8. denne Maaned, hvad den almægtige Gud vil velsigne Følgerne af for vor Konge, vor berømte Hersker, og hans tro Undersaatter, Amen«.

Folkeholdet paa Ravnholt Hovedbygning i Sehestedts Tid synes ikke at have været særlig stort, næppe mere end et Par Tjenere, en Kammerjomfru, en Husjomfru, et Par Piger, en Gaardskarl, et Par Staldfolk og en Gartner (Urtegaardsmand). Antallet af Heste i Herkabsstalden synes ikke at have været mere end 6—8. I Instruksen til Tjenerne hedder det, at de skal staa op om Morgenen Kl. 5, befale sig Gud i Vold, klæde sig paa, slaa deres Senge sammen og se til, om alt var i Orden i Forstuen. Derpaa skulde de gaa ind i deres Herres Kammer, tænde Lys, gøre Ild paa, bringe Paryk, Vand og Sko. Naar deres Herre var staaet op, skulde de rede hans Seng og derpaa gaa ud, til der blev kaldt paa dem. Saa længe han klædte sig paa, skulde de være til Stede og derpaa gøre Kammeret i Stand.

Om Dagen skulde de stedse være ved Haanden og ikke gaa noget Sted hen uden med deres Herres Tilladelse eller efter Befaling. Naar der spistes, skulde de flittig varte op. Iøvrigt skulde en af dem efter Tur altid opholde sig i Forstuen, naar deres Herre var hjemme.

Om Aftenen skulde de gøre alt i Stand i Kammeret og blive der, til deres Herre kom. Naar han havde lagt sig, skulde de kæmme Parykken, sy, hvad der var i Stykker paa Tøjet, og børste Skoene. Inden de gik ud, skulde de spørge, om deres Herre havde mer at befale. Hver Onsdag og Lørdag skulde de holde Kamrene rene, pudse Sølvtoj og tørre Støv af i Forstuen.

Naar deres Herre endelig var gaaet i Seng, og de var færdig med deres Arbejde, skulde de straks lægge sig, og dersom de alligevel fandtes »udi Dobel, Drinch og Slagsmaal eller anden Uartighed«, skulde de straffes haardt.

Omhyggeligt og myndigt administrerede han sine Godser, fører nøje Tilsyn med sin Fogeds og sin Fuldmægtigs Regnskaber, forlanger Antallet af Køer paa Ravnholt forøget til 130 (deraf 5—6 til Husholdningen) og de aarlige Slagtninger sat tilsvarende op, følger interesseret Høstudbyttet, Kornprisernes Stigen eller Dalen samt Høhøsten og Tørveskæringen paa Lindkiær. Der skulde være Orden paa Gaarden, og daarlige Karle lader han fortrinsvis udskrive til Soldat. Kunde Fogden ikke skaffe uddannede »Hollændere« til »Holländeriet«, maatte han finde dertil egnede Piger eller Koner.

Ligesom de ukultiverede Marker med den gamle, usle Trevangsdrift (Hvede kendtes jo endnu ikke) og de primitive, hjemmelavede Markredskaber af Træ kun kunde give en ringe Fortjeneste, saaledes ogsaa Skovene. Som næsten overalt i Landet henlaa de sikkert ogsaa paa Ravnholt forhuggede og tynde med forkrøblede Spidser løbende ud hist og her. Om noget rationelt Skovbrug var der ikke Tale, og heller ikke om Indgrøftning eller anden Afgrænsning. Store Flokke af Svin gik løst omkring i dem for at leve af Græs eller den Olden, de kunde finde — deraf Udtrykket Oldensvin. Nogen Ændring heri skete først sidst i Aarhundredet, og kun lod Sehestedt Markerne rense for spredte Kratklatter.

Træerne i Skovene anvendtes hovedsagelig til Gaardenes eget Brug, idet Bønderne modtog en beskedent Part af Gavntræet til Reparationer af Huse og Gærder. Til Brændsel fik de Lov til at skære Tørv, samle Kvas, hugge lidt Gærdsel og opgrave Stød. I en streng Vinter, maaske endog efter et fattigt Aar med Misvækst eller Kvægsyge, var det fristende at stjæle et Dyr til Føde eller et Træ til Brænde, og det synes selv her paa det rige Fyn, som om den Slags skete ret hyppigt, thi ustandseligt giver Sehestedt sine Fuldmægtige Ordre om at indskærpe Skytte og Skovfogeder, at de flittigt passer paa Krybskytter og-Skovtyve.

Han skriver et Sted, at han var nødt til at straffe saadant for Eks-
emplets Skyld og da navnlig de velhavende. Dog havde Fuldmægtigen
at indberette hvert enkelt Tilfælde til ham, og det var ham forbudt selv
at straffe dem med Bøder eller Træhest. I et mindre alvorligt Tilfælde
bebrejder han ham dog, at han ikke har afgjort Sagen med en banket
Trøje i Stedet for at indmelde den. I Gentagelsestilfælde skulde Syn-
derne stilles for Dommeren. En Bonde, som indmeldtes for at have hug-
get en ung Bøg, idømtes 8 Dage i Kælderens, hvortil kunde bruges
»Ravnholts lidet mørke Rullekælder«. Da det imidlertid opklaredes, at
det kun drejede sig om en stor Gren, nedsattes Straffen til det halve.
En anden Bonde i Herrested havde hugget et Par Elletræer, men kun
for dermed at reparere sit Hus. Han slap med en Advarsel om frem-
tidig at bede om Lov dertil, og han skulde frede og beskære lige saa
mange eller dobbelt saa mange Træer et andet Sted.

Videre skulde Fuldmægtigen paase, at Bonden holdt sin Fæstegaard
i god Stand, fejede sin Skorsten, pløjede og dyrkede sine Marker paa
rette Maade samt udførte det skyldige Hoveri og betalte sit Landgilde,
dog efter strøget Maal. I hans Instruktion staar, at han skal »have god
Agt paa saavel Bondens Foretagende, som at enhver for sig holder
skikkelig Hus og ej udi Krohuset fordrikker, hvis de skulle svare deres
Skatter og andre vedbørlige Udgifter med, som og at være informeret
om enhvers Tilstand, hvad han har til sin Gælds Afbetaling, og naar et
og andet afhentes, Bonden da bliver tilholden, sine Udgifter det meste
mulige at klare«. Hvis der paakom »nogen Uenighed eller Irring mellem
mine egne Bønder«, skulde han paa bedste Maade søge at moderere.

Lønningen fastsattes i 1708 saaledes: »Godsfuldmægtigen skulde ma-
anedlig have som sin Forgænger 2 Skæpper Rug, 4 Skæpper Malt og 2
Rdl. Penge, hvorfor I da og forskaffer eder selv Lys og Opvartning,
Ladefogden og Skytten nyder hver maanedlig 8 Skæpper Rug, 2 Skæp-
per Malt og 1 Rdl. i Penge, mens Staldkarlen og Postdrengen kan I give
saa meget, hvormed de nogenlunde kan komme ud og billigt være kan«.
Dertil kom Logi, Brændsel og Kosten.

I Avlsgaarden var der i Følge Mandtal den 31. December 1704: 2
Piger, 1 Foged (Fuldmægtig), 1 Urtegaardsmand, 1 Ladefoged, 1 Tær-
sker-Soldat, 2 Staldkarle, 1 Røgter samt i Hollænderhuset *Laurits Jen-
sen* og Hustru, 2 Piger og 2 Røgtre.

Fra alle Sider omtales Sehestedt som human og forstaaende overfor
sin Bønder og Husmænd. Han forlangte vel sin Ret og krævede Hus-
tugt, d. v. s. at de opførte sig godt, passede deres Bedrifter og gjorde,

hvad de skulde, men til Gengæld hjalp han dem altid paa bedste Maade. Aldrig hører man heller om Folkemangel og kun sjældent om en ledig Gaard, som iøvrigt hurtigt bliver besat igen, og han passede nøje paa, at Hæren ikke tog flere Folk end lovligt. Da en Oberst i 1710 havde faaet udskrevet 8 Soldater, forlangte han den ene returneret, da Ravnholt med sine godt 399 Tdr. Htk. Bøndergods i Følge Kongens sidste Matrikel (Forordningen af Marts 1710) ikke var pligtig at levere mere end 7 (1 pr. 60 Tdr. H.).

Allerede i 1703 oprettede han en Skole i Herrested, lige ved Kirken. Skolemesteren, *Andreas Pedersen*, var forpligtet til foruden betalende Elever tillige at undervise 12 af Sognets fattigste Børn. Han skulde herfor nyde aarligt 20 Rdl., 20 Læs Brænde samt 2 Læs Tørv fra Lindkiær. Da der i Januar 1723 udbrød en smitsom Sygdom blandt Bønderne, tilkaldte han sin Læge fra Odense. Jævnlig gav han dem Saasæd, og et Par Gange, f. Eks. efter den fattige Høst i 1710, forærede han dem nogle gamle Træer til Brænde. Naar Hø- og Kornhøsten var overstaaet, indbød han dem altid til Høstgilde, og var han hjemme paa Ravnholt, gjorde han ofte deres Bryllupper. Han dadlede sine Fogeder, hvis de forsømmer noget eller overskrider deres Myndighed, men roser dem ogsaa, naar de handler vel. En Skolemester, som havde forset sig groft, bliver omgaaende afskediget, og en Student, der søger Degneembede, faar Løfte om det, hvis han vil gifte sig med Forgængerens uforsørgede Datter.

I 1727 var Sehesteds Fætter, Oberst *Christian Friis* paa Rønningesøgaard dødssyg. I Juni var Charlotte Amalie hos ham, og han forærede da Sehesteds »par pure amitié« en Obligation paa 6500 Rdl. Tre Dage efter, den 2. Juli, afgik han ved Døden, og hans eneste Arvinger var Christian Sehested og Fætteren, Oberstløjtnant *Sivert Urne*. I de følgende Dage var Sehested ofte oppe paa Gaarden og benyttede Lejligheden til at fiske i den nærliggende Rørup Sø. Ved Auktion den 19. Marts 1728 udkøbte Sehested sin Fætter af Medejerskabet for 561 Daler, hvilken Ordning fik kongl. Stadfæstelse den 23. April s. A. Sehested solgte atter Gaarden i 1734 til Justitsraad *J. D. Rasch*.

Medens han i Marts 1728 var i Odense, havde han Besøg af sin Svoger, Grev Frijs med Familie. Han og Grevinden rejste til København, men efterlod Døtrene hos Sehesteds. Den 18. s. M. souperede de tre ældste Sønner af afdøde Etatsraad *Frederik Juul* til Willestrup — Sehesteds Næstsøskendebarn gennem Familien Urne — hos ham, og

den ældste, dav. Ritmester *Ove Juul*, født 1. Maj 1700, »talte om en vis Ting med min Kone og mig« — var det mon om et Parti med »Phike«? (*Ove Juul* havde besøgt *Ravnholt* i Oktober 1726).

Et Par Dage efter rejste de til *Ravnholt* medtagende de tre unge Komtesser *Frijs*. *Sehestedt* arbejdede i sin Have og lagde sidste Haand paa Arrangeringen af Statuerne i Alléerne. Det var Paaske, men Vejret var daarligt. En Dag kom Byskriver *Martfeldt* fra Odense til *Ravnholt* paa Vej til Taasinge for efter Kongens Ordre at afhente Frk. *Offenberg* (mulig Dronningens letsindige Kammerfrøken *Dorothea Margrethe Offenberg*?). Den 1. April ankom Amtmanden over Assens og Hinds-gavls Amter, Justitsraad *Hans Simonsen* (til *Erholm*) med Ordre fra Kongen, at *Sehestedt* skulde indfinde sig i København — »quod felix faustumque coeleste et divinum, numen«, som han plejede at føje til i Dagbogen, naar han stod overfor noget ekstraordinært.

AMBASSADEUR i PARIS

Det er umuligt at gætte, hvilke Anelser *Sehestedt* gjorde sig ved Kongens Kaldelse, men man har det Indtryk af Dagbogen, at han var glad. Trods *Ravnholt* og sin skønne Have, hvis Omlægning han netop havde afsluttet efter seks Aars Arbejde, længtes han øjensynlig efter at komme tilbage dertil, hvor der skete noget. Anderledens med hans kære »*Lotgen*«, som hyggede sig i sin Frihed paa Fyn. I Dagbogen skriver han paa hendes Fødselsdag den 5. April (1728), at hun var langt nede i Humøret paa Grund af Frk. *Offenberg* og hans Ordre om at komme til Kongen. Den 8. April rejste han til København.

Søndag den 11. spiste han hos Majestæterne, og her gav *Frederik IV* ham Tilbuddet om at gaa som Ambassadeur til Frankrig. Havde han ventet paany at faa Sæde i Konseillet, blev det ham altsaa en Skuffelse. I de følgende Dage raadførte han sig med Storkansleren, Geheime-raaderne *Plessen* og *Lerche* m. fl., og den 15. svarede han Kongen, at han helst vilde fritages for Opgaven, da den fuldstændig kulkastede alle de økonomiske Dispositioner, som han havde truffet til Terminen, men han bad dog Majestæten være overbevist om, at han vilde gøre alt, som var menneskeligt muligt for at efterkomme hans Ønske. I al Fald bad han om Tid til nøjere at undersøge sine private Forhold, inden han gav sit Tilsagn. Endvidere vilde han ogsaa gerne først skrive til sin Kone om Sagen, og han var forberedt paa, at hun vilde blive i høj Grad allarmeret ved Meddelelsen.

Dagen efter var det *Dronning Anna Sophies* Fødselsdag, og Sehestedt baade dinede og souperede hos Majestæterne. Om Aftenen var han til dansk Komædie. Den 18. var han igen hos Kongen og Dronningen og havde bagefter en lang Samtale med Etatsraaderne *Esmarch, Hagen* og *Neve*. Endelig den 20. sendte han Kongen sit endelige Svar. Det var et ja — »quod felix faustumque jubeat summum, numen«. Dagen efter ankom hans Kone til Hovedstaden.

Under Opholdet i Byen besøgte de Vennerne og spiste hyppigt ved Hove — Fru Charlotte Amalie saaledes en Dag alene med Dronningen. Den 26. rejste han op til Kongen paa Frederiksborg, hvor han var et Par Dage som Gæst. Kongen viste ham sit nye Jagtslot Fredensborg med dets franske Parkanlæg og smukke Omegn. Sehestedt var begejstret og sendte Kongen »en dansk Tanke« paa Latin og Tysk om det pragtfulde Slot. Muligt er nedenstaaende »Pro Memoria«, som findes i hans Arkiv, Udkastet til hans »danske Tanke«:

Lad Kongens Fredensborg, O! Gud, bestaa med Glæde,
Vist dette ventes kan, thi Guds Velsignelser,
ej viger fra den Mand, hvis Hjælper Herren er,
og ham i Æt og Magt jo mer og mer fremtræde!

En Dag var han paa Jagt og skød to Harer — den eneste Gang, han nogensinde fortæller, at han har været ude med Bøsse. En af Dagene besaa han de kongelige Stalde, og Majestæten forærede ham to Skimler. Den 30. vendte han tilbage til København.

Den 1. Maj var Geheimeraadinden atter hos Dronningen, medens han betalte sin Gæld i Overensstemmelse med »mit Ønske fra 1721«! Den 3. Maj var han i Conseil først paa Raadstuen og derefter paa Slottet i Kongens Nærværelse. Her afgjortes det sidste vedrørende hans Ambassade.

Han havde kun bundet sig for et Aar og skulde have 6000 Rdl. til Udstyr samt 2000 Daler om Maaneden. Desuden krævede han, at Ambassaden skulde bestaa af 39 Personer foruden ham selv, hans Kone og Komtesse Sophie Hedvig Frijs (Phike). Han skriver, at ved en almindelig Ambassade til en Storstad kunde man vel nøjes med mindre, men naar det, som i dette Tilfælde, gjaldt en Kongres af alle Europas Magter, maatte den være paa Højde med de andre, hvis den skulde kunne gøre sig gældende. Ydermere skulde han have 2 Karosser med ialt 6 Heste, til Brug for Pager og Kurerer 4 Rideheste, komplet Sølvservice, forskellige Møbler, Vægtæpper (tapisseries) samt Kongens Billede m. m. De 39 Personer i Ambassaden var 1 Selskabsdame, 1 Kammerjomfru

og 3 danske Tjenestefolk (Resten kunde han fæste dernede), 1 dygtig Præst, 1 kgl. Sekretær, som havde aflagt Ed til Kongen, var inde i Affairerne og kunde Fransk, 1 Skriver, 1 »velskabt og renlig Adelsmand« til at assistere ved det ceremonielle og ledsage ham paa Høflighedsvisitterne hos Kongressens Medlemmer og de franske Ministre, 1 Hushofmester, 1 Kældermester, som med Assistance af 1 Assistent skulde passe Sølvtøjet og Vinkælderen, 1 Konditor, 2 Trompetere, 1 Kammertjener, 4 Pager, 8 à 10 Lakajer, 2 Kuske og 2 Postilloner, 3 Staldfolk, 1 Staldmester, 1 Kok og 1 Stegemester samt 2 Dreng og 1 Portner.

Sehestedt fik vistnok, hvad han forlangte. Alle Tjenstfolkene samt Bagage, Indbo m. m. sendtes til Frankrig med Skib. Til assisterende Adelsmand valgte han Ritmester *Ove Juul*.

Som en særlig Gunstbevisning fik han Lov til at beholde sin Konseilstol i Slotskapellet under Fraværelsen, og Amtmanden over Nyborg og Tranekær Amter, *Christian Rosenkrantz*, skulde saa længe tillige fungere som Stiftamtmand. Billedet af Kongen fik han til Foræring. Endelig skulde han som Gave fra Frederik IV overlevere det franske Kongepar 9 ensfarvede Køreheste og den franske Førsteminister, Kardinal *Fleury*, 8 Heste (den ene døde paa Vejen derned). Mulig har Ritmester Juul kørt disse Heste derned med Assistance af Sehestedts Staldfolk.

Den 15. Maj underskrev Kongen hans Instruktion og Pas. Den 16. og 17. var Pinse, og derpaa fulgte nogle travle Dage med at sige Farvel og ordne alt fornødent. Først den 4. Juni kunde Geheimeraadens og Geheimeraadinden forlade København. Vejen lagdes over Egholm, hvor de var et Par Dage hos Geheimeraadinde *Krabbe*, og efter et Besøg paa Vemmetofte hos *Prins Carl* og *Prinsesse Sophie Hedvig* naaede de den 9. hjem til Ravnholt. Svogeren, *Iver Rosenkrantz*, lykønskede ham til Ambassaden, og Sehestedt svarede ham (udat. Koncept): »De forstaar let, hvilken Overraskelse en saa pludselig og uforudset Forandring det har været for mig. Jeg har baade skriftligt og mundtligt gjort alt for at slippe for en Kommission, der er saa lidt stemmende med mit Humør efter en Slags Uvirksomhed og Ensomhed i mere end 6 Aar, mine økonomiske Forholds middelmaadige Tilstand og især mine 63 Aar, men alt var forgæves. Det er en Skæbnens Tilskikkelse, overraskende og uundgaelig, og jeg skal rejse snarest muligt. Saa meget er sikkert, at jeg uden at spille Ulejlighed paa Verdens Forfængelighed og Kling Klang vil gøre mig alle Anstrengelser for ikke at ødelægge Kongens

Affairer og for at bevare den Tillid, som Majestæten ved enhver Lejlighed har vist mig«.

Anledningen til Rejsen var først den, at baade England og Frankrig havde opfordret Danmark til at lade sig repræsentere paa Fredskongressen i Soissons. Frederik IV var ikke glad ved at skulle ofre dyre Penge herpaa, men samtidig havde Frankrig givet sin herværende Gesandt Rang som Ambassadeur, og vi maatte følgelig returnere denne Opmærksomhed. Desuden fik han to bestemte Opgaver at løse, nemlig for det første at undersøge, hvor meget Frankrig endnu fra tidligere Tid skyldte os i Subsidier — hvad ingen herhjemme havde rigtig Rede paa — samt søge at faa disse meget betydelige Summer udbetalt. Dernæst skulde han paa Kongressen modarbejde den gottorpske Hertugs Krav paa Vederlag for den ved Freden i Frederiksborg afstaaede gottorpske Del af Slesvig. Frederik IV havde først tænkt paa at sende Vibe derved, men denne vilde meget nødigt forlade sit Statholderskab i Norge, og Valget var derefter faldet paa Sehestedt, bl. a. fordi han var sagkyn- dig i det slesvigske Spørgsmaal.

Paa Ravnholt fik han travlt med at ordne sine Sager, og den 12. Juni gav han Ordre til at pynte Herrested Kirke med »de nye Ornamentter« indtil hans Afrejse. Geheimeraadinden tog et Par Dage til Nislevgaard, medens han talte med Rosenkrantz om Overtagelsen af sine Amter. Ligeledes skulde han skrive til adskillige Raadmænd, Byfogder m. fl., give Ordre om Godsets Drift o. s. v. Travlheden var stor, og han fik ikke engang Tid til at gaa i Kirke, hvad han bad Gud om at tilgive. Efter en sidste Afsked med Haven begyndte deres lange Køre- tur til Frankrig endelig den 28. Juni (1728). Vejen lagdes over Odense, Kolding og videre Syd paa.

Det gik langsomt ned gennem Holsten, fordi han gentagne Gange var syg og maatte blive i sit »Logis« nogen Tid, saaledes 12 Dage i Altona. Først den 5. August kom han, »Lotgen« og »Phike« til Paris, hvor de foreløbig tog ind paa Hotel de Tarane i Rue Tarane, hvor de modtoges af Ambassadesekretæren, *Joachim Henrichsen Lafrentz* (ansat ved Legationen i Paris 4. Januar 1724), og den unge *Christian Gersdorff* fra Jylland. Hestene til det franske Kongepar var ankommet, og den næste Dag var Sehestedt ude for at se dem. Lafrentz fik Ordre til at overlevere en Del Breve paa de rette Steder, saaledes Sehestedts Fuldmagt til Kongressen i Soissons og en Kopi af hans Kreditiv.

Den 8. August blev han atter syg med Feber, men den 13. kunde han dog gaa ned i Gaarden og se sin Kone spille Kvadrille med

Juul, Gersdorff og en ung *Vind*. Den 19. var han saa rask, at han kunde begynde at gaa ud, og samme Aften var han hos den franske Udenrigsminister og »garde de sceau«, Mr. *de Chauvelin*. For 1000 Daler købte han sig en ny, fin Karosse, og tillige lykkedes det ham at leje et Hus i Nærheden af Tuilliererne. Over Indgangsdøren anbragtes det danske Vaaben, og en af Stuerne indrettedes til Kapel. De tre Tjenestefolk fra Ravnholt var ankommet til Paris og kunde straks tage fat. Det viste sig efterhaanden rigtigt, at han havde taget Ophold i Paris og ikke i Soissons.

Den 23. August tog han ud til Fontainebleau for den næste Dag at blive modtaget i Audiens af den 18-aarige *Ludvig XV*. Den fandt Sted i Nærværelse af den almægtige, gamle Kardinal *Fleury* og Udenrigsminister *Chauvelin*. Kongen talte længe med ham, og Ritmester Juul præsenterede derefter Hestene for den franske Majestæt ude i Slotsgården, Gaven fra Frederik IV. Den 28. August mellem Kl. 12 og 1 modtoges han i Versailles i Audiens af den 24-aarige *Dronning Marie* (*Leczinska*), der laa paa en Paradeseng eller Sofa omgivet af sin Overhofmesterinde og sine Hofdamer. To Dage efter afleverede Juul Hestene til Kongeparret i Versailles.

Det blev oplevelsesrige Dage i Paris — nok arbejdsfyldte, men alligevel af en uforglemmelig Storhed, fordi en Vrimmel af Statsmænd fra hele Europa var samlet her, Fyrster og Ambassadeurer — blandt de sidste den betydelige engelske Diplomat, senere Førsteminister, *Lord Walpole* og den russiske Grev *Gollovin*. Snart var han paa Omgangsfod med dem alle — ogsaa med de franske Ministre med Kardinal *Fleury*, *Chauvelin* og Marineminister *J. Maurepas* i Spidsen. Flere andre franske Diplomater og Politikere var ofte Gæst i den danske Ambassade — og Sehestedts i deres Hjem — saaledes hans gamle Bekendt Grev *Chamilly* og i Begyndelsen den aandfulde og sympatiske Grev *Plelo*, der dog i Foraaret 1729 rejste som Ambassadeur til København for at søge at paavirke den danske Regering til Eftergivenhed i det slesvigske Spørgsmaal. Ogsaa sine Modstandere kom han venligt i Møde, saaledes den holsten-gottorpske Grev *Bassewitz* og den svenske Grev *Gedda*. Med sidstnævnte kom han endda til at staa paa den hjerteligste Fod, hvad ikke mindst havde Betydning derved, at denne havde en ret stor Indflydelse hos Kardinal *Fleury*. Den danske Ambassadeur og Frue forstod med andre Ord at hævde sig smukt i Paris's elegante Saloner, hvor overdaadige Middage, livlige Spilleaftener og Baller afløste hinanden. Nu og da gik Sehestedts ogsaa i Teatret, i den store

Opera eller i Opera comique. Den franske Kronens Glans afspejledes i glimrende Hoffester, hvor Kongen og Dronningen optraadte i al deres kongelige Pragt. Sehestedt havde først den Ære at blive tilsagt til at overvære, at Kongen spiste til Middag, men senere blev han ogsaa indbudt til Bordet. Den 20. November (1729) præsenterede han Kongen for 13 smukke islandske Falke til Brug ved hans Jagter — sikkert en Gave fra ham selv.

Længe maatte han dog lide den Tort, at hans Hustru ikke kom med til Hoffesterne. Grunden skulde være en Fejl i hans Almanak — formentlig at Fru Charlotte Amalie ikke havde passet Dronningens Modtagedag ved Nytaarstid! I Virkeligheden har det maaske snarere været et Udslag af den franske LigeGYldighed overfor alt dansk. Det var imidlertid et Prestigespørgsmaal for ham, da alle de andre Ambassadefruer blev indbudt. Han skrev og skrev hjem til København og til de franske Ministre, men først i April 1730 modtog Dronningen ham og Fru Charlotte Amalie i Audiens, og dermed var ogsaa hun indladt ved Hove. I det hele taget var han ret ømfindtlig, naar hans Kone ikke blev behandlet med tilbørlig Hensyntagen til hans Rang. Ved en bestemt Lejlighed i Maj 1730 beklagede han sig saaledes over, at hun til en Komædie ikke havde faaet den Plads, som tilkom hende.

Skretæren Joachim Lafrentz eller Laurentz (vist en Slags Latinsering af Lauritzen) gjorde ustandseligt Dumheder og blev tilsidst indstillet til Afsked. Han blev dog først hjemkaldt den 8. Januar 1731, og som hans Efterfølger kom *Frederik M. Lersner*. Ritmester Juul benyttes meget til Smaasendelser til Fontainebleau og Versailles med Skrivelser til Fleury og Chauvelin samt for at forhøre sig om Kongens eller Dronningens Befindende, medens de to Attachéer, Baron Christian Gyldenkrone (underskrevet Eden i Januar 1729) og *Hans H. Ahlefeldt* fra Jersbeck (aflagt Troskabsed den 27. April 1729) vist passede Kontoret. Pagerne, bl. a. en *Kleest* eller *Kleist*, brugtes som Bude. Af andre Danske i disse Aar i Paris nævnes i hans Dagbog den unge *Peder Juel* fra Hverringe paa Fyn (rejste til Wien i Oktober 1728), en Vind (rejste hjem til Jul 1728) og en ung Gersdorff fra Jylland (rejste hjem i December 1728). Videre var der en *Hahn*, Anatomen, Professor *J. Winsløw* og den unge Lensgreve *Otto Didrik Schack* med en Kaptajn *Wolfgang Ernst Bauernfeind* som Præceptor eller Hovmester. Den 11. Oktober 1728 — Frederik IV's Fødselsdag — samlede han alle Danske i sit Hjem til Fest. I 1729 kom yderligere en ung *Rosenkrantz* og Arkitekten *Laurids de Thura* derned, i 1730 en *Rosenørn*, en *Viereck*, en *Rantzau*,

en *Ehrenschild*, en *Plessen* og en *Schmettau* og endelig i 1731 Meklenborgeren *Johan Hartvig Bernstorff*, som senere skulde blive vor store Udenrigsminister. Ambassadepræsten var vistnok paa et Tidspunkt *Johan Samuel Mentzen*, senere Consistorialraad og Sognepræst til Haarlev.

Der var lidt Vanskelighed med Maden, og den 7. Maj 1729 sendte han en Anmodning om Tilladelse til toldfrit at indforskrive danske Levnedsmidler. Han var ganske vist ked af at maatte ulejlige den kongl. franske Regering med den Slags Bagateller, men »vi nordiske Folk har en forvænt Smag, saa vi daarligt kan undvære den Slags mere substantielle Retter«!

Attachéen, Grev Ahlefeldt kom i 1729 ud i fortvivlede økonomiske Forhold. Sehestedt søgte at hjælpe ham ved at give ham et Værelse i sit Hus, men det hjalp intet. Den 17. Marts talte Geheimeraadinden et Alvorsord med ham, men Dagen efter bragtes han hjem, dødelig saaret af et Pistolskud — sikkert Selvmord. Den 19. afgik han ved Døden, efter at Sehestedt havde læst en Prædiken for ham og lyst Velsignelsen over ham. Samme Nat blev han begravet paa den protestantiske Kirkegaard i Paris, hvor Sehestedt lod opsætte et Gravmæle paa hans Grav.

Den unge Otto Didrik Schack var ældste Søn af den i 1719 afdøde Lensgreve *Hans Schack* til Schackenborg og saaledes Besidder af Grevskabet. Han var paa Rejse om i Europa og kom ogsaa i 1728 en kortere Tid til Paris, hvortil han vendte tilbage den 28. Marts 1730. Sehestedt modtog ham venligt, forestillede ham for Kardinal *Fleury* og for Chauvelin og indbød ham i sit Hjem, for at han der kunde træffe sammen med udenlandske Diplomater. Tilsidst blev han forelsket i »Phike«.

Trods begges unge Alder — han var 18 Aar og hun 13 — nærede Sehestedt ingen Betænkelighed ved en saadan Barneforlovelse. Han havde kendt Schacks Fader og var kommen til at holde af Sønnen, som tilmed var et straalende Parti. Hans Moder, *Anna Margrethe Reventlow*, Søster til Dronning Anna Sophie, var død i 1710, og Faderen havde derefter giftet sig 2. Gang med *Anna Sophie Rantzau*, der nu sad som Enke paa Schackenborg.

I September gjorde Otto Didrik det første, indledende Skridt og skrev om sin Kærlighed til sin nærmeste Familie, bl. a. til Mosteren, Grevinde *Holstein* (Storkanslerinden) og Morbroderen, Grev *Christian Ditlev Reventlow*. Begge svarede venligt, og omsider var alle Forberedelser saa vidt fremme, at den unge Mand kunde vove sit første,

officielle Frieri hos »Phikes« Plejeforældre. Geheimeraadten tilføjer herom i sin Dagbog: »quod bene vertat pro immensa sua begnitate gratia et clementia« (hvilket Gud vende til det gode ved sin Godhed, Naade og Mildhed). Med Bitterhed har vel Ritmester Juul set den unge, rige Fugl komme flyvende i al sin Pragt og uden Vanskelighed sætte sig paa den Gren, han troede var hans!

I de følgende Dage talte Sehestedt meget baade med Schack og »Phike«, og endelig den 24. September fandt Forlovelsen Sted. Sehestedt skriver paa Latin: »Den treenige, algode, højeste Gud give, at hele denne Sag maa lykkes til hans store og hellige Navns Ære og begges Vel, lykkeligt efter Ønske«. Dagen efter udsendtes Meddelelserne om Forlovelsen. Geheimeraadinden og den unge Greve skrev begge til hans Mostre, Dronningen og Storkanslerinden, han ogsaa til Morbroderen samt til »Phikes« Forældre paa Frijsenborg. Brevet til dem lagdes i Fru Charlotte Amalies Kuvert. Den 28. September var Sehestedt i Versailles hos Kongen, Dronningen, Kronprinsen og Hertug Philip af Anjou, og undervejs talte han med Schack om de Penge, han skulde forlange af sin Stedmoder.

Spændt afventedes Svarene. Imens talte Sehestedt med Kaptajn Bauernfeind om, hvad man mente om de Unge, og Schack viste ham sin Stedmoders Memoire til Kongen og en Ekstrakt af sin afdøde Faders Testamente. Midt i al Forventningen fik Geheimeraadinden den 11. Oktober et »uforskammet og uværdigt« Brev, »fuld af Dumheder og Falskheder«, fra Stedmoderen i Anledning af »visse infame Intriger« fra en Præsts Side overfor en af Grevens Tjenere. Hvad det har drejet sig om, ved vi intet om, men da Sehesteds reagerede saa stærkt overfor Brevet og Insinuationerne, har der formodentlig været sigtet mod deres Plejedatter. Sehestedt kaldte øjeblikkelig Kaptajn Bauernfeind til sig, talte med ham om Sagen og skrev den 13. til Stedmoderens Broder, General, Rigs greve *Chr. Rantzau* til Rastorf i Holsten.

Uden Hensyn til alt dette Postyr var Grev Schack hos sin Forlovede hver eneste Dag, men ikke længe efter blev han kaldt hjem. Den 11. December havde Sehestedt en alvorlig Samtale med ham om hans Forhold til »Phike«, saaledes som Forholdene havde udviklet sig. Juledag 1730 rejste han Nord paa, og Aaret efter blev han gift med en Frk. *Anna Gabel*

Fru Charlotte Amalie benyttede Aarene dernede til at se sig om i Paris og dens Omegn. Dels var hun saaledes med sin Gemal i Soissons, og dels tog hun paa egen Haand ud paa mindre Udflugter, f. Eks. til

Compiègne. Nu og da var de ogsaa paa Indkøb baade for sig selv og for at købe Stoffer til Dronning Anna Sophie og Prinsesse Sophie Hedvig. Til sin Kone købte han en Gulddlaas, et Guldetui og to Sølvvaser samt — da hun skulde til Hove — en lang Kjole med Slæb. Ogsaa »Phike« fik Foræringer, saaledes i Efteraaret 1729 et Diamantsmykke og i 1730 et Miniatureportræt af Geheimeraadinden med Diamantkæde.

Den 21. Oktober fik Sehestedt Bud om, at Frederik IV var død den 12. Oktober i Odense Kl. 1 om Natten. Han fyldtes af Sorg og gik den følgende Morgen i Kirke, men »uden at gaa ind i vor sædvanlige Stol«, altsaa ganske ubemærket og for sig selv. I de følgende Dage fik han travlt med at anmelde Dødsfaldet for de franske Majestæter og i det franske Udenrigsministerium. Han modtog en Mængde Kondolencevisitter og lod Legationspræst *Cruse* pynte Alteret i Kapellet og Lysene i Frederik IV's Navnetræk og Vaabenskiold med Sørgeflor. Tillige skrev han til Christian VI.

Straks efter sin Ankomst til Paris begyndte han sin diplomatiske Virksomhed. I den første Tid hemmedes han dog af gentagne Sygdoms-anfald, men, skriver han, alle de udenlandske Diplomater, de franske Ministre og mange andre viste ham den største Opmærksomhed ved hyppigt at forhøre sig om hans Befindende, medens Diplomaternes Fruer besøgte hans Kone — for at faa lidt Nyheder!

Den 17. December 1728 skrev han til de britiske, spanske og kejserlige Ambassadeurer om at hjælpe Danmark med at skaffe det sine Tilgodehavender i Frankrig udbetalt. Dette var vist for saa vidt overflødig, for meget mere betød det, at han ved sit venlige og tillidsfulde Væsen og i det hele taget sine fortræffelige Evner til at omgaas Mennesker hurtig vandt alle for sig. Det var vist sikkert ogsaa det, som fremfor meget andet gjorde ham det muligt allerede sidst paa Aaret 1728 at faa de danske Tilgodehavender anerkendt og de første Afdrag udbetalt. Glædesstraalende skriver han paa Latin i Dagbogen: »Den evige Guddomsmagt ske evig Tak! Tre Maaneder af de franske Subsidier er betalt!« Efter en Del Skriverier fulgte Resten efterhaanden i Løbet af de følgende Aar. Denne Opgave var altsaa lykkedes ham over al Forventning, og uden at han havde sat noget af sin Kredit til hos de franske Statsmænd.

Anderledes store Vanskeligheder stilledes han overfor i det slesvigske Spørgsmaal, fordi det var lykkedes de gottorpske Repræsentanter at flette deres Krav om Erstatning ind i et storpolitisk Væv

om, at det kunde bidrage til en Opblussen af Krigen i Nordeuropa, hvis ikke Forholdet blev ordnet tilfredsstillende. Baade hos Kejseren, i Frankrig og i England havde de vundet Øren for denne deres frække Agitation.

Hjemmefra medbragte han Kopier af alle mulige Dokumenter om Slesvigs senere Historie lige ned til Hannibal Sehestedts Traktat af 1663 samt til Uddeling en Del trykte, forklarende Piecer om Spørgsmaalet. Hans Ordre af 9. Oktober 1728 lød paa, at han kraftigt skulde protestere mod ethvert Forsøg paa at faa Fredstraktaten og de for Slesvig til den danske Konge givne Garantier annulleret. Afskrifter paa Fransk af denne Ordre sendte han til Lord Walpole og Chauvelin samt til alle Garantimagternes Gesandter i Soissons og bad dem om at lade Ordren indføre i Kongressens Protokol.

Videre skrev han til de danske Gesandter i Petersborg, London, Wien og Haag samt et særligt Brev til Chauvelin, som han sendte med Juul til Versailles. I et Pro Memoria til Kongressen gik han kraftigt imod den gottorpske Regerings Krav. Afstaaelsen af det hertugelige Slesvig i 1720 var kun et passende Vederlag til den danske Konge for den gottorpske »Revolution«, og fordi der var tilbageleveret Sverige alt det, som var erobret. Der var derfor ingen Grund til Erstatning til Hertugen. Besiddelsen af hele Slesvig var den danske Konges ukrænkelige Ret, og herfor havde han ogsaa baade Englands og Frankrigs Garanti. Uden denne — skriver han et andet Sted — var Freden aldrig blevet underskrevet, og han maatte paa det bestemteste protestere mod ethvert Forsøg fra Modstandernes Side paa at underminere eller svække den Sikkerhed, som var stipuleret ved denne Garanti. Endelig vilde det være alt for alvorligt og farligt endnu en Gang at udsætte sig for Utroskab og Bedrageri fra en altid urolig og dristig Nabos Side.

Energisk opfordrede han i sine Depescher hjem til ikke at bøje sig for det franske og tyske Tryk. Ingen af Magterne tænkte paa Krig for den Sags Skyld. I et Brev af 19. April (1729) foreholdt han Kardinal Fleury, at hans Regering — paa Grund af Rygter, som var i Omløb — stadig pressede paa for at faa en Afgørelse i det slesvigske Spørgsmaal.

Forhandlingerne i Soissons trak imidlertid ud, bl. a. paa Grund af de spansk-engelske Tovtrækninger om Gibraltar. Til Vibe skrev han den 25. Juni (1729), at Diplomaterne hellere vilde være i det livlige Paris fremfor at skulle kede sig i Soissons. Han ønskede, at han maatte have Heldet med sig, og han havde den bedste Vilje til at løse sin Opgave i Kongens Tjeneste. Men den gode Vilje var ikke nok. Det

var ogsaa nødvendigt at lægge en vis Livlighed i Forhandlingerne — men rigtignok en Livlighed af den Art, der var daarlig forenelig med hans 64 Aar!

I 1730 var han raskere og kunde lægge hele sin Energi i Arbejdet. Han havde ogsaa den Opmuntring, at Frederik IV gentagne Gange lod ham tilkendegive sin Tilfredshed med hans Virksomhed i Frankrig. Til Held for ham gik Forhandlingerne i Soissons tilsidst fuldkommen i Staa, og i Begyndelsen af 1730 lod saavel Fleury og Chauvelin som Lord Walpole den slesvigske Fordring falde, saaledes at Kejsershoffet i Wien alene stod paa den gottorpske Hertugs Side. Sehestedt skriver den 28. Juni (1730) til Vibe, at de almindelige Affairer stadig laa i en kedelig, men følsom Usikkerhed mellem de Partier, hvorom der var Tale, nemlig Kejseren og de Allierede. Det syntes, som om de hengav sig til en væbnet Uvirksomhed, som dog var lige saa byrdefuld som aaben Krig. I Juli og Størstedelen af August var han i Compiegne, medens Ludvig XV boede der.

Som nævnt, havde Sehestedt i 1728 kun bundet sig for et Aar i Paris. Efter et Statsraad paa Fredensborg havde imidlertid Hagen meddelt ham i Brev, dateret 11. Februar 1730, at han efter Ordre fra Kongen skulde tilkendegive ham Majestætens højeste Tilfredshed med hans Iver og Samvittighedsfuldhed i dennes Interesser. Under Hensyn til de eksisterende Konjunkturer ved Hoffet i Frankrig kunde dog den videre og fuldstændige Inddragning af Subsidierne samt det slesvigske Spørgsmaal ikke betroes andre end ham, og Kongen ønskede derfor, at han skulde blive endnu et Aar i Paris. Da endelig Subsidierne sidst i 1730 helt var udbetalt og Kongressen ved at opløse sig, ansøgte Sehestedt om at blive hjemkaldt. I al Fald haabede han at kunne være i Danmark til Christian VI's Kroning i Frederiksborg Slotskirke (den 6. Juni 1731).

Den nye Konge havde straks efter sin Tronbestigelse afskediget adskillige af sin Faders Embedsmand og udnævnt andre. Navnlig var det gaaet ud over dem, som havde støttet sig til Dronning Anna Sophie og hendes Klike. Den 17. Oktober var Iver Rosenkrantz sat i Spidsen for baade det danske og tyske Kancelli, praktisk talt som Storkansler, men uden at faa Titlen. En anden af Sehestedts Venner, *Ludvig Plessen*, var blevet Generaldirektør for Finanserne og Kommercevæsenet. Herom skriver Sehestedt blot i sin Dagbog for den 28. Oktober (1730): »Modtaget et Brev fra min Svoger Rosenkrantz fra København den 17. ds. om Proklamationen af Christian VI og adskillige Forandringer«.

Den 4. November modtog han de første Ordre fra Christian VI, og den 17. sendte han Majestæten en Redegørelse for Affairernes Standpunkt i Paris. Endelig den 28. November fik han fra Svogeren et første Varsel om sin Hjemkaldelse og udtrykker sin Glæde herover paa Latin. Den 28. og 30. festligholdt han Dronningens og Kongens Fødselsdage ved mindre Fester uden dog at vække Opsigt af Hensyn til Kongesorgen over Frederik IV. Iver Rosenkrantz skrev den 9. December til ham, at han havde gjort vel i at højtideligholde Majestæternes Fødselsdage, hvilket havde fundet allerhøjeste Bifald. Den 7. December solgte han sine 8 Heste for 200 danske Rdl. pr. Stk., og i de følgende Dage købte han sig en Havebog samt nogle Flasker Olie og Eddike til sin Husholdning paa Ravnholt. Ligeledes gjorde han Afskedsvisitter hos de fremmede Diplomater, og den 30. December gav han »Phike« en Nytaarsgave. Glædesstraalende slutter hans Dagbog for 1730.

HJEMME IGEN

Sidst i Januar 1731 skrev han til *Iver Rosenkrantz*, at han kun ventede paa Brev fra København for at kunne afrejse fra Paris. Han havde lovet Geheimeraadinde *Krabbe* at lægge Hjemvejen over Egholm (i Hornsherred), saaledes at han først vilde kunne naa København henimod Slutningen af Kroningsfestlighederne. Iøvrigt anbefalede han sig til »Dem, kære Broder, og vore Venner«.

Endelig den 5. Februar (1731) kom Ordren til at vende hjem, men det kneb for ham at skaffe Skib til sine Folk og sin Bagage. Den 6. Marts var han i Afskedsaudiens hos *Ludvig XV* og *Dronning Marie*, og først i April kunde han sige Frankrigs Hovedstad Farvel.

Hjemrejsen skete i lange, kedsommelige Dagkørsler paa snart daarligere og snart gode Veje, skriver han i et Brev til Rosenkrantz fra Wesel den 10. April. Kroerne var kun middelmaadige og altid barbarisk og ubarmhjertig dyre. Men under Rejsens Besværligheder havde han — alt som han nærmede sig det kære Fædreland — trøstet sig med at tænke paa de helsebringende og beundringsværdige Forandringer, hvormed Kongen havde berømmet sin Tronbestigelse til Gavn for sine tro Undersaatter. Han havde herom gjort sig følgende Overvejelser.

For det første Skatteforordningen (Hartkornsskatten), som hvilede alt for tungt paa Bønderne. Han havde i sin Tid drøftet den med *Krabbe*, men saa var Krigen kommet og havde ødelagt alle Muligheder for al' god Sanering af de indre Forhold i Landet. Atter da han sad

paa Fyn, havde han overtænkt Problemet, men saa var han blevet sendt til Frankrig. Nu foreslog han Svogeren at tage Sagen op.

For det andet anbefalede han paa Kongens Kroningsdag at lade udkomme en Forordning om Genoprettelse af alle Fondationer for de Studerende ved Universitetet. Han gik nemlig ud fra, at disse nu benyttedes til privat Brug under Paaskud af, at alle Papirer herom var brændt ved Universitetets Brand i 1728!

Over Bremen kom han den 24. April til Altona, hvortil han tog for at undgaa de fremmede Gesandter i Hamborg. Her tog hans Søster fra Preetz imod dem og bad dem hjem til sig et Par Dage. Sehestedt haabede, skrev han til sin Afløser i Paris, General, Grev *Werner v. Schulenburg*, at træffe ham i Preetz for at tale lidt med ham om Affairerne i Paris. Atter den 5. Maj skrev han til Svogeren fra Kolding, hvortil han var ankommet »efter 5 Ugers trættende Rejse« og modtaget af sin Svoger, Grev *Frijs* med Kone («la bonne Nølle») og Børn — Gud ved, hvor jeg længes efter mit kære Ravnholt for at faa en Smule Ro, da jeg ikke har kunnet finde Hvile paa hele Vejen herop paa Grund af stadig Uro og Afbrydelser, Uhøflighed og Udannedhed lige fra Kuskene til Kroværterne undtagen de 2—3 Dage, hvor jeg opholdt mig hos min Søster i Preetz«. Han bad sluttelig om nogle Oplysninger om Kongens Kroning for at kunne indrette sig derefter. Siden sin sidste Sygdom var han nemlig ikke mere den samme Mand som tidligere til at taale Anstrengelser. Først tog han til Ravnholt (9. Maj), men da Skibet med hans Folk og Bagage endnu ikke var ankommet til Nyborg, fortsatte han til København.

Han var kommen til Danmark i glad Forventning om at vide sit Parti, d. v. s. Svogeren og deres Venner, ved Styret, men straks blev han udsat for en bitter Skuffelse. Anledningen hertil var *Christian VII's* nye Rangforordning af 13. December 1730. I et — tidligere omtalt — udateret Koncept fra Maj 1731 til Hofmarskallen, Geheimeraad *Blome*, skriver han, at han efter tre Aars Fraværelse og efter en Kommissions store og ofte pinlige Vanskeligheder ledsaget af gentagne Sygdomsanfald og betydelige Besværligheder i sine private Forhold mod al Forventning og til sin store Skuffelse ved Hjemkomsten saa sig snarere sat tilbage i Position end avanceret. I omtrent 43 Aar havde han tjent Kongen med Held og til Nytte og takket være Gud uden Bebrejdelser. Alligevel havde man nu berøvet ham den Plads, som rettelig tilkom ham og hans Kone.

I 1721, da han blev nødt til at forlade Hoffet, havde han notorisk Rang foran Geheimeraadere *Lente* og *Holstein*, men ved Intrigerne og Reformerne dengang var alt dette blevet forandret. Det var ikke hans Fejl og heller ikke afdøde Konges. En Fyrstes Skæbne er undertiden den, at man bruger hans Navn som Djævlens den hellige Skrift. Thi det er sikkert, at Hs. Majestæt altid havde fundet hans Indvendinger og allerunderdanigste Henvendelser retfærdige og begrundede med Hensyn til hans Post i Odense, og stadig havde han forbedret hans Kaar betydeligt og endog tilføjet det blaa Baand. Tillige burde han i al Underdanighed vise afdøde Konge den Retfærdighed, at han, naar han nu og da passerede Odense, altid havde overvældet ham med sin Naade og Godhed.

Endelig havde han ladet ham komme tilbage til Hoffet i 1728 for at overdrage ham Ambassaden til Frankrig, som han — skønt han havde stærke og betydelige Grunde til at bede sig fritaget, dels hans Alder og dels hans private Forhold — tilsidst havde modtaget, men paa den udtrykkelige Betingelse, som Hans Majestæt havde den Godhed at akceptere, at hans Gage blev reguleret fornuftigt og passende, samt at han ikke paa nogen Maade skulde miste noget under Fraværelsen. Kongen havde endog ladet ham beholde sin Konseilstol i det kgl. Kapel paa Slottet.

Det var ham derfor en stor Overraskelse, at der var sket en saa betydelig Forandring, medens han var borte. Havde han været i København, vilde han have været blandt de første til at lykønske Majestæten og til at anmode om fortsat at maatte nyde de Naadesbevisninger, som hans Fader havde skænket ham, og som naturligt tilkom ham. Det kunde vel heller ikke være nægtet ham uden at krænke. Han skulde ikke omtale den eklatante Maade, paa hvilken han hidtil havde været æret, og som — uden at berømme sig selv — var blevet fortsat til det sidste med passende Værdighed.

Han kendte Kongens, vor nuværende, berømmelige Herres ædle, naadige og ridderlige Følelser, og han var overbevist om, at Majestæten absolut ikke vil tillade, at Offentligheden morede sig paa hans Bekostning, eller at han udsattes for det menige Folks vulgære ræsonneren, som aldrig skaanede nogen, idet det sædvanligvis kun dømte efter Tingenes ydre Skin. Det vilde have været endog meget let at undgaa Opmærksomhed, hvis man havde ladet det ske i Tide.

Det var imidlertid krænkende og trist at være nødt til at finde sig i det, og han bad Excellencen sige ham, »om Offentligheden her lige

saa vel som i fremmede Lande og navnlig ved det Hof, hvorfra jeg kommer, ikke vil tro — og det med Rette — at jeg har haft den Ulykke at mishage Kongen af ovennævnte Grunde, hvad den gode Gud i sin guddommelige Naade bevare mig for. Der er kun tilbage at trøste mig med, at det er sket ganske ufortjent. Det kendte Ord-sprog siger, at det er næsten lige saa dumt at tale til sig selv som at tale om sig selv, men undertiden er Forholdet dog saaledes, at det er nødvendigt at tale, hvis man ikke vil tie for bestandig.

Om han har afsendt et Brev med ovenstaaende Indhold, kan vel ikke siges med Bestemthed, men Konceptet viser en dyb Bitterhed over den Krænkelse, som han mener sig gjort til Genstand for ved at miste sin hidtidige Plads i Rangen, — maaske navnlig af Hensyn til sin Kone. I en henkastet, vanskelig læselig Randbemærkning anfører han nemlig noget om: la prétension de ma femme. I Anledning af Tilsigelsen til Kroningen (Salvingen) sendte han den 29. Maj (1731) et Brev til Christian VI, der vel kommer ind paa noget af det samme, men dog er meget kortere og mere modereret. Der foreligger et Par Koncepter hertil, saaledes at han vel har overvejet Ord og Udtryk meget nøje inden Renskrivningen. Han henviser heri til sin lange og tro Tjeneste under tre Konger og nu tilsidst den meget trættende og besværlige Ambassade til Paris. Alligevel var han sat uden for Konseillet. Skønt afdøde Konge havde hædret ham adskillige Gange lige det sidste, var han nu sammen med andre hæderlige Folk blevet Offer for et herskende Parti, under hvilket alt maatte bøje sig. Han sagde slet ikke dette af misforstaaet eller utidig Ambition og heller ikke for at ville ændre Majestædens Bestemmelser for Arrangementet (til Kroningen), og naturligvis vilde han blindt og resigneret underkaste sig Kongens Ordre. Endelig maatte han benytte Lejligheden til at tale om sine ødelagte, private Affairer — dels paa Grund af hans lange Fraværelse (fra sine Godser) og dels de enorme og uundgaaelige Udgifter paa den Post, han netop havde forladt.

Kongen svarede ham egenhændigt, at han havde overvejet hans Brev, men kunde intet forandre i sine Dispositioner. Sehestedt kunde dog være sikker paa hans Naade, og som Bevis herpaa vilde han forære ham det Sølvstøj, som han havde laant til Brug under Ambassaden i Paris. Da *Christian VI* endvidere den 22. Juni meddelte ham Afsked som Ambassadeur og gav ham Kvittering for rigtig Aflevering af Ambassadens Dokumenter m. m., tilsagde han ham atter sin højeste Naade og fuldkomne Tilfredshed med hans Konduite i alle Maader. Og da

Dronning Sophie Magdalene paa sin Bryllupsdag 1732 indstiftede Ordenen: de l'union parfaite, var Geheimeraadinden en af de første, som modtog den.

Efter Kroningen tog de ned til *Prinsesse Sophie Hedvig* paa Vemmetofte og herfra et Par Dage efter til Ravnholt.

CHRISTIAN SEHESTEDTS SIDSTE AAR

Med Udgangen af 1730 er det Slut med Sehestedts Dagbøger, og vi kender kun lidt til hans ældre Aar. Han overtog atter sit Stiftamt og fik nu Embedsbolig i Odense Slots nederste Etage. Da det nye Kongepar i 1732 ønskede at bo et Par Dage paa Slottet, skrev han den 16. April til Overhofmarskal *Witzleben*, at ikke alene de «anbefalede» Værelser paa højre Side af Entreen i den nederste Etage skulde være til Disposition for Hoffet, men ogsaa de paa venstre Side, »da min Kone og jeg imidlertid os skal søge at hjælpe af en anden Lejlighed her i Nærværelsen«.

Endnu medens de var i Frankrig havde de ansøgt om fornyet Tilladelse til at gøre Testamente, ganske som de vilde (tidlig. tilstaaet 26. December 1702). Tilladelsen blev givet den 12. Februar 1731, og den 5. April 1734 testamenterede de Ravnholt og Nislevgaard til deres Plejedatter, *Sophie Hedvig Frijs*.

Roen og Hvilen paa Fyn blev dog ikke af lang Varighed. Længe havde *Christian VI* og *Iver Rosenkrantz* tænkt paa et Forbund med Sverige, bl. a. for derved at faa en Ende paa de gottorpske Vanskeligheder. Da den polske Tronfølgekrig udbrød i 1734, og Frankrig sendte en Flaade til Østersøen samt søgte at drage Danmark og navnlig Sverige over paa sin Side mod Rusland, skyndede Kong *Christian* paa Dannelsen af det nordiske Forbund til Bevaring af Neutraliteten.

Depescher fra Stockholm meldte om gode Chancer for hans Plan, idet Sveriges store Statsmand, Førsteministeren *Arvid Horn*, var fuldt ud indforstaaet med den. Kongen besluttede derfor at sende en Ambassade til Sverige, og til at staa i Spidsen for den valgte *Christian Sehestedt* — formodentlig efter Forslag af *Rosenkrantz*. Han havde vist gode diplomatiske Evner i Paris, havde fortrinlige Egenskaber til at vinde Mennesker og var ingen Svenskerhader. Ganske vist havde han i sin Tid været dets argeste Modstander, men kun af Hensyn til det gottorpske Spørgsmaal. I November 1730 havde han saaledes været ganske enig med *Rosenkrantz* i, at den Pyramide, som *Frederik IV*

havde ladet rejse paa det Sted ved Frederikshald, hvor *Karl XII* faldt, burde nedrives. Den var hverken Danmark eller Norge til nogen Nytte og tjente kun til at nære Sveriges Harme. Han var ogsaa ganske enig med ham om Betimeligheden af et nordisk Forbund.

Selvfølgelig var han ikke glad for paany at skulle bort fra sit kære Ravnholt og skriver den 11. Maj (Koncept) til Admiral *Jens Rosenpalm*, at han ikke havde ønsket denne Opgave, men Gud og Kongen havde villet det, og saa var det hans Pligt at paatage sig den. Antagelig har han kun tænkt sig, at det blev en Sommerrejse, og *Chr. Rosenkrantz* konstitueredes atter som Stiftamtmand paa Fyn under hans Fraværelse.

Den 30. April fik han sin Udnævnelse, og i Begyndelsen af Juni ankom han og Hustru til Stockholm, hvor han fik en storslaaet Modtagelse af *Kong Frederik I* og *Dronning Ulrika Eleonora*, *Karl XII's* Søster.

Sehestedt og Horn fandt hurtigt hinanden. Den svenske Rigsdag var imidlertid inde, og her — og især i »sekreta utskottet« — havde Krigspartiet Flertal. Horn maatte have Tid for at vinde Forstaaelse, og til Sehestedts Fortvivlelse trak Afgørelsen ud. Bølgerne gik højt mellem Fredsvennerne og de krigslystne, og først hen paa Efteraaret havde Horn faaet tilstrækkelig mange over paa sit Parti, til at Forbundet, gældende for 15 Aar, kunde slutes den 5. Oktober 1734. De to nordiske Naboer garanterede herved hinanden deres havende Landsdele, for Danmarks Vedkommende saaledes Besiddelsen af Slesvig, og Sverige havde dermed Ryggen fri, hvis det paany kom i Krig med Rusland. Til Kong Christian skrev Sehestedt: »Og saa er hermed dette af Eders kongl. Majestæt selv saa kristelig og vel overlagte, ja for Gud selv behagelige Foreningsværk udi Jesu velsignede Navn fuldbyrdet og tilendebragt«. Efter Kongens Ordre udtalte han til den svenske Regering, at det var Kong Christians oprigtige Ønske at gøre denne lykkelige Forbindelse mellem de tvende Hoffer og Folk, om det var muligt, evigvarende.

Selvfølgelig var der stadig Danske, der, som Iver Rosenkrantz sagde, ikke kunde se Skaane fra deres egne Vinduer uden med Smerte at tænke paa, at det nu tilhørte Sverige. De ansvarlige Statsmænd med Christian VI i Spidsen tænkte dog kun paa at befæste det gode Forhold til Naboen og nærede ingen Planer om atter at rejse Strid om de gamle Provinser hinsides Sundet. I det store og hele gik ogsaa alt fredeligt mellem Øst- og Vestnorden, og Svenskekongen udtalte flere Gange overfor Sehestedt sin Glæde over den Hjertelighed, hvormed

Svenske eller Sverige nærstaaende Mænd blev modtaget i København.

I Januar (1735) fortalte Sehestedt i en fortrolig Skrivelse til Kong Christian, at man i Stockholm var begyndt at gætte paa, hvem der skulde efterfølge den barnløse Kong Frederik paa Tronen. Efter hvad Grev Horn selv havde sagt til ham, var det nogle uforskammede Hessere (Frederik I var født Prins af Hessen), som i Kaadhed havde bragt Tronfølgespørgsmaalet paa Bane, men al videre offentlig Omtale herom var øjeblikkelig blevet forbudt paa det strengeste. Mand og Mand imellem drøftedes det dog fremdeles.

Efter Nytaar gav Iver Rosenkrantz sin Svoger Haab om Hjemkaldelse til Foraaret. Endnu var der dog en Del at gøre, og f. Eks. rakte Preusserkongens Indblanding i den dansk-hamburgske Strid helt op til Stockholm. Den 26. Januar skrev Sehestedt til Kongen (Koncept): »Jeg havde forleden den Ære at takke saavel Hs. kongl. Majestæt som dennes Ministre for prompe Ekspedition af deres Ordre til deres Gesandt angaaende Kongen af Preussens utidige Hidsighed. De svarede meget obligeant tillige med en Kontrakompliment og lige Taksigelse for den angeneme Attention, med hvilken Eders Majestæt deres Anliggender udi England hafuer ladet rekommandere. Man fandt ellers nødvendig, for at give den nys afsluttede Alliance desto større Kraft og Anseende, at til begge Eders kongelige Majestæters ved fremmede Hoffer en cirkulær Ordre blev ekspederet at være hinanden udi slige og andre Tilfælde assisterlige uden nogen special Ordre derom at forvente, saasom Tiden ikkuns med slige formedelst Vejenes Distance og Langhed frem og tilbage unyttig bliver spildt, saa at højbemeldte Ordres undertiden ej ankom, førend det var for sildig og da ej mere behøvedes, hvilket og vel i saadan Henseende skulde være tienlig og fornøden, ifald Eders Majestæter sligt allernaadigst skulde agreere og bifalde«.

I Anledning af Dronning Ulrika Eleonoras Fødselsdag den 23. Januar var Sehestedt indbudt til Middag hos Majestæterne paa Stockholms Slot sammen med Grev Horn og nogle af Senatet. De var der igen til Aften og da tillige med Fru Charlotte Amalie, en Del Rigsraadsfruer og den franske Gesandt. Efter Aftensmaaltidet var der Musik, og, skriver Sehestedt, Dronningen var i den Grad populær, at Tilstrømningen tilsidst blev saa stor, at det var umuligt at vende sig i Stuerne. Kongen selv maatte trække sig tilbage fra Gemak til Gemak for at faa Pusterum.

Gennem det svenske Hof havde Sehestedt faaet at vide, at man i

Danmark paatænkte at lade ham afløse af den tyskfødte Diplomat Grev *R. F. Lynar*. Han tvivlede slet ikke om dennes Dygtighed, men han fandt det rigtigst, at han kom saa betids til Stockholm, at Sehestedt kunde instruere ham mundtligt. Iøvrigt, skriver han den 15. Januar (Koncept) til Rosenkrantz, at alle Sveriges Gesandter var indfødte Svenskere. Uden at ville forkrænke nogen mente han dog, at dette System bød den største Sikkerhed. Navnlig i Stockholm ansaa han det for bedst, at hans Efterfølger blev en indfødt Dansk, der kunde det danske Sprog, hvilket i al Fald flere Gange havde lettet ham Gerningen derovre. Rosenkrantz svarede ham, at Lynar talte baade dansk og svensk.

Omsider kunde Sehestedt og Fru Charlotte Amalie forlade Sverige den 15. Maj. Efter et kort Ophold i København vendte han tilbage til sit Stiftamt og til Ravnholt, hvor han nu skulde faa Lov til at blive sine sidste Aar. Paa et Tidspunkt synes han at have været ængstelig for at miste Embedet, thi i et udat. Koncept, usikkert til hvem, skriver han, at da han havde faaet at vide, at der var Folk ude efter Løftet om hans Stiftamt efter ham, og at disse mulig kunde tænkes at ville ulejlige Kongen dermed, vilde han kun erindre om sin Ansøgning fra omtrent et Aar siden. Han ønskede at beholde sit Embede, til han ikke kunde bestride det længere paa Grund af svigtende Helbred, Træthed eller Senilitet, og det var den eneste Naade, han bad om.

Stadig boede »Phike« hos dem, og Ritmester, nu Major *Ove Juul* kom jævnlig paa Ravnholt. Den 13. Februar 1736 udnævntes han til Kammerherre, og den 22. Juli s. A. stod hans og »Phike«s Bryllup paa Odense Slot under Udfoldelse af den største Pragt. Christian VI var til Stede og førte Bruden til Brudeskamlen. Den 14. September s. A. udnævntes Juul til Oberstløjtnant ved 2. Rytterregiment.

I 1737 byggede Sehestedt det nuværende Kristi Kapel paa Ravnholt. Efter kgl. Bevilling af 25. November s. A. blev det lagt til Herrested Kirke, og dets Indvielse fandt Sted Allehelgensdag 1737 (restaureret 1756). Kapellet var dog dengang kun $\frac{2}{3}$ af det nuværende, idet det blev udvidet til sin nuværende Størrelse i sidste Halvdel af 1800-Tallet. I Kapellet døbttes den 7. Oktober 1738 »Phike«s og Oberst Juuls tredie-ældste Datter *Øllegaard Charlotte Juul* (deres to førstefødte Døtre, f. 24. Maj 1937, var Tvillinger) som den første af Slægten Juul. Hun blev senere gift med Statsminister, Geheimeraad *Joachim Otto Schack Rathlou*.

I Christian VI's første Aar hvilede der en vis Utryghed over Em-

bedsmændene. *Christian Ludvig Plessen* var afskediget som Statsminister i 1734 og forøgede dermed Tallet paa Kongens Fjender. Grev *Christian Rantzau* til Brahesborg maatte i Foraaret 1739 trække sig tilbage som Statholder i Norge, og selv Iver Rosenkrantz's Stjerne var sidst i Trediverne i Dalen. Heller ikke Christian Sehestedt følte sig efterhaanden videre sikker, saa meget mere som han jo nu var ved at blive gammel og heller ikke var videre rask.

Den 16. Januar 1740 skrev Kongen fra Frederiksberg Slot til Geheimeraad *J. S. Schulin (Mnemosyne II)*: »Endelig har Geheimeraadinde Sehestedt svaret Overmarskal *Gramm*. Det lader, som hun og hendes Mand ugerne kvittere den Charge, de nu have, ihvorvel de lade alt bero paa Vor Vilje. Men hvad hun vil sige med den Distinction, hun forlanger for sin Mand, idet han dimitteres i Naade, forstaa Vi slet ikke; thi han har jo alle Distinctiones, som en Mand kan have, og en saa stor Pension er jo Tegn nok til, at han ikke kommer bort i Unaade; Han (d. v. s. Schulin) maa altsaa vel betænke sig videre derpaa og melde Os, hvad han mener, at herpaa er at svare; men Brevet ville Vi gerne have straks igen. Hidindtil har Geheimeraad Sehestedt altid været for Os; hvis han nu fik sin Demission imod sin Vilje, saa vilde han slaa sig til Plesserne og de øvrige misfornøjede og forøge deres Tal, hvilket ogsaa er betænkeligt«.

Kongen vilde imidlertid af med Rosenkrantz som Minister og ønskede at tilbyde ham et Stiftamt i den »smukkeste Provins« i sit Land. Den 30. Januar 1740 skriver han igen til Schulin: »Det gør Os ondt, at Vi just paa en Postdag, da han vel desuden har nok at gøre, maa incommodere ham med nye Sager. Men Aarsagen er, at Overmarskal *Gramm* igaar Aftes overgav Os en Skrivelse fra Geheimeraad Sehestedt i Fyn, i hvilken den gode, gamle Mand efter mange præambules melder, at han endelig har besluttet sig til at nedlægge sin Charge, naar han kan beholde Pensionen af 5000 Rdl., saa længe han lever. Brevet er ganske besynderligt indrettet, og det forekommer Os, som om Madame har haft nogen Del deri. Hun har derhos skrevet til Overmarskallen, hvilket Brev han har forelæst Os; men deri staar intet videre, end at hendes Mand har besluttet at nedlægge sin Betjening, naar det kunde ske med Vort agreement, og han beholdt en Pension af 5000 Rdl. og Tilladelse til at blive boende paa Odense Slot indtil Paa-ske; ogsaa beder hun om, eftersom hendes Mand er saa sygelig, at de vel bleve nødt til fremdeles at bo i Odense for at have Doktor og Apotheker ved Haanden, at de maatte have Consumtionsfrihed (Fri-

hed for Forbrugsskat), hvilken Naade den i Gud salige Konge allerede tilforn havde forundt hendes Mand, da de endnu ikke boede paa Slottet. Alt dette er endelig Ting, som let kunne accorderes hende. Hun har desuden svaret Overmarskallen angaaende den ene Punkt i hans Skrivelse betræffende hiint secret, at hun ikke havde meldt det til andre end Geheimeraad Rosenkrantz, med hvem hun var beslægtet, og *Løvenørn*, eftersom hun troede, at disse to dog maatte vide det, og de kunde ved Lejlighed indlægge et godt Ord for dem for at gøre deres conditiones saa meget desto bedre; men Vi sagde straks Overmarskallen, han kunde angaaende denne Punkt svare hende, at *Løvenørn* og Rosenkrantz intet Ord herom havde vidst, og at det ikke gjordes nødigt at søge Folk, som skulde disponere Os bedre i hendes og hendes Mands Anliggende; thi dertil vare Vi af Os selv tilbøjelige nok. Han (d. v. s. Schulin) vil altsaa nok opsætte et Svar i Vort Navn til Geheimeraad Sehestedt, hvori der kan sættes, at Vi paa hans Ansøgning meddele ham hans Dimission, at Vi tilstaa ham, saa længe han lever, en aarlig Pension af 5000 Rdl., og at han, saa længe han selv vil, kan blive boende paa Slottet i Odense, og naar han ikke længere boer der, men i Byen, skal han nyde fri Consumtion for det, han behøver i sin Husholdning.

Samtidig udfærdiges et Brev til Rosenkrantz om Tilbud paa Sehestedts Stiftamt med Ret til at bo paa Holckenhavn. Kongen ønskede dog med egen Haand at skrive Brevene baade til Sehestedt og Rosenkrantz, og han vilde helst, at Rosenkrantz fik Brevet saa sent, at han ikke kunde naa med Dagsposten at skrive til Madame Sehestedt, at Kongen havde udnævnt en Efterfølger, thi »Geheimeraad Sehestedt skulde dog erfare Vor Resolution først eller i det mindste til samme Tid«.

Rosenkrantz ønskede imidlertid ikke det fynske Stiftamt — og heller ikke Aarhus Stiftamt. Han følte sig for stolt til at skulle staa under sin Efterfølger for det danske Kancelli, Grev *J. L. Holstein*, der tillige var hans politiske Modstander. Følgelig trak han sig tilbage til sine Godser med en aarlig Pension paa 5000 Rdl. Det fynske Stiftamt blev derefter samme Efteraar givet til Grev *Christian Rantzau*. I et Brev af 28. April 1740 (Koncept) skrev Sehestedt til Overhofmarskal *Gramm* og bad ham om at hilse Kongen fra ham og takke for Tilladelsen til fremdeles at maatte bo paa Slottet i Odense.

Kun et Par Maaneder efter, nemlig den 19. Juli 1740, afgik Sehestedt ved Døden paa Ravnholt, elsket og højt agtet og æret til det sidste. Han bisattes i Familiebegravelsen i Kapellet ved Otterup Kirke.

Geheimeraadinde Charlotte Amalie Sehestedt sad nu 55 Aar gammel som Enke paa Ravnholt. Hele sit Liv havde hun været baaret paa Hænderne af sin omsorgsfulde Gemal, og nu maatte hun selv styre Gods og Formue, men velbegavet, som hun var, formaaede hun at gøre det med absolut Dygtighed, ligesom hun ogsaa fortsatte hans Omsorg for de Fattige i Sognene og i hans Aand prægede Livet paa

Generalinde Sophie Hedvig Juul,
f. Comtesse Friis.

Ravnholt i varm Religiositet, Jævnhed, Nøjsomhed og absolut Regelmæssighed. Hun var en god og forsigtig Økonom, og til Hjælper og Raadgiver tog hun Raadstueskriver, senere Borgmester i Odense, *August Martfeldt*, samt dennes Søn, Nationaløkonomen *Christian Martfeldt*, som hun havde lært at kende gennem Sehestedt.

Den 9. Oktober 1742 fik hun Tilladelse til at lægge Herresteds og Ryslinges Kongetiender, som i Sehestedts Tid var tilstaaet Ravnholt, saa længe han eller hun levede, for stedse ind under Godset mod Udbetaling af en vis Sum Penge. Som nævnt, havde Sehestedt i »Jubel-aaret« 1715 paatænkt at stifte et Legat paa 2500 Rdl. i Otterup for sine

5 Kirkesogne. Tanken realiseredes i 1730, og af Renterne toges en Del til Bygning af Kapellet paa Ravnholt. I 1736 oprettede han tillige et Legat til en Skole i Lunde Sogn og By.

I 1741 besluttede Fru Charlotte Amalie sig til at bygge et Alderdomshjem af Tømmer i Herrested. Det skulde til evig Minde om hendes Gemal kaldes »Sehestedts Hospital« og stod færdigt Nytaarsdag 1742. Legatet i Otterup var paa dette Tidspunkt vokset saa meget, at det med Biskop *Chr. Ramus's* Bifald og efter hans Raad kunde deles, saaledes at de 1000 Rdl. suppleret med 250 Rdl. af hendes egne Penge blev anbragt som et særligt Legat til Driftskapital for det nye Alderdomshjem. Denne Kapital er siden vokset ved Tilskud af senere Ejere af Ravnholt og andre Testatorer, saaledes at Kammerherre Ove Sehestedt Juul i 1867 kunde ombygge Hjemmet i Sten. Under 11. Oktober 1742 lod Geheimeraadinden udarbejde en ny Fundats for Otterup Hospital (med Tilføjelse af 10. April 1756) og under 10. August 1746 en Fundats for Hospitalet i Herrested. Endelig den 15. maj 1748 lod hun udarbejde en ny Fundats for Legatet for de fem Sogne. Pengene blev nu anbragt i Nislevgaard efter Legatet til Hospitalet.

1749 aftalte hun med Lensgreve *Christian Frijs* den Ændring i hans Testamente, at »Phike« i Stedet for Gods skulde have kontante Penge i Arv, hvorved Besiddelsen af Ravnholt og Nislevgaard blev betrygget.

1696 var de to Godser Birkelse og Gl. Estrup gjort til Stamhuse, det sidste af Charlotte Amalies Plejemoder, *Benedicte Skeel*, til Fordel for hendes ældste Søn og dennes Efterkommere. Andre Godser var fulgt efter, saaledes Taasinge i 1711, Rathlousdal i 1749 o. s. v. Den 25. Februar 1752 fik hun Tilladelse til at oprette et Stamhus af Ravnholt og Nislevgaard med tilhørende Gods, og under s. D. bestemte hun i et Testamente, at Stamhuset skulde gaa i Arv saaledes: Efter hende tilfaldt det Sophie Hedvig Juul (»Phike«), derefter hendes ældste Søn, hans Søn efter ham eller i dets Mangel hans ældste Broder, hans Sønner, den ene efter den anden, saa længe der var Sønner. Skulde det behage Gud, at der ingen Sønner skulde være, da hendes Datters ældste Datter og efter hende i lige Orden, som om Sønnerne er meldt.

Hendes sidste Aars Glæde var »Phikes« Børn, som ofte boede hos hende og opdroges af hende. Hun døde paa Ravnholt den 15. Februar 1757, 71 Aar gammel, almindelig afholdt paa Godset. Tyve Aar efter hendes Død skrev Hans de Hofmann, at hun var højt begavet og forstod at hævde sin Stilling med saa stor Dygtighed, at man endnu be-

varer Mindet om hende. I et Testamente bestemte hun, at hendes Bisættelse skulde finde Sted i Ravnholt Kapel i dybeste Stilhed. Udsmykningen skulde holdes i al Enkelthed og uden Sørgeflor, og til Stede maatte blot være hendes Nærmeste og hendes Folk. Kun »Phike«, hendes Mand og Børn skulde følge Kisten til Otterup. I Kapellet her staar nu hendes Sarkofag sammen med Geheimeraadens og hans Families.

REGISTER

over de vigtigste danske og udenlandske Navne.

- d'Adelipsen, tysk Familie 23.
 — Lene 23, 26.
 Ahlefeldt, Carl, Greve, Geheimeraad,
 Overkammerherre 53, 55 f., 86.
 — Christian 30.
 — Hans, General 30.
 — Hans H., Attaché 133 f.
 — Joachim, Geheimeraad 38, 52, 68.
 Amthor, C. H., Kgl. Historiograf 58, 123.
 Andersen, Iver, Amtmand 121.
 Anna, Dronning af England, g. m. Prins
 Jørgen (Georg) 14, 92.
 — russisk Kejserinde 102.
 — russisk Storfyrstinde 102.
 Anna Sophie, dansk Dronning 32, 54,
 86 f., 107, 129, 134 f., 136, 138.
 Arnstedt, J. F., sachsisk General 86.
 August II, Konge af Sachsen-Polen 44,
 51, 78, 85.
- .
- Bagge, Kaptajn 49.
 Balden, Købmand 37.
 Bartholin 38.
 Bassewitz, H. F., Greve, holst-gottorpsk
 Diplomat og Minister 89, 132.
 Bauernfeind, Wolfgang E., Kaptajn, se-
 nere General 133, 135.
 Beckman, Henrik, Forpagter 76.
 Berndrup, Jørgen, Urtekræmmer 26, 32,
 34.
 — Fru, se Wienberg.
 Bernstorff, Johan Hartvig, Diplomat og
 Statsmand 134.
 Bielke 55.
 — Henrik, Admiral 50, 55.
 Bille 36.
 Bloch, H., Præst 114.
- Blome, O., Hofmarskal 107 f., 124, 140.
 Bothmer, Fr. J., hannoveransk General
 99 f.
 Braem, Justitsraad 38.
 Brandt, Peter, Geheimeraad, Over-
 rentemester 22, 52.
 Bredal, Niels, Forfatter 21.
 — T., Justitsraad 21.
 Brockdorff, Benedicte Margrethe, g. m.
 1) Jørgen Skeel, 2) Grev Chr. D.
 Reventlow 23, 31, 40 f., 42 f., 50,
 54 f., 62, 108, 150.
- Carl, dansk Prins 32, 59, 77, 108, 113,
 130.
 Carteret, Lord, eng. Diplomat 105 ff.
 Chamilly, fransk Gesandt 52, 63 f., 105,
 132.
 Charlotte Amalie, dansk Dronning 13,
 22, 38, 42, 55, 59, 89, 106.
 Chauvelin, fransk Udenrigsminister 132,
 134, 137 f.
 Christian V 8, 17, 34, 36, 38 f., 42, 44.
 Christian VI 102, 108 f., 138 f., 142, 143-
 148.
 Cicignon, F. C., Oberst 49.
 Clausen, Thomas, Dr., Biskop 107.
 Colerus, Præst 38.
 Cruise, Præst 136.
- Danneskiold, Christian, Greve 107.
 Dewitz, F. J., General 99, 101.
 Dithmar, Berider 36.
 Dolgorucki, Wasily Lukitsch, Fyrste,
 russ. Ambassadeur 78, 83, 84 f.,
 86, 102.
 Drejer, Kaptajn 38.

- Dyre, Frue 57.
 Edinger, Vilhelm, Direktør 83, 99.
 Ehrenschild 134.
 Eickstedt, Valentin, General, Overkrigssekretær 82, 86.
 Erlund, Christian, Overpostkontrollør 90 f.
 Erslev, Kr., Professor, Dr. phil. 110.
 Esmarch, Frederik, Etatsraad 64, 93, 105 f., 129.
- Ferdinand, Hertug af Würtemberg, dansk General 38, 47, 51-53, 68, 124.
 Fischer, David, Postmester 50.
 Flemming, J. H., Greve, sachsisk General og Diplomat 78.
 Fleury, Kardinal, fransk Førsteminister 132, 134, 138.
 Frederik III 7 f.
 Frederik IV 18, 36, 42, 44, 46, 48, 51, 58, 65, 68-74, 76-114, 123, 128, 132 f., 136, 142 f.
 Frederik I, svensk Konge 144 f.
 — preussisk Konge 84.
 Friis, Christian, Oberst 127.
 — Sophie Amalie, g. m. General Johan Rantzau 22.
 Frijs, Christian, Lensgreve, General 31, 54, 87, 121 f., 127, 135, 140, 150.
 — Niels, Lensgreve, Gesandt, Stiftamtmand 38, 54, 61.
 — Sophie Hedvig, Komtesse, g. m. O. Juul 122 f., 131, 134 ff., 143, 146, 150.
- Gabel 55.
 — Anna, Grevinde, g. m. Schack 135.
 — Christian Carl, Admiral, Overkrigssekretær 70, 95, 103 f.
 Garman, Legationssekretær 47.
 Georg I, engelsk Konge 92, 101, 108.
 Gersdorff 38, 131, 138.
 — Birgitte, g. m. Iver Rosenkrantz 31, 51, 62, 87, 121, 140.
 — Charlotte Amalie, g. m. Christian Sehestedt 7, 31 f., 35, 39, 42 f., 44, 46 f., 50 f., 54-88, 96, 109 f., 112 f., 115, 120-123, 128-136, 143, 145-151.
 — Christian, senere Konferensraad 40 f.
- Gersdorff, Frederik, Overceremonimester, Gesandt 13 ff., 17, 31, 39.
 — Margrethe, g. m. Kammerherre Rathlou 57.
 — Øllegaard, g. m. General, Lensgreve Christian Frijs 31, 121, 127, 135, 140.
 Giedde, Frederik, Admiral, Geheimeraad 75.
 Giise, Deputeret 47, 50.
 Goes, hollandsk Gesandt 69.
 Gramm, Friedrich, Geheimeraad 106, 147 f.
 Griffenfeld, Peder, Greve, Rigskansler 8.
 Grote, Thomas, Baron, Etatsraad, senere hannoveransk Geheimeraad og Diplomat 29.
 Grüner, Justitsraad, Legationssekretær 55.
 Gyldenkrone 38, 42.
 — Christian, Baron, Deputeret, Geheimeraad 111 f.
 — Christian, Baron, Attaché 133.
 Gyldenløve, Ulrik Christian, Greve, Generaladmiral 29 f., 31, 34, 53, 70, 77.
 — Ulrik Frederik. Greve, Statholder 29 f., 32, 53.
 Gullenstolpe, Greve, svensk Diplomat 45.
 Görtz, G. H., Baron, holstensk Geheimeraad 82, 88, 93.
- Hagedorn, H. S., Konferensraad, Resident 82.
 Hagen, Frans, Geheimeraad 62, 64, 75, 77-86, 93, 106, 110, 129, 138.
 Hahn 133.
 — Ludvig, Hofmarskal 51, 53.
 — Sophie Amalie, g. m. Storkansler Reventlow 108, 139.
 Halberstadt, Magdalene Hedvig, g. m. C. F. Plessen 37.
 Hannecken, Anton Günther, Geheimestatssekretær 75 f., 93.
 Hansen, Jacob, Konsul 46, 48.
 — Oluf, Justitsraad, Deputeret 22, 32.
 Harboe, Jens, Overkrigssekretær, Geheimeraad 22, 55.

- Hardenberg, Anna Magdalene, g. m. Lützow 12 f., 23, 41.
- Hildebrand Christoffer, braunschweigske Geheimeraad 12.
 - Ilsa Anna, g. m. Massenbach 13.
 - Sophie Dorothea, g. m. Grote 12, 23 f., 26 ff., 29.
- Herthoge, Bankier 19.
- Hojer, Andreas, Kgl. Historiograf 51, 98, 123 f.
- Holberg, Ludvig 123.
- Holck, F. C., Baron, Oberst, Kammerherre 64.
- Holm, E., Professor, Dr. phil. 78.
- Holstein 37.
- Christian Frederik, Overhofmarskal, Kaptajn 62.
 - Johan Georg, Lensgreve til Lethreborg, Statsminister 82, 99, 101 f., 110, 113, 148.
 - Ulrik Adolph, Lensgreve til Holsteinborg, Storkansler 32, 33, 42, 51 f., 54 f., 62, 103, 107 ff., 109, 128, 141.
- Horn, Arvid, svensk Udenrigsminister 143 f., 145.
- Hörrebow, Peder, Professor 87.
- Jacob II, engelsk Konge 13 f., 17.
- Jespersen, Peder, Dr., Præst 33, 38 f., 57, 59.
- Jessen, Amtsinspektør 89.
- Thomas B., Geheimeraad, Ambassadør 51-53, 66-68, 88, 101.
- Judicher, Olaus, Admiral 34, 47, 49 f., 57.
- Juel 36, 55.
- Dorothea, g. m. Juel, se Krag.
 - Gregers, General 55.
 - Jens, Baron, Geheimeraad, Ambassadør 22, 32 f., 35 f., 39 f., 42.
 - Just, Admiral 84.
 - Knud, Kmjkr., senere Etatsraad 32 f., 38, 53, 75.
 - Niels, Admiral 32.
 - Peder, Kmjkr., Geheimekonferensraad 133.
 - Vibeke, g. m. 1) H. Bjelke, 2) Gregers Juel 55.
- Juul, Berthe 95.
- Elisabeth 95.
 - Frands, Oberst 61, 95.
- Juul, Frederik, Etatsraad 127.
- Jens, Marinekaptajn 116.
 - Ove, General 128, 130, 132 f., 135, 137, 146.
 - Ove Sehestedt, Kammerherre 118, 150.
 - Øllegaard Charlotte, g. m. O. Schack Rathlou 146.
- Jørgen (Georg), dansk Prins 8, 14.
- Jørgensen, Jørgen, Gæstgiver.
- Kaas, Johanne, g. m. Frands Juul 61.
- Kalckreutz, Oberst, Godsejer 39.
- Karl XII, svensk Konge 44-50, 53, 76, 78-80, 92 f., 96, 98, 101, 103, 144.
- Katharina I, russisk Kejserinde 102.
- Kesquilet, fransk Sproglærer 11.
- Kleist, Page 133.
- Klingberg, Lorenz, Godsfuldmægtig 74.
- Kniphausen, preussisk Gesandt 101.
- Knuth 37.
- Adam Levin, Greve, Overkammerjunker 13, 28 f., 35.
- Krabbe, Birgitte, g. m. O. Krabbe, se Skeel.
- Niels, Oberst 39.
 - Otte, Geheimeraad 39, 42, 55, 70, 77-89, 95, 99 f., 139.
- Krafft, David, svensk Hofmaler 44.
- Krag, Dorothea, g. m. Baron Jens Juel 42 f.
- Niels, Geheimeraad 88.
- Königstein, J. L., Amtmand 110.
- La Fouleresse, J. P., dansk Diplomat 34, 36.
- Lafrentz, Joachim, Legationssekretær 131, 133.
- Larsen, Andreas, Købmand 122.
- Lautrup, S. L., Justitsraad 113.
- Leijonclou, svensk Gesandt 83.
- Lente, Christian, Gesandt, Geheimeraad 17, 36 f., 52 f., 57, 69, 77-84, 89 f., 111 f., 141.
- Lepel, Kaptajn 38.
- Lerche, Vincens, Geheimeraad 128.
- Lewetzow, Hans Frederik, General, Geheimeraad 27 ff.
- Lucie Hedvig 27, 31.
 - Margrethe 27.
- Lersner, Frederik, Legationssekretær 133.

- Liliencrone, A. P., Rigsfriherre, dansk Gesandt 17.
- Lindenov, Anne 64.
- Lodberg, Jacob, Biskop 114.
- Louise, dansk Dronning 34, 38, 54, 77 f., 106.
- Ludvig XIV 11, 17, 78.
- Ludvig XV 11, 132, 139.
- Luxdorph, Bolle, Gesandt 39 f.
- Løvenchrone, Ditlev, dansk Resident 67.
- Løvendal, W., Baron, dansk General, sachsisk Geheimeraad 78, 86.
- Løvenørn, Poul Vendelboe, General 103 f., 105
- Lynar, R. F., Greve, Gesandt 146.
- Lützwow, Henning Ulrik, Amtmand 13, 23.
- le Maire, Urmager 37.
- Jacob, holl. Resident 9.
- Johannes, Fændrik 9.
- Manteuffel, Greve, sachsisk General 82.
- Marie, fransk Dronning 132 f., 139.
- Marselis, Johan, Kommissær i Amsterdam 38.
- Martteldt, August, Byskriver, Borgmester 128, 149.
- Christian, Statsøkonom 149.
- Masius, Præst 38.
- Massenbach, P. A., General 13.
- Maurepas, J., fransk Marineminister 132.
- Mejer, Reinholdt, Etatsraad, Deputeret 22, 32.
- Mentzen, J. S., Præst 134.
- Meyden, Agent i Amsterdam 15.
- Meyercrone, H., dansk Gesandt 43, 61, 64.
- Molesworth, Robert, engelsk Diplomat 34.
- Moreau, polsk Gesandt 35, 47, 51 ff.
- Moth 36.
- Mathias, Oversekretær, Geheimeraad 22, 31, 42.
- Musæus, Læge 120.
- Müller, C. R., Dr., Præst 38 f., 52.
- Neve, Johan, Etatsraad, Resident 82, 88, 129.
- Norris, engelsk Admiral 98.
- Oertzen, Generalinde 108.
- Offenberg, Dorothea Margrethe 128 f.
- Oxenstierna, Bengt, Greve, svensk Minister 44 f.
- Parsberg, Frue 42.
- Paulsen, Legationssekretær 36.
- Pedersen, Andreas, Skolelærer 127.
- Pentz, Christine Sophie 121.
- Peter, Czar 51, 78-104, 124.
- Petkum, Johannes, Magister 123.
- Plelo, Greve, fransk Gesandt 132.
- Plessen 134.
- Carl Kmjkr., Geheimeraad 32, 77, 128.
- Christian Siegfred, Geheimeraad 17, 27 f., 32, 35-39, 42, 47, 50, 53, 55, 57, 68.
- Ludvig, Geheimeraad 32, 35 f., 38, 40, 62, 138, 147.
- Poloard, Lord, engelsk Diplomat 105.
- Polus, Thomas, Greve, svensk Udenrigsminister 45, 47 ff., 53.
- Pritzbuë, Joachim, Amtmand 61.
- Püchler, hannoveransk Gesandt 95.
- Raben, Otto Johan, Hofmarskal 28.
- Peter, Admiral 30, 70.
- Ramus, Christian, Biskop 150.
- Rantzau 133.
- Anna Sophie, Grevinde, g. m. Schack 134 f.
- Christian, Rigs greve, Geheimeraad 85, 112, 147 f.
- Christian, Greve 122.
- Johan, General 22, 31, 35, 39, 56, 59, 62.
- Jørgen, General 31, 39, 59, 62.
- Rasch, J. D., Justitsraad 127.
- Rasmussen, Mathis 32.
- Rathlou, Christian, Geheimeraad 116.
- Margrethe, g. m. Christian Rathlou, se Gersdorff.
- Rauch, Hovmester 36 f.
- Reichau, General 28.
- Reventlow, Anna Margrethe, g. m. Grev Schack 134.
- Benedicte, g. m. C. D. Reventlow, se Brockdorff.
- Christian Ditlev, Lensgreve, General 18, 31 f., 35 f., 38 f., 42 f., 47, 50, 54 f., 68, 80, 82, 107, 112, 134.
- Christine Sophie, g. m. 1) Grev Niels Frijs, 2) Grev U. A. Holstein 54, 108, 134 f.

- Reventlow, Conrad, Storkansler 8, 18, 22, 27, 29, 33, 35, 38, 40, 42 f., 44, 46 f., 48, 50 f., 52-59, 68, 108.
- Rodsteen, Frue 57.
— Peter, Baron, Kmjkr., Geheime-
raad 35.
- Rosenkrantz 133.
— Anne, salig Otte Krag's 9.
— Berthe, f. Skeel, Generalinde 54.
— Christian, Amtmand, Geheime-
raad 130, 144.
— Holger 49.
— Ivar, Geheimeraad, Oversekre-
tær 21, 26, 31 f., 61—64, 75 f., 79,
84, 87 ff., 122, 130, 138 f., 143,
145—148.
- Rosenpalm, Jens, Admiral 144.
Rosenørn 133.
Rostgaard, Frederik, Geheimearkivar 76.
- Scavenius 38.
Schack 37, 38.
— Hans, Lensgreve, General, Ge-
sandt, Stiftamtmand 61, 86.
— Otto Didrik, Lensgreve 133—135.
- Schack-Ratlou, J. O., Statsminister 146.
Schagen, Eleanora, g. m. Lützwow 13.
Schiøtt, Andreas, Godsfuldmægtig 74.
Schlieben, E. B., Greve, Oberst 63 f.
Schmettau 134.
Schmitzius, Præst 38.
Scholten, Jobst, General 86, 111.
Schpitzius, Præst 38.
Schulenburg, Werner, Greve, General,
Gesandt 140.
Schulin, Johan Sigismund, Lensgreve,
Geheimeraad, Oversekretær 147.
Schult, Didrik, Amtmand 42 f., 61.
Sehested, Christen Thomesen, Admiral
50 f.
Sehestedt, Anna Margrethe 10, 122.
— Cai, meklenb. Geheimeraad 7.
— Catharine, g. m. Hans Ahlefeldt
30.
— Christiane Charlotte 10.
— Christopher, Geheimeraad 7—32,
39, 41.
— Eleonora Marie, g. m. Vitting-
hof 13.
— Frederik 9.
— Frederikke Vilhelmine 10, 41.
- Sehestedt, Jørgen, Kaptajn 9 f., 22, 38,
41, 43, 45, 48.
— — Magdalene Christine, g. m.
H. C. Hardenberg 12.
— Mogens, Kommandør 9, 23.
— Sophie Amalie 10 f., 14, 27 f., 32,
41, 122.
- Simonsen, Hans, Amtmand 128.
Skeel, Benedicte, Frue, se Brockdorff.
— Birgitte, g. m. O. Krabbe 42, 130.
— Christen, Etatsraad 55.
— Christen, Geheimeraad 31.
— Elisabeth Sophie, g. m. Fr. Gers-
dorff 31.
— Jørgen, Kmjkr. 23.
- Sophie Amalie, dansk Dronning 7.
Sophie Hedvig, dansk Prinsesse 34, 38,
108, 113, 130, 136, 143.
Sophie Magdalene, dansk Dronning 109,
143.
- Speckhan, Eberhard, Oberstløjtnant 9.
Steenbock, Magnus, svensk General 85,
88.
- Støcken, C. E., Admiral 38.
— H. A., Kmjkr., Gesandt 35 f., 84.
- Søbøtker, Kammerraad 32.
Søhlenthal, H. F., Gesandt 98.
- Thott, Knud, Geheimeraad 44, 57, 70.
— Tage, Geheimeetatsraad, Amt-
mand 34.
- Thura, Laurids, Arkitekt 133.
Thyconis, Christen, Præst 21.
— Tyge, Præst 21.
- Tofte, N. J., Kaptajnløjtnant 38, 44,
50, 60 f.
- Tordenskiold, Peter, Admiral 99, 104,
106.
- Torfæus, Thormodus, Kgl. Historiograf
123.
- Ulfeldt, Eleanora Christine 23.
Ulrika Eleonora, svensk Dronning 144 f.
Urbich, russisk Diplomat 80 ff.
Urne, Knud, Etatsraad 73.
— Merete, g. m. Christopher Sehe-
stedt 9, 41, 57.
— Sivert eller Sigvard, Rigsraad,
berst 9, 73, 127.
- Wad, G., Arkivar 123.
Walpole, Robert, engelsk Minister, 132,
137.

- Walter 38.
 — Frederik, Geheimeraad 58.
- Wartberg, Peter, Vejermester 30, 32, 39, 46, 48, 75.
- Wedell, G. V., General 38, 70.
- Velo, Giambattista, Greve 80.
- Vermehren, Legationssekretær 36.
- Westphal, H. G., Gesandt 102 f.
- Weyberg, Frederik, Gesandt 32, 35—38, 52 f., 66, 77 f.
- Vibe, Ditlev, Geheimeraad, Oversekretær 20, 35 ff., 42, 47, 50—53, 56 ff., 64, 69 f., 72 ff., 76—90, 97—106, 108—111, 138.
- Wienberg, g. m. Berndrup 26, 54, 57 f., 70.
- Wienecken, Gert, Præst 33.
 — Claus Heinrich, Geheimeraad 33.
- Wigand, Henrich, Købmand 32.
- Wilhelm I, engelsk Konge 14.
- Wilhelm, dansk Prins 32 f., 38, 61.
- Vind 132 f.
 — Christian, Amtmand 87.
 — Frederik, Kmjkr. 32, 39.
- Windisgrätz, Greve, østrigsk Gesandt 18.
- Winsløw, J., Professor 133.
- Winterfeldt, H. O., Friherre, Overhofmarskal 8.
- Vittinghof, Frederik, Baron, Overhofmester 13.
- Witzleben, A. L., Overhofmarskal 143.
- Voigt, Just Christopher, Godsfuldmegetig 74.
- Worm, Carsten, Oversætter 21.
- Voss, Gartner 119.

